Digitaliseret af | Digitised by

Forfatter(e) | Author(s):	Biehl, Charlotta Dorothea.
Titel | Title:	Moralske Fortællinger.
Bindbetegnelse | Volume Statement:	Vol. 3
Udgivet år og sted | Publication time and place:	Kiøbenhavn : trykt hos H. C. Sander, 1781-1782
Fysiske størrelse | Physical extent:	1-4 i 3 bd.

DK

Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work is free of copyright. You can copy, change, distribute or present the work, even for commercial purposes, without asking for permission. Always remember to credit the author.

57.-93.

DET KONGELIGE BIBLIOTEK
130023302307

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

DET KONGELIGE BIBLIOTEK
KØBENHAVN

Moralske Fortællinger.

Tredie Tome.

Moralske Fortællinger

af

Charlotta Dorothea Biehl.

Tredie Tome.

Kiøbenhavn 1782.

Trykt hos Heinrich Christoph Sander.

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

Den
Fortvivlede Elsker.

Im

Vorliebe etc.

Den

Fortvivlede Elsker.

Naar man nævner et Menneske, saa forstaaes derved en Skabning, hvis medfødte Drifter og Evner kan frembringe de herligste Dyder, eller og udarte til de grueligste Laster, og det uden Betragtning til Standen og Vilkaarene, de fødes i. Vel kan det ikke nægtes, at Opdragelsen biedrager uendelig meget enten til at forbedre eller forværre Menneskets; at Luften og Himmels-Egnen har største Indflydelse paa Sæderne og Tænkemaaden; men al deres Magt strækker sig dog ikke videre, end at de Dyder eller Laster, som

ere almindelige hos Adelen og Middelstanden, ere rare og usædvanlige hos Borgeren og Bonden; og at Virkningen af Spanierens og Italienerens heftige og rasende Sindslidelser kun yttrer sig meget sielden i de koldere Lande. Især er det næsten en vedtaget Mening, at en stærk Elskovs voldsomme Henrivelse aldrig føles af dem, som ved haardt og strængt Arbeyde maae vinde deres Levebrød; eller at Kierligheden i det høyeste ikke bliver andet hos dem, end en Nødtørftighed og Drift, som de har tilfælleds med Dyrene. Følelsen af Henrykkelse og Fortvivlelse, Glæde og Smerte holder man derimod for, at kunde allene henrive dem, hvis fine Smag bestemmer deres Valg, og ere begavede med de fornødne Indsigter til at see og kiende deres Elskedes Fuldkommenheder, hvorved de blive Maalet for alle deres Ønsket og al deres Omhue. Det kan heller ikke nægtes, at Arbeyde svækker denne heftige Sindslidelse i samme Grad, som den fødes og underholdes af ledig Gang og Ørkesløshed, men at denne Regel taaler Undtagelse baade i Henseende til Personen og Omstændighederne kan følgende Tildragelse tiene til et Exempel paa; thi den ypperligste Ridderbog giver neppe stærkere Beviis paa Kierlighedens forunderlige Magt end Helten og Heltinden af denne Fortælling; endskiønt begge vare fødte og opdragne i Bondestanden og til haardt Arbeyde.

En ung, munter, fyrig og velskabt Bondekarl ved Navn Hans tiente sin Herremand for Avlskarl; han havde kun været meget kort i hans Brød, da en ung Bondepige, som hedde Grete og tiente paa Gaarden for

Kokkepige

Kokkepige giorde det heftigste Indtryk paa hans Hierte. Han levede kun for hende, han saae og hørte ikke andet end hende; og han tænkte aldrig paa andet end hende. Han merkede ikke saa snart, at Grete udgiorde al haus Lyst og Lykke, førend han i samme Øyeblik fordobblede sin Flid og Stræbsomhed; han syntes at være utrættelig, man saae ham ideligen munter og ufortrøden, aldrig træven, aldrig vrangvillig, i hvad der fordredes af ham, og endskiønt han ikke fuldkommen naaede sit Øyemeed derved, som var at drage Gretes Opmerksomhed til sig, saa blev dog hans gode Forhold ikke ganske ubelønnet, siden det tilveyebragte ham sit Herskabs Ynde og Fortroelighed. Naar han ikke var i Marken, saa veeg han næsten aldrig fra Gaarden; naar de andre unge Folk af Godset vare til Gilder og Lystigheder, saa var Hans aldrig med, uden det just traf sig paa en Dag, at han kunde troe, at Grete havde Leylighed at komme der, men han saae sig aldrig saa snart skuffet i sit Haab, førend hun sneg sig derfra og søgte Grete hiemme; siden hun med en langt stærkere Kraft end den, hvormed Magneten drager Jernet, drog ham efter sig hvor hun gik og stod, og nedsænket i Fornøyelsen, som flød igiennem hans Barm ved at betragte hende, glemte han Forlystelser, Verden, sig selv, og alle Ting, undtagen sine Pligter, siden han ansaae deres Opfyldelse for det kraftigste Middel til at giøre sig elsket og agtet af Grete. Der var ingen Maade at udtænke til at giøre sig tækkelig og behagelig, som han ikke benyttede sig af; thi alle de Timer og Øyeblikke, som han kunde berøve Søvnen og Hvi-

en, han trængte til, bleve allene anvendte til at giøre Grete sin Opvartning.

Dette Udtryk vil maaskee bringe mange unge Skiønne til at smiile og tænke: Opvartninger af en Bondekarl; ey, hvor maae ikke de have været rørende og indtagende! Men enten de nu vil troe mig eller ey; saa kan jeg dog helligen forsikre, at Hanses Omhyggelighed til at tækkes sin elskværdige Grete, i en langt strængere og egentligere Bemerkelse fortiente dette Navn, end al den Rogelse af Tilbedelser, Knæefald, Higen og Løben efter at see dem, som de unge Herrer offre deres Forfængelighed; thi meget ofte tiener alt dette allene til at forvirre Indbildnings Kraften og forblinde Skiønsomheden, da Grete derimod havde virkelig og væsentlig Gavn og Nytte af de Opvartninger, som Hans giorde hende: Han forsynede hendes Kiøkken med alt det Vand hun behøvede; han forlod sin Seng meere end en heel Time førend han skulde begive sig til sit eget Arbeyde for at lette sin elskede Gretes, ved at giøre Ild og sette Theevand paa for hende, og holdt sin Søvn rigelig betalt ved den Tanke, at hun ikke allene i den Tid nød Søvnens Vederqvægelse, men endog fandt alle Ting paa reede Hænder for sig, naar hun rev sig af dens Arme. Neppe havde han bragt det istand førend han løb ud at samle Kiserne, som hun skulde malke og drev dem lige op til Gaarden, for at spare sin kiere Grete Veyen, og Møyen ved at søge dem; og om Aftenen veeg han aldrig fra hendes Side førend han havde sat alle de reengiorte tunge Kar og Kiedler hver paa sit Sted. Der var aldrig et Marked paa ti Mile i

Omkreds

Omkreds uden Grett bekom sit Markets Gave; og Festdage-ne brugte han til at skiære Skeer og allehaande smaae Ting ud til hende af Træe og smagte er ubeskrivelig Vellyst i Fore-stillingerne som det opvakte i hans Barm, at slynge hans og hendes Navn ved Hielp af Kniven i hverandre.

Hidindtil havde den gode Hans ladet sit Forhold og sin utrættelige Omhyggelighed føre Ordet for sig, men nu be-sluttede han at aabne sit ganske Hierte for Grete i det søde Haab, at om hendes just ikke svarede til al den Hæftighed, som hans bankede med, at han dog i det mindste ikke vilde finde det ganske koldt og ligegyldigt. Da de altsaa en Dag fulgtes mtd hinanden fra Kirken, og Hans saae et par unge Brudefolk, som vare blevne 'afkyndede første gang, gaae no-get for ved dem, saa trykkede han Gretes Haand og sagde: Ak! hvem der dog var saa lykkelig, som de To ere! Som hvem? spurgte Grete. Som Brudeparret, der gaaer for ved Os; svarede Hans. Ikke andet, tog Grete Ordet, dersom det endelig er dig saa meget derom at giøre, saa kan du re finde Raad for den Syge. Din Fader er gammel, han overlader dig gierne sin Gaard, og Herren har vist nok ikke noget derimod. Og du har ikke saa snart Gaarden førend du kan faae ti Viger for een. Det er altsammen godt, sag-de Hans og sukkede, men var det derfor sagt, at jeg kunde faae den, som jeg vilde have? Dersom hun nu ikke skiøttede om mig, hvad skulde jeg saa giøre? Slaae hende smukt af dine Tanker, svarede Grete, og vende din Hu til en anden. Det er saa meget let sagt, min kiere Grete, sagde Hans, men

lod

lod det sig ikke saa let giøre? Ja; hvorfor ikke det, sagde Grete, den Steen man ikke kan lette, giør man best i at lade ligge; og saa længe der var andre Piger nok at faae, saa synes mig, at Ulykken var ganske taalelig. Da vidste jeg ikke nogen større, der kunde møde mig, var Hanses Ord; thi jeg maae reent ud tilstaae dig, min kiere Grete, at der er en Pige, som jeg saa aldeles har fæstet mit Sind og Hu til, at dersom jeg ikke faaer hende, saa er der hverken Held eller Baade for mig. Hvori al Verden Hans, sagde Grete, kan du være saa daarlig, at falde til slige Griller? Ere I ikke to om Raadet i saa Fald; og om hun nu enten ikke skiottede om dig, eller hun holdt en Kladt af en anden, saa var det vel noget, som var Umagen værdt, at gaae og hænge med Hovedet for? Jeg troer ikke, svarede Hans, at jeg staaer Fare for det sidste; thi havde jeg merket noget til den mindste Forstaaelse imellem hende og en anden, saa havde jeg fra første Færd sagt til mig selv: Holdt gode Karl, det er Synd at ønske sig en andens Eyendom; men nu har jeg saa længe og saa idelig tænkt paa hvor lykkesig jeg vilde blive med hende; hvor let mit Arbeyde ikke vilde gaae mig fra Haande, naar hun nød Gavn af det, og hvor kiere og gode de Børn maatte blive, som hun var Moder til, at det er mig reent umueligt, at slaae hende meere af mine Tanker; og dersom du vidste hvordan jeg bliver til Mode naar jeg undertiden siger til mig selv: men om hun siger dig ney; om hun ikke kan lide dig, saa maatte du sikkert ynkes over mig; thi Angestens Sved presses ved denne Forestilling ud paa min Pande om store Hagl, og min Barm bliver saa bespendt, at jeg

neppe

neppe kan drage Aande. Jeg havde aldrig troet dig til Hans, at du kunde være slig en Giek, sagde Grete; du er en skikkelig og strøbsom Karl og ert derfor en god Kone værdt, men hænger det saa sammen med dig, som du siger saa gior det mig ret ondt for dig; siden det da er mege mueligt, at du gaaer glip af Pigen, som der ligger dig saa megen Lav paa. Hvoraf slutter du det Grete, spurgte Hans? Deraf, svarede hun, at om der var een, der havde mig aldrig saa kier, og jeg ikke holdt af ham, saa tog jeg ham dog aldrig, om han endogsaa stod paa sit Hoved som paa sine Been. Men endskiont du ikke strax holdt af ham, sagde Hans, saa kunde det maaskee dog bringes der til med Tiden, naar du hver Dag blev meere og meere overbeviist om hvor kier han havde dig? Jeg vil tvivle derom, svarede Grete, og troer meget snarere, at det vilde gaae mig med ham, som det gik vor Froken med Baronen, som du veed, der var saa forgabet i hende: jo meere han overhang hende, jo mindre kunde hun lide ham, og da han troede at havde stilt sin Sag meget klogt an ved at faae hendes Forældre og Sødskende til at ligge hende idelig i Ørene paa hans Vegne, saa blev han hende paa det syvende og sidste saa forhadt og utaalelig, at hun ikke engang vilde blive i den Stue, hvor han var. Men om det nu var dig, kiere Grete, sagde Hans med Dødens Farve i sit Ansigt, som mit Sind og Hu stod saa aldeles til, at jeg ikke kunde leve uden dig, kunde du da heller see mig døe, end lade dig bevæge til at holde den ringeste Smuule af mig? Ey; Snak for din Æske! Hans, svare

de

de Grete, det kan umueligt være mig, og jeg er saa meget din Ven, at jeg ikke heller vilde ønske det. Jo, smukke Grete, sagde Hans, det er dig, som jeg har saa uendelig og umaadelig kier, at jeg med Glæde vilde gaae i Slaveriet for at faae dig til min Kone. Det er ogsaa langt fra, at jeg vilde forlange, at du skulde holde saa meget af mig, som jeg holder af dig; thi det indseer jeg meget vel var reene umueligt, det er mig alt nok, naar du kun lover at holde meere af mig end af nogen anden, det øvrige giver sig nok med Tiiden thi der skal ikke være en lykkeligere Kone paa heele Godset end du, saa fremt du vil blive min. Du siger selv, at min Fader afstaaer mig gierne sin Gaard; du veed tillige, at den er i god Stand, og at der ingen paa heele Godset har bedre Besætning. Desforuden har jeg syv Snese Daler, som min salige Morbroder, som jeg er opkaldt efter, gav mig, med dem kan jeg betale mit Fæste reent ud, bestride Bryllups Omkostningerne, og endda beholde en god Kladt tilovers i paakommende Tilfælde. Jeg vil arbeyde saa Blodet skal gaae ud af mine Fingre-Ender for at kunde holde dig saa mange Piger og Folk, at du aldrig skal behøve at tage Haanden selv i med til det mindste, men allene at holde Øye med, at Gierningen bliver giort. Ja, smukke Grete, min beste, kiereste Grete; ræk mig Haanden paa at være min, det er alt hvad jeg ønsker mig; og hvor fornøyet og lykkelige skal vi ikke leve med hinanden; thi naar jeg kun har dig, saa byttede jeg ikke med Kongen selv, end sige nogen anden. Alt dette er meget herligt og vel, min gode Hans, svarede Grete; jeg veed ogsaa, at du sidder varm inden Døre, og er baade en

fræbsom og skikkelig Karl. Jeg nægter dig heller ikke, at du kan faae en langt rigere og smukkere Pige end jeg er, og at jeg aldrig kan vente mig saa godt et Tilbud oftere. Men da jeg hverken er bange for at arbeyde, eller finder stor Behag i at legge Hænderne i Skiødet, saa kan ogsaa alle disse skionne og store Løfter ikke heller røre mig, og derfor raader jeg dig, som en Ven at slaae disse Tanker jo før jo heller af dit Hoved? Men hvorfor det, kiereste, beste Grete, sagde Hans i en meget bedrøvelig Tone; hvad har du at sette ud paa mig? Hvorledes vil du have at jeg skal være? Siig mig det kun og du skal see, at jeg skal rette min efter det paa Øyeblikket. Jeg har slet ikke det mindste at sette ud paa dig, svarede Grete; men jeg holder lige saa lidet af dig; thi om du ikke eyede det ringeste, saa brød jeg mig kun lidet derom, naar jeg havde Godhed for dig, men da det ikke er, saa hielper alt det andet ikke hos mig. Jeg gaaer ret got hvor jeg gaaer, Herskabet er mildt og naadigt, ja, det lader endog til, at de vil mig vel; jeg hae altsaa intet at haste efter, men det er tids nok for mig at tænke paa at blive Kone, naar jeg finder en Mand, som jeg føler det for, som jeg er bleven vaer, at andre Piger har følet for deres Kieresler. Men naar der er intet ved mig som mishager dig, sagde Hans, hvorfor skulde du da ikke kunde komme til at føle det for mig? Hvi skulde dit Hierte ikke kunde røres af Medynk og Erkiendtlighed, naar eg daglig giver dig nye Prøver paa, at du er det eneste, som mit Hierte ønsker og begierer? Det vil jeg reent ud sige dig, svarede Grete; du skal have Ondt for at kunde give mig fleere Prøver paa dit gode Hiertelag til mig, end da allerede

har

har giort; alle vore Piger har for længe siden fixeret mig med, at du havde et godt Øye til mig; havde altsaa denne Tanke kundet fornøye mig, saa maatte jeg allerede have merket noget dertil; men da den ingen anden Erkiendtlighed har opvakt hos mig end den, at det skulde være mig kiert om jeg kunde finde Leylighed til at beviise dig een eller anden Tieneste, som et Vederlag for din Godhed, saa maae du ikke heller giøre dig Regning paa meere i Fremtiden, og derfor saae jeg meget gierne, at du giorde dig Umage for at vende dine Tanker til en anden Pige, som vidste bedre at skiønne paa dit gode Tilbud.

I hvor høyt og dyre end Hans bekræftede at det var ham umueligt at opfylde denne Begiering, saa blev Grete desnagtet ved, at han deri handlede ilde imod dem begge, siden hun næsten var vis paa, at han aldrig kunde blive vigtigere for hende end han var; men Hans trøstede sig, efter Elskernes sædvanlige Maade, i Haabet, at hans Bestandighed og Ufortrødenhed skulde omsider vinde Seyer. Han fordobblede af den Aarsag sin Omhyggelighed og sine Opvartninger, men havde tillige den store Græmmelse at blive vaer, at de faldt Grete meget besværlige; thi istedet for det venlige: Tak kiære Hans! som han forhen bekom; saa bestod hans heele Taksigelse i en fortrædelig Undskyldning over den Møye han gav sig, ledsaget af den Forsikkring, at den var meget unødvendig, siden hun gierne kunde bestride sin Gierning selv. Dette Forhold af Grete skar Hans lige ind i Sielen; hans Hierte blev et Rov for alle de Pinsler, som en foragtet og haabeløs

Kier

Kierlighed kan foraarsage og Virkningen deraf blev den, at al hans Munterhed forsvandt; hans friske og røde Farve blev ganske borte; han tabte baade Huld og Kiød og lignede næsten en omvankende Skygge.

Hans Herre, der, som sagt er, elskede ham for sin Troeskab og Flittighed; tog sig hans Tilstand meget nær, og kaldte ham derfor en Dag ind til sig for at spørge ham, om han var syg, eller hvad der feylede ham; thi dersom han følede et eller andet Onde, saa maatte han oprigtig sige ham det, da han strax vilde lade Doktoren hente for i Tide at raade Bod derpaa, og det skulde hverken fattes ham paa Omhue eller Pleye. Hans takkede ham for hans Godhed, men forsikkrede ham tillige, at Doctoren var ham ganske unødvendig, siden han ikke følede det mindste Onde i nogen af alle hans Lemmer. Saa maae din Syge, min gode Hans, sagde Herren, og saa ligge dybere end i Huden; tilstaae mig derfor reent ud hvori den bestaaer. Er du maaskee kied af at tiene, og har meere Lyst til at være hiemme hos dine gamle Forældre, saa behøver du kun at aabne Munden derom; thi det er saa langt fra mig, at jeg skulde vilde forholde dig det, eller tvinge dig til at blive hos mig, at jeg meget meere endnu i denne Dag vil give dig din Afskeed om du forlanger det, Ordet Afskeed bragte strax Skilsmissen fra Grete i Hanses Forestilling, og den satte hans Siel i slig en Bevægelse, at Taarene vældede strømmevis ned af hans Kinder, og han brød ud i en næsten fortvivlet Tone: For Himlens

Skyld, naadige Herre! hvad har jeg giort Dem imod, siden De vil jage mig bort? Synes De, at jeg ikke gior saa meget, som jeg bør og kan, saa vil jeg gierne tiene Dem uden Løn, men lad mig for alle Ting ikke komme af Deres Brød; thi nødes jeg til at forlade Gaarden, saa er det reent ude med mig, og jeg maae være død inden to Dage. Angesteu der tegnede sig i hans Ansigt; og Maaden han frembragte disse Ord paa rørte og forundrede Herren i en lige Grad, men giorde ham tillige vis paa, at det maatte være een af Pigerne, der bandt ham saa stærk til Gaarden, og da Hans var een af de meest velhavende og best skabte Karle paa heele Godset, saa kunde Herren slet ikke begribe af hvad Aarsag han fik Kurven, og andet end den, vidste han dog ikke at hentyde hans kummtrfulde og slette Udseende til. Han fandt noget saa usædvanligt i denne Tildragelse at den giorde ham nysgierrig, hvorfor han sagde til Hans; Jeg er paa ingen Maade misfornøyet med dig Hans, og er lige saa lidet sindet at skille mig ved dig, naar du har Lyst til at blive hos mig; thi mit Tilbud om at give dig din Afskeed røyste sig allene af min Godhed for dig, fordi jeg troede, at du ønskede dig den og torde ikke vove at bede mig derom. Men da erfaren Mand er god at gieste, saa begriber jeg noget nær hvoraf dit slette Udseende røyser sig; betroe mig altsaa ganske oprigtig, hvad det er der binder dig saa fiærk til Gaarden, at dit Liv beroer derpaa. Forskaan mig derfor naadige Herre, sagde Hans med nedslagne Øyne, jeg er desværre

værre ilde nok faren uden at jeg behøver at gisre mig selv endnu meere ulykkelig end jeg allerede er.

Dette Svar forøgede Herrens Nysgierrighed og han begyndte halvveys at frygte for at Hans maatte være falden til den Daarlighed, at forelske sig i en af hans Døttre: han befalede altsaa Hans at sige ham sit Hiertens Anliggende reent ud, og uden Frygt for at han vilde fortørnes derover; det maatte ogsaa være hvad det vilde. De kan heller ikke have mindste Føye til at vrøde over mig, sagde Hans, men jeg er bange for at De leer mig ud, naar jeg siger Dem, at vores Grete er grovet mig saaledes til Hierte, at jeg ikke kan leve uden at være hos hende. Grete! sagde Herren ganske forundret; hun er jo en fattig Husmands Datter, af hvad Aarsag gaaer du da og hænger saaledes med Hovedet; thi det er jo et Tilbud, som hun maae gribe efter med begge Hænder? Nej; lange fra, svarede Hans, der gaaer ingen Dag til Ende uden hun jo viiser mig fra sig og hen til andre Piger; og denne Haanhed skier mig lige ind i Sielen. Men er du ikke en stor Giek, Hans, sagde Herren, at du ikke tager hende paa Ordet? Jeg nægter ingenlunde, at hun jo er et skikkeligt og flink Folk, men hun har mange Ligemænd, og du er hende alle Dage værdt. Troe du derfor mig, og det første hun viiser dig fra sig igien, saa stil dig an, som om du vil følge hendes Raad, saa skal du faae at see, at det lykkes, og hun giver snart bedre Kiøb. Det er mig umueligt, naadige Herre, svarede Hans; thi jeg kunde ikke

leve en Dag til Ende uden at see Grete; og er jeg først hos hende, saa kan jeg ikke komme fra hende igien. Men hvad har hun da imod dig, spurgte Herren? Slet intet svarede Hans, undtagen det, at hun ikke holder af mig; og endskiønt jeg siger hende, at det finder sig nok naar vi har faaet hverandre, saa vil hun dog ikke troe det. I ere begge et par store Narre, sagde Herren, men viis du dig den klogeste, og tag Mod og Mands Hierte til dig. du kan gierne faae ti Piger for een, der ere meere værd end Grete, altsaa istedet for at sidde heele Aftenen over hende, saa gaae ud og giør dig paa en anstændig Maade lystig med de andre unge Karle indtil du har faaet de Griller af Hovedet; og der har du noget til at drikke smukke Pigers og min Skaal for. Som han sagde det, gav han ham en Rigsdaler, som Hans med megen Erkiendtlighed og mange Taksigelser imodtog, og gik hen til sit Arbeyde.

Samme Dag kom der en Bissekræmmer med allehaande smukke Sager, som han bod tilfals paa Gaarden; og istedet for at Hans skulde anvendt sin Herres Gave til Brugen han fik den til, saa kiøbte han et deyligt rødt Silke Torklæde for den, til en Foræring for sin kiære Grete. Hvor umaadelig lang syntes ham ikke den Dag at være! Det forekom ham, som om Soelen stod reent stille; og med hvilken inderlig Glæde saae han ikke Mørket og Timen nærme sig, hvori han kunde bringe sin Elskede sit Offer. Han haabede, at det vilde forskaffe ham et ven-

ligt

ligt Øyekast, og et Smiil fra de Læber, hvis Dom bestemte hans Liv og Held, men hvor stor blev ikke hans Græmmelse og Smerte, da Grete ikke vilde tage imod det; men sagde: at han kunde bruge det selv, siden hun hverken havde det nødig eller vilde eye det. Fortvivlelsen malede sig ved dette uventede Afslag i hans Øyne; hans Arme segnede afmægtige og kraftesløse ned, og Tungen havde største Møye med at frembringe disse Ord: Grete! hvad har jeg giort dig imod, at du viiser saa stor en Haanhed imod mig? Grete, som blev meget forskrækket over hans Aasyn og Adfærd, svarede ham i en mildere Tone end forhen: Du har slet ikke giort mig noget imod, min gode Hans og jeg lader slet ikke haant om dig; men det var meget slet giort af mig, om jeg vilde tage imod dine Forærinnger, da jeg ikke kan give dig det Vederlag for dem, som du forlanger. Jeg forlanger jo ingen anden Vederlag sagde Hans med Taarene i Øynene, end allene den Fornøyelse at see dig ligesaa pyntelig, som de andre Piger, og at kunde forskaffe dig det dertil, som din Løn ikke strækker til at faae. Det er altsammen godt, sagde Grete, og jeg takker dig ligesaa fuldt for dit gode Hiertelag, som om jeg benyttede mig af det, men der kommer en Dag efter denne, og saa kunde du maaskee fortryde, at du havde sadt saa meget paa mig. Behold derfor dit Torklæde selv, eller giv det til een, hvor du kan have meere Nytte af det. Torklædet er kiøbt til dig, sagde Hans i Forbittrelse, og ingen anden skal eye det; nu maae det altsaa staae til dig selv, enten du vil beholde det, eller jeg skal

rive det saa smaae som Mask. Hæftigheden hvormed han fremførte dette viiste Grete, at han var istand til at holde sit Ord; hun rakte altsaa Haanden ud til at tage imod Torklædet og sagde tillige: siden du da endelig vil have det, saa vil jeg ogsaa føye dig deri for denne Gang, men beskyld mig siden efter ikke for, at jeg har trokket noget fra dig. Det skeer vist aldrig; svarede Hans med et dybt Suk; Gud give, at jeg kun ikke havde Aarsag til at føre Klage over, at du lod haandt om det, jeg kan byde og meere end gierne vilde give dig; thi andre Klagemaal forbyder sig selv.

Imidlertid havde Herren, der i Hanses heftige Kierlighed til Grete, saavel som hendes Afslag og Aarsagen til det fandt noget ganske usædvanligt hos Folk af deres Vilkaar og Opdragelse, sagt til sin Frue, at der var et par Elskende paa Gaarden, som med Tiden kunde give Stof til en heel Roman. Fruen forlangte at vide, hvad det var for to Personer? og da han havde berettet hende alt hvad han vidste om denne Kierligheds Handel; saa paastod hun, at det var reent umueligt, at Grete kunde være saa daarlig, og afslaae saa godt et Tilbud, saa snart hun troede at det var hans ramme Alvor; men at hun maatte frygte for, at Hans ikke meente det ærligt, men søgte kun at snakke hende noget for, og at hun, for ikke at give ham mindste Fordeele over sig, lod, som om hun ikke skiottede om ham; thi siden Grete ingen Romaner havde læst, saa var hun ogsaa vis paa, at hun ikke kunde være befængt af deres Griller. For altsaa at tiene både Brud og Bøyler besluttede Fruen at tale med Grete

om

om denne Sag, og saa at sige stille Borgen for Hanses Ærlighed, da altsaa Grete en Dag bad hende om Tilladelse at være Brudepige, svarede Fruen hende smilende: at det var Synd at nægte hende at bevise andre en Tieneste, som hun selv kom snart at trænge til. Det maatte min Santen gaae meget underligt til, naadige Frue, sagde Grete; mig synes dog, at det er en Sag som jeg maatte vide noget om først, forend det kunde skee. Det veed I ogsaa min gode Grete, sagde Fruen, om I ellers vil vide det; thi I kan dog ikke være den eneste, som det var skiult for, hvor inderlig Hans længes efter, at føre Grete til Kirke. Jeg vil troe at det er saa, siden naadige Frue siger det, svarede Grete; men om han endog længtes aldrig saa meget, saa kunde der jo dog ikke blive noget af uden jeg vilde gaae med, og det er jeg slet ikke betænkt paa endnu. Det er smukt og roesværdigt, sagde Fruen; at en ung Pige er vaersom og forsigtig, og ikke fæster Liid til alt det, unge Karle snakker hende for; men da jeg vil blive eder borgen for Hanses ærlige Hensigter, saa troer jeg ogsaa, at alle de øvrige Betænkninger falder bort af sig selv.

Grete, som ikke vidste at redde sig ud herfra uden at giøre Fruen vreed, blev ganske rød i Hovedet, og saae meget frygtsom og beængstet paa hende, uden at svare et eneste Ord. Denne Farve, blev Fruen ved, er just ikke et meget ondt Tegn for den stakkels Hans; men for reent at betage eder endog den mindste Tvivl, saa vil jeg strax lade Hans kalde ind, at han i min egen Nærværelse kan give eder Haand og Troe,

og jeg er forvisset om, at han vil blive gladere derved, end om jeg gav ham min heele Gaard. Hun freyste sig derpaa virkelig, og vilde fuldfore sit Forsæt, da Grete med Graaden i Halsen gav sig til at raabe: For Guds Skyld, naadige Frue, saa gior det ikke; thi det maae gaae mig som det vil, saa er det mig reent umueligt, at give Hans Troe og Love. Men hvorfor ikke, spurgte Fruen, har maaskee nogen anden allerede faaet Lofte af eder? Grete græd og tav. Hvad græder I for mit Barn? blev Fruen atter ved; hvad jeg her taler med eder, er jo for eders eget Beste. Jeg græder ikke for andet, svarede Grete, end at jeg er bange, naadige Frue maatte blive vreed paa mig. Af hvad Aarsag skulde jeg det, mit Barn, sagde Fruen; det er en Sag, som ustridig rører eder nærmest og gaaer mig paa ingen Maade videre an, end den Deel jeg taaer i eders Vel; thi siden I er en troe og skikkelig Pige, saa skulde det ret glæde mig, at see eder vel forsynet, og derimod giore mig meget ondt for eder, om I gik hen og kastede eder i Armod og Elendighed. Siig mig derfor oprigtig, om I har begaaet den Daarlighed og forlovet eder? Ney: har jeg ikke, naadige Frue, svarede Grete, og det saa sandt som jeg er en ærlig Pige, og staaer her for Deres Øyne. Desto bedre for eder Grete, svarede Fruen, men naar saa er, hvorledes kan I da komme til at sige, at det er eder umueligt at tage Hans? Det er baade en skikkelig, velhavende og kiøn Karl; alle Mennesker roeser ham tillige for hans gode og redelige Hierte; saa I sikkert kan vente eder den beste og frommeste Ægtemand i ham, og I er tillige en fattig Pige, som har intet at forlade eder paa, men maae

slide

slide og slæbe eder igiennem Verden. I alt det har naadige Frue Ret, sagde Grete, men jeg har Gud skee Lov! sunde og føre Lemmer, og gider gierne arbeyde, og vilde derfor tusende gange heller være et Slæb min heele Livs Tid, end gaae hen og binde mig til en Mand, som jeg ikke holdt af, fordi han havde vel til Beste. Det bilder I eder knn ind Grete, at I ikke holder af ham, sagde Fruen; thi naar det er sandt, som I siger, at I ikke holder af nogen anden, hvoraf kan I da vide, om I kan holde af ham eller ey? Det veed jeg deraf, svarede Grete, at jeg paa ingrn Maade har det saa heedt for ham, som jeg seer andre Piger har det for deres Kierester.

Endskiont Frnen i sit Hierte var lidet fortrydelig over at hun ikke kunde faae Bugt med Grete, saa kunde hun dog ikke bare sig for at smaae lee ved sig selv over hendes uskyldige Enfoldighed, og sagde halv smilende til hende: Det troer jeg gierne, mit Barn, men I maae ogsaa legge Merke til at de andre ikke heller har havt det saa heedt førend de toge sig dem til Kierester, og det første I tager Hans dertil, saa faaer I det ligesaa heedt for ham. Ja naadige Frue, sagde Grete, hvem der var vis paa det, saa var det en anden Sag, men ellers blev jeg grumme ilde faren; havde jeg først sagt A, saa maatte jeg sige B med; thi jeg skulde før giore mig ulykkelig for min heele Livstiid, end jeg vilde have det skammelige Ord paa mig, at jeg havde taget en skikkelig Karl ved Næsen og lovet ham noget, som jeg siden ikke vilde holde ham. I kan troe mig Grete, sagde Fruen, at det er lutter utiidige

Griller og Bekymringer, som I gior eder; thi sig mig reent ud, om I ikke holder af mig? Jo; det veed den store Gud, sagde Grete med megen Eftertryk, og det saa meget, at jeg med Glæde løb igiennem gloende Ild for naadige Frues skyld. Men holdt I ligesaa meget af mig førend I kom i mit Brød? spurgte Fruen. Ney; hvor kunde jeg det? svarede Grete; jeg hørte nok, at naadige Frue havde et grumme godt Lov i alle Folkes Munde; men jeg troede dog langt fra ikke, at hendes Godhed strakte sig saa vidt, som den gior, nu derimod veed jeg, at hun er saa mild og from, som Dagen er lang, og at der ikke er et bedre og naadigere Herskab paa Guds Jord. Ja; seer I vel, mit Barn, sagde Fruen, ligesaa vil det gaae eder, naar I bliver gift med Hans. Nu hører I af alle, at han er et skikkeligt og ærrkiert Menneske; men I veed derfor ikke hvilken kier og god Ægtemand han vil blive; og I bliver ikke saa snart af Erfaringen overbeviist derom, førend han bliver eder uliige kierere, som eders Mand, end jeg er eder, som eders Herskab. Naadige Frue maae for alle Ting ikke blive vreed paa mig! sagde Grete, men Hans kan umuelig blive bedre og nænsommere over mig end han allerede er. Dersom jeg vilde lade ham raade, saa satte han mig paa et Tabulet; jeg fik aldrig Lov at putte mine Hænder i koldt Vand, og alt hvad han kunde rage og skrabe sammen, det haug han gierne paa mig; men da jeg nu ikke holder den ringeste smule meere af ham derfor, saa giorde jeg det vist ikke heller siden. Jeg merker nok, sagde Fruen halv fortrydelig, at I er meere egensindig og gienstridig end jeg havde troet om eder, det er altsaa ikke Umagen værdt at spil-

de

de meere Ord deskangaaende. Det er eders egen Velfærd, som det gielder om, og ikke min, og naar I vil staae eder selv i Lyset, saa kan jeg gierne taale det. Tonen, dette blev sagt med, giorde den arme Pige saa snedslagen, at hun ikke torde give andet Svar end et dybt Suk.

Saa snart et Fruentimmer setter sig for at drive en Ting igiennem, saa arbeyder hun aarle og silde paa dens lykkrlige Iværksettelse; alle Evnerne settes i en heftig Bevægelse; heele Tænkekraften er allene henvendt til dette Maal, og hun kan ikke uden med den største Misfornøyelse staae fra sit engang fattede Forsæt. Gretes Frue plagede hende derfor ideligen og ved alle Leyligheder om at indsee de store Fordeele, som hun forskaffede sig ved at tage imod Hanses Tilbud, og vilde halv med det Onde og halv med det Gode tvinge hende til at give Hans sin Haand, men da Grete var og blev ubevægelig, saa formindskedes Fruens Godhed for hende, og hun fik meget ofte Skiend og Utak uden at hun i mindste Maade havde forseet sig, eller givet ringeste Anledning dertil. Grete merkede meget vel hvad Grunden var til Fruens Vrede; og ydede derfor al sin Harme og Misfornøyelse over sine uforskyldte Irettesettelser paa den stakkels Hans. For reent at skille sig af med ham og hans Kierlighed foresatte hun sig at betage ham al Leilighed til at viise hende den mindste Villighed; hvorfor hun ogsaa i et par Nætter ikke gik til Sængs, men blev siddende paa Skorstenen for at vaagne ved det mindste der rørte sig, og forekomme Hans i at giøre Ild paa og hente Vand.

Et par gange anſaae Hans det med en tavs Græmmelſe, men den tredie Morgen brød han ud i de bittreſte Klagemaal og ſpurgte Grete: om hun da reent vilde tage Livet af ham eller giøre ham ſig ſelv forhadt ved at betage ham alle Leyligheder til at være hende nyttig? Det jeg giør er jeg nødt til, ſvarede Grete, for ikke at faae det dagligen paa min Tallerken, at jeg ikke er Tiendedeelen værdt af det, ſom du giør for mig, og at jeg viiſer et utaknemmeligt Hiertelag. Hvor kan du dog være ſaa grum imod mig Grete, ſagde Hans, har jeg nogenſinde ladet et eneſte Ord falde om ſligt, og hvorledes ſkulde jeg komme til at foreholde dig det, ſom er den eneſte Fornøyelſe jeg har i Livet? Nøy; ſvarede Grete, det tager du dig vel vare for at falde ſaaledes med Døren i Huuſet; thi derſom du ſagde det, ſaa fik du kort og godt til Svar, at der var ingen, ſom havde bedet dig derom, at du giorde mig en langt ſtørre Tieneſte om du lod det blive; og ſaa var heele Stadſen til Ende dermed. Men du har giort det, ſom er tuſende gange værre, ved at beklage dig over mig for Fruen. Det er af hende, ſom jeg ikke tør ſvare, at jeg maae dagligen lade mig al din uforſkyldte Godhed rive i Næſen, og det er jeg bleven ſaa kied og leed af, at jeg vil giøre min Gierning ſelv, og meere til, derſom man vil have det, for ſaa veed jeg dog, at man har intet at lade mig høre. Med det Onde kommer man ingen Vey med mig, det kan jeg lade dig vide til Efterretning, det er altſaa allerbeſt at lade godt være ærligt imellem os; og ikke have andet end god Dag og Farvel at ſkifte med hinanden; thi det klogeſte du kan giøre, er ikke at bryde dig meere om mig, end om jeg aldrig var til i

Verden.

Verden. Vær dog ikke saa ubarmhiertig Grete; sagde Hans derpaa med Taarene ned af Kinderne, og lad mig bære Straffen for det; jeg er saa uskyldig i, som det Barn, der er født i Nat; thi gid jeg aldrig maae tale meere, dersom jeg har lukket min Mund op til Fruen enten om dig eller min Kierlighed, ja ikke engang beklaget mig over dig for nogen Moers Siel. Altsaa for alt det dig kiert er, betag mig ikke den eneste Husvalelse, som jeg har i Livet, men lad mig nu, som før være dig behielpelig i hvad jeg kan, det fortiener ingen Tak, og jeg forlanger ingen anden Gunst derfor, end at jeg maae giøre det; thi betages den mig, saa er jeg reent ulykkelig. Jeg gad gierne vidst, sagde Grete, hvem af os to der har meest Aatsag til at klage over Ulykke? Jeg er reent kommen i Fruens Unaade for din Skyld, istedenfor den venlige Tiltale som jeg før fik af hende, faaer jeg nu idelig Knur og Skend ved alle Leyligheder; jeg maae giøre det saa godt som jeg vil, saa giør jeg det dog aldrig tilpas, det er galt giort, i hvad det saa er, at den arme Grete legger Haanden paa; og hvem har jeg vel det at takke uden eene og allene dig?

Som hun sagde dtt, brast hun ud i saa heftig en Graad, at det syntes som om hun skulde blive borte i den. For Himlens Skyld, beste, kiereste Grete, raabte Hans i en dødelig Angst, saa hold dog op at græde! hver en Taar, dit Øye fælder, brænder paa min Siel, som Helvedes Ild. Hvad skal jeg, hvad kan jeg giøre? Vil du have Livet af mig, saa sig mig det kun, og jeg skal være død inden Aften, dersom det kan giøre dig roelig. Jeg forlanger ikke nær saa meget, svarede

rede Grete; og torrede sine Øyne, alt det jeg har at begiere af dig bestaaer deri, at du skal blive den, du er; og lade mig gaae for den, jeg er. Lad os omgaaes og tale med hverandre, som skikkelige Medtienere og gode Venner; thi videre er der ikke at tænke paa, det siger jeg dig hermed engang for alle. Troe mig, der kan aldrig blive noget godt af, at vi to kommer sammen, bryd dig derfor ikke heller meere om mig, end om alle de andre Piger her paa Gaarden. Hvor kan du være saa haard og ubillig at forlange det, spurgte Hans meget væmodigen; det er jo noget, som ikke staaer i mie egen Magt; thi førend Hiertet rives mig ud af Livet, før kan jeg ikke lade af at holde af dig. Men er jeg i mindste Maade meere ubillig end du, svarede Grete; thi har jeg ikke ligesaa stor Rettighed til at kræve af dig, at du skal slaae mig af dine Tanker; som du til at overhænge mig om at fatte Godhed for dig? Og, mon det staaer meere i min Magt, at opfylde dit Forlangende, end i din at giøre, som jeg beder dig? Jeg kan ikke nægte, kiereste Grete, at jeg troer det; tog derpaa Hans Ordet; vilde du give mig din Haand, saa er jeg vis paa, at du ikke saa snart var min Kone, førend du holdt af mig, og vi vare begge lykkelige; men for at viise dig, at jeg vil giøre alt hvad jeg formaaer for at være dig til Villie, saa giør jeg dig her en dyr og hellig Eed paa, at jeg aldrig skal aabne min Mund til dig angaaende min Kierlighed, naar du vil lade det blive ved det Gamle, og stæde dit Minde til; at jeg maae vise den samme Omhue for dig, som jeg har giort saa længe

vi

vi har kiendt hverandre; thi uden at være dig til Nytte kan jeg ikke leve. Du kan altsaa være ganske vis paa, at den første Morgen jeg finder Ild og Vandet paa naar jeg kommer i Kiøkkenet skal være den sidste hvori jeg seer Solen.

Fortvivlelsen stod saa stærk og tydeligen malet i hans Ansigt og hele Væsen, at Grete ikke vovede at afslaae ham det, med lod sig nøye med at sige, at naar han endelig vilde giøre det, og som han sagde fandt en Fornøyelse deri saa vilde hun tage derimod, dog ikke som en Tieneste, der maatte forekastes hende, men som en Villighed hun betalte ham ved at takke for den.

I nogen Tid holdt han ogsaa troeligen sit Løfte, og da Fruen imidlertid glemte sin Misfornøyelse, saa begyndte hun at tale Grete venlig til igien; men den grueligste Marter af en haabeløs Kierlighed var Hans endnu forbeholden. Han havde hidindtil ikke følet Jalousiens nagende Gift, men kort Tid derefter blev hans Hierte et Rov for alle dens Piinsler. Der kom en nye Tiener paa Gaarden, og denne var den meeste Tid at finde i Kiøkkenet; thi hvad enten det nu var en blot Snakkelyst eller en virkelig Behag i Gretes Person, som drog ham derhen, saa antog Hans det dog for en uimodsigelig Sandhed, at det var Kierlighed til Grete og det ligegyldigste Ord, som han hørte hende sige til sin formeente Medbeyler var et hvæsset Sværd der gik igiennem hans Bryst. Alle de Løfter og Forsikkringer,

som

som han havde givet Grete paa at tie med hans Kierlighed og allene at lade sine Handlinger tale, bleve i en Hast for, glemte, og han traf aldrig Grete alleue, uden i en spodsk og bidende Tone at spørge hende: hvor Kiereſten var, og om det var mueligt, at de kunde affee hinanden saa længe? Denne Spotten ledsagede han med de haardeſte Bebreydelser og de grueligſte Trudſler om hvad han for vilde giore og lide end han vilde ſee hende i en andens Vold. Men aldrig saa snart foreholdt Grete ham, hvor uberettiget han var til at pine og plage hende saaledes, som han giorde, siden hun aldrig havde givet ham mindſte Haab om at blive hans, end ſige bunden ſig til ham ved noget Løfte, førend han med de beſte Ord og de dyreſte Eder om Bedring søgte at ſtille hende tilfreds igien. For at undgaae diſſe Ubehageligheder ſkyede Grete Tienerens Nærværelſe, saa meget, som det ſtod til hende, saa snart hun vidſte at Hans var paa Gaarden, men til liden eller ingen Nytte; thi Hans tog deraf Leylighed til at forekaſte hende, at det var et aftalt Kort imellem dem til at binde hans Øyne i Blaar, og at de nok vidſte at finde hverandre til at holde ſig ſkadesløs derfor i Eenrum, men at han nok ſkulde komme efter dem og tage saa blodig en Hævn at det ſkulde ſette Skræk i alle falſke og troeløſe Piger.

Der gik altſaa næſten ingen Dag forbie uden Grete hørte Trudſler og Bebreydelſer af Hans, ſom de fleſte Tider præſſede Taarene ned af hendes Kinder, men saa snart Hans blev dem vaer, viiſte han ſig en Afſkye og Foragt for ſig ſelv, at Grete ikke kunde andet end ynkes over ham, og hun beklagede

klagede ham meget meere i sit Hierte, end hun var fortrydelig over hans Adfærd. Græmmelsen over den Smerte som han forvoldte sin elskede Grete indskiød ham tit og ofte den Tanke at legge Haand paa sig selv, og han havde sikkert sat dette afskyelige Forsæt i Værk, dersom han ikke var bleven holdt derfra ved den Forestilling, at hans Død vilde rydde alle Hindringer af Veyen for de Elskende, og upaatvivlelig bringe Grete i en andens Arme. Imidtertid var den arme Grete Forfatning høyst beklagelig; og denne Afvexling af Bebreydelser, Fornærmelser og Afbigtet gjorde hende sit Ophold paa Gaarden saa ubehagelig, at hun en Dag tilsvoer Hans, at det første han piinede hende igien med sin uriimelige Mistanke, saa løb hun af sin Tieneste, og hverken han eller nogen paa Guds Jord skulde faae at vide hvor hun blev af og hvorledes det gik hende. Tanken at miste Grete og jage hende hielpe og vennelös ud i den vide Verden, satte slig en Skræk i Hans, at han en heel Uge igiennem ikke lod sig mærke med den mindste Misforuvelse, og maaskee var han ganske bleven Herre over denne grumme Sindslidelse, og indseet hvor ubeføyet han var til at foreskrive Grete Regler, dersom ikke et blot Tilfælde havde givet Mistanken nye Kræfter.

Han blev en Morgen vaer, at hans formeente Medbeyler havde lige saadan et rødt Silke Torklæde om sin Hals, som det han havde kiøbt af Vissekræmmeren og paatvungen Grete; og aldrig saa snart fik han Øye paa det, førend hans ophidsede Indbildningskraft giorde det til en afgiort og upaa-

tvivlelig Sandhed, at det maatte være det samme Torklæde, og at Grete havde givet ham det, som et Kierligheds Pandt. Forgieves søgte Fornuften at giøre ham den billige Indvendning, at hans Torklæde umuelig kunde være det eneste af det Slags og at han naturligviis kunde finde det hos mange, som Grete aldrig havde seet; den bley slet ikke hørt, men til Trods for alle dens Modsigelser, spillede Mistanken Mester. Hvorledes kunde vel det være gaaet til, sagde Hans til sig selv, at just han, som aldrig viger fra Grete, men følger hende overalt som hendes Skygge, skulde være kommen til lige saadan et Torklæde, uden han havde faaet det af hende: thi naar det ikke hang saaledes sammen, hvorfor skulde man da ikke have seet det hos ham forend nu, da man kan tage og gribe det med begge Hænder, at de To ere gode Venner? Nev; den Sag har sin Rigtighed, det er soleklart, og det er sikkert ikke saa meget for at hædre Gretes Gave, som for at forhaane mig, at han prunker med det; thi det slaaer mig aldrig feyl, at hun jo, for at viise ham hvor lidet en Bondekarl er at agte mod saadan en Junker, har sagt ham, at hun har faaet det af mig, og at jeg maae holde Lyset for dem, som en stakkels troeskyldig Nar. Men den skal de dog i det mindste ikke længe have Aarsag til at holde mig for; de skal sikkert faae det at føle, de Uvorne! at jeg ikke er saa taamodig, som de seer mig an for, der maae ogsaa flyde deraf hvad der vil; og for at giøre dem ret tryg, skal de faae Lov at belee mig en liden Stund endnu. Jeg vil stille mig saa dum an, som om jeg slet ikke merkede deres Finter og Ræve-

stræger,

ſtræger, men Gud Naade dem, om jeg faaer Haand i Hanke med dem, meere ſiger jeg ikke.

Han tvang ſig og virkelig ſaa vel, at Grete ikke tænkte paa mindre end det heftige Uveyr, der raſede i hendes fortvivlede Elſkers Bryſt; men antog den synsynlige Møye, hvormed Hans ſkyede at være allene med hende, for et ufridigt Beviis paa, at han giorde Vold paa ſig ſelv, og søgte at bemeſtre ſig baade ſin Mistanke og ſin Tilbøyelighed, da det dog i Grunden ikke var andet end en Frygt for at han maatte røbe ſig ſelv, og hverken være Herre over ſin Heftighed eller ſin Mistanke om han kom til at være allene med Grete. Havde hun lagt Merke til at Hans, endſkiønt han ikke meere søgte at være hos hende, dog ideligen valgte ſig et Sted at være paa, hvor han kunde holde Øye med al hendes Foretagende, og høre hvert et Ord hun talede, ſaa maatte hun være bleven vaer, at hverken hans Tilbøyelighed eller Mistanke var bleven formindſket, men da hendes Troeſkyldighed lod ſig bedrage af Skinnet, ſaa overgav hun ſig uden videre Betænkninger til Glæden hun følede over de roelige Dage, ſom hun ſaa ganſke uventet nød, og hendes Hierte fik al ſin uſkyldige Munterhed igien.

En Dag da Hans vidſte, at Grete var allene i Kiøkkenet blev han vaer, at Maalet for al hans Mistanke gik ind til hende med det ulykkelige Tørklæde om Halſen. Dette Syn ſatte alt hans Blod i Kaag, Kierlighed, Jalouſie og Attraaen efter Hevn over den ham i ſine Tanker tilføyede

Forhaanelse bestormede hans Hierte saaledes, at Sandsernes Brug næsten blev ham betagen, men da af disse voldsomme Sindslidelser Begierligheden efter Hævn blev den stærkeste, saa forekom det ham som den skionneste Leylighed til at belure dem, og at faae alle sine Tvivlsmaal enten opløsede eller stadfæstede. Han satte sig altsaa paa en Bænk, der stod under Kiokken-Vinduerne, med en Kniv og et stykke Træe i Haan' den, som han skiar paa til at giøre Grete et Naalehuus af, og endskiønt han var saa forvildet, at han ikke vidste det mindste af alt hvad han foretog sig, saa syntes det dog, som om han arbeydede med største Flid og Opmerksomhed. Hans Sind var saa forvirret og oprørt, at han ikke kunde samle det mindste af hvad der blev talt i Kiokkenet, i hvor nøye han end lagde Øret til; men da han hørte, at Grete loe hierteligen over noget, som Tieneren fortalte hende; saa tvivlede han ikke heller længere om, at han gav Materien til Samtalen, og at det var ham der blev udleet.

Raserie og Fortvivlelse bemægtigede sig i samme Øyeblik alle hans Siels Evner; uden at vide hvad han giorde og næsten affindig slængte han Træet, som han skar paa, fra sig; sprang op af Bænken, og stødte Døren til Kiokkenet op med Magt. Det første Grete vendte Hovedet, og saae Hans bleg, aandesløs, med Øynene stive og starre i Hovedet, og en stor Kniv i Haanden, gav hun et vældigt Skriig af sig; men Hans uden at røres eller standse ved det, løb hen imod hende; greb hende i Skulderen med den ene Haand og stødte hende Kniven i Brystet, som han holdt med den anden, med disse

Ord:

Ord: Der har du, skamløse Pige! Lønnen for din skammelige Falskhed i at drive Spot med min inderlige Kierlighed, og siden den ikke har kundet formaae dig til at blive min, saa skal jeg i det mindste mage det saa, at du ikke skal blive nogen andens. Imedens alt dette gik for sig, havde Hans hverken hørt, seet eller tænkt paa noget uden sin Hævn, men neppe havde han faaet den udført, og saae Gretes Blod flyde, førend alle de øvrige Sindelidelser maatte vige for Kierligheden, og hans Vrede forvandledes til Væmodighed. Han kastede Kniven fra sig med Afskye, han slog sine Arme om den døende og stærk besvimede Grete; han vædede hendes Ansigt med sine Taare; han søgte ved de meest bevægelige Ord at kalde hende til Live igien, og forbandede tillige sig og sin udøvede Gaumhed. Ved at trykke hendes blodige Bryst op til sit, syntes han at merke Kiendetegn endnu til Liv hos hende, han lagde hende derfor sagte ned, rev sit ene Skiorte-Ærme af for med det at stille Blodet, hvorved hans Suk og udstødte Klagemaal bevidste Smerten, der omspendte hans Barm.

Imidlertid havde Tieneren, der sprang hurtig ud af Kiøkkenet det første han saae Hans komme saa rasende ind i det, sat heele Huuset i Oprør ved sit Skrig og Raab: at Hans var gaaet fra Forstanden, og i sin Afsindighed kommen ind med en stor Kniv i Haanden til Grete og ham. Herren, som længe havde frygtet for, at Hansens kiendelige Tungsindighed, omsider vilde bringe ham saa vidt, at han greb til et eller andet sørgeligt Middel,

skyndte sig i mueligste Hast hen til Kiokkenet, for ved sin Nærværelse at forekomme Ulykken, han skielvede for; men da han ikke gierne vilde have mange Vidner paa det gruelige Syn han ventede at faae at see, saa forbød han sine Folk at folges med ham under Forevending, at dersom Hans rasede, saa kunde han bedre bringe ham til rette, naar han var allene med ham, end naar Hans saae sig omringet af saa mange Mennesker; men Folkenes Nysgierrighed var meget stærkere end deres Herres Befalning, saa at de næsten traade alle tillige med ham ind i Kiokkenet, og fandt Hans med taarefulde Øyne paa Knæe for ved Grete, og med skielvende og bævende Hænder at umage sig for at stille Blodet hos hende.

Saa snart Herren fik dette Syn for Øye, gav han sin Kudsk Befaling at spende sex Heste for Chaisen og saa hurtig som mueligt at hente baade Doctor og Feltskier; thi endskiønt han ingenlunde tvivlede om, at Hans var Giernings Manden, saa ynkedes han dog inderligen over ham og vilde tillige saa nødig miste ham; at han besluttede ved sig selv at giøre alt hvad der stod i hans Magt for at rædde ham. Han tænkte for vel til ikke at føle heele Gierningens Afskyelighed, men han ansaae den voldsomme Sindslidelse, der havde drevet Hans til dette græsseligae Raserie, for en halv Undskyldning, og Smerten og Fortrydelsen, der tegnede sig saa tydeligen i hans Ansigt, for en Art af Straf, især om Grete kom derfra med Livet; og da der ingen Vidner hvvde været paa Gierningen, men hans eget og Gretes Udsigende, om hun blev

bragt

bragt til sig selv igien, var det eneste, som skulde fælde ham, saa vilde han give Hans et Vink om at søge en Udflugt til sin Sikkerhed forend han blev ordentlig forhørt; ved det at han stillede sig an, som om han ikke i mindste Maade holdt Hans for at være skyldig i denne Misgierning, og sagde til den Ende med en paatagen Forundring: Min Gud! Hvorledes er den arme Grete kommen til denne Ulykke?

Ved disse Ord vaagnede Hans ligesom af en Dvale; hidindtil haade det syntes, som om han, uagtet han laae med Ansigtet imod den aabne Dør, hverken var bleven vaer at der var kommen Folk ind, eller lagt Mærke til hvem det var, men ved hans Herres Spørsmaal løftede han Hovedet op, og med et Ansigt og en Røst, der udtrykkede den grueligste Siele-Angst, svarede han: Det kan ingen giøre bedre Reede for end jeg; det er af mig, naadige Herre, at man skal kræve min Gretes Blod; thi denne Haand, denne afskyelige Morderhaand har stødt hende Kniven i Brystet. Smerten over Gretes Død, svarede Herren, forvirrer og ængster dig i slig en Grad, at du ikke veed hvad du selv siger og endnu mindre Følgerne sligt et forvildet og fortvivlet Udsigende kunde drage efter sig, naar man ikke vidste bedre; men din store Kierlighed til Grete er mig og alle Folkene her paa Gaarden alt for vel bekiendt til at det har mindste Skin af Troeværdighed, at du har lagt Haand paa hende. Ja, naadige Herre! sagde Hans med en kold Standhaftighed, jeg har elsket og elsker den arme Grete endnu saa inderligen, at jeg med Glæde havde bødet Skødet af med min egen Barm, dersom en anden hav-

de

de hævet sin forvorpne Arm imod hende. Men just denne min heftige og ubeskrivelige Kierlighed har giort mig til hendes Morder; Grete lod haant om mig, Grete beloe mig; og da det ikke var mig nær saa gruesomt at see hende død, som at høre en anden til, saa vilde jeg sette mig i Sikkerhed for en Ulykke, som jeg ikke kunde overleve og derfor har jeg dræbt hende; ja jeg tilstaaer endog, at om det ikke var skeedt, saa giorde jeg det endnu. Jeg veed Straffen der ligger paa denne Misgierning; jeg forlanger ikke heller at skaanes for den, men er villig til at bøde for hendes udgydede Blod ved at døe, som en Morder. Seer De, blev han ved, og tog den blodige Kniv op af Jorden, seer De dette Blod, det er Gretes, som raaber om Hevn over mig; skynd Dem derfor med Bolt og Lænker at hindre min Arm fra at stode dette Morder-Redskab i min egen Barm med; thi intet uden Attraaen til at udstaae den grummeste Straf holder mig derfra, fordi det var Naade, det var Husvalelse at blande mit Blod med hendes og den er jeg uværdig til.

Hans var saa høyligen elsket af alle Folkene paa Gaarden, at de alle fældede Taare ved at see og høre paa ham; og Herren selv var inderlig rørt, men for at forebygge, at han ikke skulde blive meere omstændelig i sin Beretning, sagde han: Findes du saa skyldig ved Undersøgelsen, som din Smerte nu anklager dig for, saa bliver din Straf vis nok; men hvad enten du nu er skyldig eller uskyldig, saa er det nødvendig at forsøge om Grete endnu

staaer

staaer til at hielpe; lad altsaa min Kammertiener og Pigerne bære Omsorg for hende og følg du med mig. Det er billigt, at jeg tages bort herfra, sagde Hans, og kastede sig paa nye over Grete, trykkede hendes Haand op til sit Hierte og raabte: Farvel Grete! min evigelskede og mishandlede Grete, Farvel! maaskee mit Øye seer dig for sidste Gang; men jeg maae, jeg bør forlade dig, paa det dit Øye, om det aabner sig meere, ikke skal rædes ved at see din Morder. Da han havde sagt det, sprang han op, heftede endnu engang sine Øyne meget stift paa Grete; vendte sig derpaa til Herren og sagde: Her er jeg naadige Herre; lad mig nu bringe hen hvor De lyster, og det afskyeligste Fængsel er mig det kiereste; thi Solens Glands er mig forhadt, da den ikke meere lyser for Grete. Spild derfor ikke meere Deres Barmhiertighed paa mig; jeg fortiener den ikke, og jeg vil ikke have den; thi skaaner Deres fromme Hierte mig, saa løber jeg selv hen til Amtmanden og giver mig an.

Herren tog altsaa Hans med sig, medens de andre bar Grete hen i et godt og bequemt Værelse; han førte ham ind i et lidet Kammer, bad ham sette sit oprørte Sind i Roelighed, og ikke overgive sig til Græmmelse og Fortvivlelse førend han fik at høre hvorledes det gik med Grete; thi dersom hun, om endog Saaret var dødeligt, kom saa vidt, at hun med Samling kunde giøre sit Udsigende, hvorledes hun var kommen til denne Ulykke, saa vilde der ikke blive agtet meget paa hans Anklagelse uden

for saa vidt den stemmede overeens med hendes. Jeg vil derfor ingen anden Forvaring sette dig i end dette Kammer, blev han ved, indtil jeg har hørt hvad Feltskiæren og Doktoren siger; har du altsaa noget hos dig, som du kan giøre dig Skade med, saa skye mig det; thi ellers maae jeg lade dig randsage, og det vilde jeg dog gierne skaane dig for i den Forfatning du nu er. Da han derpaa havde høyt og helligen forsikkret sin Herre, at han hverken havde noget af sligt hos sig, eller vilde giøre Brug deraf om han havde det, saa forlod han Hans under Laas og Lukke og gik ind i sit Kabinet for at komme lidet til sig selv igien af den ubehagelige Følelse, som denne sørgelige Hændelse havde opvakt hos ham.

Det første han havde fattet sig lidet, kaldte han paa sin Kammertiener, der forstod lidet af Chirurgien, og spurgte ham: hvorledes det var med Grete? Han svarede: at Saaret var meget stort, men dersom der intet var beskadiget indvortes og Kniven derimod stødt an paa Brystbeenet, saa kunde hun nok gaae det igiennem ifald der ikke stødte noget videre til. Han havde stillet Blodet, saa godt som han kunde, og da han havde seet, at hun derpaa havde givet Tegn til at komme lidet til sig selv igien, saa havde han sagt Pigerne hvad de skulde giøre og var gaaet til Fruen for at faae noget gammelt Linnet, hvoraf han nu tillavede Bindsel og Linskab for at have alle Ting paa reede Hænder, naar Feltskieren kom. Kort derefter bragte Kudsken ogsaa baade ham og Doctoren, som begge, efter

at

at Grete var forbundet bekræftigede hvad Kammertieneren havde sagt, med det Tillæg, at om endog de ædlere Deele vare blevne skaanede, saa kunde dog en meget stærk Vundfeber, ikke allene giøre Ende paa hendes Liv, men endog berøve hende Samlingen, som hun nu ganske fuldkommen var ved, saa at de holdt det raadeligst at holde Forhøret saa snart, som mueligt, men i øvrigt ikke lade hende snakke meget.

Saa nødig, som Herren end vilde, saa saae han sig dog tvungen til at berette Amtmanden den heele Tildragelse, og begiere et Forhør til at undersøge Sammenhænget; men glemte ingenlunde at besmykke Gierningen med den store Tungsindighed, som Hans paa nogen Tid var falden til, og som man nu var kommen efter, allene havde sin Oprindelse af hans overmaade heftige Kierlighed til den saarede Pige. Imedens han skrev denne Beretning fik han tre Bud efter hinanden, at Grete bad saa meget om at tale et par Ord med Herren allene; det første han altsaa havde faaet Brevet bort, gik han hen til hende og befalede de Tilstædeværende at gaae ud. Han nærmede sig ikke saa snart Sengen førend Grete spurgte ham: Ak! naadige Herre! Hvor er den stakkels Hans bleven af? Endnu er han her paa Gaarden, sagde Herren, men hvorfor vil I vide det, min gode Grete, og var det alt hvad I vilde mig? Nej naadige Herre, svarede Grete; jeg har en Bøn, en eneste Bøn til Dem, men den maae De for alle Ting ikke nægte mig. Staaer det i min Magt, svarede Herren, saa skal den sikkert opfyldes. Giør mig en Eed derpaa, sagde Grete; thi ellers kan jeg ikke dø roelig.

Ja;

Ja; jeg lover eder det, mit Barn, sagde Herren; ved Gud og alt hvad helligt er. Gud velsigne Dem derfor, naadige Herre, sagde Grete, og nu maae Gud giøre med mig hvad han vil. Men dermed veed jeg jo ikke endnu, hvad I forlanger af mig, sagde han. Det er intet andet, svarede hun, end at der ikke maae skee den stakkels Hans noget, enten jeg saa lever eller doer; thi det kan ikke hielpe mig det mindste, og han holder saa meget af mig, at han er meere end straffet nok derved. Min gode Pige, sagde Herren, det raader jeg ikke i mindste Maade for; Sagen blev alt for mange bekiendt til at jeg vovede at fortie den. Jeg har derfor været nødsaget til at begiere et Forhør af Amtmanden, men i det kan I selv allerbest giøre eders Udsigende til hans Fordeel. Hvorledes skal jeg bære mig ad dermed, naadige Herre, spurgte Grete? Ved at sige, svarede han, at I har saaret eder selv af Uforsigtighed; men det, som vil hielpe ham allermeest, er, at I holder eder roelig og ikke bekymrer eder om det allermindste; thi saa kan I med Guds Hielp snart faae eders Helsen igien; og skeer det, saa skal jeg paa min Side giøre alt hvad der staaer i min Magt. Tie derfor smukt stille, og giør eder ikke selv Skade ved at snakke for meget. Ney; jeg skal ikke, naadige Herre; lovede Grete. Han kaldte derpaa Pigerne, der vartede hende op, ind igien, forbød dem paa det strængeste hverken at tillade Grete at snakke, eller fortælle hende noget, der kunde sette hendes Sind i Bevægelse; ja ikke engang at tale imellem dem selv om noget af alt slags, som de ogsaa lovede ham.

Derpaa

Derpaa gik han bort, og begav sig hen til den indsluttede Hans i det Haab, at hans Smerte og Fortvivlelse nu havde sat sig saa meget, at han kunde give ham en ordentlig Beretning om Sagen, og ved fornuftige Forestillinger bringes til at fortie det, som ingen vidste eller kunde vide, uden Han, som randsager Hierterne, allerhelst da han var vis paa, at Grete, som var den Fornærmede, vilde sande alt det som kunde være Hans til Fordeel. Det første han aabnede Døren, raabte Hans: er Grete død, naadige Herre? Nej; svarede han, hun er forbundet, har faaet sin fuldkomne Samling igien, og er endog ikke uden Haab, men da det er hende forbuden at snakke meget, saa fortæl du mig hvorledes alt dette hænger sammen, og paa hvad Maade Grete er bleven saaret? Det har jeg jo allerede sagt, naadige Herre, svarede Hans; Raserie, Forbittrelse og Sieleangst over at see hende holde meere af en anden end af mig, bragte mig til at myrde hende for at være vis paa, at ingen anden skulde faae hende, da hun ikke vilde have mig. Du har vel sagt det, sagde Herren, men jeg kan desuagtet ikke troe det, jeg bilder mig stadig ind, at Fortvivlelsen over Gretes indbildte Død har bragt dig til at anklage dig selv for at dø med hende; men jeg beder dig at sette Grændser for din Fortvivlelse førend det er forsildig: du kan giøre dig selv ulykkelig uden at naae dit Øyemeed; thi naar dit Udsigende og Forhold viiser, at det er Døden du søger, saa er det mueligt at den nægtes dig, men giør din Straf haardere end Døden, ved de mange Aar din Ungdom forvisser dig om et elendigt og beklageligt Liv. Desforuden er Gretes Saar ikke dødeligt; hendes gode

og

og ufordærvede Natur vil ventelligen befrie hende fra alle de onde Følger, som en anden, der havde et mindre sundt Legeme stod Fare for ved slig en Leylighed, og af det, som hun sagde, da hun kom til sig selv igien syntes hun mindre at anklage dig end sin egen Uforsigtighed. Ney; naadige Herre, sagde Hans, troe mig det forholder sig ikke saa. Jeg er en Morder, og det hverken af Vanvare eller en pludselig Overilelse, men af frit Forsæt og med velberaad Hu. Hvorpaa han fortalte ham alt det, som Læserne allerede er underrettet om, og afmalede ham derved med saa stærke og levende Farver den Angst og Græmmelse, der havde sønderslidt hans Barm ved at see en anden prunke med det, som han havde givet Grete, at det bragte Taarene i hans Herres Øyne; men da han tillige vidste, at Hensigten ved alle haarde Afstraffelser er meere at afskrække andre end at tage Hævn af den Ulykkelige, saa troede han, ved et saa besynderligt og usædvanligt Tilfælde, at kunde anvende sin yderste Flid til at frelse Hans, uden enten at fornærme Guds eller Kongens Love.

Han stillede sig altsaa an, som om han nøye overveyede alt hvad Hans havde sagt ham; og efter en kort Taushed sagde han: dersom Tingen forholder sig saaledes, som du siger, saa har jeg største Aarsag til at troe, at Grete bar langt meere Godhed for dig, end som du forestiller dig eller hun selv vil lade sig merke med; thi jeg forsikrer dig ved min Ære, at hun ganske friekiender dig og anklager alene sin egen Fremfusenhed; og det mindste du skylder hendes medliden-

de

de Hierte, er at understøtte det til dit eget Beste. Anklag dig derfor ikke selv for det i Forhøret, som hun vil holde dulgt, men lad dig nøye med at stadfæste hendes Udsigende, allerhelst du i den Forvirring, dog ikke kan sige noget med Vished. Du kan aldrig vide, hvad for lykkelige Følger det kan have, maaskee kan Gretes Medynk over dig tiene til at lære hende, at du ligger hende nærmere om Hiertet end hun selv har vidst, eller og kan denne frembrydende Medlidenhed forvandle sig til Kierlighed, saa at Grete, om Gud hielper hende op igien, maaskee med Glæde giver dig sin Haand. Mig skulde hun give sin Haand, raabte Hans, mig, hvis Hænder ikke allene ere besmittede med Menneskeblod, men endog med hendes!... Ney, det er umueligt; thi seer De, blev han efter en kort Tavshed ved og pegede paa sig, dette er Gretes Blod; og har hun været kold imod mig forhen, saa maae hun nu ikke kunde see mig uden Skræk og Afskye. Hver gang jeg nærmede mig hende, eller favnede hende, burde hun jo ræddes for, at jeg havde et Morderredskab i min forvorpne Haand, og Angesten maatte betage hende Søvnen i mine Arme. Hendes Forladelse og Døden er derfor alt hvad jeg ønsker mig; den sidste har jeg meere end vel fortient; og vil altsaa ikke heller søge at undgaae den, siden den tillige gior en Ende paa alt mit Onde og hindrer mig fra at fuldføre den Ulykke, som jeg har begyndt paa.

Alt hvad hans Herre anførte til at bringe ham paa andre Tanker var ganske forgieves, og da han mærkede at der

var

var intet at udrette hos ham, saa forlod han ham med den Erindring, at han kunde belave sig paa Forhøret inden Aften og bad ham tillige overveye, at jo meere han yttrede sin Attraae efter at døe, jo snarere vilde det blive ham nægtet, og derfor ikke i Overilelse vove et Skridt, hvorved han ikke allene forbrød sig imod det han skyldede sig selv, men bragte endog sine gamle Forældres graae Haar med Smerte i Graven. Da Hans hørte sine Forældre nævne, brast han i en heftig Graad, og i det, at Herren lukkede Døren, saae han Hans i en bedende Stilling med opløftede Øyne og Hænder mod Himlen, hvoraf han fattede det Haab, at Naturen vilde paastaae sin Ret og den sønlige Kierlighed døve Fortvivlelsens Stemme i hans beængstede Hierte.

Ud paa Aftenen indfandt Birkedommeren sig tillige med alle dem, som skulde holde Forhøret; Herren tog imod dem, gav dem i Korthed et Begreb om den Forfatning Hans var i, og førte dem derpaa hen i Gretes Kammer. Imedens Pigerne spiiste havde Kammertieneren været hos hende og hun havde raadført sig med ham hvad hun skulde sige, som kunde meest tiene til at frelse den ulykkelige Hans; da hun altsaa blev adspurgt: ved hvad Leylighed hun havde bekommet dette farlige Saar, om det var skeedt i en Trætte, af frit Forsæt og Modtvillighed eller Vanvare; saavelsom om hun selv eller nogen anden havde tilføyet hende denne Skade og hvem det var? saa svarede hun: at saa vidt som hun kunde besinde sig, saa havde hun beskadiget sig selv af Uforsigtighed og Fremfusenhed. Retten

forlangte

forlangte at vide Omstændighederne derved, og Gretes Svar var, at Avlskarlen Hans havde i lang Tid friet til hende, men da hun ingen Lyst havde havt til at gifte sig, saa havde hun idelig givet ham Afslag, derover var han paa nogen Tid bleven saa tungsindig, at hun havde været ræd for at møde eller tale med ham. Da han altsaa samme Dag om Morgenen tiilig var kommen ind i Kiøkkenet til hende med en Kniv i Haanden, saa var hun bleven saa forskrækket, at hun ikke selv havde vidst hvad hvad hun giorde, og istedenfor at løbe ud af Kiøkkenet, som hendes Forsæt var, havde hun i den Forvirring rendt med Liv og Magt imod Hans, og derved stødt sig selv Kniven, som han havde i Haanden, ind i Brystet. Derpaa spurgtes hende: om Hans da forhen havde truet at giøre hende Ondt, siden hun var bleven saa forskrækket ved at see ham med Kniven i Haanden? Hun svarede: Ney; han havde aldrig i sin Livstid sagt et uskiønt Ord til hende, og vidste derfor heller ingen anden Aarsag end hans forommeldte Tungsindighed at angive hvorfor hun var bleven meere ræd den Dag end ellers, da han dog meere end hundrede gange var kommen saaledes ind til hende, siden han, som var ethvert Menneske paa Gaarden bekiendt, aldrig saa snart havde en ledig Time, førend han skar et eller andet Stykke ud af Træe. Der giordes hende endnu endeel andre Spørgsmaale, og efter at de vare besvarede og protocollerede blev Hans indkaldet.

Han fremstillede sig med stor Standhaftighed og Friemodighed for Retten, men det første hans Øyne faldt hen paa

Grete, og de bleve vaer, at hendes vare berøvede al deres Glands, Kinderne blege og en dødelig Mattighed udbredt over hendes heele Legeme, saa kunde enhver ganske tydelig læse hans Siels Beængstelse og Bekymring i hans Ansigt. Retten tilspurgte ham, om han i Morges ved det og det Klokkeslæt var kommen ind i Kiokkenet til den saarede Pige, og om han havde havt en Kniv i Haanden? og begge disse Spørgsmaale besvarede han med et koldt Ja. Derpaa spurgtes ham: hvor han var kommen til Kniven han havde i Haanden, og til hvad Ende han havde taget den med sig? Til det Brug, svarede Hans, med stor Standhaftighed, som min foragtede Kierlighed længe havde besiemt den, og som mit Raserie da fandt en bequem Leylighed til ved at igiennemboere Gretes Barm stor at forebygge, at hun ikke skulde blive nogen andens Eyendom. Saa afskyeligt dette Foretagende end er, saa vil jeg dog hverken besmykke eller dølge det; men ved en oprigtig Tilstaaelse underkaste mig Straffen, der bør følge paa denne Misgierning. Det er ikke saa Hans, sagde Grete i stor Bevægelse, men det er din Kummer over at have været den uskyldige Aarsag til min Smerte, der driver dig til denne Anklagelse; thi jeg er den, som af en ugrundet og barnagtig Rædsel løb mig selv Kniven i Brystet, uden at du havde mindste Skyld deri. Ak Grete, sagde Hans med Taarene ned af Kinderne, saa skal endog det første Beviis af din Ømhed være Grumhed imod mig? Kunde du da ikke røres over mig førend jeg havde giort mig uværdig til din Medynk ved at være bleven din Morder? Thi det Navn tilkommer mig med rette fordi al min

Hu

Hu og Attraae i en lang Tid har allene været henvendt til at berøve dig Livet, og Aarsagen hertil var denne: Derpaa gav han en fuldstændig Beretning om sin Kierlighed og den deraf avlede Mistanke, saavel som det Raserie han var bleven bragt i ved at see sin Gave til Grete om sin hoverende Medbeylers Hals.

Men Hans, sagde Grete i største Troeskyldighed, nu skal alle Mennesker kunde tage og føle paa, at der ikke er et sandt Ord i alt hvad du siger; thi Torklædet du taler om, ligger ligesom jeg fik det af dig i min Kiste, hvor enhver, som vil, kan gaae hen og hente dig det. Neppe havde Grete sagt disse Ord, førend Hans sprang hen til Sengen, kastede sig paa Knæe for den og raabte med opløftede Hænder: O Grete! uskyldige og mishandlede Grete! hvor forhadt gior du mig i mine egne Øyne, og hvor afskyelig maae jeg ikke være i dine! Men kan du tilgive mig, kan du føle Medynk over mig saa beviis det ved at tilstaae Sandheden; ved at anklage mig for det, som jeg virkelig har giort, for at have med frie Forsæt og velberaad Hu besmittet mine Hænder med dit Blod. Du veed dog Grete, at det forholder sig saa, søg derfor ikke at unddrage mig fra min velfortiente Straf, men lad mit Blod afsoe min Misgierning. Du frelser mig derved fra at fremdrage saa piinagtigt et Liv, at jeg let maatte fristes til at legge Haanden paa mig selv, og ved at tage imod det dødelige Hug skal min Siel velsigne dig for denne Velgierning. Men vilde du da Hans, sagde Grete

grædende, at dine gaule Forældre skulde bande mig? Ney; de skal elske dig beste Grete, raabte Hans, det skal være min sidste og eneste Bøn til dem, at de skal antage dig til deres Datter, og da du vil blive dem et bedre Barn end jeg har været, saa vil du ogsaa snart trøste dem over mit Tab. Ney; Hans, svarede Grete; det staaer til Gud, hvad han vil gjøre ved mig, men om det var det sidste Ord jeg skulde tale, saa kan jeg dog ikke sige andet, end at du er uskyldig i min Død.

I alle de øvrige Spørgsmaale der bleve giorde dem var Grete lige saa haardnakket i sin Paastand, at Hans af Bekymring over den Ulykke, der var tilstødt hende anklagede sig selv, som Hans høyligen bekræftede, at han var Giernings-manden; og at hun veeg fra Sandheden for at skaane ham. Alle de øvrige Folkes Udsigende vare ligelydende og bestode deri, at da de vare komne til havde de funden Hans i en dødelig Angst over Gretes Tilstand og at give sig al muelig Umage for at stille Blodet og bringe hende til Live igien. Tieneren, som havde været i Kiøkkenet var den eneste som kunde sige meere, men heele Forklaringen, som Retten fik af ham var den: at da det mørke Væsen og den store Tungsindighed, som han var bleven vaer hos Hans saa længe han havde været paa Gaarden, havde stedse bragt ham til at gaae af Veyen for ham, hvor han saae ham, saa havde han giort ligesaa den Morgen, dog kunde han ikke nægte, at det var sandt, at Hans Komme havde giort Grete saa forskrækket, at hun havde skreget da hun saae Hans, og at dette Skrig havde bragt

ham

ham til at kalde Folkene derhen, siden han troede at Grete saavel som han holdt Hans for at være afsindig. Da Forhøret var til Ende begierede Herren at beholde Hans i Forvaring paa Gaarden, og vilde være Borgen for hans Persons Tilstædeblivelse; men Hans anholdt som indstændig og væmodig om at komme bort, at han blev bragt til Fængslet og siuttet i Jern.

Det bedrede sig Dag for Dag med Grete, og førend Tingsdommen faldt var hun allerede uden Fare og oven Senge; men hvad enten hun nu havde baaren meere Godhed for Hans end hun selv vidste, eller og hans Fortvivlelse havde været hende et saa overtydende Beviis paa hans overmaade og heftige Kierlighed, at hun ikke længer kunde imodstaae den, saa er dog saa meget vist, at ligesom hendes Helbred tog til, saa voxede hendes Ømhed og Kierlighed for ham; hun havde adskillige gange, endog førend hun var uden Fare, bedet Fruen og Frøknerne, som saae dagligen til hende, om at faae Hans i Tale, men da de ikke holdt det raadeligt at sige hende, at han var bragt fra Gaarden, saa afsloge de hende det under den Forevendning, at den Sinds Bevægelse, som denne Samtale nødvendig maatte foraarsage hende, vilde giøre hendes Helbred Skade, og dersom hun meente det vel med Hans, saa burde hun af al Magt befordre, og derimod skye alt det, som kunde hindre den. Hun slog sig altsaa til Roelighed, men neppe var hun kommen oven Senge førend hun fornyede sin Begiering med saa. væmodige og indstændige Bønner, at de maatte opdage hende, hvori Hindringen til at opfylde hen-

des Ønske bestod. Den heftige Bedrovelse som denne Tidende foraarsagede hende havde nær draget onde Følger efter sig, og der var intet andet Middel til at bringe hende til at bære Omhue for sig selv end at forsikre hende, at saa snart hun var fuldkommen frisk, saa havde Hans intet meere at befrygte, men vilde strax blive sat paa frie Fod. Denne Forsikring giorde hende saa agtsom og lydig i Henseende til Doctorens Anordninger, at han nogen Tid derefter tog Afskeed med hende og tillod hende om nogle Dage at gaae til sit Arbeyde igien Hun var aldrig saa snart kommet i sit Kiokken forend hun passede paa Leylighed til at faae sin Herre i Tale, og erindre ham om at skaffe Hans paa frie Fod. Han svarede hende, at han Dagen derpaa vilde skrive til Amtmanden desangaaende; og Grete troede fuldt og fast, at see sin kiere Hans to Dage efter paa Gaarden; men da de vare til Ende; og ingen Hans havde indfunden sig, saa blev hun meget ilde til Mode, og begyndte at troe, at Herren ikke bekymrede sig meere om ham. Tanken, at de saa kaldte Store ikke antager sig de Ringere, er saa stærk rodfæstet hos den meenige Mand, at den foreenet med den Uroe og Frygt som Kierlighed stedse har i Følge med sig, meget let bemestrede sig Gretes Hierte, og bragte hende til den Beslutning ikke at lade sig merke med noget, men at gaae selv Dagen efter til Amtmanden.

Det gryede neppe af Dagen forend Grete satte sit Forsæt i Værk, og da hun i sin Sygdom havde lovet, at give Præsten noget til de Fattige, dersom hun kom op; saa troedes der paa Gaarden da hun savnedes, at hun var gaaet ud

for

for at opfylde sit Løfte. Det første Grete kom til Amtmandens Gaard, begierede hun at faae ham i Tale, og alle de der spurgte hende hvad hun vilde ham, dem svarede hun, at hun ikke kunde sige det til nogen uden ham selv. Efter nogle Timers Forløb blev hun ført ind til ham, og da han spurgte: hvad hendes Forlangende var? svarede hun: Jeg vilde gierne bede naadige Herr Amtmand om at lade den stakkels Hans løs, da De nu selv kan see, at jeg Gud skee Lov er ganske frisk og vel, og tillige svær Dem til, at jeg aldrig har det mindste at anke paa, men at han er saa uskyldig, som det Barn der er født i Nat. Hvad er det for en Hans, som I vil have løs mit Barn, spurgte Amtmanden ganske forundret? Ey vor Hans, svarede Grete, som beskyldte sig selv for at vilde have myrdet mig, men som dog ikke var sandt, han holdt alt for meget af mig dertil, og som jeg nu ogsaa vil tage til Mand, paa det alle Mennesker kan see, at han har giort sig selv Uret, om han ellers vil have mig meere, siden han har maattet lide saa meget for min Skyld. Det gior mig meget ondt, mit kiere Barn, sagde Amtmanden, at jeg ikke kan opfylde eders Begiering, men alle slige vigtige Sager maae sendes til Hovedstaden for at faae deres sidste Dom, og der venter jeg den fra med det første. Da Grete hørte det, slog hun Haand i Haand, gav sig bitterligen til at græde og raabte: Ak min arme Hans! Du er forloren, jeg faaer dig aldrig meere at see, men jeg vil doe med dig.

Amtmanden trøstede hende det beste han kunde og forestillede hende, at hun havde Føye til at vente sig al muelig Maade af saa mild og god en Konge. Ja; Kongen er vist god, svarede Grete meget bedrøvet, men Gud bedre det, han kiender slet intet til Hans! Hvem skal sige ham, hvilken skikkelig og flink Karl det er? Hvem skal sige ham, at han af bare Kierlighed til mig anklager sig selv? Den Umage gior der vist ingen af dem sig, som er om ham, og hvorledes skal han da faae det at vide? Jo vist bliver det Kongen forestillet, sagde Amtmanden; thi foruden det, at jeg har giort min Beretning saa meget til hans Fordeel, som om I havde sagt mig hvad jeg skulde skrive, saa beskikker Canceliet ham endog en Talsmand, der for Kongens Trone maae anføre alt hvad der kan tiene til hans Undskyldning og Forsvar, Men er det ogsaa sandt, naadige Herr Amtmand, spurgte Grete? Det er saa sandt, sagde han, som der er en Gud til; giv eder derfor tilfreds og vær roelig. Jeg faaer vel, sagde Grete, naar det ikke kan være anderledes; men beste Herr Amtmand! saa snart De faaer at vide, at Kongen har givet Hans los, saa vær saa god og send Bud efter mig, at jeg selv kan føre ham ud af Fængselet. Amtmanden lovede hende det, og Grete eik halv trøstet og halv bedrøvet bort. Underveys eftertænkte hun det nøvere, som Amtmanden havde sagt hende om Talsmanden, der talede Hanses Sag, men da hun var bange for, at der var mange vigtige Ting, som han var uvidende om, saa besluttede hun at gaae til Hovedstaden for at sige ham dem. Frygten for at hendes Herskab vilde hindre hende deri giorde hende det nødvendigt at fortie sit Forsæt for

dem,

dem, og altsaa foregav hun ved sin Hiemkomst, at hendes Moder var meget syg, og bad om Tilladelse at være hos hende i nogle Dage. Det blev hende ikke allene bevilget, men baade Herren og Fruen gav hende endog noget til at pleye den syge Kone med, som Grete med mange Taksigelser imodtog; og efter at hun havde lagt sine øvrige Penge til disse, og svøbt dem vel ind i noget reent Lintøy, som hun puttede til sig, saa begav hun sig paa Reysen.

Saa snart Hans var bragt i Fængselet og bleven sluttet i Jern, bad han at det ikke maatte tilstædes noget Menneske, end ikke hans egne Forældre at faae ham i Tale førend hans Dom var falden, som ogsaa blev ham bevilget. Hans Siel gruede ikke halv saa meget for den haardeste Døds Straf, som for sine Forældres Sukke og Taare, og for at undgaae den grumme Følelse, som deres Klagemaal vilde opvække i hans Barm, havde han saa indstændigen anholdt om at bringes fra Gaarden, siden han var vis paa, at hans Forældres Graad havde bevæget hans Herrens medlidende Hierte, og forskaffet dem Adgang til ham. Da han nu troede at have sat sig i Sikkerhed for denne Marter, saa overlod han sig ganske til sine sørgelige Betragtninger, og giorde sig selv til et Rov for alle de Piinsler, hvormed Kierlighed, Natur og en beængstet Samvittighed kunde overfalde Hiertet. Han indsaae hvor høyligen han ved sin rasende Mistanke havde forseet sig imod Gud, Grete, sine Forældre og sig selv, og anholdt med nedstrømmende Taare hos den evige Barmhiertighed om Forladelse og Døden. Dog var Gretes Medlidenhed ham

den haardeste Marter, den overtydede ham om, at han langt fra ikke havde været hende saa ligegyldig, som han havde foreſtillet ſig, ſiden hun, efter at han havde øvet ſaa umenneſkelig en Grumhed imod hende, kunde umage ſig for hans Frelſe. Mistankens Raſerie, der ſaa længe havde døvet den paamindende Samvittighed ved at raabe overlydt, at ſaa utaalelig en Foragt krævede Hevn, og at han havde Foye til at forebygge en Medbeylers Lykſalighed blev ganſke dæmpet, da Grunden til den befandtes urigtig, og iſteden for at ſøge Undſkyldninger til at forſvare ſig med, bebreydede Hans ſig ideligen at have undergravet ſit eget Vel, og ved ſin udøvede Voldſomhed giort en evig Skilsmiſſe imellem ſig og Grete. Men det, ſom meeſt og ſtærkeſt ſvævede ham for Øynene var Gretes blodige og blege Syn; thi ſnart ſaae han hende ligge afmægtig i hans Arme, og det rindende Blod at anklage ham; ſnart døende i Sengen og med en ſkielvende Røſt og halv bruſtne Øyne at bevidne ſin Banemands Uſkyldighed. Diſſe qvælende Foreſtillinger bemægtigede ſig hans Indbildningskraft ſaa aldeles, at han aldrig nød et Øyeblikks Roe eller Hvile; thi naar den udmattede Natur drog hans Øyne ſammen, ſaa viiſtes ham de ſamme ſorgelige Billeder i en urolig Slummer, og den var ſaa kort og afbrudt, at Hans troede kun at have tænkt. I diſſe ſlumrende Øyeblikke ſyntes han en Nat at ſee Grete komme ind til ſig; at blive ſtaaende og betragte ham med den ſamme Mødynk, ſom hun havde viiſt imod ham i Forhøret, og ved en venlig Miine at vinke ham til ſig. For at efterkomme hendes Villie reyſte han ſig hurtig op, hvorved han vaagnede, men da han derpaa ikke ſaae

Grete

Grete meere, bildte han sig fast og stadig ind at have havt et Syn, som han giorde den Fortolkning over, at Grete var død paa samme Tid, som hun havde været hos ham, og at hendes Vink forkyndte, at han snart vilde faae sin Dom, da han skulde følge efter hende.

Da Slutteren om Morgenen derpaa kom ind til ham bad han ham meget indstændigen at have den Godhed for ham at gaae hen til Præsten og formaae ham til at besøge ham siden han havde noget vigtigt at tale med ham om. Baade Slutteren og Præsten efterkom hans Begiering med største Villighed, og da denne traadde ind i Fængselet rakte Hans ham meget frimodig Haanden med disse Ord: Mange, mange Tak Faer for den Barmhiertighed I viiser imod mig, vil I vel sommetider see til mig; thi nu kan jeg haabe at min Dom kommer snart, siden Grete er død. Hvad er Grete død, min Søn, sagde Præsten, det veed jeg ikke det mindste af, og det sidste jeg saae hende var hun i meget god Bedring. Jo; hun er død i Nat, sagde Hans, det er ganske vist; thi hendes Gienfærd har været hos mig; hvorpaa han fortalte Præsten sit indbildte Syn, og Udtolkningen han havde giort over det. Præsten anvendte al sin Veltalenhed til at overtyde ham at det ikke var andet end Virkningen af en blot Indbildningskraft; formanede ham til en taalmodig Overgivelse i Guds Villie, og at stræbe efter at komme til en sand Anger over sin begangne Overilelse istedenfor at ængstige og adspredde sit Sind ved deslige Foreskillinger. Gretes Død ængster mig slet ikke, svarede Hans; mit Sind er tvertimod bleven

meget

meget roeligere og lettere ved Vished en om den. Præsten bebreydede ham derpaa et forstokket Hierte; siden han kun, de lade sit Had imod denne Pige gaae saa vidt, at han fandt meere Sødhed i at faae den stillet end Skræk for at møde Dammeren, som en Morder. Gud veed best, Faer, sagde Hans, hvor langt jeg er fra at hade Grete; og i hans Øyne, som seer ind i Hiertet, er jeg jo ved Forsættet og ved at have lagt Haand paa hende ligefuldt en Morder enten hun lever eller ey. Trosten som jeg finder i hendes Død er derfor den, at mit Livs Ende bliver desvissere, og at jeg ikke har nødig at frygte for at Døds Straffen maatte blive forvandlet til et vaeragtigt Slaverie, som maaskee var skeedt ifald hun havde levet, og skulde jeg døe, saa er min Kierlighed til hende saa heftig, at den græsselige Tanke, at hun kunde komme i en anden Mands Vold, vilde hindret mig i at bereede mig til min Døds Time, som en Christen. Men nu da jeg veed, at hun er hos Gud, saa er der intet som binder mig til Jorden; min Hu og Attraae kan allene fæstes paa at erholde Forladelse og at komme derhen, hvor hun nu er. Et eneste ligger der mig kun om Hiertet, og da jeg veed, at vor naadige Herre uagtet min grove Forseelse endnu holder af mig; vilde Faer da ikke bede ham at udvirke mig den store Naade, at jeg maatte komme i Christen Jord og blive begravet ved Siden af Grete. Præsten faldt i storste Forundring over den umaadelige Heftighed hvormed Hans elskede sin Grete, og da han ikke vidste hvad Udfald Sagen fik, saa holdt han det, efter den Tilpaaelse Hans havde giort ham,

ikke

ikke for billigt at drage hans Hierte til det Jordiske igien ved at forvisse ham om Gretes Liv; men uden enten at stadfæste eller betage ham denne Tanke trøstede han ham paa beste Maade, og lovede ham ikke allene at udrette sit anbetroede Erinde, men endog ofte at besøge ham, hvorfor Hans takkede ham med Taarene i Øynene.

Efter nogle Dages besværlige Reyse naaede Grete omsider Hovedstaden; vel var det falden hende ind underveys, at hun ikke vidste Mandens Navn, som hun vilde tale med, dog havde hun ideligen trøstet sig med den Forestilling, at naar hun kun spurgte om ham, der talede Hanses Sag, saa maatte det mindste Barn vide hvem det var. Men da hun kom ind i denne store Bye, saae saa mange Kryds- og Tværgader; hvor hun vente sig, og saa utallig en Mængde Mennesker, hvoraf ingen gav mindste Agt paa hende; og hun i Følge deraf ikke heller torde driste sig at tale til, saa begyndte hun at indsee Umueligheden i at faae fat paa ham, til hvis Underviisning hun havde udstaaet saa megen Møye og Besværlighed. Denne Forestilling drog Taarene af hendes Øyne, men midt i denne Bekymring faldt det hende ind, at den Præst, som hun havde været til Confirmation hos, var for et par Aar siden bleven kaldet til Byen; og da hun vidste hans Navn, saa besluttede hun at spørge om ham, og ansaae det for ganske afgiort, at han, som havde været deres Præst, og saa maatte vide alt hvad der angik dem.

Et par gange aabnede hun Munden for at tale de forbiegaaende til, men enten saae de hende for fornemme eller og for vilde og barske ud. Endelig tog hun Mod og Mands Hierte til sig, og endskiont ingen af de første, som hun spurgte om sin Præst, vedste at give hende Underretning om ham, saa opmuntrede dog deres høflige Svar hende til at fortsætte sin Forespørgsel, indtil hun omsider traf paa een, der sagde hende Gaden han boede i; og da hun tilstod ham, at hun var fremmet og vidste ingen Vey, saa tilbød han hende, om hun vilde følges med ham, siden han skulde der forbie. Grete tog imod dette Tilbud med megen Glæde og Taksigelse, og da han havde viist hende Huuset gik hun derind, og bad om at faae Præsten i Tale. Det første hun kom ind til ham, kiendte han hende strax, tog han hende meget venlig ved Haanden, og spurgte: hvad hun havde at forrette i Byen, og hvorfor hun saae saa bedrøvet ud? Det har jeg Gud bedre! meere end Aarsag nok til, svarede Grete, og jeg har søgt eder op, kiere Faer! for at bede eder sige mig hvor jeg skal faae fat paa ham, der er Talsmand for vor arme Hans. Præsten, som ikke begreb det mindste deraf, bad hende at forklare sig nøyere, hvorpaa hun fortalte ham alle Ting fra først til sidst, og endte med det Spørgsmaal, om Amtmanden havde fixeret hende? Præsten forsikkrede, at det i alle Maader forholdt sig som han havde sagt, og endskiont han ikke strax kunde sige hende hvem det var, der havde denne Sag, saa vilde han dog erkyndige sig derom, og saa snart han kunde faae det at vide, saa skulde een af hans Folk bringe hende derhen. Imidlertid kunde hun blive i hans Huus, saa længe hun var i Byen,

Byen, saavel for at spare de par Skillinger hun havde, som for at forebygge, at hun ikke skulde falde i slette Menneskers Hænder. Da Grete havde takket ham, førte han hende ind til sin Kone, og bad hende drage Omsorg for dette fattige Barn, og dersom hun vilde lade hende fortælle sig sin Historie, saa vilde den baade forundre og røre hende. Grete efterkom strax hendes Begiering, og den gode Kone blev saa bevæget ved denne Beretning, at hun blandede sine Taare med Gretes, og lod sin Mand ikke have Roe, førend han endnu samme Dag skaffede hende at vide, hvilken Procurator det var befalet at føre Sagen for Hans.

Dagen efter sendte den gode Præstemand' een af sine Folk med Grete til Procuratoren, og da han var ganske vel bekiendt med ham, saa skrev han ham et Brev til, som han gav Grete med for at skaffe hende ham desvissere i Tale. Det første han havde læst Brevet, lod han Grete kalde ind og forsikkrede hende, at han skulde giøre alt hvad der stod i hans Magt for at skaffe Hans Benaadning. Men da det ikke var det, som Grete var kommen til ham for, saa enten han vilde eller ikke maatte han lade hende sige alt det, som hun vilde have anført til hans Forsvar; og da han lovede hende ikke at glemme det ringeste deraf, saa kastede hun sig for hans Fødder og bad ham give hende Eed og Løfte paa, at Hans ikke skulde komme til at lide mindste Straf. Det staaer ikke i min Magt mit kiere Barn at love eder, sagde han; thi det kommer an paa, om Dommerne finder meere Grund og Ret paa hans Side, der taler imod ham end paa min, som jeg dog

dog hverken troer eller venter: Hvad, raabte Grete, taler der nogen imod ham? Det er jo forskrækkeligt, at der findes saa onde Menneſker; thi jeg vil døe paa, at Hans aldrig har havt det mindſte udſtaaende med den ſlemme Mand. Jeg er jo den, ſom har lidt meeſt derved, og naar hverken jeg, eller vor naadige Herre, eller Amtmanden har noget imod ham, ſom jeg viſt og ſandt veed, at vi ikke har, ſaa gaaer jo den heele Sag ikke nogen Moers Siel an. Men ſiden der ligger ſaa megen Lov paa, at faae ham til at tie, ſaa beder jeg Dem for Guds Skyld at ſige mig hvor jeg kan faae fat paa ham; thi ſaa vil jeg løbe hen til ham, og han ſkal hverken faae Riſt eller Roe for mig førend han har ſvoeret mig til, at han aldrig vil lukke ſin Mund meere op derom. Uagtet alt hvad han ſagde og foreſtillede, at det var en Ting ſom maatte og ſkulde være, paa det Dommerne desbedre kunde indſee Sagens rette Sammenhæng, ſaa blev hun ved at bede ham om at viiſe hende hen til denne onde Mand, indtil han høyt og helligen lovede, at han ſelv vilde ſige ham hver et Ord hun havde ſagt, og derſom det da ikke hialp, ſaa vilde han Dagen efter lade hende bringe hen til ham. Dette Løfte giorde hende nogenledes roelig, og efter at hun paa nye havde bedet ham ikke at glemme noget af alt det hun havde ſagt ham, ſaade hun ham med grædende Taare Farvel, og begav ſig hiem.

Om Eftermiddagen da hun paa nye yttrede ſin Kummer og Frygt for Præſtens Kone angaaende ham, ſom

talede

talede imod Hans, spurgte hun hende tillige: om der var mange hos Kongen naar de forebragte ham slige Ting, og om han hørte nøye efter, hvad der blev sagt? Hun svarede hende, at Kongen ikke alle Tider var selv nærværende, men at Tronen forestillede hans hellige Person, og at Dommene bleve enten stadfæstede eller formildede af ham selv. Dette Svar fornyede Gretes Rædsel, men hun undertvang den og spurgte: hvorledes Undersaatterne da kunde komme til at klage ham selv deres Nød? Og da hun hørte, at det skeedte ved skriftlige Ansøgninger, saa fattede hun den Slutning at betiene sig af denne Maade til at bekiendtgiøre Kongen med alle Hanses gode Egenskaber. I hendes Tanker bestod heele Vanskeligheden deri, at faae slig en Ansøgning meget bevægelig skreven, men da hun bar en temmelig god Troe til Tieneren, der stedse var hendes Ledsager i Byen og viiste sig meget tienstfærdig, saa betroede hun ham sit Anliggende, og han sagde hende, at der var mange Folk i Byen, som skrev dem for Penge, og dersom hun vilde have een opsat, saa vilde han besørge det for hende. Hun takkede ham for sit gode Tilbud, men holdt det uomgiengeligt nødvendigt, at hun selv berettede Skriveren Indholdet og bad ham derfor at føre hende til saadan en Mand uden at lade nogen vide det, det første han efter Herrens Tilladelse gik ud med hende for at see sig om i Byen.

Han giorde saa, og endskiønt hun havde meget nøye og udførligen sagt Skriveren hvad hun vilde have indført i Ansøgningen, saa var hun dog meget ilde fornøyet med den,

da hun lod sig den forelæse af hendes Fortroelige. Hun forsøgte det endnu med en stor Deel andre, men fandt lige saa lidet Behag i dem; ikke een sagde det halve af det om den kiere Hans, som hun troede Kongen burde vide, og hun ønskede meer end tusende gange, at hun selv kunde skrive for at faae alle hendes Hiertes Tanker lagt for Dagen. Endelig bequemmede hun sig til, at begiere denne Gunst af sin Velgiører, som ogsaa strax var villig dertil; og endskiønt hun ikke heller var ganske tilfreds med den, saa syntes hun dog at det var den beste af dem alle, og besluttede derfor at betiene sig af den, siden hun ikke vedste at faae den bedre. Præsten tilbød sig ogsaa at indlevere den paa hendes Vegne, men hun frygtede for at Kongen ikke maatte faae den at see, dersom den først kom i andre Hænder, og vilde derfor endelig selv flye ham den. Hendes Graad og ynkelige Adfærd skaffede hende og Leylighed til at komme ham en Dag saa nær, at han kunde see hende; hvorpaa hun kastede sig paa Knæe for ham, og rakte Papiiret i Veyret med en Strøm af nedrindende Taare. Kongen vendte sig til hende med et faderligt Aasyn og spurgte: hvad hun forlangede? Naade! Naade for den arme Hans, gode Konge! raabte hun hulkende, det er saa ærlig og skikkelig en Karl, som der kan ligge Liv i. Kongen tog smiilende imod hendes Ansøgning, og Grete kom overmaade glad og fornøyet hiem, siden hun nu var vis paa, at Kongen havde faaet hans Uskyldighed at vide.

Med dette Haab trøstede hun sig, og da Hans skulde have sin Dom, bad Præsten sin Kone, som vidste det, for alle Ting at dølge det for Grete, deels for at forebygge hendes utaalmodige Jamren, og deels for at kunde med Lempe bereede hende derpaa, ifald den ikke blev efter Ønske. Men den Glæde overgaaer al Beskrivelse, som hun blev sat i, da den retskafne Mand, der havde ført Sagen for Hans, kom selv hen til hendes Velgiører for at berette hende og ham, at Kongen havde ganske benaadet Hans. Hendes Henrykkelse var saa stor, at den næsten betog hende Sandserne, snart hoppede og sprang hun omkring i Stuen, snart kastede hun sig paa Knæe og udøsede Velsignelser over Kongen; snart vilde hun kysse Hænder og Fødder saavel paa ham, der havde talet saa vel for Hans, som paa sin egen Velgiører; men saa saa snart disse voldsomme Bevægelser havde sat sig lidet og hun kom meere til sig selv igien, vilde hun strax have en Befalning til Amtmanden om at lade Hans løs. Da man nu forestillede hende, at det ikke saa strax lod sig giøre, siden Dommen først skulde udstædes, og naar det var skeedt, saa blev den Amtmanden tilsendt, hvorfor hun ganske roelig kunde forsøye sig hiem, saa begyndte hun næsten at tvivle om, at det var sandt hvad man havde sagt hende.

Hun lod sig ogsaa merke dermed; og uagtet alle deres Forsikkringer om, at Hans blev sat paa frie Fod, det første Amtmanden fik Befalningen, saa blev hun ved, at naar det var saa, kunde man lade hende bringe Amtmanden den, siden han havde lovet hende, at hun selv skulde hente Hans af

Fænaſelet, ſom vel ogſaa var det mindſte hun kunde giøre for ham, for at bringe ham til at glemme al den Angſt og alt det Onde, ſom han havde døyet for hendes Skyld. For altſaa at ſtille hende tilfreds, ſkrev Proeuratoren Amtmanden et Brev, hvori han meldte ham Gretes Mistvivl og Attraae efter at bringe ham Benaadningen for ſin kiere Hans, tillige med Judholdet af Dommen, ifald den ikke allerede var ham bekiendtgiort. Dette Brev blev Grete tilſtillet under Navn af Befalningen til Amtmanden, dog ikke førend man kunde vide, at Ordren og hun næſten maatte komme paa een Tid, og ſaa ſnart hun havde faaet det, tog hun Affkeed fra ſine Velgiørere med mange Velſignelſer. Præſten ſøgte at overtale hende at bie til Torvedagen for at ſee om der ikke var en Vogn fra den Kandt, ſom hun kunde komme bort med, men hun vilde ikke bie et Øyeblik længer, af Frygt for at ſpilde Tiden om der ingen var.

Hun begav ſig altſaa meget troſtig paa Reyſen, og endſkiønt hendes Glæde giorde, at hun følede Beſværlighederne meget mindre end da hun gik til Byen, ſaa voldte hendes heftige Længſel dog, at den forekom hende meget længere. I den ſidſte Bye, ſom hun ſkulde igiennem førend hun kom til Amtmandens Gaard, boede Hanſes Forældre; og da Grete ſik deres Hiem i Sigte kunde hun med al ſin Higen dog ikke nægte ſig ſelv den Fornøyelſe at bringe diſſe gamle Folk den glædelige Tidende om deres Søns Benaadning. Hun ſkyndte ſig ind i Stuen, hvor hun fandt den gamle Kone grædende der ikke kaſtede meget venlige Øyne til Grete, men uden at

bryde

bryde sig derom, løb hun hen til hende, kastede sig om hendes Hals og raabte: Græd ikke meere, kiere Moder! græd ikke, jeg har været i Byen og talt med Kongen, og her har jeg Benaadning for Hans med til Amtmanden; hvorved hun tog Brevet af sin Barm og viiste hende. I Førstningen troede den gode Kone, at Grete snakkede over sig, men da hun saa høyt og dyre bekræftede at det var saa, og tillige saae et Brev til Amtmanden med et større Segl for end hun var vandt at see, saa begyndte hun at troe det og Grete var hende nu ligesaa kierkommen, som hun havde været ilde tilfreds med at see hende. Hun sprang hurtig ud og kaldte sin Mand ind for at deele sin Glæde med ham; og de omfavnede og velsignede Grete vexelviis, med Begiering at fortælle dem, hvorledes hun var kommen til Kongen og havde faaet Hans benaadet. Saa gierne, som jeg vilde, sagde Grete, saa var det dog Synd for den arme Hans, at spilde saa megen Tid, og derfor maae jeg skynde mig at komme til Amtmanden for at faae ham løs, men dersom I vil følges med mig, saa vil jeg fortælle eder det altsammen underveys.

De kummerfulde Forældre, som det hidindtil var bleven nægtet at faae deres Søn i Tale, toge meget gladeligen imod Tilbudet, og da Grete beskrev dem Kongen hvor mild og naadig han var, saa flød der lige saa mange Velsignelser over deres Læber, som Taare over deres Kinder. Imidlertid naaede de Amtmandens Gaard, og Grete begierede, at man strax maatte melde hende hos ham. Han havde omtrent en Time forhen bekommet Befalningen, saa at han troede

hun kom for at erindre ham om sit Løfte, at hun maatte tage Hans af Fængselet og befalede at man skulde lade hende komme ind, men da han af Brevet, hun bragte ham, saae hvor hun havde været og hvad hun havde giort, saa ønskede han at høre Beretningen derom af hendes egen Mund, og bad hende fortælle ham hvorledes det var gaaet hende i Hovedstaden? Hun berettede ham det altsammen, og at hun havde Hanses gamle Forældre med sig, og den naturlige Enfoldighed tillige med den stærke Følelse der skinnede frem i hendes ukonstlede Beretning rørte ham saa stærk, at han besluttede at være Vidne til hendes og Forældrenes første Sammenkomst med Hans; og saa snart hans Vogn var forspendt, tog han Grete og det gamle Par med sig til Færgselet.

Hans blev overmaade bestyrtet da Amtmanden og hans Forældre traadde ind til ham; hans Øyne faldt ikke saa snart paa dem førend Naturen krævede al sin Ret, men da Grete, der efter Amtmandens Begiering var bleven lidet tilbage, kom ind med, saa kunde han ikke fremføre Ordet, som han havde paa Tungen: thi han var i sit Hierte saa forvisset om hendes Død, at han troede at see hendes Gienfærd. Men denne Tvivl betog hun ham snart: thi det første hun saae ham bleg, affalden og belagt med Lænker saa foer hun dem alle forbie, slog sine Arme om ham og raabte grædende: O min arme Hans! for alt det Onde du ikke har døyet! og hvorledes du har skiemmet dig! Slutteren nærmede sig derpaa for efter Amtmandens Befalning at tage Jernet af Hans, men Grete vilde ikke tillade ham det; hun kastede sig paa

Knæe

Knæe for ved ham, løsede Jernet af, og gned Stedet hvor det havde sadt med de ømmeste og kielneste Beklagelser. Ak beste Grete, sagde Hans, hvor kan du være saa medlidende og dog tillige saa haard! Det skal du ikke meere have Aarsag at klage over, svarede hun; thi jeg vil ingen anden Mand have end dig, men maaskee du skiotter ikke meere om mig, da du har lidt saa meget Ondt for min Skyld.

Denne uventede Glæde overvældede Hans ganske, hans forud saa hyligen bevægede Hierte kunde ikke bære den og han sank afmægtig tilbage. Grete gav et stort Skriig, kastede sig over ham og Varmen af hendes Arme og Ansigt, som hun trykkede op til hans bragte ham snart til sig selv igien; endskiønt Ordene han udtrykkede sin Glæde og Erkiendtlighed med vare saa forvirrede og uden Sammenhæng, at Amtmanden for at standse disse heftige Bevægelser lidet, forkyndte ham den Kongelige Benaadning, og formanede ham tillige at giøre sig værdig til den og Kierligheden, som Grete havde givet ham saa ustridige Prøver paa, ved at hæmme de voldsomme Sindslidelser, der havde bragt ham saa nær ved Fordærvelsens Afgrund Hans gav ham de helligste Forsikkringer derpaa; tilsvor Grete en evig Troeskab og Erkiendtlighed og bad sine gamle Forældre med taarefulde Øyne om Forladelse for den Kummer han havde forvoldt dem, med Løfte om, at hans øvrige Levetid skulde anvendes til at forskaffe dem Trost og Glæde af ham. De Gamle tilgav ham det altsammen, med et godt og villigt

Hierte

Hierte, og inderligen glade og bevægede over at denne bedrøvelige Sag havde faaet saa godt et Udfald, meddeelte de ham en faderlig og moderlig Velsignelse til hans forestaaende Giftermaal, hvorved de omfavnede ham og Grete vexelviis, og kaldte hende deres kiere Daatter og deres Sons Skyts-Engel. Ligesom den ene slap hende, saa tog den anden hende, og deres Henrykkelse gik saa vidt, at baade de Gamle og de Unge glemte Stedet de vare paa og Amtmanden betragtede dem med Taarene i Øynene, indtil han erindrede dem om, at det var Tid at forlade saa sørgeligt et Opholdssted, hvorpaa de gamle bade ham og deres Børn Farvel, og Amtmanden tog Grete og Hans i sin Vogn for ligesom i Triumpf at føre de unge Forlovede til deres Herres Gaard.

Da Folkene paa Gaarden saae Hans og Grete at komme ud af Amtmandens Vogn omringede de dem med et stort Frydeskriig, enhver trængede sig til for at være dem nærmest, og da enhver havde sit at spørge om, saa giordes der dem saa mange Spørgsmaale paa engang, at ingen af dem kunde blive besvarede. Men da de alle omsider foreenede sig om at spørge hvor Grete havde været, og bevidnede hende den Kummer de havde udstaaet for hendes Skyld, da de havde faaet at vide, at hun ikke var hos hendes Moder, saa lavede Grete sig til at fornøye deres Nysgierrighed; men neppe havde hun begyndt at fortælle dem sin Reyse og Tildragelse, førend Hans og hun blev kaldt ind til Herskabet, som af Amtmanden havde

faaet

faaet Underretning om Sagens Sammenhæng, men som tillige havde forsikkret dem, at det var Umagen værdt at høre den af Gretes egen Mund. Hun opfyldte ogsaa ved sine uskyldige og enfoldige Meeninger deres Forventning ganske fuldkommen og drog paa meere end et Sted et Smiil paa sine Tilhøreres Kinder og Taarene i deres Øyne. Da Fortællingen var ude, bad Hans og Hun Herren og Fruen om Forladelse for al den Uroe og Fortræd, som de havde voldt dem, saavel som om Tilladelse at ægte hinanden, som altsammen med megen Fornøyelse blev dem bevilget. I den Tid, som der gik bort med Troelovelsen og Afkyndelsen, maatte Brudeparret tit og ofte fortælle deres Tildragelse, saa at den løb fra Mund til Mund paa mange Miile i Omkreds, og heele Sognets Folk ledsagede dem til Kirken for at være Vidne til Forbindelsen, der forvandlede Hans fra en fortvivlet Elsker til den lykkeligste og kierligste Egtemand.

Stille Vand

har

Dyb Grund.

Stille Vand har dyb Grund.

Ikke meget langt fra Lion boede en gammel Adelsmand ved Navn Prinville, hvis heele Formue bestod i hans mange Ahner og det lille Gods han boede paa, men hvoraf Indkomsterne vare saa maadelige, at de neppe kun de forskaffe ham og hans Familie, der bestod af to Sønner og en Daatter, deres nødtørftige Underholdning. Da den ældste Søn var Arving til dette ganske forfaldne Herresæde, saa bestemte Faderen den yngste Søn til den geistlige Stand, som det eneste en Adelsmand med Velanstændighed kunde gribe til, naar han ingen Midler havde til at bringe sig i Veyret ved Kaarden; men den unge Prinville var af et alt for fyrigt og virksomt Temperament til at finde Behag i Munkenes ørkesløse Levnet, og hans Hengivenhed til det smukke Kiøn var al for stor og heftig til at begive sig i en Stand, som udelukkede ham fra al Forbindelse med det. Den eensomme Levemaade, som hans Faders Vilkaar forbandt

bandt ham til, faldt ham overmaade kiedsommelig, hvorfor han forskaffede sig Bekiendtskab med de fornemste Kiøbmænd i Lion, og hans Munterhed og behagelige Omgang giorde ham overmaade velkommen hos dem alle. Alle de Bebreydelser, som hans Fader giorde ham over hans slette og nedrige Smag i at vælge sig Sælskaber, der vare hans Herkomst og Ahner unanstændige, frugtede ikke det mindste, han tilbragte desuagtet i det mindste fem Dage om Ugen i Lion, og endskiønt der viistes ham en lige Artighed og Opmerksomhed af alle hans Bekiendtere, saa foredrog han dog ei af disse Huuse alle de andre; en lønlig Magt drog ham ideligen til det uden at han selv vidste hvorfor, eller undersøgte Aarsagen dertil, og som ikke var nogen anden, end den Fornøyelse at see og tale med Kiøbmandens eneste Datter, hvis Ydigheder havde giort det heftigste Indtryk hos ham.

Det første den unge Prinville merkede hvad der gik for sig i hans Hierte, blev han i den høyeste Grad uroelig og bekymret over alle de Vanskeligheder, som Fornuften viiste ham i at naae sit Maal: Det Raab og Skrig, hans egen Familie vilde giøre over deres Ahners Besmittelse og Blandning med borgerligt Blod, rørte ham kun meget lidet; men den liden Mueligheed, han saae til at erholde hendes Faders Herr Brions Samtykke, bragte ham næsten til Fortvivlelse. Han kiendte ham for en fornuftig og veltænkende Mand, der meere søgte at forskaffe sig et godt Rygte og en ubesmittet Samvittighed end at skrabe Rigdom sammen, og han havde ofte hørt ham sige, at han troede, at have ved den Opdra-

gelse,

gelse, han havde givet sin Daatter, forskaffet hende en større Skat, end om han havde kundet efterladt hende Millioner; siden hun nu ikke stod Fare for at komme i en Mands Hænder, der allene attraaede hendes Formue, eller at indlemmes i en Familie, der foragtede hende, og holdt hende uværdig til at tage Deel i de Fordeele, som hendes Medgift havde forskaffet den. Havde Prinville endda været den ældste Søn, saa havde han dog havt noget at byde sin elskede Babet, men som den yngste eyede han ikke det allerringeste og ligesaa lidet havde han ært noget hvorved han kunde erhverve sig og hende et maadeligt Udkomme, om Kierligheden endog var mægtig nok til at døve Hovmodens Raab og Bebreydelser over den Beskiemmelse, som han tilføyede sine adelige Forfædres Aske, ved at bruge sine anbetroede Evner til at vinde sit Brød, som den gemeene Hob. Disse Betragtninger viiste ham hvor nomgiengelig nødvendigt det var at dæmpe denne opstigende Lue førend den greb alt for vidt om sig, og da Fraværelsen var det eneste Middel hvorved han troede at kunde udrette noget, saa besluttede han at skye sin elskede Babets Nærværelse for stedse. Hans Hiertes Skrøbeligher var ham for vel bekiendt, til at han torde vove at nærme sig Stedet hvor hun var, saa at han i fire Dage til Ende blev paa sin Faders Gaard, men da den femte brød frem, var det ham umueligt at holde den gruelige Smerte og Længsel længere ud, som hans Hierte i den Tid havde været et Rov for. Saa nødvendigt, sagde han til sig selv, som det end er, at jeg undertvinger en haabeløs Kierlighed, saa galt har jeg begyndt det; den Kiedsomhed, jeg fortæres af i denne øde Huule, gyder Olie i Ilden, og

tiener

tiener allene til at fode den Lue, som jeg søger at udslukke. Babets Billede følger mig overalt i min Ensomhed; Selskaber, Adspredelser, Støy og Sværm vil meget bedre kunde forjage det, men disse Hielpemidler ere ikke at finde uden i Lion; og saa snart jeg allene vil søge efter dem, saa er jeg lige saa langt fra den yndige og indtagende Babet i Byen, som her; siden hverken Herr Brion eller hans elskværdige Daatter finder Behag i disse larmende Forlystelser.

I Følge af disse Overveyelser skyndte Prinville sig af Livs Kræfter at komme til Byen; og raadslog heele Veyen igiennem med sig selv, hvilken af sine Bekiendtere han for den Dag skulde give Fortrinet, men førend han tog nogen endelig Beslutning deri, blev han til sin store Forundring vaer, at han sig selv uafvidende var kommen hen i den Gade hvor Herr Brion boede, og ganske nær ved hans Huus. Nu havde det jo været den høyeste Grad af Uhøflighed om han ikke havde sagt ham og hans Daatter god Dag, og erkyndiget sig om deres Velgaaende, som kunde være giort paa et Qvarteer; thi længere vilde han slet ikke lade sig overtale til at blive der. Baade Fader og Daatter, som det var kommen meget fremmet for at Prinville blev saa mange Dage fra dem, vare høyligen bekymrede for ham; hvorfor de viiste sig meget glade over at see ham, og havde saa mange Spørgsmaale at giøre ham over hans Udeblivelse, at han ikke kunde faae dem besvarede i en halv Time. Da han nu var bleven færdig dermed forbandt Levemaaden ham til at viise samme Omhyggelighed for deres Velgaaende, som de havde yttret

for

for hans, og imedens han efterkom denne Skyldighed, blev Herr Brion kaldt ind i sit Contoir til en Mand der vilde kiøbe Vexler; og at gaae bort foruden at sige ham Farvel; var en Grovhed, som Prinville umuelig kunde viise imod ham og da Herr Brion kom tilbage var der allerede anrettet og dækket for Prinville med. Han, som ikke var sindet at opholde sig der halv saa længe, havde ikke heller belavet sig paa nogen Undskyldning til at afslaae denne Indbydelse, og førend han var istand til at finde een, sat han allerede ved Bordet og ved Siden af Babet. Efter Maaltidet gik det ham ligesaa; hver gang han vilde sige Farvel kom der ham en ny Forhindring i Veyen, saa at han ikke allene tilbragte heele Dagen i Herr Brions Huus, men lovede endog, efter hans venlige Indbydelse, at tilbringe den følgende med hos ham. Prinville var ikke saa snart kommen hiem førend han anstillet de meget alvorlige Betragtninger over hvorledes det var gaaet til, at det Huus, som han saa stadigen havde foresat sig ikke at komme nær ved, var det eneste, han havde været i, og at han af alle sine Bekiendtere i Byen ingen andre havde seet end de, som tusende Aarsager forbandt ham til at ophæve al Omgang med; og blev derved snart overtydet om, at det ingenlunde stod i hans Magt at imodstaae den magnetiske Kraft, hvormed Babets Yndigheder drog ham til sig, saa længe Umueligheden ikke holdt ham fra at see hende.

Fornuften viiste ham Nødvendigheden i at forlade sit Hiem; men han indsaae tillige, at han paa intet andet Sted vidste mindste Udveye til at forskaffe sig Livs Ophold, og denne

bedrøvelige Udsigt, forenet med Smerten over at sige Babet et evigt Farvel, præssede Taarene strømmevis ned over hans Kinder. Den Bængstelse han følede tillod ham ikke at blive i Sengen, men han forlod den og gabnede sit lille Vindue, der vendte ud i Marken. Med en opstigende Misundelse saae han Landmanden gaae til sit Arbeyde, han overveyede hvilken Vellyst hans haarde Slæb maatte opfylde hans Hierte med ved den Tanke, at de han havde kierest i Verden nød Frugten af hans Møye. Ak elskværdige Babet! raabte Prinville, hvor sødt vilde ikke det haardeste Arbeyde blive mig, naar det var dit Vel jeg umagede mig for, men ak! den ulykkelige Prinville kan ikke giøre andet end at begræde sine ulykkelige Vilkor! Men hvorfor kan jeg ikke? blev han efter en kort Taushed ved, har Naturen ikke forleenet mig de samme Evner, som andre, og hvor mange Mennesker har ikke deres egen Flid og Vindskibelighed at takke for den Velstand de og deres Familie nyder? Kan det være en virkelig Vanære at være en duelig og nyttig Borger, giør vel Ladhed og Ørkesløshed meere agtbar end Stræbsomhed; og skal en saa daarlig forudfattet Mening berøve dig al Haab om Lykkalighed? Ney; jeg vil trodse den, det Klenodie jeg attraaer er dette Offer værdig. Indien har forskaffet min elskede Babets Fader sin Velstand, jeg vil begive mig derhen, hans Raad skal undervise mig, og jeg vil ikke forlade det, uden jeg har bragt saa meget for mig, at jeg kan forvisse min Elskede om et anstændigt Udkomme. Hans Indbildningskraft afmalede ham sin Forening med hende, som den allerstørste Lykkalighed og det høyeste Gode, og dette smigrende Haab forvandlede

lede en blot opstigende Tanke til et urykkeligt Forsæt, som han ufortøvet vilde sette i Værk, og derfor endnu samme Dag begiere Herr Brions Biestand og Understøttelse til dette Foretagende.

Han fandt saa stort et Sælskab hos Herr Brion, at han ingen Mueligbed saae til at tale med ham derom for den gang, men de forskiellige Bevægelser, der arbeydede i hans Barm kunde ikke undgaae Babets Opmærksomhed. Hun var meere end een gang bleven vaer, at Taarene var stegen Prinville i Øynene naar han hefte dem paa hende, og endskiønt Aarsagen dertil var hende ubekiendt, saa frembragte den dog næsten en lige Virkning hos hende. Hun søgte altsaa efter en Leylighed til at tale allene med ham for at faae Aarsagen til hans Kummer at vide, i det Forsæt at betage ham den om det var mueligt, og hvis ikke, da at meddeele ham al den Trøst, som hendes oprigtige Deeltagelse i hans Gienvordigheder kunde forskaffe ham. Det faldt hende ikke heller vanskeligt at udføre sit Forsæt da Sælskabet efter Maaltidet tog frisk Luft i Haugen, og da hun med en øyensynlig Væmodighed spurgte ham om Aarsagen til hans udviiste Bedrøvelse, kunde Prinville ikke længere vedligeholde sin Tavshed, men han beskrev hende med de meest rørende Udtryk den inderlige Kierlighed, som hun havde opvakt i hans Hierte, saavel som den heftige Fortvivlelse han følede over sine Vilkor, der forbød ham at udbede sig hendes Haand, som dog eene og alleue kunde giøre ham lykkelig. Da Babets Forvirring ikke tillod hende at svare ham, saa betroede han hende sit Forsæt

om at gaae til Indien, og Haabet, der skyndede ham til at foragte alle de dermed forbundne Besværligheder. Men da dets Opfyldelse udkrævede Tid, saa var det eneste og kraftigste Middel til hans Anslags lykkelige Udførelse det, om hun vilde love ham ingen anden Forbindelse at indgaae i nogle Aar; thi saa vilde Forestillingen om at vinde saa dyrebart et Bytte give ham Kræfter til at giøre Umuligheder muelige; da derimod Angesten over at forliise det, der udgiorde al hans Glæde og Lykfalighed, vilde være en stor Hinder for hans Flid og Virksomhed.

Babet fandt i hans Tale og fattede Forsæt saa store og overtydende Prøver paa en oprigtig Kierlighed, at den Agt og det Venskab, som hun siedse havde baaren for dette unge Menneske, blev forøget med en endnu ømmere Følelse; men endskiønt den skyndede hende til at ønske at hans Forehavende maatte have en ønskelig Fremgang, saa undlod hun dog ikke at forestille ham alle de Vanskeligheder, der kunde møde ham, den Foragt og Forbitteelse hans Familie vilde viise imod ham, og den Skade han derved giorde sig selv i Fremtiden om hans Anslag ikke lykkedes. Prinville svarede hende, at han havde anstillet alle disse Betragtninger førend han havde taget sin endelige Beslutning; men da han ved den nyeste Undersøgelse havde funden, at han midt i Rigdoms og Værdigheders Skiød vilde være høyst elendig naar han ikke kunde deele dem med hende, saa kunde Forestillingen om at være lidet meere eller

mindre

mindre ulykkelig ikke heller afskrække ham fra den Bane, som allene kunde bringe ham til sit saa høyt attraaede Maal. Min Skiebne, indtagende Babet! blev han ved beroer derfor allene paa Deres Dom; finder De mig Deres Haand og Hierte værdig, saa har jeg Mod nok til at trodse alle Farligheder for med min Haand at kunde byde Dem slige Vilkor, som De er berettiget til at kræve, men er jeg Dem forhadt og modbydelig, saa har Verden ingen meere Tillokkelser for mig; jeg vil fra dette Øyeblik skye al menneskelig Omgang, og begrave mig paa et øde Sted, indtil mine grumme Lidelser giør Ende paa mit ulykkalige Liv. Den oprigtige Deel, kiere Prinville, svarede Babet, som jeg viiser at tage i Deres Væ og Vel, bør overbeviise Dem om, at De er mig ikke mindre end forhadt, men De veed tillige, at jeg staaer under en Faders Myndighed. Alt hvad jeg derfor kan love Dem er dette, at jeg vil benytte mig af al den Magt, som Naturen og hans ømme Kierlighed giver mig over hans faderlige Hierte, til at afværge alt det, der kunde giøre Hinder i Deres Ønskers Opfyldelse Prinville takkede hende for denne dyrebare Forsikkring og tilsvor hende en evig Troeskab og Kierlighed.

Prinville følede saa stor en Glæde og Henrykkelse over den Forvisning, at han ikke var sin elskede Babet ligegyldig, at disse Bevægelser yttrede sig i hans heele Væsen, og Forandringen, der foregik hos ham, var saa kiendelig, at den nødvendig maatte falde Herr Brion i Øynene; thi

da Prinvilles usædvanlige Tungsindighed ved Bordet havde giort denne værdige Mand, der bar megen Godhed for ham, inderligen bekymret, saa havde den faderlige Omhue, hvormed han fulgte alle hans Bevægelser, været Aarsagen, at han havde bemerket den alvorlige Samtale han havde havt med hans Datter, saavel som Virkningen den havde frembragt. Den Attraae, han følede hos sig selv efter at vide Indholdet af den, opvakte en slags Uroelighed hos ham, saa at hans Gieſter ikke saa snart havde sagt ham Farvel, førend han spurgte sin Daatter: Hvad Prinville og hun havde havt for vigtige Ting at tale med hinanden om? Den Heftighed, han giorde dette Spørgsmaal med, bragte alt Blodet op i den yndige Babets Ansigt, og hun svarede ham med nedslagne Øyne, at han havde beklaget sig bitterligen for hende over sin haarde Skiebne, der fordømte ham til at være et unyttigt Lem i Staten, og fortære sig selv af lutter Kiedsomhed.

Faderen heftede sine Øyne meget stift paa hende, og sagde i en ligegyldig Tone: Hver Stand har sine Besværligheder, og Adelens er den, at Kaarden og Kirken kan allene skaffe dem Levebrød. Imidlertid nægter jeg ikke, at Prinville er meget at beklage; og at det gior mig meget ondt for ham; thi følede han sin egen Virksomhed mindre, saa var han ogsaa mindre ynkværdig, siden han da, saavel som andre fattige Adelsmænd, kunde tage sin Tilflugt til Abbedkappen, men da han har Modbydelighed for den geistlige Stand, saa undrer jeg mig meget over, at han ikke

seer

seer til at bekomme Malteser-Korset. Men der maae han jo ogsaa gisre Løfte? sagde Babet. Det maae han vel, svarede Faderen, men hvad vil det sige, da hans Omstændigheder dog aldrig kan tillade ham at gifte sig. Det er dog grumme haardt for et ungt Menneske, sagde Babet med et dybt Suk, at binde sig ved et Løfte for sin heele Livstiid imod sin Villie, og jeg kunde næsten græde over ham. Saa billig, som din Medynk end kan synes, min beste Pige, tog Herr Brion Ordet, saa bør du dog for din egen Skyld, saa meget som mueligt er, undslaae dig for at høre hans Klagemaal. Kierligheden er en Skielm; den sniger sig letteligen ind i en følende Barm under Medlidenhedens Navn, og har den først faaet Sæde, saa koster det uendelig meget at forjage den igien, og det blev dog en nødvendig Følge, 'dersom du og Prinville fattede Godhed for hinanden. Men hvorfor det, min Fader, sagde Babet i en spørgende Tone, er da Mangel paa Rigdom saa stor en Feyl, at alle andre Fortieneſter ikke kan veye op imod den? Ney; mit Barn, svarede Faderen, du veed meget vel, at Rigdom ikke er saa betydelig i mine Øyne, at den kunde blive en gyldig Aarsag hos mig til at gisre Vold paa din Tilbøyelighed for et Menneske, som man ingen andre Bebreydelser kunde gisre. Det var altsaa ikke Mangel paa Formue hos Prinville men hans Adelskab, der vilde blive en uovervindelig Forhindring til en Forbindelse imellem eder, siden jeg baade som Fader og Borger var pligtig til at sette mig imod den; thi for det første er min Formue langt fra ikke stor nok til at forskaffe en ade-

lig Familie sin anstændige Underholdning, og jeg var uværdig til at bære Navn af Fader, dersom jeg kunde sette dit moderlige Hierte blot for den daglige og nagende Bebreydelse, at have bragt Ulykkalige til Verden, der vare de samme Lidelser underkastede, som Prinville nu er et Rov for, og det i en fordobblet Grad, siden deres borgerlige Moder udelukkede dem fra mange af de Fordeele, som han er berettiget til. Som Borger i Staten er jeg dernæst pligtig at nægte dig den fornemste Mand i Riget, og jo større min Rigdom var, jo større blev min Forbrydelse; thi Pligten imod mit Fædreneland maatte forbyde mig at svække den frugtbare Green, der er en Stats største Hæld og Styrke, for at forøge Antallet af de store Træer, der allene tiene til at sue Fedmen af Jorden; thi hver en formuende Handelsmand, der træder ind i Adelstanden tilstopper ikke allene en holdig og riig Aare i den Guld Miine, som Staten har sin Underholdning af, men han forøger endog dens Nødtørftighed ved at forøge Antallet af arbeidsløse og uvirksomme Hænder. For at fatte hvad jeg her siger desbedre, mit Barn, saa forestil dig Staten, som en stor Kiede, paa hvilken de forskiellige Stænder udgiore Leddene. Jo større Forhold der nu er imellem disse, jo stærkere, herligere og skionnere er Kieden; men er nogle Led overmaade tykke og store, og andre derimod meget tynde og svage, saa maae nødvendig de Stores Vægt og Tyngde brække de Svækkede, og saa snart et Led er beskadiget, saa er Kieden fordærved og al dens Skionhed og Herlighed forsvunden. Den eneste Indskrænkelse, som min faderlige Ømhed derfor vil paalægge dit Hierte i et Valg, hvorpaa dit Livs Lykkalig-

hed

hed beroer, er denne: at din Mand skal være min Stalbbroder og Medhielpere, naar Aarene svækker Kræfterne, og jeg trænger til Roelighed og Hvile. Du kan og vil ikke nægte mig at tage den Trøst i Graven med mig, at han efter min Død vil udføre de Anlæg til sin egen og Statens Nytte, som har kostet mig Speed og Møye.

O min Fader, sagde Babet og trykkede hans Haand med Heftighed til sine Læber, nu tør jeg tilstaae Dem, at jeg elsker Prinville; thi han vil med ligesaa stor Glæde som Erkiendtlighed lade sig føre af Dem til at kunde blive Deres Medhielper. Prinville! sagde Faderen meget forundret, forklar mig dog Sammenhænget i det du der siger; thi jeg begriber ikke det mindste deraf. Derpaa fortalte hun ham den heele Samtale hun havde havt med Prinville, og bad ham med de bevægeligste Ord at understøtte hendes Elsker i et Foretagende, der nokſom bevidnede hans heftige Kierlighed til hende. Du veed, svarede han, at din Lykſalighed er mit høyeste Ønske, du kan altsaa forlade dig til, at jeg ikke vil efterlade det mindste, som kan tiene til at fremme den; men til et Bevis paa din Tillid til mig kræver jeg af dig, at du ikke maae sige Prinville et eneste Ord af alt det, som her er bleven talt imellem os, og dette Løftes Opfyldelse vil blive eder begge til større Fordeele end du kan forestille dig. Babet lovede ham det helligen, hvorpaa de skildtes ad for hver paa sin Side at anstille deres Betragtninger over det, der var talt imellem dem.

Efter nogle Dages Forlob fandt Prinville Leylighed at tale i Eenrum med Brion og at betroe ham det Forsæt han havde fattet at forsøge, om han ikke ved Handelen kunde hielpe sig ud af en Forfatning, der var ham utaalelig og giorde ham Livet til den besværligste Byrde. Brion svarede ham: at han fandt hans Attraae efter at blive nyttig for sig selv og og andre meget priisværdig, men foreslillede ham tillige hvor forbittrede hans Forældre og Paarørende vilde blive, den Foragt heele Adelen vilde anse og begegne ham med, saavel som den Skade han kunde giøre sig selv ved at begive sig i en Vey, hvor det kostede megen Møye og vilde møde ham utallige Vanskeligheder til at komme fort paa, siden han skulde begynde med tomme Hænder og tiene sig frem. Betænk Dem derfor meget nøye Herr Prinville, lagde han til; thi Udfaldet paa dette Foretagende er meget uvis, og lykkedes det Dem ikke, saa har De giort sig saa foragtelig i manges Øyne, at det næsten vil blive en Umuelighed at naae de Fordeele, som deres Fødsel giør dem berettiget til og de nu kan giøre sig Haab om, siden det vil blive dem tilregnet som en slet og nedrig Tæn, kemaade at være stegen ned fra det Æres Trin, som deres Forfædres Blod og Fortieneſter har erhværvet dem. Alt dette, svarede Prinville, har jeg foreholdt mig selv, men da jeg mangler Formue at tiene mit Fædreneland til Forsvar, saa holder jeg det meere ædragtigt at biedrage mit til at underholde dem, der vove Liv og Blod for det, end i en dorsk Uvirksomhed at være det til Byrde; thi kunde jeg blive andet end et unyttigt og udueligt Lem i Staten, naar jeg uden

det

mindste indvortes Kald begav mig i den geistlige Stand, som mine Forældre vil tvinge mig til? De Løfter, som den udkræver, maae være frievillige og oprigtige; thi ellers bliver de efter mine Tanker vanhellige, og jeg vil langt heller betragtes med haanlige Øyne af mine end foragte mig selv, som jeg nødvendig maatte giøre saa ofte Samvittigheden erindrer mig om, hvor langt mit Hierte var fra mine Læber. Mine Forfædre have jo tient dem op til deres Værdigheder, Stolthed og Uvirksomhed har fortæret det, som var Belønningen for deres Sveed og Blod; jeg vil altsaa følge min Stamfaders Exempel paa en anden Bane; og naaer jeg mit Maal, saa skal min Afkoms Arvepart blive Velstand og Vindskibelighed, som jeg haaber, at den vil være mig meere Tak skyldig for end for et langt Slægt-Register forbunden med Ladhed og Armod. Men da jeg ikke har mindste Biestand til dette Forsæts Iværksettelse at vente mig af mine Paarørende, saa tager jeg min Tilflugt til Deres redelige og veltænkende Hierte. Viis den Godhed for mig, som et ungt og uerfarent Menneske, at raadføre og veylede mig, og da De har mange Venner og Bekiendtere i Indien, saa bring mig an hos een af dem, og vær vis paa, at mit Forhold ingen Vanære skal giøre dem.

Mit Venskab til Dem, kiereste Prinville, svarede Herr Brion, giør Dem berettiget til en uliige større Fordring; De kan altsaa forlade Dem til, at alt hvad der staaer i min Magt vil jeg med den største Fornøyelse giøre

for

for Dem: men agter De at høste Nytte af Deres Reyse, saa er det nødvendigt at De i Forveyen maae have nogen Kundskab om Handels Forretningerne og Bogholderiet. Heri paatager jeg mig selv at underviise Dem, men da det maae være en Hemmelighed, der skal blive imellem os, saa kan det tillige tiene Dem til en Prøvetiid, hvori De kan undersøge om det er en blot Flyve-Grille eller et fornuftigt Overlæg, der har bragt dem til at fatte denne Slutning. Prinville takkede ham paa det forbindtligste for hans næsten faderlige Godhed, og forsikkrede ham tillige, at hans Flid og Nidkierhed i at føre sig hans Underviisninger til Nytte skulde blive ham den sikkerste Borgen for hvor noye hans tagne Beslutning var overlagt. Prinville udviiste ogsaa saa utrættelig en Flid, at hans store og hurtige Fremgang satte hans Læremester i Forundring, og da han nu troede at kunde med Føye forlade sig paa Prinvilles Standhaftighed i at udføre sit Forsæt, saa besluttede han ved første givne Leylighed at giøre ham sin Hensigt bekiendt.

Da altsaa Prinville en Dag igientog sit Spørgsmaal: om han nu ikke snart holdt ham dygtig nok at tiltræde sin Reyse og begynde at legge Haand paa Værket? saa svarede Herr Brion smilende: at førend han kunde sige ham sin Meening desangaaende, maatte han først opdage ham hans Hiertes Beskaffenhed og Anliggende, siden han havde for megen Erfarenhed til ikke at indsee, at en stærkere Tilbøyelighed end en blot Lyst til at forbedre sin Forfatning med Tiden,

var

var Drivfiædren til alle hans Handlinger. Denne uventede Begiering satte Prinville i stor Forvirring, men efter at han havde betænkt sig lidet svarede han: Jeg skylder Dem alt for meget til at dølge noget for Dem, og vil derfor reent ud tilstaae, at den inderligste og oprigtigste Kierlighed har været min første bevægende Aarsag til det jeg har giort; thi den har opvakt Attraaen hos mig efter at bringe saa meget for mig, at jeg uden at beskyldes for egennyttige Hensigter kun, de bede om den elskværdigste Piges Haand; og dette søde skiønt svage Haab gior mig saa ntaalmodig efter at komme bort. Det er da ventelig intet adeligt Fruentimmer, sagde Brion; thi ellers har De lagt Deres Sag an paa en Maade, der snarere vil tilveiebringe Dem hendes Foragt end hendes Yndest. Dersom personlige Yndigheder og erhvervede Fuldkommenheder, svarede Prinville, anviiste Menneskerne deres Sted i Verden, saa maatte hun beklæde en Trone, og hvor ofte har mit Hierte ikke følet den grueligste Smerte fordi jeg ikke havde saa glimrende en Rang og Vilkor at byde hende, at den, ved at sette hendes Fortienester i sit rette Lys, kunde tillige overbeviise hende om min heftige Kierlighed. Menneskernes Ønsker, sagde den Gamle, er som oftest et Beviis paa Deres indskrænkede Begreber, og hvor lidet De vide at bestemme Deres eget Vel; thi dersom Deres Elskedes Fader eller Formynder har min Tænkemaade, saa havde just dette Ønskes Opfyldelse udelukket Dem for stedse fra hendes Besiddelse. Men hvorfor det? Herr Brion! spurgte Prinville ganske forskrækket. Fordi jeg ikke vilde beroves Fader-Navnet, svarede han, paa en Tid da jeg burde vente mig den

ſtørſte Glæde og Huſvalelſe af det. Jeg bær al ſkyldig Ærbødighed for Høyhed og Værdigheder, men jeg tilbeder Dem ikke, eller lader mig forblinde af Dem; thi jeg er hverken saa daarlig eller saa forfængelig, at den Tanke, at min Daatter fik Tabouretten, ſkulde kunde holde mig ſkadeslos for Savnet af hendes muntre Selſkab, hendes kierlige Omhue og den kildrende Fornøyelſe med Tiden at ſee hendes Glutter heppe omkring mig i min Lehneſtoel; men derfor er det vel mueligt at Deres Elſkedes Fader tænker ganſke anderledes i den Poſt. Brtroe mig derfor hvad det er for en Skionhed, der har indtaget Deres Hierte, og kan jeg da, saa vil jeg med Glæde være Dem behielpelig til at naae Deres Ønſke.

O min Herre! ſagde Prinville, er det mueligt at min Beſkrivelſe ikke allerede har naongivet den Hende? Thi hvem ſkulde kunde ligne min Afbildning uden den eſſkværdige Babet? Hvordan! ſagde den Gamle med en paatagen Forundring, er det min Daatter De elſker? Ja, min Ven og min Fader, ſvarede Prinville i ſtor Bevægelſe; fuldend derfor Deres begyndte Værk og kron alle mine Ønſker ved det Løfte, at De ikke vil give den indtagende Babets Haand bort, førend Haabet er ude for mig til at komme i ſlig en Forfatning, at jeg uden Formaſtelſe kunde anholde om hendes Haand, og dertil udbeder jeg mig kun nogle faa Aar. Denne Begiering er det mig umueligt at bevilge Dem, ſagde Brion meget alvorlig; thi jeg er gammel, træt og mødig af at arbeyde, og trænger høyligen til Hvile. I Følge heraf længes jeg med Smerte efter den Dag, da jeg kunde overgive hende i en vær-

dig

dig og dydig Mands Varetægt, og saa snart jeg seer dette Ønske opfyldt vil jeg roeligen belave mig paa at tiltræde min sidste Reyse. O Himmel! raabte Prinville, saa skal da den grummeste Fortvivlelse være min Lod! Hvorfor det, sagde den Gamle, kan De ikke med lige saa stor Fornøyelse tage imod Babets Haand paa mine Vilkaar, som paa Deres egne? Jeg troer at kiende Dem saavel, at jeg, uden at kunde beskyldes for Uforsigtighed, tør betroe min Daatter og min Velfærd i Deres Hænder. Det er hende jeg har arbeydet for, min Formue er af den Beskaffenhed, at den ved Vindskibelighed kan opfylde en fornuftig Mands Ønsker; vil De altsaa træde ind i min Handel, saa kan Babet bestemme Bryllupsdagen; og saa længe det behager Gud at spare mig Liv og Helsen skal jeg staae Dem bie med Raad og Daad, saa ofte som De forlanger det af mig; men jeg vil ikke skilles fra min Daatter, jeg vil døe i hendes Arme, og hendes Haand skal lukke mine Øyne. Der hør De mine Vilkaar, nu maae De overveye om De finder Dem antagelige eller ey. Ganske uden for sig selv af Glæde kastede Prinville sig for hans Fødder og takkede ham meere med Taare end med Ord. Den Gamle løftede ham op, trykkede ham med Forsikkringen om den ommeste faderlige Kierlighed til sit Bryst, og førte ham derpaa ind til Babet, som han bekiendtgiorde sin tagne Beslutning, der satte hende i lige saa stor en Henrykkelse, som hendes Elsker.

Intet Menneske paa Jorden havde nu været lykkeligere end Prinville, dersom han havde tordet smigret sig med det Haab, at hans Forældre vilde betragte den ham tilsiøtte Lykke med Fornuftens Øye; men han kiendte Deres Tænkemaade alt for nøye til at vente det, og hans ædle Hierte følede sin Forbindtlighed mod dem, han havde sit Liv at takke, saa stærk, at det midt i hans Glæde drog dybe Suk af hans sønlige Bryst, at han skulde tilkiøbe sig sin Lyksalighed med sine Forældres Had og Vrede. Han havde allerede opnaaet den Alder, at han kunde gifte sig uden deres Samtykke, hvorfor han føyede alle Anstalterne til sit Bryllup, og da det var skeedt, berettede han sine Forældre den Lykke Forsynet havde beskieret ham, og bad dem paa den meest ærbødige og rørende Maade at giøre hans Lyksalighed fuldkommen ved Deres Samtykke og Underskrivelsen af hans Ægteskabs Contract. Han beskrev dem sin elskede Babets Fortienester med al den Ild og Varme, som hans Hierte følede, saavel som hendes inderlige Længsel efter at kaste sig for Deres Fødder og annamme deres Velsignelse. Det er ogsaa en Ære, svarede Faderen, som hun aldeles ingen Regning kan giøre sig paa; thi det vilde blive den første gang i fire hundrede Aar, at det Prinvilleske Huus havde nedladt sig til en ulige Forbindelse, og at deres ubesmittede Blod er bleven blandet med borgerligt. Men din nedrige Tænkemaade har stedse giort mig frygtsom for, at jeg vilde have Skiendsel og Vanære af dig. Prinville søgte at retfærdiggiøre sit Forhold ved at forestille dem, at de største Huuse, for at forsørge de yngere Sønner, ikke toge i Betænkning at besvogre sig med General-

For-

Forpagterne, skiønt disse, som oftest, vare af en langt nedrigere Herkomst end der kunde bebreydus agtbare og værdige Kiøbmænd. Pøbel er Pøbel, sagde den naadige Frue; hvordan man beseer den, og hvem er det vel ogsaa, der indgaaer slige smukke Forbindelser? Nogle nyebagte Marquier og Grever, men ingen af den rette ægte og gamle Adel. Den Sats har sin fuldkomne Rigtighed, sagde Herren af Prinville, men da vi dog ikke har andet end Skiendsel at vente os af en vanslægtet Søn; saa maae man giøre det saa godt som man kan, og søge at oprette Skaden paa beste Maade ved Vilkaarene. Vilkaarene, sagde Prinville, ere . . . .

Hvad! faldt Faderen ham ind i Ordet, hvem kan bestemme dem uden jeg? Er det ikke Nedladelse nok paa vor Side, at indlemme en lumpen Kiøbmands Tøs i en Familie der er ældere end fra i Dag eller i Gaaer, uden at man skal de lade sig foreskrive Regler? Understaae dig derfor aldrig at tænke paa denne nedrige Forbindelse, med mindre, at Kiøbmanden giver sin Daatter et adeligt Gods med, som du og hun kan føre Navnet af, tillige med en anseelig Summe reede Penge, hvoraf du skal forpligte dig til at betale din Søster en anstændig Medgift; og fra Bryllupsdagen af maae Faderen til hende, som du vil have til Kone, hverken besøge hende eller hun ham. Jeg vilde foragte mig selv, sagde Prinville med Heftighed, om jeg kunde samtykke, end sige forelegge en agtbar Mand slige Vilkaar; og hvad Haab kunde jeg giøre mig om, at min Kone vilde opfylde sine Pligter mod mig, naar hun saa letsindigen kunde opofre de, hun

skylder den værdigste og beste Fader? Hvad min Søsters Medgift anbelanger, da skal ikke allene hun, men endog alle Mine være berettiget til alt hvad der staaer i mine Kræfter at giøre for Dem uden at misbruge en Mands Ædelmodighed, der overgiver sin ved Flid og Møye erhvervede Formue i mine Hænder, uden nogen anden Betingelse, end at hans Daatters og min Omhue skal forlindre ham Alderens Besværligheder. Gaae fra mine Øyne nedrige, vanslægtede og ugudelige Søn, raabte Faderen i den heftigste Forbittrelse; gaae og slæng dig blandt det Dynd, du har saa forelsket dig i; men vid tillige, at du fra dette Øyeblik ikke meere har nogen Fader i mig. Du kan ikke heller være kommen af mine Lender, men maae være en Ombytning, der er avlet af den gemeene Pøbel du vil blande dig med, understaae dig derfor ikke at give din foragtelige Yngel et Navn, som jeg hermed forbyder dig at føre, og som du er ganske uværdig og uberettiget til. Hans Moder og Broder viiste sig ikke mindre opbragte, og endskiønt han ved de kierligste Bønner og de fornuftigste Forestillinger søgte at formilde Deres Vrede, saa var det dog altsammen forgieves; de vilde ikke engang laane Øret til det, han sagde, men overøsede ham alle tre med saa mange Bebreydelser og Skieldsord, at han, for ikke at glemme den Ærbødighed, som han skyldede dem, holdt det raadeligst at gaae fra dem.

Han havde kun været en meget stakket Tid paa hans Kammer, hvor han med stærke Skridt gik op og ned af Gulvet, da hans Søster, som i den heele foregaaende Samtale

tale havde vedligeholdt en ubrydelig Taushed, traaede ind til ham, faldt ham paa det kierligste om Halsen, og bevidnede ham med Glædes Taare den oprigtige Deel, som hun tog i hans forestaaende Lykke. Han takkede hende for dette Beviis paa hendes søsterlige Kierlighed, og erkyndigede sig om Heftigheden ved hans Bortgang ikke havde sat sig lidet hos Forældrene, og om hun ikke vedste noget Middel til at formilde dem? Tænk aldrig derpaa, min kiere Broder, svarede hun, med mindre du vil opoffre din Lykke for deres Griller; thi de har indgaaet en Pagt imod dig og svoeren hinanden til, at du aldrig skal faae Lov at komme for deres Øyne førend du ved den helligste og dyreste Eed har forbunden dig til at ophæve al Omgang med den gode Brion; og for at forskaffe din Brud den Naade at komme for deres Øyne opoffrer hendes og din Velfærd. Den Paastand vor Fader giorde forhen, er ikke meere tilstrækkelig nu; thi for at straffe dig for din Dristighed i at forkaste din Faders Fordring, har vores Broder meget viiseligen udfundet, at du bør sette det forfaldne Gods, som han er Arving til, i fuldkommen Stand igien, og dette Forslag er biefaldet og bekræftet. Min Gud! sagde Prinville med Taarene i Øynene, hvor haardt er det dog ikke at see sig forstødt af sine Forældres Huus, og for evig forviist fra deres Aasyn! Var jeg i dit Sted, sagde hans Søster, saa vilde jeg langt fra ikke tage mig det saa nær, siden du ikke har det ringeste at bebreyde dig selv. Der er Børns Pligt at lyde Forældre i alle billige Ting, men kan en Paastand, hvorved baade Natur og Erkiendtlighed trædes under Fødder, fortiene det Navn? Hvori kan der siges, at du

gior dem Hierteſorg? Er det ikke meget meere dem, der forglemmer deres Pligter imod dig, der med det ſonligſte og beſte Exterte viiſer ſig redebon til at forlindre deres kummerfulde Omſtændigheder? Det er ganſke ſandt, min Søſter, alt hvad du der ſiger, ſagde Prinville, men endſkiønt jeg er uden Skyld, ſaa ſmerter det mig dog, at jeg berøves den Fornøyelſe at kunde hielpe og underſtøtte dem, jeg har kiereſt i Verden. Det kan jeg let fatte, ſagde hun, ſiden jeg kiender dit Hierte; men foreſtil dig da, beſte Broder, hvad mit maae føle, der lider allermeeſt ved mine Forældres Ubilligbed, fordi jeg berøves din Omgang og Nærværelſe, ſom var min eneſte Troſt og Fornøyelſe, og lov mig kun, at du vil tage broderlig imod mig, ſaa forſøger jeg viſt paa at løbe bort, naar jeg ikke kan holde dette jammerlige Levnet længere ud. Gior for alle Ting ikke det min gode Pige, ſagde Prinville; thi da det ikke ſtod i min Magt at beſkytte dig imod den faderlige Myndighed, ſaa vilde du derved kun giøre det Onde værre; men kan du udfinde et Middel til at faae Tilladelſe at opholde dig hos mig, ſaa ſkal du blive imodtaget med aabne Arme, og baade min elſkede Babet og jeg ſkal ſtræbe at giøre dig Livet ſødt og behageligt. Ved diſſe og deſlige Samtaler tilbragte de tvende Søſkende en Times Tid med hinanden førend de ſagde hverandre det kierligſte Farvel og ſkildtes meget bedrøvede ad. Strax derpaa fik Prinville Befalning fra ſin Fader, at ramme Gaarden om Morgenen derpaa førend nogen ſtod op, ſaa fremt han ikke ganſke og aldeles vilde underkaſte ſin Villie hans Faders i alle Ting; men da han ikke

kunde

kunde bequemme sig dertil, saa forlod han Gaarden til den foreskrevne Tid med meget smertelige Følelser.

Hans sønlige Ærbødighed tillod ham ikke at betroe noget Menneske hvorledes han var bleven begegnet, eller hvad Vilkaar man havde forelagt ham, men han lod sig nøye med at sige, at endskiønt han ikke havde været saa lykkelig at faae sine Forældres Samtykke til sit Giftermaal, saa troede han dog at have Grund til at haabe, at de snart vilde ønske at see ham og hans Kone hos sig. Dagen efter at han var bleven forviist hans Faders Gaard blev han uopløseligen forbundet med sin elskede Babet, og holdt sig ved hendes Besiddelse for det lykkaligste Menneske paa Jorden. Hans Svigerfader satte det i hans eget Behag om han, for at skaane sin Families Hovmod vilde antage hans Navn og beholde Contoirets sædvanlige Firma; men da han frygtede for, at det maatte udtolkes som om han skammede sig ved det Skridt, han havde giort og søgte at giøre sig ukiendt, saa beholdt han ikke allene sit Navn, men underskrev sig endog stedse: af Prinville. Enskiøndt Frankrig ansees som Moderen til alle Europas Daarlighed, saa har dog den, at blande Stænderne iblandt hverandre ikke sin Oprindelse fra det; thi der er enhvers Omgang indskrænket til deres Jevnlige; Levemaaden og Klædedragten indrettet efter enhvers Stand, og den, der søgte at trænge sig uden for sin Cirkel, vilde i en Hast giøre sig baade latterlig og foragtelig i sine Medborgeres Øyne. Ved den Lighed som der er imellem Lemmerne i et Selskab udbredes Munterhed og Fortroelighed; disse avle Glæde og uskyldig

Skiemt, og forjager tillige Misundelsen og Fortrydelsen over at settes overst eller nederst; thi da der ingen Over- eller Undermand er imellem dem, saa har heller ingen Tvang eller Ceremonier Sted.

Adelen ansaae Priuville med alt for stor en Foragt til ikke at udelukke ham fra deres Samqvem, som een, der ikke meere burde regne sig til dem; og han paa sin Side søgte endnu mindre at trænge sig ind paa dem, saa at han aldrig saae nogen af sine Paarørende, eller hørte det ringeste fra dem uden hvad han kunde faae at vide paa tredie eller fierde Haand, og paa samme Maade kom han ogsaa sine Forældre meget ofte til Hielp, uden at dette Beviis paa hans sønlige Kierlighed formildede deres Vrede og Had til ham i ringeste Maade, endskiønt de meget let begrebe, hvor Hielpen kom fra. Efter to Aars Forløb bekom han et Brev fra hans Søster, hvori hun berettede ham, at den Heftighed, hvormed hun stedse havde forsvaret hans Forhold, havde bragt hendes Forældre paa den Tanke, at hun havde Lyst til at følge hans Exempel, og derfor ikke allene behandlet hende meget haardt, men endog med Vold og Magt tvunget hende til at ægte en fattig Herremand fra Normandien, som hun havde den allerstørste Afskye for, og som ved sin Dumhed og grove Forhold giorde hende Livet til en Plage. Hun meldte ham tillige, at hun efter mange mislykkede Anslag havde endelig udfunden et sikkert Middel til at veksle Breve med ham, hvorfor hun paa det indstændigste bad ham ufortøvet at benytte sig af den hosføyede Adresse til at give

hende

hende Efterretning om hvorledes det gik ham, siden Forvisningen om hans Velgaaende var den eneste Trøst og Glæde, som hun var i Stand til at smage i hendes ynkværdige Forfatning. Prinville efterkom hendes Begiering med den største Villighed, og lagde tillige en anseelig Vexel i Brevet, men den Fornøyelse, som han fandt i at lette en kier og elsket Søsters haarde Skiebne, blev ham meget hastig betaget; thi Aaret efter døde hun i Barselseng med en Søn.

Dette var den første Græmmelse Prinville havde prøvet i de halvfierde Aar han havde været forenet med sin elskede Babet, der i det første Aar af deres Egteskab havde bragt ham en Daatter, som blev kaldet Seraphina, og to Aar derefter den anden, der hedde Hortensa. Disse tvende Børn udgiorde den gamle Brions største Glæde, og den ældste kunde neppe sladdre lidet og løbe omkring, førend han foredrog hendes Sælskab alle andre Forlystelser. Frue Prinville søgte sin Ære og Fornøyelse i at opfylde en Moders Pligter, og ved den nøyeste Opmerksomhed paa hendes Døttres frembrydende Sindslidelser at giøre sig desbedre skikket til at sette dem de behørige Grændser, dersom hun hverken kunde udrydde, eller drage Fordeele af dem. Endskiønt Seraphina kun var lidet over halv tredie Aar, saa merkede Moderen dog en heftig Misundelse hos hende, og ligesaa store Gaver til at skiule den og forestille sig; thi uagtet hendes Søsters Fødsel hverken havde formindsket hendes Forældres eller Bestefaders Kierlighed til hende, saa kunde hun dog ikke uden en kiendelig Fortrydelse, som ofte blev ledsaget med et heftigt Skriig, deele

deres Caresser med hende. Dette tilveiebragte Seraphina mange Irettesettelser, forbunden med den haarde Trudsel, at saa ofte hun viiste sig misundelig over sin Søster, saa skulde Hortensa for den Dag have alle Caresserne allene, siden den, der var misundelig over sin Søster var saa slem og uartig en Pige, at ingen kunde holde meere af hende. Da disse Trudsler vare et par Gange blevne iværksatte, giorde de den Virkning, at Seraphina begyndte at udviise megen Kierlighed for sin Søster, og da hun nu næsten ikke var at bringe fra Hortensa isteden for at hun altid pleyede at græde saa ofte hun skulde leege med hende, saa kom denne pludselige Forandring fra Kulde til Heede Frue Prinville meget mistænkelig for, især da hun havde lagt Merke til at alt Blodet steeg Seraphina i Ansigtet, saa snart hun hørte nogen sige, at Hortense vilde blive hendes Moders udtrykte Billede.

Endskiønt det næsten kom hende utroeligt for, at et Barn paa den Alder kunde saaledes forstille sig, saa foresatte hun sig dog at beluure hende paa en Tid, naar Seraphina troede sig sikker for at nogen kunde see hende; og blev ogsaa vaer, at hun gav Hortensa saa følelige Kiendetegn paa sit Had, som hendes svage Hænder og Kræfter formaaede. Denne store Grad af Ondskab og Forstillelse i saa ungt et Hierte giorde Moderen høyligen bekymret og forvirret; thi straffede hun hende derfor, saa havde hun Aarsag til at frygte, at hendes Had derved vilde faae nye Kræfter. Hun besluttede derfor, at hun, uden at lade sig

merke

merke med hvad hun havde seet, vilde betage hende Leylighéden til at kiøle sit Moed paa sin Søster, ved at forbyde Folkene aldrig at lade Børnene være allene; i det Haab, at Vreden imod hendes Søster vilde forsvinde af sig selv, naar Hortensa var bleven saa stor, at Seraphina kunde finde Fornøyelse i at leege med hende og have hende til Selskab, men skeedte det ikke, saa troede hun dog med meere Nytte at kunde foreholde hende og afstraffe hendes Ondskab, naar hun havde faaet et par Aar til de hun havde.

Men i hvor vel og viiseligen Frue Prinville end gik til Værks, saa naaede hun dog ikke sit Øyemed; thi uagtet alle hendes kierlige Formaninger, uagtet at hun tvang sig til at give Seraphina et ufortient Fortrin, og ved alle givne Leyligheder sagde: at den af hendes Døttre, som viiste meest Kierlighed for sin Søster skulde være hende den kiereste, saa formaaede det dog ikke at dæmpe Seraphinas Jalousie. Den eneste Virkning det giorde hos hende var den, at hun alt meere og meere tog sig i Agt for at lade nogen læse hvad der gik for sig i hendes Hierte, og denne idelige Tvang og lønlige Misfornøyelse gav hende saa alvorligt et Udseende og saa adstadigt et Væsen, at alle hendes Forældres fortroelige Venner kaldte Seraphina den lille Nonne. Hortensa derimod var overmaade mundter, og af Naturen begavet med saa spillende en Vid, at hendes Indfald opvakte baade Latter og Forundring, og hendes tækkelige Væsen gav alt hvad hun sagde eller foretog

sig noget saa behageligt, at alle de som saae hende, maatte elske hende. Midt i hendes Vildskab og Flygtighed, viiste hun sig medlidende, gavmild, aabenhiertet, lærvillig, og søgte aldrig at dølge eller besmykke sine Feyl, men ved en oprigtig Tilstaaelse, og Løfte om Bedring at forskaffe sig Forladelse.

Frue Prinville havde fra sin Barndom af været forenet ved det nøveste Venskab med een af sine Skolesøstre, som var bleven gift Aaret førend hun med en Parlements-Raad i Metz; men da Fraværelsen ikke formaaede at svække Venskabet, og hun i det niende Aar af hendes lykkelige Ægteskab blev Enke, saa blev Metz hende forhadt, og Venskabs søde Drift bragte hende tilbage til sit Fødestæd. Frue Prinville tog imod sin Veninde med aabne Arme og da hun og Fruen af Saint Alme næsten vare uadskillige, saa var ogsaa hendes eneste Søn, der var et Aar ældere end Seraphina, stedse om og hos de unge Prinviller. Hvad enten nu en lønlig Tilbøyelighed, eller en Overeenstemmelse i Tænkemaaden drog den unge Saint Alme til Hortensa, saa gav han hende dog et saa øyensynligt Fortrin, at den satte Seraphinas Jalousie i fuld Giering. Hendes Forbittrelse derover tillod hende derfor aldrig at leege med ham og hendes Søster, og naar nogen spurgte hende om Aarsagen dertil, svarede hun: at en Dreng ikke var en anstændig Leege-Kammerat for hende. Men saa ofte som hun saae Leylighed til at tale med Saint Alme under fire Øyne, kastede hun sin ærbare og trungne Miine bort,

viiste

viiste sig meget venlig og forekommende, og vidste paa en listig Maade at beklage ham for det slette Begreb, som Fremmede maatte gjøre sig om hans Forstand, naar de saae ham holde sig fra den, der var meere i Alder med ham for at leege med en Glut, hvis Vildskab og Kaadmundethed man kun syntes at finde Behag i for at sette sig i Gunst hos deres Moder. Da det var Saint Alme forbuden hverken at forsvare eller berømme Hortensa naar han talede med hendes Søster, saa bestod hans Svar stedse i et Ønske, at hun vilde tage Deel i deres smaae Fornøyelser, men da hun paa ingen Maade kunde bequemme sig dertil, saa kunde han endnu mindre overtale sig til at ombytte Hortenses Sælskab med hendes. Begge Mødrene saae med største Fornøyelse, at Saint Alme ved alle de smaae Opmærksomheder, som hans Alder tillod ham at viise, blev Hortensa Dag for Dag kierere, og glædede sig i Haabet, at denne Tilbøyelighed skulde voxe med dem, saa at de kunde nyde den Glæde at see deres Børn forenede ved det fasteste og kierligste Baand.

Paa denne Maade forløb der tvende Aar, og Seraphina havde naaet sit niende og Hortensa sit syvende Aar, da den utrettelige Flid og Omhue, som Frue Prinville gav sig med at opdrage sine Døttre, og indprente deres Hierter Kierlighed til Dyd og Pligt blev afbrudt ved en meget smertelig og farlig Sygdom. I et halvt Aar blev der anvendt alle de Hielpemidler, Lægekunsten kunde forskaffe, men altsammen forgieves, og intet uden hendes Døttres

Skiebne

Skiebne ængstede Frue Prinville ved Dødens Komme. Især laae Hortensa hende meget om Hierte; hun var fuldkommen vis paa, at Seraphina ikke elskede hende, i hvor megen Møye hun end havde giort sig for at opvække søsterlige Følelser i hendes Barm. Den gamle Brion, der saa vel som hun havde merket Seraphinas Misundelse, havde kort for hendes Sygdom sagt det tiimelige Farvel; al deres Vel beroede altsaa paa deres Fabers Kierlighed, men da Seraphines Snedighed vilde bringe hende til at gaae ham meget meere under Øynene, end Hortensas Mundterhed og sprigtige Kierlighed til sin Søster vilde tillade hende, saa havde hun største Aarsag at frygte for, at Hortensa, saa fremt hun ikke fandt Middel til at afværge det, vilde med Tiden komme alt for meget i sin Søsters Vold, allerhelst da deres Faders mange Forretninger ikke tillod ham at undersøge det, der blev ham forebragt, fra Grunden af. Da altsaa Prinville, der elskede sin Kone endnu ligesaa inderligen, som da han tog imod hendes Haand for Alteret, en Dag sad meget trøstesløs ved hendes Seng, og ønskede at han ved at tage hendes Smerter paa sig kunde befrie hende fra dem; tog hun hans Haand trykkede den til sine Læber, og sagde: beste og kierligste Mand, om du end kunde, saa skulde du dog ikke; thi jeg takker Himmelen, at da een af os efter dens viise Beskikkelse skulde lide dem, at Loddet da er falden paa mig; men vil du bevilge mig en Bøn, der kan lindre alle mine Smerter, og giøre mit Sind roeligt i det tilstundende vigtige Øyeblik. Om jeg vil, svarede Prinville; O du min Siels eneste og sande

Glæde!

Glæde! naar har vore Villier været stridige? Naar har du yttret et Ønske, som ikke havde begges Vel til Øyemeed, og som ikke baade Billighed og Fornuft forbandt mig til at opfylde? Udøs derfor ganske fridt dit Hierte i min elskende Barm; jeg kiender det saa nøye, at jeg trygt tør love at efterkomme den mindste Tøddel af alt hvad du forlanger. Jeg er forvisset om, tog Frue Prinville derpaa Ordet, at du er alt for overbeviist om hvor smerteligt det er mig at forlade dig, og dog falder Skilsmissen fra dig mig neppe saa haard, som fra mine umyndige og uopdragne Døttre. Dit Tab kan oprettes, men deres ikke; du kan finde en øm og elskende Kone igien, men de ingen Moder; thi hendes Følelser for sine Børn kan allene Naturen frembringe, og dens Magt kan hverken forklares eller fattes. Var det Sønner jeg efterlod mig, saa var jeg ikke halv saa bekymret for dem, dit faderlige Øye baade kunde og vilde ledsage og beskierme dem, men unge Pigeborn, dersom de endog vare ældere end vores ere, trænge uomgiengeligen til et vogtende Øye af en Person af deres eget Kiøn, som de kan bære en daatterlig Kierlighed og Ærbødighed for; thi ellers giør hendes Formaninger liden eller ingen Nytte, men de staaer Fare for at blive et Rov for alle de Daarligheder og Forførelser, som Verden viiser dem, og deres Ungdom og Uforsigtighed giør dem behagelige. Vil du altsaa tillade det, saa vil jeg bede Fruen af Saint Alme, at staae mine Døttre i Moders Sted, hendes omme Venskab til mig vil maaskee bevæge hende til at paatage sig denne besværlige Forretning, men paa det hun selv kan høste nogen Frugt af sit møysomme Arbeyde, saa maae du love mig, at

ifald

ifald den barnagtige Tilbøyelighed, som Saint Alme og Hortensa nu viiser at bære for hinanden, skulde med Aarene blive alvorlig, at du da vil foreene dem ved det Baand, hvori jeg har fundet mit Livs Lykke og Glæde. Vil du, min første og eneste Kierlighed, blev hun ved og slog sine kraftesløse Arme om ham, give mig dette Løfte, saa er jeg roelig, og alle mine jordiske Ønsker ere opfyldte. Ja; fortræfligste Kone og Moder, sagde Prinville og svømmede i Graad; indtil mit sidste Øyeblik skal din Villie være hellig for mit ømme og elskende Hierte.

Frøen af Saint Alme tilbragte næsten al sin Tid ved sin Veninde Seng, saa at det ikke manglede denne paa Leylighed til at berette hende hvad for en Begiering hun havde giort til sin Mand, og tillige at spørge hende, om hun havde smigret sig selv for meget ved det Haab, at hun efter hendes Død vilde elske hende endnu i hendes Børn? Nøy; min beste Veninde, svarede hun, al den Trøst og Biestand, som jeg kan være dine Døttre til, gior ikke allene vores ubrydelige Venskab, men endog min Kierlighed til disse umyndige Børn dem berettiget til. Skulde det altsaa være Himlens Villie at kalde dig fra dem, saa forlad dig til, at jeg skal giøre alt mit for at erstatte dem den dyrebareste og beste Moders Tab, og at overbeviise Verden, at Døden ingen Magt har over et dydigt og velgrundet Venskab. Disse Forsikkringer satte Frue Prinvilles Sind i fuldkommen Roelighed, og da hun merkede, at hendes sidste Time nærmede sig, lod hun sine Døttre kalde til sig, og meddeelte dem sin Velsignelse, paa de Vilkaar, at

de

de viiste den samme Kierlighed og Lydighed for Fruen af Saint Alme, som for hende selv, og elskede hinanden indbyrdes af det oprigtigste Hierte. Derpaa tog hun Afskeed med sin Mand og sin Veninde, og trøstede dem med Visheden om at samles snart igien for aldrig meere at adskilles. De smeltede begge hen i Taare, knælede hver paa sin Side af Sengen og holdt hver een af hendes kolde Hænder i deres, indtil hun strax derefter endte sit Løb til alle deres Grædmmelse, som havde kiendt hende.

Dette store Tab giorde Prinville ganske trøsteslos, de maatte med Magt rive ham fra Liiget, som han holdt indsluttet i sine Arme; han var neppe at bringe fra Kisten, saa længe han kunde beholde Levningerne af sin tilbedede Kone i Huuset, og da hun var bragt til sit Hvilested foraarsagede hans umaadelige Grædmmelse ham saa stærk en Feber; at hans Liv var i Fare, og intet uden haus gode og stærke Natur bragte ham tilbage fra Gravens Bredde. Det varede ikke længe førend Fruen af Saint Alme blev overtydet om hvor velgrundet hendes afdøde Venindes Frygt var, for at hendes Mand maatte lade sig forblinde af det udvortes Skin hos Seraphina; thi endskiønt hendes Moders Tab ikke gik hende nær saa meget til Hierte, som Hortensa, saa gav hendes stille Væsen hende dog et nedslagent og tungsindigt Udseende, som den Ild, der spillede i Hortensas heele Adfærd ikke kunde fremviise endog naar hendes Øyne vare opsvulmede af Graad. Naar altsaa Glæden hun følede over at see en elsket Fader, bragte hende ham hoppende i Møde, saa bekom

hun

hun Bebreydelser over at have saa hastig forglemt en Moder, hvis Billede Naturen havde skienket hende, og som hun ved sin Letsindighed giorde sig uværdig til at bære; og Seraphina blev derimod beklaget og berømt for den Bedrøvelse hendes heele Anstand udviiste. Fruen af Saint Alme undskyldte hende med, at hun var saa meget yngre, og af Frygt for at Prinville maatte beskylde hende for Partiiskhed i Hensende til hende, der var bestemt til hendes Svigerdaatter vilde hun ingen anden tydeligere Beviis give ham paa, hvis Hierte der følede meest ved sin Moders Minde; thi for at faae Hortensia til at giøre det, som hun havde meest Modbydelighed for, behovede man kun at nævne hendes Moder, men hos Seraphina beroede Virkningen af det paa, om hendes Moders foregivne Villie var overeenstemmende med hendes egen.

Hidindtil havde al Prinvilles Foretagende havt den ønskeligste og beste Fremgang, men det syntes, som om hans Kones Forliis skulde forberede ham til alle muelige Gienvordigheder; thi hun havde neppe været et Aar død førend han stod Fare for at miste Frugten af al sin Sveed og Møye, og den største Deel af det med, som hans afdøde Svigerfader havde arbeydet for. En Fallit i Holland foraarsagede ham et meget anseeligt Tab, to Skibe, som han havde udstædet Assurance for, leede Skibbrud, og Rygtet gik, at en Mand i Mexico, som havde den største Deel af hans Velfærd under Hænder, vilde holde op at betale. Prinville fattede altsaa den Slutning, at giøre Rigtighed overalt, og med det, som han beholdt tilovers

at

at gaae selv til Mexico, for ved sin Nærværelse at fremme sin Ret og Tarv, og bringe alle Ting i Rigtighed. Det, der laae ham meest om Hiertet, var hans umyndige og uopdragne Børn; thi uagtet han ikke tvivlede om, at Fruen af Saint Alme vilde bære den sandeste moderlige Omhyn for dem, saa troede han dog, at et Kloster var bedre og tienligere for Dem. Da han altsaa havde faaet det meeste foranstaltet til sin Reyse; begav han sig en Dag til Fruen af Saint Alme, betroede hende i hvad Forfatning hans Sager vare, og den Beslutning han havde taget. Hun kunde ikke andet end billige den, og ønskede ham at han maatte høste al den Nytte af sin Reyse, som hans Flid og Paapasselighed fortiente.

Jeg har havt alt for mange Beviiser paa Deres store Forstand og Indsigter, Frue, tog derpaa Prinville Ordet, at jeg skulde tvivle om, at De jo ogsaa vil biefalde det Forsæt jeg har fattet, at sette mine Døttre i et Kloster saa længe jeg er fraværende; endskiønt den moderlige Kierlighed, De bærer dem med, vil giøre Dem Skilsmissen ubehagelig. Det synes ikke, min Herre, svarede hun lidet fortrydelig, at De giør Dem et meget stort Begreb om den, siden De holder for at Deres Børn vil være bedre faren i et Kloster. Det er meget langt fra mine Tanker, Frue! svarede Prinville, jeg er meget meere overtydet om, at det er et virkeligt Tab for dem, at beroves Deres Underviisninger og Exempel, men jeg veed tillige, at De selv vil biefalde mine Grunde, om De vil

have den Godhed og overveye dem nøye. Det er først overmaade uvist, om jeg kan give eller efterlade dem saa meget der kunde give dem Haab om et anstændigt Giftermaal, eller om deres Omstændigheder ikke vil nøde dem til at anfee Klosteret, som deres eneste og beste Tilflugts Sted. Skulde nu dette blive deres Skiebne, saa kan De ikke nægte mig, at jo mindre de kiender til Verden, dens Omgang og Forlystelser, jo mindre vil det koste dem, at sige alt dette et evigt Farvel. Dernæst Frue, er Menneskets Døds Time saa uvis, at ingen kan vide sig sikker om Morgenen om han oplever Aftenen. Min Fraværelse kan maaskee blive kort, men det er ogsaa mueligt at hundrede forskiellige Tildragelser kan giøre den meget længere end man har Aarsag til at vente, eller kan see forud. De veed tillige hvor opbragt min Familie er imod mig, og hvor glad den vilde være ved at finde Leylighed til at kiøle sit Had; skulde det altsaa behage Himmelen at kalde Dem bort i min Fraværelse, saa vilde sikkert mine Paarørende bemægtige sig mine Døttre, ikke af Kierlighed til dem, men for at hævne sig over mig ved at behandle dem ilde, og bemægtige sig det, jeg udsetter til deres Underholdning. Af den Aarsag skal de ikke heller settes ind i nogen af de her omliggende Klostere, siden der ikke er eet, hvori de ikke vilde finde en Tante, grand Tante eller Cousine, der ikke allene vilde troe sig selv berettiget til at begegne dem med Foragt, men endog bringe alle de andre til at giøre det samme. Deres anførte Aarsager, min Herre, sagde Fruen, synes at være uomstødelige, men førend jeg udlader mig videre i denne Materie, saa sig mig paa Deres Ære og Samvittighed, om De

ikke

ikke foruden de anførte, har een endnu, som de har fortiet. Og hvad skulde det være for een, spurgte Prinville? Den, svarede hun, at giøre Skilsmisse imellem Hortensa og min Søn, og faae hende til at forglemme sin Tilbøyelighed for ham ved at bringe hende saa langt bort, at de hverken kunde høre eller see noget til hinanden. Hvor lidet jeg fortiener denne' Mistanke, sagde Prinville, skal jeg let overtyde dem ved at bede dem at imodtage dette Document, der efter min Død paa en lovformelig Maade giver dem en moderlig Raadighed over mine Døttre, saa at de hverken kan gifte sig eller paatage Nonne-Sløret uden med Deres Samtykke. Jeg haaber derfor, at Deres Kierlighed til dem ikke allene vil bevæge dem til at paatage sig de dermed forbundne Ulejligheder, men at De endog vil følges med mig til Klosteret for at bringe alle Ting Dem angaaende i Rigtighed med Abbedissen, som og for at giøre hende bekiendt med den Person, min Ret og Myndighed er overdraget til.

Endskiønt Kruen af Saint Alme ikke uden den bitterste Smerte kunde overgive sin elskede Venindes Børn i fremmed Varetægt, saa fandt hun dog Prinvilles Aarsager saa vel grundede og billige, at de ingen Modsigelser taalede, og da han derpaa raadførte sig med hende om hvilket Kloster han skulde vælge, saa foreslog hun ham et, der ikke laae langt fra Paris, saavel fordi hun var nøye bekiendt med Abbedissen, som og for at være i Nærværelsen hos Dem, naar hun om nogle Aar gik til Paris for at lade sin Søn fuldende sine Studeringer og Exercitier der. Da Prinville giorde sine

Døttre sin fattede Slutning bekiendt, følede Seraphina den heftigste Glæde; Hun havde giort adskillige Besøgelser med sin salige Moder i Klosterne, og af det, hun havde seet til Nonnerne, tvivlede hun ingenlunde om, at hun jo meget snarere skulde kunde erhverve sig Deres Gunst end hendes Søster, og ønskede derfor i sit Hierte, at Øyeblikket til Afreysen allerede var der. Imidlertid holdt hun det raadeligst at dølge sine Tanker, og forsikkrede derfor sin Fader med et par fremlokkede Taare, at hun stedse vilde indrette sine Ønsker efter hans Behag, og aldrig have nogen anden Villie end hans i hvor stort et Offer den end krævede af hende. Hortensa derimod satte denne Bekiendtgiørelse i den yderste Mistrøstighed; hun syntes at blive anden gang moderløs ved at rives fra Fruen af Saint Alme, hvorfor hun slog sine Arme om hendes Hals, og bad hende med de bevægeligste Ord hun vidste, at beholde hende i sin Varetægt. Den unge Saint Alme foreenede sine Bønner med hendes, og de yttrede begge saa umaadelig en Angest over denne Skilsmisse, at hun havde al sin Standhaftighed nødig for ikke at blande sine Taare med deres, men koldsindigen at forsikkre dem, at ingen kunde udrette meere til deres hastige Sammenkomst igien end de selv; thi jo flittigere de begge viiste sig i at fatte det, som var nødvendigt for dem at lære, jo før skulde de nyde hinandens Sælskab paa nye.

Kort efter gik Reysen for sig; Prinvilles Hensigt var at gaae lige til Paris, men Fruen af Saint Alme overtalede ham til at opholde sig i en Bye, der kun laae et lidet

lidet Stykkevejs fra det Kloster, som hun havde givet ham Anslag paa, og da de begge havde overgivet de unge Prinviller i Abbeddissens og Nonnernes Beskiermelse, som paa deres Side forsikkrede at bære al muelig Omsorg for dem, saa gav Prinville dem sin faderlige Velsignelse med et kierligt Favnetag og mange Taare. Fruen af Saint Alme fældede ikke mindre ved at sige sin elskede Hortensa Farvel, og Modbydeligheden, som denne unge Pige følede for Nonnernes alvorlige Adstadighed, giorde hende Skilsmissen fra den, hun i sit Hierte elskede og ærede, som sin Moder, endnu haardere. Prinville skyndte sig alt hvad mueligt var for at kunde begive sig paa sin vigtige og tvivlsomme Reyse, som han fiorten Dage efter tiltraadde og fuldendte saa lykkelig, at Fruen af Saint Alme længe førend hun ventede det, fik Brev fra ham, hvori han meddeelte hende den glædelige Efterretning, at hans Correspondents-Sager ikke stode paa nær saa slette Fødder, som Ordet gik, men da han var meget sygelig, saa havde Prinville til fælleds Vel paataget sig at bringe dem i Rigtighed.

Klosterportene havde ikke saa snart giort Skillerum imellem Fruen af Saint Alme og Hortensa førend denne anfaae sig selv som levende begravet, og overgav sig ganske til sin Smertes Heftighed. De Klagemaal, den lagde hende i Munden, vare saa rørende og bevægelige, og udtrykkede saa sand en Erkiendlighed imod sin Velgiørerinde, at Abbeddissen fattede overmaade gode Tanker om hende, og søgte hverken ved Trøst eller Bebreydelser at hindre hende i

at skaffe sit beklemte Hierte Luft. Seraphina derimod blev staaende ganske taus og nedslagen; hun syntes indvortes at arbeyde imod heftige Sindsbevægelser, og ikke at merke det ringeste af alt det, som gik for sig omkring hende, uagtet at hendes Opmerksomhed var eene og allene heftet derpaa, for at indrette sit Forhold imod sin Søster efter Virkningen hendes Kummer giorde paa Nonnerne. Hun blev ogsaa til sin store Glæde vaer, at de ældste og alvorligste iblandt dem fandt sig fornærmede ved hendes Bedrøvelse, og vilde derfor bebreyde sin Søster den, da de nedtrillende Taare af Abbeddissens Øyne, der vare hæftede paa Hortensa med megen Følelse, bragte hende til at forandre sit Forsæt, og isteden for at giøre hende Bebreydelser, faldt hun hende med taarefulde Øyne om Halsen, og sagde: Fat dig dog igien, min kiereste Søster, og frygt ikke for at jo Himlens Godhed vil sende vores Fader sund og velbeholden tilbage igien; og han har givet os al for store Prøver paa hans inderlige Kierlighed til os, at han skulde kunde have revet os af en moderlig Venindes Arme, naar det ikke var skeedt for at erstatte os Savnet af hendes Ømhed rigeligen, ved at give os Leylighed til at erhverve os disse værdige Damers Kierlighed, der sikkert hver for sig vil blive os en om Moder, naar vi bestiller os paa at viise en daatterlig Lydighed for deres Villie og Befalninger.

Denne Tale tilveyebragte hende mange Lovtaler og Favnetag af de gamle Nonner, men Abbeddissen fandt den saa

lide

lidet overeenstemmende med hendes Alders Følelser, at hun umuelig kunde troe den kom fra Hiertet, og ansaa den derfor for det, den virkelig var: En Masqve, der skulde giøre hende tækkelig i deres Øyne, hvis Ydest det laae hende Magt paa at vinde; men da hun kiendte for lidet endnu til Seraphina at være vis paa, om hendes Tvivl var velgrundet eller ey, saa lod hun sig ligesaa lidet forstaae med den, som hun berømte hendes Forstand og Tænkemaade. Hun viiste dem selv deres Kamre, førte dem derfra ind i Kostgiengerindernes Læresal, forestillede disse deres nye Selskabs-Søstre, og gav dem Frihed for den Dag til at fornøye sig og giøre Bekiendtskab med de nye Ankomne. Da de unge Prinviller allerede havde en god Grund i alle de Ting der læres i Klosterne, saa bragte de det snart til Fuldkommenhed, men det første Seraphina merkede hvor meget Hortensa overgik hende i Musiqven og Dandsen, saa var det slige forfængelige Kunster, at hendes stille og alvorlige Sind umuelig kunde finde Behag i dem; og øvede sig derfor allene i Choraler i den ene Underviisnings Time, og Dandsens forsømte hun, som oftest.

Paa denne Maade forløb Børne-Aarene; og førend Seraphina fyldte sit sextende Aar havde hendes ærbare og alvorlige Forhold skaffet hende saa stor en Agt og Tillid hos de gamle Nonner, at de ofte, ved Kostgiengerindernes Spadsere, gange og andre smaae Forlystelser, betroede dem til hendes Opsyn; og hun forestod sit anbetroede Embede med saa streng en Nidkierhed, at de unge Piger gruede meere for hendes Op-

syn end for den ældste og alvorligste Nonnes. Ved denne udøvede Haardhed havde Seraphina tvende vigtige Øyemeed, først at hævne sig over dem, fordi de viiste meere Kierlighed og Fortroelighed til Hortensa end hende, men allermeest i det Haab, at blive undertiden betroet at følge med dem til Tralværket; thi endskiønt hun priisede sig dagligen lykkeligen og takkede Himlen saa inderlig fordi Klostermuntene beskiermede hende mod Verdens Daarligheder og Forførelser, at de gode Nonner med Glædes Taare forsikkrede, at hun svarede fuldkommen til sit Navn, og var en Engel i Reenhed og Uskyldighed, saa brændte hendes Hiærte dog af Længsel efter at forlade Klosteret, eller i det mindste at giøre et eller andet Hiertes Erobring førend Hortensa kom i den Alder, at hun kunde blive en Hinder for dette Ønskes Opfyldelse. Da de ingen Venner eller Bekiendtere havde der i Nærværelsen, saa kunde hun heller ingen Besøgelser faae, uden hun, ved at følge med andre Kostgiengerinder forskaffede sig nye Bekiendtskaber, og da dette Skridt vilde have giort al hendes foregivne Lyst til Stilhed og Eensomhed mistænkelig, saa brugte hun al sin Snedighed for at komme til at beklæde en Nonnes Sted ved Tralværket, men endskiønt de gode Nonner vare meget villige til at bruge hende, som Fuldmægtig ved andre Begivenheder, saa var dog deres Begierlighed efter at høre Nyt al for heftig, at de godvillig skulde berøvet sig selv Leyligheden til at fyldestgiøre den. Foruden denne vigtige Grund var der endnu een, som var en uovervindelig Hinder for Seraphina til at naae sit Ønske, og den bestod deri, at Nonnerne ansaae hende for een af Herrens Udkaarne, og vilde altsaa have giort

dem

dem selv en evig Bebreydelse derover, om de, ved at give hende Leylighed til at giøre Bekiendtskab med verdslig sindede Mennesker, havde forstyrret hendes store Kald til Kloster-Levnedet; thi endskiønt hun, saa ofte de havde talt til hende om at forøge de kloge Jomfruers Tal, der havde deres Lampe bereed til at tage imod Brudgommen, aldrig havde svaret dem andet: end at den Lydighed, som hun skyldede en kier Fader, ikke tillod hende at tænke paa nogen Forbindelse førend hun vidste hvad hans Hensigter med hende var; saa havde de dog sat Liv og Blod i Pandt paa, at hun vilde anvende baade Bønner og Taare for at erholde hans Samtykke til at sige Verden Farvel.

Abbeddissen var den eneste, som Seraphina ikke formaaede at føre bag Lyset, og ligesaa forvisset, som denne var om Nonnernes Kierlighed, ligesaa sikker var hun ogsaa paa, at Abbeddissen i sit Hierte gav Hortensa Fortrinet, endskiønt hun omgik dem paa en lige Maade, og med en lige Omhue. Hun luurede derfor idelig paa at komme efter noget, hvis Opdagelse kunde svække hendes Godhed for Hortensa og tillige bevidne hendes egen Omhue og Nidkierhed for hendes Søsters Vel. Hun havde allerede længe skiønt forgieves umaget sig derfor, da hun en Dag kom ind i Hortensas Kammer og saae en Bog ligge aaben paa Bordet. Just hvor den laae opslaget var et Kaaber, og Seraphina slog ikke sine Øyne saa snart paa det, førend hun troede at have naaet sit Ønske, og uden videre Undersøgelser løb hen til Abbeddissen. Underveys forjagede hun Glæden, som denne Opdagelse havde foraarsaget

hende, af sit Ansigt, lokkede nogle Taare frem i Øynene, og i denne Tilstand traadde hun ind til hende og syntes saa beklemt, at hun ikke kunde faae meere end de Ord fremført: Ak naadige Frue! min Søster, min beklagelige Søster! Hvad er der mødt hende? spurgte Abbeddissen med den ømmeste Deeltagelse. O naadige Frue, sagde Seraphina meget beængstet, lov mig at tilgive hende, hun er virkelig ogsaa meere værd at ynkes end vredes over; thi hendes Ungdom og Ubesindighed har tillukket hendes Øyne for den Afgrund, der er aabnet for hendes Fødder, og som intet uden deres Myndighed, og den noyeste Undersøgelse om hvem der er hendes Uskyldigheds Forfører, kan drage hende bort fra. De seter mig i en dødelig Angst, sagde Abbeddissen, sig mig for Himlens Skyld, hvad har hun foretaget sig? Hvortil har hun ladet sig forleede? Til at forgifte og besmitte sit Hierte og sin Tænkemaade, sagde Seraphina, ved de ugudeligste og skiendigste Bøgers Læsning, hvoraf jeg har funden een paa hendes Bord. — Hvad er da Indholdet af den? — Det veed jeg ikke; Himlen bevare mig fra at læse en eneste Linie i den! Jeg saae kun et Kaaber i den, men ak, naadige Frue den ublue og forargelige Stilling, hvori det fremviiste et ungt Fruentimmer, bevidner nokſom hvad Indholdet kan være; thi alt Blodet kommer mig i Ansigtet ved at tænke derpaa, og dersom jeg skulde beskrive Dem det, saa troer jeg, jeg døde af Skamfuldhed. Som hun sagde det, slog hun Øynene ned, og holdt Haanden for Ansigtet i en skiendelig Forvirring. Abbeddissen, som denne Beretning, og Bekræftelsen, den fik af Seraphinas Blyefærdighed, giorde overmaade

de forskrækket, ringede efter een af Nonnerne, som hun befalede at kalde hende paa Hortensa, og naar det var skeet da at gaae ind i hendes Kammer og bringe hende den Bog, som der laae aaben paa Bordet.

Strax derefter kom Hortensa ind til hende med al den glade Munterhed, som en god Samvittighed meddeeler, og endskiønt den usædvanlige Alvorlighed, hun blev vaer i Abbeddissens Ansigt, giorde hende noget bestyrtet, saa spurgte hun dog med en ærbødig Frimodighed, hvad hun havde at befale? Af hvem har De faaet den Bog Hortensa, som ligger paa Bordet i Deres Kammer? Af Frøken Clermont; svarede hun meget hurtig, og uden den mindste Forandring i sit Ansigt, endskiønt Abbeddissen hefted sine Øyne meget stift paa hende. Det kan ingenlunde hænge saaledes sammen; hvorledes skulde Frøken Clermont være kommen til den? — Hun fik den i Forgaars tillige med endeel andre af sin Frue Moder, og hun var saa god og laante mig denne, medens hun læste en anden igiennem. Hortensa, sagde Abbeddissen i en overmaade streng Tone, jeg kan lade mig bevæge til at bære over med en Forseelse, som Ungdom og Ubesindighed kan forleede til, men forebragte Usandheder revser jeg paa det haardeste. Tænk derfor ikke at føre mig bag Lyset ved dette Foregivende; Frue Cleremont er alt for dydig og fornuftig en Kone, at hun skulde kunde give sin Daatter en Bog, hvori der fandtes saa forargelige og utugtige Kaabere, som der er i den omspurgte. — Jeg forsikrer Dem helligen, naadige

Frue!

Frue! at jeg har forebragt Dem den reene Sandhed; og hverken har jeg læst eller seet noget uanstændigt i den; men er det der, vil De da ikke legge denne eene Godhed til de utallige andre, De har viist imod mig, og forespørge Dem hos Frue Clermont, om hun ikke i min Nærværelse har foræret sin Daatter en Bog, som hedder: Mariane; thi saa er jeg vis paa, at hun selv tilstaaer det.

Forend hun kunde faae noget Svar kom Nonnen ind med Bogen og flyede Abbeddissen den, som til sin store Forundring strax blev vaer, at det var Herr Marivaux Mariane, og at det utugtige Kaaber forestillede Feltskierens Besigtelse af Marianes fordreyede Fod. Denne Hændelse giorde hende saa forvirret, at hun med al sin Fornuft dog i nogle Øyeblik var tvivlraadig, hvad enten hun, for ikke at lade Hortensa vide at hun var falskelig anklaget, og af hendes Søsters Nærværelse let kunde giette sig til af hvem, skulde forbyde hende at læse Bogen eller ey. Imedens hun anstillede sine Betragtninger derover kastede Hortensa sig for hendes Fødder og sagde: Deres Ansigt, naadige Frue, for, kynder mig, at jeg har begaaet en Forseelse ved at læse i denne Bog, men da det er skeedt af Uvidenhed, saa tilgiv mig denne ene gang for Himlens Skyld, og jeg forsikkrer Dem helligen, at jeg for Fremtiden aldria skal aabne en Bog uden først at have forespurgt mig hos Dem, om jeg maae læse den. Det uskyldige i hendes Tone og den Ydmodighed hvormed hun løftede sine spillende Øyne op til Abbeddissen rørte hende, som virkelig elskede Hortensa

tensa, saa stærk, at hun løftede hende op fra Jorden, trykkede hende op til sit Bryst og sagde: Ney; min Daatter, du har i ingen Maade forseet dig. En alt for vidt dreven Ridkierhed og Omhue for dit Vel har foraarsaget denne Misforstaaelse; der har du altsaa din Bog igien, der er ikke et Ord i den, som kunde gisre dig dens Læsning skadelig, naar du vogter dig for at overgive dig saa aldeles til denne Fornøyelse, at den kunde blive en Hinder for dine høyere Pligter. Stræb at indprente dig de Dyder, som du finder afbildede i den, skye Feylene den viiser dig, og leg nøye Merke til, hvor let de beste Hierter forleedes til at forglemme Pligterne, de skylde baade sig selv og andre, saa snart de lade sig regiere af voldsomme Sindslidelser, og ikke benytte sig af Religionens og Fornuftens Magt til at undertvinge dem. Hortensa kyssede hendes Haand med den Forsikkring at anvende sine yderste Kræfter til at følge hendes viise Formaninger, og Seraphina, som nylene var bleven der i det Haab, at nyde sin heele Triumpf ved hendes Søsters Bedrøvelse over Abbeddissens Irettesettelser, ønskede nu i sit Hierte, siden Sagen faldt ganske anderledes ud, at hun strax havde forføyet sig derfra, hvorfor hun meget dybt og vilde gaae bort med Hortensa.

Abbeddissen befalede hende at blive, og da Hortensa havde lukket Døren, sagde hun: Som Hortensas Søster kan det umueligt have været Deres Hensigt at sværte hende hos mig ved Deres ubetænksomme Forebringende, og derfor vil jeg ikke heller belegge Dem med den Straf, som jeg havde

til

tilkiendt enhver anden, der havde giort sig mistænkt for saa nedrigt et Øyemeed. Lad altsaa dette være Dem en Advarsel om hvor megen Fortræd og Skade en utidig og blind Nidkierhed kan komme afstæd, og leg tillige nøye Merke til, at en Dyd lader af at være det, og bliver en Last naar man driver den over sine Grændser. Blyefærdighed er sikkert et ungt Fruentimmers største Prydelse, men den sande Dygtighed settes hverken i Bevægelse eller giør skammelige Udtolkninger over de Ting den ikke veed Bemerkelsen af. Der er ikke det ringeste uanstændige i det Kaaber, som De forskrækkedes saa meget over; og da alle Ting er reent for de Reene, saa giv ikke den dadlesyge Verden, ved en overdreven Pænhed, Anledning til at beskylde Dem for, at De rødmes over Deres egne Tanker. Da nu Irettesettelsen, som Seraphina søgte at forskaffe sin Søster var bleven hende selv til Deel, saa begriber enhver letteligen, at hun forlod Abbeddissen ligesaa misfornøyet, som hun var kommen gladelig til hende.

Hortensa var begavet med al for megen Forstand og Vid, at hun ikke skulde have merket, at hendes Søster havde været hendes Anklager, og uden at bære ringeste Nag til hende derfor, kunde hun dog ikke nægte sig den Fornøyelse at tage en slags Hevn over hende ved at bryde hende dermed. Da Seraphina altsaa en Dag kom ind i et Lysthuus, hvor hun sad og læste, sagde hun: Men kom dog hid Søster at besee dette Kaaber ret, og sig mig saa, hvori det anstødelige bestaaer, som man har beskyldt det for. Ey; min Gud! sagde Seraphina, finder du det ikke anstødeligt, at see et Fruentimmers

timmers Been blottet næsten til Knæet og en ungt Mandsperson, der hefter Øynene paa det med et saa besynderlig Udtryk i dem? Da hans Vogn har foraarsaget Faldet, sagde Hortensa, hvorved hendes Fod er kommen til Skade, saa var det jo umenneskeligt om han ikke baade var frygtsom og begierlig efter at vide om Skaden var betydelig, og det er det, som han seer saa nøye efter. Ja, lad nu saa være, sagde Seraphine, men det veed jo ingen andre end De, som læser slige Uriimeligheder, og du kan derfor ikke nægte mig, at alle andre kan med megen Føye gisre sig mange underlige Tanker derover. Forklar mig nogle af dem, min Søster, sagde Hortensa, jeg beder dig ret indstændigen derom, paa det jeg kan blive saa meget klogere; thi jeg begriber slet ikke hvori de skulde kunde bestaae. Man bør jo slutte sig til, svarede Seraphina meget forvirret, at De foretage sig.... noget uanstændigt, at De .... at De overskrider Sømmelighedens Grændser, og .... jeg veed ikke selv ret at forklare det. Ey ja! sagde Hortensa med en skalkagtig Miine og Latter, saa merker jeg nok, at der ikke var meget vundet ved om jeg undertvang den uskyldige Munterhed, som du saa ofte bebreyder mig; thi er det endog Bornerier og intet betydende Ting den bringer mig i Hovedet, saa volder den ogsaa, at jeg tager Tingene for det de gives mig, og bær Hiertet paa min Tunge; da I ærbare Folk derimod gisr eder slige Tanker og Forestillinger om de uskyldigste Ting, at I blues ved at meddeele andre dem.

Denne

Denne bidende Sandhed opirrede Seraphina saaledes, at hun med megen Heftighed sagde: Er du letsindig og fordærvet nok til at holde det for uskyldigt at blotte sit Been i en Mandsperſons Nærværelſe, saa maae jeg sige dig, at jeg holder det saa skammeligt, at jeg langt heller døde end begvemmede mig dertil. Ikke heller da, sagde Hortensa med den samme skielmske Miine, naar du vidste, at dit Been var overmaade deyligt, og du ved det kunde giøre Indtryk paa en ung, velskabt og riig Herres Hierte? Overvey det noye, min Søster, og med alle de Omstændigheder, som du selv kan tænke til, og siig mig saa paa din Samvittighed, om du kunde imodstaae Fristelsen. Seraphina korsede og signede sig over slig en ugudelig Tale, og løb fra hende med den Forsikkring, at der aldrig kunde blive noget godt af hende, men at alle hendes Venner og Paarørende ikke havde andet end Skam at vente sig af hende.

Imidlertid foraarsagede Seraphines forstilte Tilbøyelighed til alvorlige Ting, og Afskye for de andre unge Pigers Forlystelser og Tidsfordriv hende en umaadelig Kiedsomhed, og for at forjage den fik hun Lyst til at læse de Bøger, som hun efter nogle udlevede Nonners Exempel udraabte for at være saa skadelige og fordervelige. Hun berøvede derfor ikke allene Kostgiengerinderne alle de hun kunde overkomme, men den Tillid Nonnerne satte til hende, giorde hende det meget let at kiøbe sig en stor Deel af en Colporteur, der bød Helgen Legender tilfals i Klosterne;

og

og deriblandt vare mange af det Slags, som hun havde tiltroet Mariane at høre til. For nu ikke at blive greben i disse Bøgers Læsning, lagde hun dem paa sin Bedestoel, og sig selv paa Knæe for ved dem, paa det, om nogen af Nonnerne puttede Hovedet ind af Døren, de da strax skulde gaae igien for ikke at forstyrre hende i sin Andagt, og da hun brugte den Forsigtighed aldrig at forlade sit Kammer, uden at legge een eller anden Helgens Levnet istedet for den Bog hun havde læst i, saa var heele Klosteret i den Troe, at hun anvendte al sin Tid paa opbyggelige Betragtninger.

Den Tilbøyelighed, som Hortensa i sin Barndom havde fattet for den unge Saint Alme, var alt for stærk rodfæstet, at den Ligegyldighed, som hun troede hans Forhold lagde for Dagen, ikke skulde have krænket hende; thi da hun havde været paa tredie Aar i Klosteret, var han bleven meget farlig angreben af Kopperne, og endskiønt hans Moder ikke havde havt dem, saa kunde dog hverken Bønner eller Forestillinger om den Fare hun satte sig selv i bevæge hende, til at betroe hans Pleye og Opvartning til nogen anden. Hun veeg ikke fra hans Seng Nat eller Dag; men neppe naaede hun sit Hiertes Ønske, ved at see ham uden Fare, førend Svadommen greb hende an, og hendes ved Kummer og Nattevagt svækkede Kræfter formaaede ikke at holde dens Heftighed ud, Kopperne sloge ind igien, og endte den beste Moders og det fortræffigste Fruentimmers Liv. Abbeddissen havde givet Hortensa denne

bedrøvelige Efterretning, og dette store Tab faldt hende saa meget meere smerteligt, som hun kort for Saint Almes Sygdom havde faaet et Brev fra hende med den glædelige Tidende, at hun om nogle Uger haabede at omfavne hende, siden hun giorde sig reysefærdig at følges med sin Søn til Paris, men istedet for dette Haabs Opfyldelse, saae hun sig den oprigtigste Veninde og ømmeste Moder berøvet for stedse. Da hun kunde slutte sig til, at Saint Alme maatte være kommen til Hovedstaden, ventede hun dagligen at see ham, og nyde den smertelige Trøst at blande sine Taare med hans over deres fælleds store Tab; men ganske forgieves; thi uagtet det næsten var tre Aar siden Saint Alme havde mistet sin Moder, saa havde hun dog endnu hverken seet eller hørt noget til ham, og hendes Empfindtlighed derover var saa stor, at den ikke kunde tillade hende at erkyndige sig om ham hos Abbeddissen, saa at hun hverken vidste om han endnu var i Live, eller hvor han opholdt sig.

En Dag, da Forestillingen om, at han maaskee ikke meere var til, havde forvandlet den Fortrydelse hun følede over hans Forhold, til en væmodig Tungsindighed, plagede een af hendes beste Veninder hende meget, at hun for at forslaae Grillerne skulde følge med hende til Tralværket, hvor hendes Broder ventede paa hende, og havde ladet hende sige, at han havde taget sin beste Ven Baron d'Orfeuil med sig; hvorfor hun ogsaa vilde viise ham sin beste Veninde. Hortensa undslog sig derfor i Spøg, og sagde,

at

at det langt fra ikke var af Venskab, men af blot Forfængelighed, at hun bad hende at følge med sig, siden hun saae hende i en Forfatning, der giorde hende ganske uskikket til at tage Deel i Samtalen, og i Følge deraf kunde være vis paa, at drage den Fremmedes Opmærksomhed ganske allene til sig. Nu vel, sagde hendes Veninde, troer De, at det er saa', da straf mig derfor ved at lade Deres Forfængelighed bemestre sig denne usædvanlige Tungsindighed; thi naar De er i Deres rette Luune, saa veed De jo af Erfarenheden, at ingen har Øyne eller Øren undtagen for Dem. Hortensa truede hende med til Straf for hendes liden Oprigtighed, at bruge alle sine Kunster til at fange Baronen, dersom hun merkede det ringeste til, at der laae hende Magt paa at giøre denne Erobring. Underveys fortsatte de denne skiemtsomme Trætte og Hortensa havde faaet den største Deel af sin naturlige Munterhed igien, førend de naaede Tralværket.

Hortensa kastede ikke saa snart sine Øyne paa Baronen førend en usædvanlig Bevægelse bemestrede sig hendes Hierte; jo nøyere hun betragtede ham, jo meere syntes hun at blive overbeviist om, at han var hende ganske ubekiendt, og dog følede hun en Glæde at opstige i hendes Barm, som naar man ganske uventet finder en gammel Ven og Bekiendter igien. Denne lønlige Forvirring tog ikke lidet til da han, ved det hun blev ham forestillet, svarede: Frøken Prinvilles Yndigheder ere saa tillokkende og mægtige, at de aldrig kan glemmes, naar man engang har nydt den Lykke at see Dem; og hun er desforuden sin fortræflige Moder saa fuldkommen liig, at man

aldrig kan tage Feyl af hende. Denne Compliment var overmaade smigrende, sagde Hortensa, dersom jeg ikke var vis paa, at den ingen Sandhed indeholder; thi det er endog den første gang jeg har hørt Baron d'Orseuil nævne, og de forekommer mig ikke saa gammel, at De skulde kunde kiende mig igien paa en Moder, som jeg mistede i min Barndom. Forlad mig, deylige Froken, sagde Baronen, at jeg bliver ved at paastaae, at have seet Dem og Deres værdige Frue Moder meget ofte; og det eneste der gior Skaar i min overvættes Glæde ved at see Dem igien, er dette, at der ikke synes at være bleven mindste Erindring om mig tilbage hos Dem. Deres Stemme, min Herre, sagde Hortensa, er det eneste, der kommer mig nogenledes bekiendt for, men den giver mig dog saa liden Oplysning, at dersom de ikke selv paa een eller anden Maade kommer min Hukommelse til Hielp, saa er det mig umueligt at sige hvor, eller naar jeg har hørt den. Kiender De da ikke heller dette? sagde Baronen, og viiste hende et lidet Billede, der hang paa hans Bryst. O Himmel, raabte Hortensa i stor Bevægelse, det er min dyrebare Moders; men naar, og af hvem har De faaet det? Af min Moder, elskværdige Hortensa, svarede han, og hun havde faaet det, som et Venskabs Pandt af hende selv. Men hvorledes er det mueligt, min Herre, sagde Hortensa, da dette Portrait har hørt Fruen af Saint Alme til, paa hvis Bryst jeg har seet det over hundrede gange. Og som tog det derfra i sin Døds Time, sagde Baronen, og gav det til sin kummerfulde Søn, der er saa reent udslettet af hendes elskede Hortensas Minde, at hun slet ikke meere kan befinde sig paa ham. Deri ligger

Skylden

Skylden mindre hos mig end hos Dem; svarede hun, og Samvittigheden vidner saa stærk imod Dem, at De har fundet det nødvendigt at give Dem et fremmet Navn for ikke at faae den Afviisning, som fire Aars Glemsomhed fortiente. Begge disse Beskyldninger ere lige ugrundede, sagde Baronen; thi De har ingen fire Øyeblikke end sige fire Aar været forglemt af mig, og det er mit rette Navn, som jeg har bekiendtgiort mig under.

Den gamle Baron d'Orfeuil, blev han ved, var en Fætter af min Moder, og som min nærmeste Paarørende blev han efter hendes Død min Formynder. Han kom selv til Lion for at bringe mine Sager i Rigtighed og fattede saa stor en Kierlighed for mig, at han vilde have mig idelig om sig, saa at jeg istedenfor at gaae til Paris maatte følges med ham til sit Gods. Da en fortrædelig Hændelse havde bragt ham til at giøre Eed paa aldrig meere at sette sin Fod i Hovedstaden, saa kunde ogsaa alle mine Bønner og Overtalelser ikke formaae ham til at lade mig reyse derhen: han svarede mig idelig, at jeg efter hans Død kunde blive Tids nok bekiendt med dens Daarligheder, og at det jeg forsømte i mine Exercitier, skulde han rigeligen erstatte mig i sit Testamente. Han indsatte mig ogsaa til hans eneste Arving paa de Vilkor, at jeg skulde antage hans Navn, og det første jeg havde beviist ham den sidste Ære skyndte jeg mig til Paris for at indhendte Efterretninger om et Klenodie, der laae mig uendelig meere Magt paa, end at tage min store Arvepart i Besiddelse. Jeg kom strax i Erfaring om, at Deres Herr Fader var endnu i Indien; men da jeg ikke vidste om de havde Friehed

til at tage imod Besøgelser, og hørte af min Ven, at han havde en Søster her i Klosteret, saa bad jeg ham at bringe mig hen til hende for ved hendes Biestand at faae dem i Tale. Men den Glæde jeg følede, da De efter saa lang en Fraværelse viiste sig for mit henrykte Øye, kan Ord ikke forklare, og den var sikkert bleven mit ømme Hierte for mægtig, dersom Deres kolde og fremmede Mine ikke havde dæmpet den ved Frygten, at der ikke var meere Levning tilbage af den Tilbøyelighed, hvormed De engang bærede Saint Alme, og hvorpaa Baron d'Orfeuils heele Lykksalighed beroer. Hortensas Glæde over at see sin kiere Saint Alme med den samme uforanderlige Ømhed igien, som hun stedse havde vedligeholdt for ham, var alt for stor, at hun ikke skulde lade ham læse i det inderste af hendes Hierte, og efter at de havde besvaret hinanden utallige Spørgsmaale, og fældet nogle Taare over hans Moders Aske, skildtes de ad med Løfte om, at sees snart igien. D'Orfeuil igientog ogsaa sine Besøgelser saa flittig, og brugte Tiden saa vel i dem, at deres Ømhed for hinanden voxede dagligen, og Hortensa giorde ham den Tilstaaelse, at hendes Lykksalighed beroede paa, at hendes Fader, som hun var sia dagligen ventende, vilde lade hendes elskede Barons Fortienester vederfares samme Ret, som De nøde i hendes Hierte.

Den Kiærlighed, som Hortensa smagte i hendes kiere d'Orfeuils Omgang, og Haabet om en uopløselig Forening med ham, yttrede sig i al hendes Adfærd; og gav hendes

Munter-

Munterhed og spøgende Indfald noget saa tækkeligt og behageligt, at Seraphina begyndte at frygte for, at hun endog maatte faae de gamle Nonner paa sin Side. Angivelser og Klagemaal vare Abbeddissen alt for modbydelige, og Sandheden blev alt for nøye undersøgt til at hun kunde haabe at vinde noget ved dem; og da hun dog paa ingen Maade kunde taale at see sin Søster uliige lykkeligere, end hun selv var, uden at føle saa heftig en Smerte derover at den kunde bringe hende til at vove det yderste, saa foresatte hun sig ogsaa at forstyrre hendes Roelighed i hvad det end skulde koste. Hun vedste, at Hortensas Ærbødighed for Religionen var usminket, og vilde derfor i dens Navn udføre sin Hevn; da hun altsaa en stor Festdag efter Messen saae hende løbe spøgende omkring i Haugen og være Formand for adskillige smaae Leege; hvortil der hørte nogle Viiser, som hun sang, passede Seraphiua Leyligheden til at lade sin Søster blive vaer, at hun forlod Hangen i den bitterste Graad. Hortensas Hierte var alt for godt, at hun ikke strax skulde glemt Leeg, Sang og alle Ting, for at følge efter hende, og erkyndige sig om Aarsagen til hendes Smerte. I lang Tid vilde Seraphina ikke ud med Sproget, under Forevendning at det ikke hialp noget at sige det, men endeligen brød hun ud med, at hendes Sieleſmerte reyste sig allene over den Tilstand, hvori hun saae en inderlig elsket Søster, der lod sig føre i den leede Aands Strikker, og glemte Gud og Religionen. Disse med Heftighed fremførte Beskyldninger forfærdede den uskyldige Hortensa, der med taarefulde Øyne bad hende at forklare sig nøyere, siden hun ikke vidste at have begaaet noget Ondt.

Seraphina afmalede hende derpaa den Synd det var, at misbruge saa hellig en Dag til verdslige og daarlige Forlystelser, med saa græsselige Farver, og fremførte saa rædsomme Trudsler over slig en Forhærdelse og aabenbare Bespottelser, at Hortensa begyndte at skielve og bæve og anse sig selv for den groveste Overtræder.

Hun blev ikke allene den heele Dag indelukket i sit Kammer, men kunde endog for lutter Angst ikke faae Søvn i sine Øyne om Natten, og da den heftige Sindsbevægelse, som hun var i, ikke tillod hende at bede saa roelig og feimodig, som hun pleyede, saa ansaae hun det for en Bekræftelse paa hendes Søsters udstøtte Trudsler, og troede, at Gud havde forladt hende. Nonnerne havde neppe forladt Choeret om Morgenen førend hun gik ind til Abbeddissen og sagde hende, at den Angst, hun udstod over en begangen Forbrydelse var saa umaadelig, at hun maatte viise den Barmhiertighed imod hende og lade Pateren hente, paa det hun kunde skrifte for ham, og ved en af ham paalagt Poenitentze forsone sin Overtrædelse. Abbeddissen bad hende at sige sig, hvori hun troede at have forseet sig saa stærk, og om hun havde giort det i Overilelse eller forsætlig? Hortensa fortalte hende derpaa den heele Tildragelse og de græsselige Trudsler der vare udøste over hende, dog uden at nævne sin Søster. Da Abbeddissen havde hørt hendes Beretning klappede hun hende kierligen paa Kinden, og sagde: set Deres Sind i Roelighed min Daatter, og troe mig, at der i alt det De har sagt, er intet hvor-

over

over den Høyeste kunde fortørnes. Hans Dyrkelse opfylder Hiertet med Glæde, og hans viise Haand havde ikke dannet Jorden saa deylig og frembragt saa utallige Ting til sine Skabningers Forlystelse, naar han ikke med Velbehag saae dem nyde hans skienkede Gode. Det er Hiertet og ikke Læberne eller Knæets Bøyelse han kræver af os; vi maae ikke binde vor Attraae til det jordiske Gode, men nyde det med Taknemmelighed, som hans Gave. Uskyldig Leeg og Tidsfordriv tiener ikke allene til Helbredens Vedligeholdelse, men de forfriisker endog Sindet, og giver nye Kræfter til at arbeyde i sit Kald, og til at opfylde de med vore Vilkaar forbundne Pligter. Det er under det trøstende Navn af Fader, at Almagtens Gud vil elskes, æres og betragtes af os, men ikke frygtes, som en grum og herskesyg Tyran; den altsaa, der har truet Dem med hans Vrede, maae ikke have havt den rette Kundskab om ham, og følgeligen syndet af Uvidenhed, eller og den har funden en Glæde i at forstyrre Deres uskyldige Fornøyelse thi den gustne Avind gior meget ofte Religionen til et Dække for sine giftige Hensigter. Men lad den ikke forstyrre Deres Roelighed oftere; vi bær en Dommer i vor Bryst, som euten friekiender eller anklager vore Handlinger; følg ideligen dens Advarseler; og saa længe De holder et vaagent Øye over aldrig at lade sig forleede til noget, som dens lønlige Stemme fordømmer, kan de anhøre alle Trudsler og Irrettesettelser med koldt Blod. Hortensa følede ligesom en stor Steen lettet fra sit Bryst ved Abbeddissens Tale; hun takkede hende paa det kierligste for

den hende meddeelte Huſvalelſe, og Abbedbiſſen tillod hende at foreſpørge ſig hos hende i alle de Begivenheder hvor hun enten behøvede Raad eller Underviisning.

Prinville havde nu i otte Aar været ſkildt fra ſine Børn og ſit Fædreneland; Aaret efter hans Bortreyſe var hans Correſpondent død, og det, ſom Nødvendigheden havde tvungen ham til at paatage ſig i Førſtningen, lokkede en umaadelig Vindning ham til at vedblive, da han havde giort Rigtighed med enhver paa den Afdødes Vegne. Alleting havde lykkedes ham ſaa vel, at han havde faaet Skaden, ſom han havde lidt efter ſin Kones Død meere end tredobbelt erſtattet, og da han nu var meere end riig nok for ſig og ſine, ſaa begyndte han inderlig at længes efter at omfavne ſine Døttre og i deres Arme at ende ſit Liv i Roelighed. Han havde et Menneſke hos ſig, der havde tient ham i nogle Aar, og om hvis Redelighed han var fuldkommen overbeviiſt, ham beſkikkede han der til ſin Factor, og begyndte derpaa at ſette alle Ting i Stand til at gaae tilbage til Europa, med enddeel af ſin erhvervede Rigdom. Efterretningen han havde faaet om Fruen af Saint Almes Død, havde været ham meget ſmertelig; dog havde det ikke lidet troſtet ham, at han havde havt den Forſigtighed at forebygge, at hans Døttre ikke vare komne i hans opbragte Paarørendes Hænder. Da han nu tillige troede, at Fruen af Saint Almes Død havde bragt Tilbøyeligheden imellem hendes Søn og Hortenſa ganſke i Forglemmelſe, ſaa beſluttede han at gifte den ene af ſine

Døttre

Dottre i Kiøbmandsstanden, og at give den anden til sin kiere Søsters efterladte Søn, hvis Omstændigheder han vidste var meget maadelige. Han ansaae det for en Pligt at forbedre dette unge Menneskes Vilkaar; deels for derved at belønne den oprigtige Kierlighed, som hans Søster stedse havde baaren til ham, og deels fordi han betragtede sig selv som Aarsagen til den Vold, hendes Forældre havde øvet imod hende ved at tvinge hende til at indgaae denne for hende ligesaa modbydelige, som uhældige Egteforbindelse. Det første altsaa at Prinville var kommen lykkelig til Europa skrev han sin Søsterson Herr Salbikrak til, berettede ham hvor nær beslægtede de vare, og bad ham at besøge sig i Paris, da han i ham skulde finde en Morbroder, der baade havde Villie og Evne til at fremme hans Lykke. Han opholdt sig næsten ingen Steder underveys, men reyste baade Nat og Dag af Længsel til at naae Klosteret, hvori hans Dottre vare, og sluttе dem i sine faderlige Arme Da han nu endelig holdt stille ved Klosterporten, begierede han, uden at sige hvem han var, at faae Marton i Tale, en gammel Pige, som han havde givet sine Dottre med, og som for deres Fødsel havde tient deres Moder.

Marton var paa Veye at daane af lutter Glæde da hun saae sin gamle Herre, hun kyssede hans Hænder over hundrede gange, vædede dem med sine Taare, velsignede alle de Helgen, hvis Navne vilde falde hende ind, og begyndte at fortælle ham alle sine Drømme, der havde spaaet hende idel Godt og Glæde. Prinville igientog over sneese gange, hvorledes

ledes hans Døttre befandt sig, og bad hende ligesaa ofte, skiønt forgieves, at giøre ham en Beskrivelse om deres Sinds Beskaffenhed og Tænkemaade, men hun havde alt for meget med sig selv, og den Lykksalighed, at see ham for sin Død, at giøre, at hun forend det var ganske udtømmet, kunde høre efter hvad han sagde, og tilfredsstille hans Utaalmodighed. Da hun nu omsider hørte, hvad han begierede at vide, løfte-de hun baade Øyne og Hænder mod Himlen, og raabte: O min Hiertens Herre! Sielen vil hoppe af Glæde i Livet paa Dem, naar De faaer Deres Døttre at see. Det er to Piger, som det var Princesser, og især maae Frøken Hortensa drage Deres Øyne til sig; thi det er hendes salige Moder op af Dage, og lige som hun gik og stod i denne syndige Verden; der er ikke Forskiel paa Haar og Traad, jeg seer hende aldrig uden mig synes, at jeg har hendes Moder for mig, saaledes som hun var den Tid De blev gode Venner med hende; thi Giftermaal og Barselsenge tager idelig noget af Forgyldningen med sig, men Gud glæde hendes Siel; thi hun var endnu smukkere indvortes, og det er Hovedsagen, og deri slægter Frøken Seraphina hende paa. Det er en levende Engel, from og god, som Dagen er lang, uskyldig som en Due: ærbar og sindig, som en Matrone; man hører hende ikke tale fire Ord i en heel Dag; verdslig Fies og Fias er slet ikke hendes Sag; hun ligger heller paa sine Knæe og beder, end hun trætter dem ved at dandse og springe om, og naar man hører hende synge, saa er det lutter aandelige Sange. Men i alt dette ligner Frøken Hortensa hende slet ikke; hun er ret et Verdens Barn, dog ikke i nogen ond Forstandt,

stand, det være langt fra; thi sagde jeg hende sligt efter, saa var jeg ikke værdt at gaae paa Guds Jord. Det vil derfor slet ikke sige andet, end at hun er vild og munter, som en Fugl, hun kan ikke være et Øyeblik stille, saa snart hun ikke har noget at giøre; hun dandser meere end hun gaaer; hun leer og spøger idelig, er skielmsk for ti, og har Vid for fleere. Manden staaer aldrig paa hende, og vore ældste og ærbareste Nonner kan ikke bare sig for Latter, ved alle de Pudserier, som hun veed at hitte paa. Hun vil altsaa blive overmaade vel faren ved, om De nu tager dem hiem til sig; thi Paris vil, eftersom jeg har hørt, ret blive hendes Element, hvorimod Frøken Seraphina vil komme til at savne sin kiere Ensomhed, men hendes store Adstadighed kan blive til Gavn for hendes Søster; i øvrigt ere de gode Børn begge to, og De har Ære af at viise dem frem, hvor det skal være. Prinville var ganske vel tilfreds med denne Beretning, og bad Marton at melde ham hos Abbeddissen, uden at sige hans Døttre, at han var der førend han havde talt med hen, de. Marton svarede ham, at hun alt i nogle Dage havde været upasselig, men dersom han befalede, saa vilde hun kalde een af Nonnerne ud til ham. Han var ganske vel tilfreds dermed, og strax derpaa indfandt hun sig, og bekræftede Martons Beretning med det Tillæg, og da hans ynglse Døtters Mundterhed udkrævede en nøye Opmærksomhed, saa kunde han deri ganske trygt forlade sig paa hendes Søster, der sikkert vilde vogte hende saa vel, som om hun var under den ømmeste og meest aarvaagne Moders Øye. Han tog derpaa Aftale med hende til hvad Tid, han meente at lade sine Døttre

tre hente, og bad at Marton maatte følges med ham for at være ham behielpelig i at giøre sine Huus-Indretninger; hvorpaa den gode Nonne gik bort for at bringe hans Døttre ud til ham.

Hortensa overlod sig ganske og aldeles til Glædens Heftighed over at see sin elskede Fader igien efter saa lang en Fraværelse, og neppe havde Nonnen aabnet den inderste Port til Klosteret, forend hun af lutter Hastværk nær havde løbet Nonnen omkuld, og havde allerede klynget sig om sin Faders Hals forend Seraphina med sit adstadige Væsen kunde kaste sig paa Knæe for ham og udbede sig hans Velsignelse. Prinville meddeelede hende den med megen Følelse og mange Glædes Taare. Nonnen skyndte Hortensa til at følge sin Søsters Exempel, men da hun kom til ham, saa istedenfor at kaste sig paa Knæe for ham, faldt hun ham atter om Halsen og sagde: O min evigelskede Fader! Jeg er vis paa, at Deres Velsignelse har stedse hvilet over mig, men det er længe, umaadelig længe siden jeg nød Deres Favnetag; Lad derfor Deres kielne Hortensa ikke allene indsluttes af Deres faderlige Arme, men lad hende for stedse blive i dem og aldrig meere skilles fra den beste Fader. Ney; det skal du ikke, min Daatter, sagde Prinville meget rørt, den Tid, som det behager Gud at unde mig, skal tilbringes hos mine Børn. Gud velsigne Dem derfor, min Fader, sagde hun meget hurtig, bie kun et Øyeblik, medens jeg løber hen at putte det nødvendigste hos mig af hvad jeg behøver; det øvrige

kan

kan Marton besørge, og saa snart jeg saa med et par Ord har sagt Abbedissen Farvel, skal jeg være her igien til at følges med Dem. Har du her da ingen gode Venner til at tage Afsked med, sagde Prinville, der fornøyede sig inderligen over den Attraae hun udviiste til at være hos ham; siden du kan blive saa meget hastig reysefærdig? De ere allesammen, haaber jeg, svarede hun, mine gode Venner, saa mange, som de ere, men da det er meget meere efter min Smag at bede være velkommen end at sige Farvel, saa vil jeg en Dag, naar min Fader har meget at forrette, komme hid igien, og undskylde mig paa det beste hos Dem, fordi jeg har sparet baade Dem og mig nogle Taare. Men kiere Hortensa, sagde Nonnen, det maae falde Dem meget kiedsomt her, siden der ligger Dem saa megen Magt paa at komme saa snart fra os. Af hvad Aarsag, kiere Moder Theresa, spurgte Hortensa, skal Kiedsomhed være den eneste Følelse til at giøre mig min Faders Sælskab behageligt?

Da Nonnen famlede efter hvad hun skulde svare hende, tog Prinville Ordet smilende: Men kan din Søster blive lige saa hastig reysefærdig, som du? og jeg kan dog ikke tage dig med mig, og lade hende blive allene tilbage. Jeg kan kun svare for mig selv, sagde Hortensa; vær derfor af den Godhed, kiere Seraphina, og lad os høre din Meening desangaaende. At jeg ingen anden Villie vil have end min Faders, svarede hun. Det vil jeg ikke heller, sagde Hortensa, undtagen naar han vil have den Godhed og tillade mig det. Og denne Godhed er du vel findet ofte at udbede dig; ikke saa

Horten-

Hortensa? spurgte Prinville. Ikke oftere, svarede hun, end Deres faderlige Kierlighed finder at det kan være mig tienligt. Det vil jeg strax sette en Prøve paa, sagde Faderen; thi jeg finder virkelig at det var meget bedre, at I blev her indtil jeg fik mit Huus indrettet, og for at bringe det desto snarere istand, vil jeg tage Marton med mig, der skal komme hid og hente eder naar alle Ting er bragt i Orden, og er denne Indretning det ikke ogsaa? Dersom jeg fandt den bedre, svarede Hortensa, saa var min Lydighed slet ingen Fortieneste; men dersom min Fader har besluttet at det skal være, saa vil jeg stræbe at overtyde mig selv om at det er det beste. Det bliver det tilforladeligt, sagde Faderen, og den Møye jeg vil give mig for snart at faae eder til mig, skal blive eder et Beviis paa min faderlige Kierlighed, som jeg haaber I vil stræbe at fortiene. Da han altsaa havde talt med dem om adskillige Ting, og erkyndiget sig om hvad de havde lært, tog han paa det kierligste Afskeed med dem, og begav sig med den gamle Marton til Paris.

Nogen Tid for Prinvilles Ankomst var d'Orfeuil bleven tvungen at giøre en Reyse til sine Godser i en meget vigtig Begivenhed, og da Hortensa ikke kunde vente at see ham førend hun forlod Klosteret, saa bad hun sin fortroelige Veninde at sige ham, at han saa snart som mueligt maatte see til at fornye Bekiendtskabet med hendes Fader, men hverken foretage noget hvoraf man kunde slutte sig til, at der var ringeste Bekiendtskab imellem dem, eller betroe det til noget

Menneske;

Menneske; siden hun frygtede for at hendes Søster maatte give det et slet Udseende i hendes Faders Øye, og hindre ham fra at lade d'Orseuils Fortieneſter vederfares den Ret, som han ellers kunde giøre ſig Haab om at nyde af hans gode Forſtand og Skionſomhed. Hendes Veninde lovede at udrette det meget troeligen, og de fornyede hinanden deres Løfte om et ubrydeligt Venſkab. Endſkiønt Seraphina ſyntes at grue meget ſtærk for den Tummel og Larm, der herſker i den ſtore Verden, og ſom hun allene af Pligt imod ſin Fader underkaſtede ſig, saa havde hun dog meget ſnarere føyet alle ſine Anſtalter til at forlade Kloſteret end Hortenſa, og ventede Martons Komme med den ſtørſte Utaalmodighed. Det havde ſmertet Abbeddiſſen inderligen, at hendes Sygdom havde hindret hende fra ſelv at foreſtille Prinville ſine Døttre, ſiden hun var vis paa, at han havde faaet et urigtigt Begreb om deres Tankemaade; og da hun kiendte Menneſket for nøye til at være uvidende om, hvor mægtig det førſte Indtryk er; hvor meget det koſter at beſtride forudfattede Meninger, og at Tingen ikke foreſtiller ſig Øyet, ſom den virkelig er, men efter Synspuncten den betragtes fra, saa frygtede hun ikke allene for, at den blinde Tillid, ſom han, efter Nonnernes Beſkrivelſe, ſikkert vilde fatte til Seraphina, maatte blive ham ſelv til Græmmelſe, men endog meget ſkadelig for Hortenſa, ſom hun bar en moderlig Ømhed for. Det eneſte han endnu troede, der ſtod i hendes Magt at udrette til Deres Vel var, at meddeele dem en eftertrykkelig Formaning, og ved at give Seraphina at forſtaae, at hun ikke havde kundet bedrage hende, tillige bringe hende til Efter-

tanke om, at hendes paatagne Masque ikke formaaede at blinde alle.

Dette Forsæt satte hun faa Dage efter i Værk, og Seraphina blev ikke lidet skamfuld og forvirret, da hun sagde hende Drivfiederen til alle hendes Handlinger med saadan en Nøyagtigged, som om hun kunde læst hver en Tanke i hendes Hierte. De seer heraf, lagde Abbeddissen til, at det allene har beroed paa mig, at berøve dem den ufortiente Yndest og Roes, De har nydt af vore ærværdige Søstre; men da jeg var istand til at hæmme Følgerne af deres Anlæg til at skade andre, især Deres Søster; saa har jeg ikke vildet beskiemme Dem, men haabet, at en moednere Forstand skulde rette og bedre Dem. Verden vil sikkert ikke behandle Dem med den Lemfældighed, den vil søge en Triumpf i Deres Ydmygelse, og den vil blive dem saa meget smerteligere, som det har kostet Dem Tvang og megen Vold paa Dem selv for at synes det, De ikke er. Vogt Dem derfor først og fremmest for at efterstræbe Deres Søster, skulde hendes muntre Sind forleede hende til smaae Ubesindigheder, saa søg at dølge eller undskylde Dem; thi De kan forlade Dem til, at De selv taber meest ved at forstørre Dem; Sandheden trænger omsider igiennem, og saa bliver Deres Straf dobbelt, siden De ikke allene taber Deres Herr Faders Tillid og Agt, men D forsaer tillige hans Kierlighed for Deres Søster, fordi hans omme Hierte føler sig pligtig at erstatte hende den Uret, som De har bragt ham til at giøre hende. Hortensa bad hun derimod med en moderlig Ømhed, at vaage

nøye

nøye over, at hendes Munterhed ikke forleedte hende til at begaae den ringeste Uforsigtighed, og lige saa lidet søge en Fornøyelse i at skierpe sin Vid paa andres Bekostning. Tro mig, min Daatter, blev hun ved, Vid er et meget farligt Vaaben; thi de endog, som ved Biefald og Latter søger at opmuntre Spotteren, hader ham i deres Hierte, siden de med Føye frygter for, at han ikke skaaner dem meere end andre. Men det, som de maae gisre til den første og fornemste Rettesnoer i alt deres Foretagende er, aldrig at gisre noget, i hvor uskyldigt det end maatte være, som de behøvede at dølge for Deres Herr Fader; thi ellers give de ikke allene dem, der kunde finde deres Regning ved at sværte Dem hos ham, de stærkeste Vaaben imod sig, men de undergraver tillige deres egen Sinds Roelighed; fordi Fryten for, at han maatte komme i Erfaring derom, vil følge Dem overalt, hvorved De vil blive ilde tilfreds men dem selv, og af alle Ulykker er indvortes Bebreydelser den største. Da nu Dagen til deres Bortreyse kom, igientog Abbeddissen sine Advarseler, som de begge lovede, at have ideligen for Øye, og forlode derpaa Klosteret til en ulige større Glæde for den ærbare Seraphina end den muntre Hortensa.

Prinville tog imod dem med den ømmeste faderlige Kierlighed; han førte dem selv ind i deres Værelser, som vare de smukkeste og behageligste i heele Huuset, og sagde dem, at dersom de enten savnede eller ønskede sig noget, saa behøvede de kun at sige det, da intet, af hvad der stod i hans Magt at gisre for dem, skulde blive dem nægtet. Min Hensigt med

at tage eder af Klosteret, lagde han til, er at lade eder nyde alle anstændige Forlystelser; men jeg vil leve ganske for mig indtil jeg har faaet alle mine Sager bragte i Orden; da mit Huus skal staae alle agtbare Personer aaben, dog uden at det skal paalegge eder den mindste Tvang; siden det stedse skal staae eder fridt for at blive i eders Værelser, saa ofte I finder meere Behag i at være allene. Denne forundte Friehed var det eeneste, der mishagede Seraphina i hendes Faders Tale, hun havde langt heller ønsket, at kunde bringe Lydigheden imod hans Villie et Offer af den Behag, som hun fandt i Eensomheden, og dertil betog han hende nu al Leylighed. Førend han forlod dem, gav han dem hver en anseelig Summe Penge til deres egne Udgifter, som de ikke behøvede at gisre Regnskab for; thi hvad nye Klæder og andre Nødvendigheder angik, de vilde han selv besørge. Men min kiere Fader, tog Seraphina Ordet, hvad skal vi da gisre med alle disse Penge, naar vi ikke har noget at give dem ud til? Det findes der vel Raad for, tænker jeg, sagde Hortensa; i det mindske troer jeg ikke at finde megen Vanskelighed i at blive af med mine, og endeel af dem skal ikke blive gamle hos mig. Hvortil veed du da strax at bruge dem, spurgte Prinville? Forskaan mig, kiereste Fader, sagde Hortensa og blev meget rød, at give Dem en nøyere Forklaring herover end den, at jeg troer, der findes mange, som trænge høyligen til det, Deres samme Kierlighed gior overflødigt for os; og dersom Deres Godhed ikke havde sat mig istand til at nyde en Vellyst, mit Hierte længe har attraaet, saa havde jeg drisset mig at bede Dem derom. Da Brugen af det, jeg gav dig,

svarede

svarede Prinville, staaer ganske til dig selv, saa reyste mit Spørgsmaal sig ikke af Nysgierrighed, men allene af Attraae til at understøtte dit Forehavende, om jeg ellers havde giettet rigtig og du behøvede det. Men da du har Lyst til at beholde denne Hemmelighed for dig selv, saa har jeg intet derimod, og vil allene igientage, at I kan forlade eder til, at jeg med Glæde vil opfylde alt det, som I med Fornuft og Billighed kan begiere af mig.

Prinville havde rigtig nok giettet sin Daatters Miening, og hun forsømte ikke heller at sette sit Forsæt i Værk, ved at sende endeel af disse Penge ttl en ung Kostgiengerinde, som hendes Stivmoders Haardhed bersvede det nødvendige, og derfor blev anseet og begegnet med Foragt af de fleeste af hendes Sælskabs Søstre. Saa længe Hortensa havde været i Kloseret havde hun troeligen deelt med hende det lidet hun havde Raadighed over, og denne unge Pige havde været saa utrøstelig over deres Skilsmisse, at Hortensa havde foresat sig at bede sin Fader understøtte hende. Dagen efter bragtes dem de herligste Stoffer og alle slags Modepynt til at søge sig ud af hvad de vilde have, og da Prinville uagtet alle Seraphinas Vonner ikke var at bevæge til at vælge for dem, saa feylede der kun lidet i, at hun jo havde sagt sin paatagne Erbarhed Farvel, men da hun frygtede for at det maatte blive hende alt for skadeligt i Fremtiden, saa søgte hun at holde sig skadesløs ved at vælge noget, der var ulige kostbarere end det, Hortensa havde taget, endskiønt hun ikke kunde dølge for sig selv, at hendes Søsters var meget smukkere. Vel

brugte hun endnu den List, at stille sig an, som om hun skrækkedes for Priisen, og derfor ikke vilde beholde det, i det Haab, at hendes Fader for at giøre Ende paa hendes Tvivlraadighed, skulde give hende noget der faldt meere i Øynene, men han, som troede at hun handlede oprigtig, og fandt Behag i det hun havde søgt ud, nødte hende i det Sted til ikke at agte paa Priisen.

Faa Dage efter bekom Prinville et Brev fra Herr Salbikrak hvoraf han saae, at han dagligen kunde vente hans Ankomst, men endskiønt han hverken af Stilen eller Udtrykkene kunde giøre sig store Tanker om hans Fætters Opdragelse, saa gik det dog ham, som det almindeligen gaaer alle gamle Folk, at han var saa forliebt i sit eget Anslag, at han vilde vove alle Ting for at faae det lykkeligen udført. Især fornøyede det ham inderligen, at Herr Salbikrak skrev ham, at han haabede hans kiere Morbroder ikke iilede med at gifte sine Døttre førend han var kommen; thi da ingen af de normandiske Skiønheder havde formaaet at stikke hans Hierte i Brand, saa sluttede han sig til, at Skiebnen havde forbeholdt hans Cousiner denne Ære, og om saa var, og hans Herr Morbroder ikke vilde være for sparsom paa paa sin Indianske Færnis til at smøre over de almindelige Fruentimmer-Kryl, saa kunde det let hænde sig, at han til utallige Hierters Grædmelse og Fortvivlelse kom hiem igien med Aaget paa Nakken. Hvilken anden, der paa den Maade havde meldt sig som Frier hos Prinville, havde hans gode Fornuft sikkert

bragt

bragt ham til at give en Kurv, men da dette smigrede ham med hans Anslags lykkelige Iværksettelse, saa hentydede han hans Fætters ubehovlede Dumhed til en naturlig Munterhed og Oprigtighed og haabede at Omgang med den store Verden skulde blive Slibestenen hvorpaa denne raae Diamant skulde faae sin Glands. Han forkyndte altsaa sine Døttre, at de maatte belave dem paa at tage imod en Nærpaarørende med det første, og endskiønt ham fattedes den Parisiske Levemaade, maatte de dog begegne ham med al muelig Agt og Opmærksomhed; thi da hans Broder ingen Børn havde saa var denne omtalte Søsterson efter hans Død Familiens saavel som deres Hoved og Forsvar. De forsikkrede ham begge To, at enhver, som deres Fader fandt sin Høyagtelse værdig, skulde uden videre Undersøgelse være berettiget til deres. Det venter jeg mig ogsaa, sagde Prinville, af eders gode Forstand og Hierte; udvortes Zirlighed er meget ofte kun en bedragelig Masque, der blinder Daarenes Øyne, men som den Viise ikke lader sig blinde af; og da mit Forsæt er at gifte ham med een af eder, saa haaber jeg ogsaa, at hvilken af eder det bliver, saa bequemmer hun sig med Fornøyelse dertil i den Overbeviisning, at Maalet af alt mit Foretagende er eene og allene at fremme eders Lyksalighed.

Det lidet Seraphina havde seet til Paris var forekommet hende alt for behageligt, at Forbindelsen med en Herremand fra Normandien kunde have synderlige Tillokkelser for hende; og da hendes Faders Forberedelser til hans Modtagelse ikke heller opvakte en meget smigrende Fore-

stilling om ham, saa sagde hun: Da Hortensas muntre Sind, og Behag i Verdens Omgang og Forlystelser, min Fader, gior hende meget bedre skikket til slig en Forbindelse end mig, hvis største og eneste Attraae er at tilbringe mit Liv i Stilhed og Roelighed hos dem, saa ønsker jeg hende at blive den Udkaarne. Og jeg, min Fader, sagde Hortensa, veed alt for vel hvad Rettighed min Søster har, som den ældste, at jeg skulde saa aldeles glemme hvad jeg skylder hende, og søge at gaae hende i Forkiøbet. Hun er den, der skal viise mig Veyen, og naar de først har faaet hende vel forsørget, saa bliver det Tids nok at tænke paa mig. I denne Post, sagde Seraphina meget haanlig, er jeg ganske villig at overlade dig min første Fødsels Ret. Jeg er dig høyligen forbunden, min kiere Søster, sagde Hortensa, men du maae være vis paa, at jeg aldrig vil benytte mig af din Ædelmodighed til din Skade; og den gode ærlige Labans Exempel vil ogsaa sikkert holde min Fader fra at give den yngste Daatter bort for den ældste. Din Lignelse, sagde Seraphina, hvorved al Blodet steg hende op i Ansigtet, er ingenlunde smigrende; thi en Lea er jeg dog inst ikke. Da jeg endnu mindre en Rachel, sagde Hortensa, som det lønnede Umagen at tiene for i syv, end siae siorten Aar; og jeg tog kun Lignelsen af Skriften, fordi den skulde giøre et desto stærkere Indtryk hos dig. Denne Trætte, sagde Faderen, kan mit Fætters Hierte best skille ad; thi den af eder, som bemestrer sig det stærkest, er den, som jeg har bestemt ham. Endskiønt dette virkelig var Prinvilles Hensiat, saa ønskede han dog i sit Hierte, at Herr Salbikraks Valg maatte falde paa Hor-

tensa;

tensa; thi da han var sindet, at kiøbe sin Fætter en anseelig Betiening ved Hoffet, saa holdt han tillige sin yngste Daatter for at være langt meere skikket til at glimre der, end den ældste.

Imedens Prinville ventede med Smerte paa sin bestemte Svigersons Komme, giorde han sine Døttre bekiendte med de offentlige Forlystelser. Hortensa tilstod ganske oprigtig, at de behagede hende, og tog med Taknemmelighed imod sin Faders Tilbud, saa ofte han foreslog hende at tage Deel i dem. Seraphina derimod kunde ikke begribe hvad Fornøyelse hendes Søster kunde finde i dem; thi den, som de kunde have blev dem ganske betagen ved den Forvirring, som de unge Menneskers trække Overgaben maatte foraarsage hos dem, der ikke havde aflagt al Beskedenhed. Men uagtet den liden Behag, som hun efter sit Sigende fandt paa disse Steder, saa tillod hendes søsterlige Kierlighed hende dog ikke at benytte sig af sin Faders Tilladelse og blive hiemme, siden Frygten for at Hortensa naar hun var overladt til sig selv, maatte begaae en eller anden Uforsigtighed var langt stærkere end hendes Ulyst, og denne Prøve paa hendes Omhue for Hortensas Vel, forøgede ikke lidet hendes Faders Fortroelighed til hende, og forskaffede hende Taksigelser og Berømmelser for det, som hun i sit Hierte hiigede meget meere efter end Hortensa.

En Morgen da Prinville nyeligen havde drukken Chocolade med sine Døttre, berettede een af Tienerne ham, at

et Menneske, der kaldte sig Salbikrak begierede at tale med ham. Han forlod strax sine Døttre med den Befalning, at de skulde skynde dem noget med at pynte sig, og iilede selv hen at omfavne denne kiere Søsterson, som han havde haft saa stor en Længsel efter. Hans Indbildningskraft havde stedse forestillet sig ham under en elsket Søsters Billede, hendes Tækkelighed og indtagende Væsen: men hvor stor blev ikke hans Forundring da han saae en stor, plump og firkaaren Landsbye Knold for sig, hvis Klædedragt kunde tient til et Mynster i at giøre Porceangnaks endnu latterligere. Han blev staaende ubevægelig og kunde ikke sige et eneste Ord da denne Figur tog ham ganske fortroelig ved Haanden, rystede hvm næsten Armen af Led, og sagde: Her har I mig nu, Morbroder, i Livs Størelse, lad nu høre hvad I vil giøre for mig; thi tænk ikke, at jeg er en Karl, der lader sig spiise af med Snak, jeg vil have min lange og bandsatte Reyse vel betalt, det siger jeg eder.

Menneskets søger tusende gange heller at blive ved at bedrage sig selv, end det tilstaaer at have taget Feyl, og derfor kaldte Prinville ogsaa sin ganske Indbildnings Kraft til Hielp for at overtyde sig selv om, at Salbikrak havde hvert et Træk af hans Moders Ansigt i sit, undtagen at de vare stærkere og mandigere, som meget snarere kunde regnes ham til en Fortieneste end til en Feyl; og det første han var bleven enig med sig derom, omfavnede han ham paa det kierligste og sagde: velkommen, tusende gange velkommen kiereste Fætter! jeg haaber, at De skal faae Aar-

sag

sag til at glemme alle Deres udstandne Besværligheder, og til et Bevis derpaa, vil jeg sige Dem, at min Hensigt ved at kalde Dem til mig var den, at gifte Dem med den af mine Døttre; som De fandt meest Tilbøyelighed for. Alt dette er ganske godt og vel Morbroder, svarede Salbikrak; men der er to Ting at tage i Agt derved, først at ingen klog Mand kiøber Katten i Sækken, og dernæst maae jeg ogsaa vide om Tilgiften paa denne Kiøbslutning er klækkelig; thi en Kyne er holdne Vahre saavel som torre Hug, man kan ikke stille sig ved dem naar man først har dem, og derfor er det fornødent at der følger noget med dem, hvormed man kan lindre Svien, som kommer bag efter. Det skal ingen Vanskeligheder have, sagde Prinville; thi Aarsagen hvorfor jeg ingen vis Beslutning har taget heri er denne, at det var mueligt, at en ægte Forbindelse ikke stod eder an paa nogen af Siderne, og endskiønt jeg i saa Fald ikke kunde giøre for Dem, hvad jeg ellers havde giort, saa skulde De dog faae tydelige Prøver paa, hvor kier Deres Moders Minde er mig. Finder derimod denne Forbindelse Sted, saa vil jeg enten kiøbe Dem en anseelig Betiening her ved Hoffet; eller ogsaa et godt Landgods i Nærværelsen af det, De har; ifald I begge skulde have meere Lyst til at ophælde eder der. En Kone, sagde Herr Salbikrak, maae ingen anden Lyst eller Villie have end Mandens, der er hendes Hoved og Herre; Godset bliver altsaa nok det, som jeg holder mig til, siden jeg har hørt sige, at en vis Pande Prydelse skal være en meget giengse Mode hos de Parisiske Ægtemænd, men som aldrig nogen Salbikrak fra Fader til Søn i meere end fire

hundrede

hundrede Aar har kundet begvemme sig til at bære. Og for en Ulykke dersom jeg kun truedes med Skyggen af den, saa skulde min Haand udgyde saa meget Blod, at det ikke allene skulde flyde Strømmevis i alle Gaderne, men endog heele Seinen farves af det.

Endskiønt denne Samtale ikke gav Prinville det fordeelagtigste Begreb om sin udvalgte Svigerson, saa hentydede han det dog meere til en Mangel paa Levemaade end til Virkningen af en fordærvet Tænkemaade, og troede, at han ved fornuftige Personers Omgang i en Hast vilde blive alt det, som han ønskede at han skulde være. Han begyndte altsaa at erkyndige sig om hans Reyse, men istedet for at svare ham derpaa gav Herr Salbikrak sin Morbroder at forstaae, at hans Cousiner nok ikke vare meget huuslige, siden de nølede saa længe med at bringe Froekost, som han dog trængte høyligen til, siden han, for ikke at lade sig flaae Huden af ved de skielmske Giestgivere, var endnu ganske fastende. Prinville spurgte ham derpaa: hvad han var vant til at nyde om Morhenen? Ey; svarede han, gior ingen Omstændigheder med mig, men lad mig faae hvad Huuset formaaer, men dog tillige noget der giver Kræfter, og som man kan føle hvor det kommer, med en god Flaske Viin til. Marton blev befalet at besørge det, og Salbikrak lod sig det smage vel, men beklagede tillige, at hans Cousiner ikke vare nærværende til at skiære og skienke for ham, da de skulde have faaet deres fulde Hyre istedet for at han nu maatte spilde saa megen Tid ved at giøre det selv.

Det

Det første Prinville mærkede, at Salbikrak var færdig med Froekosten bad han ham følges med sig til hans Døttre; men Hortensa saae neppe denne latterlige Figur komme ind af Døren førend hun havde største Møye med at bare sig for Latter. Prinville, der mærkede det, gav hende et meget truende Øyekast, og forestillede ham dem, som deres nærmeste Paarørende og dobbelt berettiget til deres venlige Modtagelse, siden hans Længsel efter at see Dem, ikke havde tilladt ham at skille sig først af med hans besværlige Reyse-Dragt. Uden at legge mindste Tøddel til den Undskyldning hans Morbroder giorde paa hans Vegne, besaae Salbikrak dem fra Top til Taae indtil han langt om længe sagde: Skam faae mig, har jeg ikke der to Cousiner, som er værdt at see paa, og den iden siger andet, skal faae med mig at bestille. De er alt for artig Herr Fætter! sagde Seraphina. Skam dig dog for at lyve ham saaledes paa; hviskede Hortensa. Saa Cousine! sagde Salkikrak, tykkes dig det? Det er ellers rart at unge Piger ere saa beskedne. Hvorledes befinder De Dem efter Reysen, Herr Fætter? spurgte Hortensa. Ilde, handtsat ilde, svarede Salbrikrak; thi vel har en god Froekost, som Moerbroder sat for mig, fordrevet Hierte-Qvalmerne, men Kroppen er reent forstødt og forskylpet, Huden gnavet af paa mange Steder, og alle Lemmerne saa møre, at jeg vil strække mig lidet i denne Canapee. Imidlertid kan I sette eder her for ved mig, og sladdre mig noget for.

De stillede sig an, som om de ikke hørte det, og satte sig et godt Stykke fra ham ved Siden af hverandre, hvorved Hor-

Hortensa hviskede til sin Søster: Er dette vores og Familiens Hoved? Det har du jo hørt vor Fader sige; svarede Seraphina. Ak, sagde Hortensa, saa seer du nu selv, at jeg er uden Skyld ifald jeg er saa daarlig, som du beskyder mig for; thi hvor kan det andet være, naar man har saa ravgalt et Hoved. Hør engang Cousiner, sagde Salbikrak, den Hvidsken kan jeg for min Død ikke lide, I maae derfor vænne eder af med den, naar jeg er tilstæde. De syntes forhen, sagde Hortensa, at sette saa stor en Priis paa Beskedenheden, at vi billig maatte frygte for at krænke den om vi lod dem høre vore Lovtaler. Ha, ha! sagde Salbikrak med en skogger Latter, saa staaer jeg eder an Piger? Ja; det tænkte jeg nok, det er gaaet fleere saa for eder. Men reent ud sagt Cousiner, saa finder jeg eder ogsaa ret nydelige, og det skier mig lige ind i Sielen, at jeg ikke kan faae noget at sette ud paa een af eder, men at I just begge to skal være sltge Guds Engler. Hvorfor det, spurgte Hortensa. Fordi, sagde Salbikrak, at det setter mig i lige saa bandsat en Forlegenhed, som Eselen, der stod imellem to Havresække, og vidste ikke vilde af dem han skulde begynde ved. Morbroder har gi mig Valget imellem eder, mine Putter, men I ere begge to saadanne Lækkerbiskener, at jeg vmkommer af Hunger, siden jeg ikke kan fatte nogen endelig Slutning, om hvilken jeg skal tage fat paa. Deres Vittighed ar saa fiin, at den ikke kan besvares; sagde Seraphina. For Himlens Skyld Herr Fætter, raabte Hortensa med en forstilt Taabelighed; De setter mig i en dødelig Angst, men jeg forsikrer Dem ved alt hvad helligt er, at jeg er ingen Esels Kost.

Paa

Paa denne Maade fortsatte de Samtalen i nogen Tid indtil Prinville, der var gaaet bort det første han havde forestillet dem hinanden, kom tilbage igien. Det første Salbikrak blev ham vaer i Døren, raabte hun uden at forandre sin Stilling: Sig mig engang, Morbroder, om jeg ikke skal have Dispensation for at kunde ægte min Cousine? Jo, det forstaaer sig, svarede Prinville; men det kan ingen Vanskelighed have. Det er ikke heller for Vanskelighedens Skyld, sagde Salbikrak, at jeg taler derom; thi naar man kun betaler slige Vahre, saa er der ingen dyr Tid paa dem. Min Meening er altsaa den, at det var klogest giort, at jeg tog Dispensation paa at ægte dem begge; det var ikke allene een Afvaskning, men det forebyggede endog Fortrydelsen over at den ene blev den anden foretrukken, og alle vandt og ingen tabte derved; thi den hellige Fader fik dobbelte Penge; jeg to Koner, som begge har lige Ret til mig, og Pengene blev samlede, som Ret og Billighed fører med sig. Den finder ikke alletider Sted i Verden, sagde Prinville smilende, og de behøver selv at overlegge det nøyere, siden det er et meget dristigt Foretagende at ville have to Koner; thi een kan ofte giøre en Mand det broget nok. Ikke en Mand, som jeg, sagde Salbikrak, jeg er istand til at holde ti i Tomme, og rigeere end to kan jeg umuelig nøies med. Lad det altsaa være aftalt Morbroder; thi jeg kan ikke bestemme mig for nogen af dem, og maae jeg ikke faae dem begge, saa kommer Cousinerne til at trække Straae om hvilken af dem der skal være den lykkelige, paa de Vilkaar, at den, som kommer for kort maae strax gaae i et Kloster; thi jeg har saa indgroet

en Afskye for det Navn Svoger, at jeg klovede den midt ad, som understod sig at tragte efter at bære det, enten paa een eller anden Maade.

Prinville, der ikke vidste hvad Tanker han skulde gisre sig om denne Fætter og hans Forhold, blev ikke lidet forvirret over det han saae og hørte, men da han nødig vilve opgive sit Anslag, saa søgte han at bilde sig selv ind, at det var en normandisk Artighed, og besvarede ham det derfor i Skiemt; men for tillige at bryde den Materie af, sagde han ham, at han havde ladet hans Tøy hente fra Vertshuuset og sette ind i de Værelser, som han havde bestemt ham, saa længe han fandt Behag i at opholde sig i hans Huus. Det var ganske vel betænkt, Morbroder, svarede Salbikrak; thi jeg er træt, som en Hund, og gider neppe rørt mig. Jeg vil altsaa strække mig den heele Dag, hvorved Cousinerne til Moerskab kan sladdre mig noget for. Denne store Ære berøves os desværre, sagde Hortensa, siden vi, forend vi kunde tænke paa at nyde den, har lovet os bort til een af vore Veninder, som vi skal følges med paa Comedien. Ikke andet end det, sagde Salbikrak, du kan jo kun lade hende sige, at du bliver hos mig, saa er jo det ude. Serophina, der frygtede for, at hendes Faders Høflighed imod denne plumpe Fætter maatte gaae saa vidt, at han biefaldt hans Forslag, og vidste tillige hvor gyldige hendes Meeninger var hos ham, tog i en Hast Ordet og sagde: Det var imod Velanstændigheden, Herr Fætter; allerhelst da Fruen allene har bestilt Logen for

for vores Skyld. Heysa! raabte Salbikrak, saa vil I da paa Flugten begge to, een af eder havde jeg dog troet havde været saa høflig og holdt mig med Selskab; og det maae være en underlig Velanstændighed der er Brug her til Lands; hos mig var det uhøfligt at forlade en Fætter der var kommen reysende; thi dersom man ikke kunde blive hos ham, saa tog man ham i det mindste med sig: og naar I vil det, saa vil jeg for eders Skyld glemme min Modighed, siden jeg neppe kan assee eder, I skielmske Tøser. Hvor gierne end mine Døttre ønskede at føye Dem heri, sagde Prinville, saa skikker det sig dog ingenlunde for dem, at indføre en ung Mandsperson i fremmede Huuse, det er en Forretning, som tilkommer mig, og som jeg med den største Fornøyelse vil paatage mig, saa snart de er bleven klædt, som Brugen fører med sig, og paa det denne Forandring kan gaae desto hastigere for sig, saa følg ind med mig i deres Værelser, hvor de Personer, som ere fornødne dertil, i en Hast skal indfinde sig. Salbikrak reyste sig for at efterkomme sin Morbroders Begiering, hvorved han tillige bandede sig en urimelig og naragtig Bye, hvori man saae meget meere paa Klæderne end paa Manden.

Prinville, der frygtede for at hans Døttre ikke maatte giøre sig det fordeelagtigste Begreb om denne Fætter, tøvede ikke længe førend hun gik tilbage for at viise dem ham i en bedre Skikkelse, og det første han kom ind til dem, spurgte han dem, hvad de tykkedes om ham. Seraphina undskyldte sig med sin liden Erfarenhed til at kunde domme

om et Menneske uden efter en lang og nøye Omgang, men Hortensa satte ham i saa latterligt et Lys, at Prinville, saa nær, som det end gik ham, dog neppe kunde bare sig for Latter; men efter at han havde faaet al sin Alvorlighed igien, sagde han: I denne Beskrivelse over din Fætter, Hortensa, har du meere søgt at indlegge Ære ved din Vittighed, end at viise din Skiønsomhed; thi den burde og kunde lært dig, at Sæderne og Levemaaden i Provindserne er meget forskiellige fra Hovedstadens; men hvad der fattes dem i udvortes Artigheder det erstatter Hiertets gode Egenskaber rigeligen. Den høfligste og forbindtligste Mand i Omgang, er ikke alle Tider den sanddrueste og oprigtigste; Hans Hierte er meget ofte langt fra hans Læber; han anseer det ikke engang for den ringeste Falskhed at biefalde og berømme andres Feyl, saa længe de ere tilstæde; og han paatager sig stedse deres Skikkelse, som han søger at sette sig i Gunst hos, saa at der udkræves en meget lang Tid og den nøyeste Omgang til at lære at kiende ham i sin rette og væsentlige Caracteer. Den derimod, som mangler den fine Levemaade, holder os ikke et Øyeblik i Uvished: han kiendes strax; fordi han stedse taler, som han tænker; thi da han intet har at skiule, saa er han vel undertiden fremfusende og ubesindig i hans Tale, men det bevidner tillige hans Hiertes Oprigtighed; og ere endskiønt hans Berømmelser ikke saa zirlige og nødt indklædte, som mange andres, saa er man derimod vis paa, at Hiertet giver dem, og at man tryggt kan fæste Liid til dem: og sig mig nu, Hortensa, om dig ikke synes, at disse Egenskaber veyer fuldkommen op imod Artighed og Levemaade? De har fuld-

kommen

kommen Ret, min Fader, svarede Hortensa, saa snart Grovhed er Redelighedς Kiendemrrke, som jeg aldrig har anseet den for, siden jeg aldrig har merket det ringeste til den hos dem, som dog har faaet deres Opdragelse i Provindserne.

Faderen standsede lidet ved denne Judvendning, men for at undskylde sin Fætter søgte han paa en vis Maade at sette sine egne Fortieneſter ned og sagde derfor: I en vis Forstand Hortensa er din Anmerkning i Henseende til mig rigtig, men ikke i det heele; thi min meeste Ungdoms Tid har jeg tilbragt i Lion, der er det andet Paris. Havde jeg levet bestandig paa min Faders Landgods, saa var jeg bleven de andre Herremænd fuldkommen liig, istedenfor jeg dannede mig saa godt som jeg kunde efter de Mynstre, som jeg havde meest for Øye; og det, som mit flittige Ophold i Lion havde begyndt til min Forbedring fuldendte min Kierlighed til din Moder, og de mange forskiellige Personer, som jeg fik at bestille med da jeg tiltraadde min Svigerfaders Handel. Din Fætter maae derfor betragtes fra en ganske anden Synspunct naar du vil giøre Slutninger fra ham til mig; han har idelig levet paa sin Faders Gods; han blev selv meget tiilig Herre over det; han har aldrig havt Omgang med Personer, der kunde kaldes hans Overmænd, og giøre ham tilbageholden; men hans Sælskab har enten bestaaet af hans Jevnlige eller Undermænd, hvorved han i sin Tale og Omgang har vant sig til en Friehed og Fremfusenhed, der

ligner Grovhed i deres Øyne, der ikke seer dybere end til Tingenes Overflade; men da han er ung, og det heller ikke lader til at det mangler ham paa Forstand, saa er der ingen Tvivl om at han jo faaer bedre Levemaade, naar han faaer bedre Mynstre til at danne sig efter. I øvrigt er han velskabt, hans Hierte synes ligesaa godt, som oprigtigt, det er hverken befængt med Laster eller Daarligheder, og hans Sæder ere ustraffelige: Fortienester, som kun faa af vore belevne unge Herrer kan bryste sig af. Jeg tiltroer dig ogsaa meere Forstand, Hortensa, end at du kunde dømme om Menneskes Værd af det udvortes; thi vilde du være saa taabelig og foragte et kostbart Klenodie fordi det laae i et slet Futteral? Oprigtig talt, min kiere Fader, svarede Hortensa, saa maae jeg tilstaae, at jeg kun skiottede saare lidet om at eye det kostbareste Smykke, naar det sat fast i det stygge Futteral. Spar din Vid til en bedre Leylighed, sagde Faderen med en meget alvorlig Tone og Ansigt; og saa kier som mit Venskab er eder begge, saa husk paa hvad jeg allerede forhen har sagt eder, at I ikke allene skal ansee og begegne eders Fætter, som en kier og nær Paarørende, men endog som den, der er bestemt til en Ægtefælle for een af eder. Min Omhue for eders sande Vel har overdraget Valget til hans Hierte, paa det, at hans udkaarne Brud ved et fornuftigt Brug af Magten, hans Kierlighed giver hende over ham, kunde bedre hans smaae Feyl til fælleds Lykkaligbed. Det jeg skylder hans kiere Moders Aske, forbinder mig til at giøre Sønnen saa lykkelig, som det staaer i min Magt; og jeg troer at have

Øye

Føye til at haabe, at mine Døttre, for hvis Vel jeg har underkastet mig store og utroelige Besværligheder, ikke vil vegre sig ved at opfylde det eneste Ønske, der kan giøre mig Livet behageligt, istedenfor at bringe mine graae Haar med Smerte i Graven ved et haardnakket Afslag.

Som han sagde det, reyste hun sig og gik bort. Han var neppe ude af Døren førend Hortensa vendte sig til sin Søster med det Spørgsmaal: Hvad siger du til denne haarde Doms Forkyndelse Seraphina? — At jeg ikke veed eller kan begribe, hvad min Fader finder hos denne plumpe Knold, der kan bevæge ham til at tage sig hans Vel, saa meget nær til Hierte. — Det var ikke det mit Spørgsmaal gik ud paa; thi til at opdage det, havde jeg tiltroet mig selv Skarpsindighed nok, men jeg ønskede gierne ae vide, om du finder din Lydighed stærk nok til at give denne artige og tækkelige Frier din Haand, og ombytte dit Navn for Fruen af Salbikrak? — Jeg! Hortensa, jeg skulde give ham min Haand! Ney; jeg vil tusende gange heller døe end binde mig for Livstid til det Uhyre. Saa sagte, saa sagte, sagde Hortensa, døe vil jeg just ikke; men førend jeg bequemmer mig til at tage ham skal jeg for blive Pige saa længe jeg lever; og det er endda vel saa høy en Eed og langt større Straf end din.

Det varede ikke længe førend Herr Salbikrak var omdannet ganske fra Top til Taae for saa vidt som det

angik Klædedragten; men med al den Moye, som Prinville gav sig ved Forestillinger, Underviisninger og fornuftige Advarsler at forandre hans plumpe Lader og fremfusende Væsen, saa var det dog altsammen forgieves; han hørte paa ham og blev desuagtet den han var. I hvor vidt end Prinvilles partiiske Kierlighed strakte sig for ham, saa kunde han dog neppe dølge for sig selv, at hans ubehøvlede Adfærd stak uliige meere frem ved hans nyemodige Udstaffering end i hans normandiske grove Frak; siden man saa længe han var i den tilskrev hans usædvanlige Klædedragt meere end Halvdeelen af det latterlige, som man blev vaer hos ham, da det nu derimod ikke allene faldt altsammen paa Personen, men det forøgedes endog ved det, at han paa ingen Maade vidste at skikke sig i at være pyntet. Af den Aarsag maatte hans tilkommende Svigerfader reent lade den Tanke fare at kiøbe ham en Betiening ved Hoffet; thi om han endog havde tor, det gisre sig Haab om, at dens Værdighed kunde sat ham i Sikkerhed for at belees offentlig, saa var dog Salbikraks udviiste Modbydelighed for Paris, dens Sæder og Skikke ham en uovervindelig Hinder til at see dette Ønske opfyldt, siden han ved mere end en Leylighed var bleven overbeviist om, at han, som alle dumme Folk, var selv klog og paastaaende i høyeste Grad.

Prinville begyndte derfor inderligen at fortryde den Overilelse hvormed han havde givet Salbikrak Løfte paa at blive hans Svigerson; Fornuften bebreydede ham, at han ikke havde tøvet dermed indtil han havde havt Prøver paa, at

han

han lignede den Søster, som han elskede i ham, allerhelst da den burde forestillet ham, at siden hendes tilige Død havde hindret hende i at danne hans Hierte og Sæder, saa maatte hans Faders Exempel ogsaa været langt kraftigere hos ham, end det Gode han kunde have arvet efter sin Moder. Den store Skam, som Prinville ansaae det for at gaae fra sit engang givne Ord var det eneste der holdt ham fra at tage Loftet paa een af sine Døttre tilbage saa længe hun ikke gav ham en meget gyldig Aarsag dertil, og da han troede, at Seraphinas stille og ærbare Sind vilde giøre hende Landlevnedet meere behageligt end det kunde blive for Hortensa, saa ønskede han nu ligesaa inderligen, at hans Fætters Valg maatte falde paa den ældste, som han, medens han troede at beholde dem i Paris, havde ønsket den Yngste Fortrinet. Da der imidlertid gik en Tid bort efter en anden uden at Salbikrak bestemte sig for nogen af dem, saa gav det Prinville Haab om, at de maaskee vare ham ganske ligegyldige, og at Egennytten allene bandt ham; han besluttede derfor at begiere en oprigtig Tilstaaelse af ham, om han, siden han foredrog sit Fødested for alle andre, da ikke tillige troede, at blive lykkeligere med et Fruentimmer, som var fød og opdragen der, end med een af hans Døttre; thi naar saa var, vilde han med Fornøyelse give ham saa riig en Brudegave, at han ved den kunde settes i saa behagelig en Forfatning, som han med Fornuft og Billighed kunde ønske, men dette Forsæt fik han ikke Leylighed at udføre.

En Formiddag, som han just ponsede paa en Maade, der kunde giøre dette Forslag meget tillokkende for Salbikrak, kom han ganske hæsblæsende ind til ham, og raabte længe førend han kom ham nær: Morbroder! for jo før jo heller at komme ud af denne forbandede Bye, saa lad mig faae Bryllup i Morgen; thi saa reyser jeg, Skam faae mig, Overmorgen; og skal vel tage mig vare aldrig at komme her oftere i min heele Levetid. Bryllup i Morgen, sagde Prinville ganske forundret, hvorledes skulde det lade sig giøre? Ha! det er sandt, sagde Salbikrak og loe af fuld Hals, jeg har ikke endnu sagt eder hvem Bruden skal være, men det er den søde, nydelige og skielmske Hortensa, som den Lykke er beskieret at vedligeholde den Salbikrakske Stamme. Hortensa, sagde Prinville, men har De ogsaa giort dette Valg med godt Overlæg; thi mig synes, at da De er sindet at leve og døe paa Deres Gaard, saa havde den ærbare og sindige Seraphina være bedre skikket til det stille Landlevnet end den flygtige Hortensa, naar det skulde være een af dem. Men dersom De . . . Jo men sindig! faldt Salbikrak ham ind i Ordet; den var brav gal, der troede Pigerne paa deres ærbare Ansigt, det er just dem der er allerværst, siden De ved at skiule Skalken og har det fingertykt bag Ørene. Min salig Fader, der var en Mand, som kiendte Fruentimmerne baade ude og inde, han sagde alle Tider, at de lumske Svin æder Masken, naar de galer løber uden om. Hortensa er en Tøs, som man kan have Lyst og Glæde af; hun sidder ikke og maaber paa en Stoel som et Træbillede, derfor har jeg ogsaa fæstet min Hu og Attraae til hende og hun skal være

min

min egen lille Kone; thi Mørbroder har jo sagt, at jeg skulde faae hvilken jeg vilde have, og en ærlig Mand holder sit Ord. Denne Anmerkning satte Prinville, der holdt Navnet af en ærlig Mand for den allerstørste Æres Titel, i saa stor en Forskrækkelse, at han hverken dristede sig til at komme frem med det ovennævnte Forslag, eller giøre ham den ringeste Indvendning videre, men svarede kun, at han endnu samme Dag vilde tale med sin Daatter derom, og saa snart de fornødne Anstalter vare føyede skulde Brylluppet holdes.

Det første Salbikrak var gaaet fra ham lod han Hortensia kalde til sig; og efter at han paa nye havde viist hende denne modbydelige Frier i det fordeelagtigste Lys, som mueligt var, forkyndte han hende, at hun maatte belave sig paa at imodtage ham endnu samme Dag, som den Brudgom han havde bestemt hende, og haabede, at da det var en Gave af hans Haand, saa vilde hun ogsaa antage den paa en Maade, der kunde bevidne ham hendes daatterlige Kierlighed. Kan jeg ikke bevidne min Fader den; sagde Hortensia, uden ved at opoffre mit Livs Roe og Glæde, saa er jeg villig dertil; endskiønt jeg seer forud, at der ikke engang er Glimt af Lykke tilbage for mig i Verden, dersom jeg nødes til at indgaae en uopløselig Forbindelse med min Fætter. Jeg er langt fra ikke sindet at tvinge dig Hortensia, svarede Faderen, ja; jeg vil endog tilstaae dig, at min usvækkede Kierlighed til min Søster, har bragt mig til at giøre mig et fordeelagtigere Begreb om ham end jeg maaskee havde faaet, naar jeg ikke idelig havde forestilt mig Sønnen under Moderens Skikkelse. Min

Henrykkelse over at omfavne den overblevne Deel af den eneste Paarørende, der havde viist at elske mig, forleedte mig til at love ham den af mine Døttre, som drog hans Hierte til sig, og Døden er mig mindre forskrækkelig end at bryde mit Løfte uden at have andre Feyl at bebreyde ham, end Mangel paa Opdragelse og Levemaade. Kan du altsaa overvinde din Modbydelighed, saa befrier du din Fader, der med Glæde lod sit Liv for dig, fra den nagende Forestilling, at have ved sit Ords Brydelse giort sig foragtelig i sine egne og alle ærekiere Menneskers Øyne. Alt hvad der kan biedrage til at giøre dig Livet behageligt skal du nyde; al den Friehed over dine Handlinger, som Loven kan forsikkre dig, skal du faae, og jeg skal sette Sagerne paa slig en Fod imellem eder, at din Mands Fordeel skal forbinde ham til at giøre sig din Kierlighed og Ømhed værdig. Forund mig da allene Tid, kiereste Fader, sagde Hortensa, til at bereede mig paa dette grumme Offer, og at udfinde en Maade til at giøre mig min Skiebne taalelig. Den skal du faae, sagde Faderen; thi naar jeg ikke driver paa Dispensationens Udstædelse, saa gaaer der sikkert en Maaneds Tid om ikke meere bort førend den kommer.

Noget for Middags Maaltidet bragte Prinville Herr Salbikrak ind til Hortensa forstillede ham hende, som en ved hendes eget Samtykke antaget Brudgom, hvorpaa han forlod dem og gik ind til Seraphina, som han berettede hendes Søsters Forlovelse, med det Tillæg, at hun ikke maatte ansee det som et Fortrin i hans Kierlighed, at han forsørgede Hortensa

tensa som den yngste først; da dog hans faderlige Hierte ingen Forskiel vedste imellem dem. Seraphina forsikkrede ham helligen, at hun var saa lidet misundelig over sin Søster ved denne Leylighed, at hun meget meere vilde tilstaae ham, at hans Befalning neppe havde bragt hende til at give Herr Salbikrak sin Haand, saa heftig en Afskye bar hun for ham. Og dette var den første gang i hendes heele Liv, at hendes udviiste Foragt havde været oprigtig.

Prinville havde ikke saa snart forladt Brudeparret, førend Salbikrak gav sig til at raabe; Ret saa, Cousine, det gider jeg lidt, at du ikke giør mange Omstændigheder, men veed smukt at skiønne paa den Lykke, som Fortrinet jeg har givet dig for din Søster, forvisser dig om; men du skal ogsaa see, at jeg skal viise mig erkiendtlig derfor. Derpaa løb han hen imod hende for at meddeele hende den belovede Belønning, men da Hortensa ingen synderlig Behag fandt i den, saa holdt hun ham fra sig med begge Armene, hvorved hun sagde: Saa sagte, min Herr Fætter, saa sagte; overiil Dem ikke, om jeg maae bede; det maatte ellers bekomme Dem ilde. — Ey! lad disse Børnerier fare, din lille Nar, det er dog kun Ophævelser, som du ikke meener det mindste med; thi jeg kan see paa dine Øyne, at Tænderne løber i Vand paa dig efter et Kys, ræk derfor Munden hid, saa skal du faae et saa eftertrykkeligt, at det skal kunde gielde for ti. — Jeg er Dem meget forbunden, men spar Dem kun Umagen indtil Lysten kommer over mig; thi endnu har jeg den ikke. —

Hør

Hør engang gior mig ikke vred; thi bliver jeg først stikken, saa kan jeg ogsaa være trodsig. — Det staaer i Deres eget Behag. — Men hvorfor vil du pine dig selv; thi du holder jo dog af mig? — Da er det mig i det mindste ganske ubekiendt. — Har du ikke sagt til din Fader, at du vil ægte mig? — Det kan jeg ikke nægte. — Altsaa elsker du mig jo? — Intet mindre end det. — Hvad! Flyder ikke det ene af det ander? — Ikke her til Lands; her staaer Kierlighed og Ægteskab ikke i mindste Forbund, om Brugen er anderledes i Normandien, det maae De best vide, min kiere Fætter, men her er det en vedtagen Skik, at Manden er den, som hans Kone allermindst kan lide, og siden De synes at være uvidende derom, saa vil jeg tale ganske aabenhiertet med Dem, paa det De siden ikke skal kunde besvære Drm over mig. Min Fader har befalet mig at anseе Dem, som min tilkommende Mand, den Lydighed jeg skylder ham, forbinder mig til at give Dem min Haand, som jeg ogsaa er ganske villig til, men mit Hierte har saa liden Deel deri, at jeg meget meere oprigtig vil tilstaae Dem, at jeg ev allene ikke har ringeste Godhed for Dem, men at jeg endog hverken kan eller nogensinde vil elske Dem.

Ha din Baselisk! Din Hugorm og falske Blakke! — Tys, tys, skrig dog ikke saa; vi taler her som gode Venner og hvad der siges imellem os bør ikke komme videre; og det fornemmelig for deres egen Skyld; thi heele Verden vilde give Dem aabenbare Uret; da der ikke engang er Skygge af

Falskhed

Falskhed i det, som jeg har sagt Dem. — Er du ikke min Cousine? — Jo; saa vidt jeg ved. — Og min forlovede Brud? — Ifald De finder det saa for got. — Og som snart skal blive min Kone? — Maaskee. — Er min Adel ikke ældgammel og ubesmittet? — Jeg bær største Ærbødighed for Deres Forfædres Fortienester? — Er jeg ikke en værdig Arving til Deres Navn? — Det beroer paa Begrebet man gior sig om Deres Dyder. — Er ikke baade min Person elskværdig og mit Væsen indtagende? — Det kommer an paa Smagen. — Af hvad Aarsag siger du da, at du ikke elsker mig? — Fordi det er den uimodsigeligste Sandhed. — Saa skal jeg ogsaa anklage dig for Gud og hver Mand; jeg skal kalde Morbroder her ind igien og fortælle ham, hvilken artig Dukke han har til Daatter. — Det vil De selv have den største Uleyligheed af; thi De kan forlade Dem til, at mine Ord staaer lige saa meget til troende hos min Fader, som Deres, og saa snart De anklager mig for ikke at elske Dem, saa bliver mit Forsvar, at De begierer slige Beviiser paa min Kierlighed, som Dygtigheden forbyder at give Dem, og saa vil vi faae at see, hvilken af os, der kommer best fra den Sag. — Ha! hvilken listig Slange! Det er til al Ulykke den heele viide Verden bekiendt, at jeg er en Kandens Skielm i den Post, og saadan en dumdristig Krabat, at ingen Pige kan være i Roe for mig paa femten Mile i Omkreds, hvorfor ogsaa meere end een deylig Glut har søgt at spende Kroa for mig, og kaste mig Ægteskabs-Aaget paa Nakken. Men tag ham der, og see om han gior-de det. — Da naar jeg skulde raade Dem noget, som en

sand

sand Ven, saa blev det, at De smukt søgte Dem en Kone ud iblandt Deres Naboefrøkner; thi De kan troe mig om De vil, men jeg giør Dem min høyeste Eed paa, at De vilde være ulige bedre holden med hende end med nogen anden. — Saa snakker de Ræve for de Giæs; men Karlen er langt fra ikke saa taabelig, som I seer ham an for, han veed fuld vel hvad han giør, og derfor vil han have dig og ingen anden. Naar vi to saa ere blevne et Kiød, og bygger og boer sammen, saa forgaaer nok det Parisiske Moed og Nykker, og du bliver ligesaa spag og handelig, som alle Konerne ere hvor jeg har hiemme. — See Dem vel for hvad De gtør førend det er for sildig; mag det ikke saa, at Mændene saavel som Pigerne kommer til at raabe Hævn og Vee over Dem, og det paa meere end semten Miile i Omkreds; thi nu giver de stakkels Normandiske Koner efter af Vankundighed, og lader sig underkue fordi de troer, at det skal saa være. Men aldrig saa snart skal jeg have forøget Deres Antal, førend jeg ikke allene skal rive Dækket fra Deres Øyne, men endog stille mig i Spidsen for Dem til at forfægte vore Rettigheder indtil det yderste, saa vi inden en føye Tid skal eye Herligheder, der kan byde Trods til de Parisiske Koners. Førend De altsaa gaaer videre, saa overvey det, jeg har sagt Dem meget nøye, og forlad Dem til, at jeg holder det til Punkt og Prikke. Derpaa gik hun ind i sit Cabinet, og lukkede Døren til.

Salbikrak begyndte ofte paa at besvære sig for sin Morbroder, at hans Cousine var saa kold og ligegyldig imod ham,

men

men han bekom aldrig anden Trost, end at det var en Elskers Pligt ved Ømhed og Hengivenhed at søge at vinde Hiertet, som hverken Befalning eller Lydighed kunde forskaffe ham. Han, som ikke vedste hvad Ømhed og Hengivenhed var, troede at det bestod i at være idelig og altid hos sin Elskede, og blev derfor til Hortensas store Plage ligesaa nadskillelig fra hende, som hendes Skygge; og da hun ikke kunde blive af med ham, hverken hiemme eller ude, og skammede sig ved hans latterlige Paahæng i andre Folkes Øyne, saa undrog hun sig ganske fra offentlige Steder, til stor Mis, fornøyelse for Seraphina, der enten maatte blive hiemme med, eller tilstaae, at hun fandt Behag i dem, og siden hun ey holdt det raadeligt at tage Masquen af endnu, saa bequemmede hun sig ikke allene til det første, men foregav endog, at hun var hierteglad over sin Søsters Beslutning.

Paa denne Fod stod Sagerne i Herr Prinvilles Huus, da Baron d'Orfeuil kom tilbage til Paris, og til sin store Forskrækkelse og Bekymrelse fik strax at høre, at Hortensa med det første skulde have Bryllup med sin Fætter, Herr Salbikrak; thi endskiønt Prinville ikke vilde giøre sin Daatters Giftermaal offentlig bekiendt førend han havde bekommet Dispensationen, saa vidste dog heele Paris det. D'Orfeuil forsøgte paa adskillige Maader at blive indført i Prinvilles Huus, men den store Ensomhed de levede der i, giorde alle hans Anslag til intet, saavel som Haabet om at faae Hortensa at see paa offentlige Steder, og der enten finde Leylighed til at tale et par Ord med hende, eller i det mindste et

læse

læse i hendes Øyne om hun indgik denne Forbindelse af Tvang eller Tilbøyelighed. Da hun ved sin Veninde havde forbudet ham, at lade sig merke med deres Forstaaelse for noget Menneske, saa torde han ingen betroe sig til, men blev et Rov for al den Kummer og Fortvivlelse som en troefast Elsker føler, der seer sig berøvet alt det, som kunde giøre ham Livet behageligt.

Da hans Forfatning ikke tillod ham at finde Fornøyelse i muntre og lystige Sælskaber, saa saae han næsten ingen af sine Venner uden den unge Delbieux, et ærbart, veltænkende og fornuftigt Menneske, hvis Fader var en velhavende og bekiendt Banquier. En Dag vilde han imod sin Sædvane forlade d'Orfeuil strax efter at han var kommen til ham, og da Baronen indstændig bad ham bie, saa undskyldte han sig med, at han havde et meget vigtigt Ærinde at forrette for sin Fader hos Herr Prinville. Dette Navn satte d'Orfeuil i den heftigste Sinds Bevægelse, og da Delbieux paa det venskabeligste spurgte ham om Aarsagen, svarede han omsider; Kiereste Delbieux! tor jeg smigre mig med, at Deres Venskab til mig var mægtig nok at bevæge Dem til at tiene mig i en Sag, hvorpaa mit Liv og Vel beroer. Delbieux forsikkrede ham paa det helligste, at han i alle Ting fridt kunde befale over ham; og d'Orfeuil blev saaledes ved: Da Deres Komme i Herr Prinvilles Huus ikke kan opvække mindste Opmærksomhed; vilde De da ikke beviise mig den store Tieneste, under et eller andet Paaskud at komme der saa ofte, indtil De fandt Leylighed, at flye Froken Hortensa et Brev fra mig i

hendes

hendes egen Haand. Jeg bær den inderligste og heftigste Kierlighed til hende; der siges forvist, at hun skal ægte sin Fætter, men efter den Beskrivelse, man har giort mig over ham, kan jeg umuelig troe, at hun elsker ham. Gior hun det ikke, saa vil jeg lade hende vide, at jeg i saa Fald troer at have udfunden et Middel til at forhindre denne Forbindelse, og hendes Svar derpaa skal bestemme mit Forhold. Da nu dette kan siges i nogle faa Linier, saa vil jeg strax giøre Brevet færdigt og betroe det til Deres venskabelige Omsorg. Hvorpaa han satte sig strax til at skrive.

Imedens han talede og skrev var Delbieux i den heftigste Striid med sig selv, han havde engang af en Hændelse faaet Seraphina at see, og hendes Syn havde opvakt en ubekiendt Følelse i hans Barm, der idelig stillede ham hende for Øye. Hun var tillige forekommet ham alt for elskværdig til at forestille sig at det kunde være nogen anden end hende, som d'Orfeuil var indtaget af, og det kostede ham uendelig meget at bequemme sig til at blive Redskabet for sin Medbeylers Lyksalighed. Men naar han derimod paa den anden Side overveyede, at dersom det var Hortensa, han havde seet, saa var hun dog tabt for ham, siden der ikke var mindste Skin af Rimelighed i at haabe, at Prinville for hans Skyld skulde ophæve en Forbindelse, som han selv havde sluttet, saa fik Venskab Overhaand, allerhelst naar den Forestilling kom dertil, at om det ikke var hans Elskede, saa kunde den Tieneste, som han beviiste hendes Søster, blive et Middel til at sætte ham i Gunst

hos hende. Da Brevet var færdig tog Delbieux det til sig; lovede at anvende al sin Flid for at bringe det i Hortensas Hænder, og begav sig til Prinvilles Huus. Da han havde forrettet sit Ærinde hos Faderen og var kommen ud fra ham, blev han staaende; tog sin Tegnebog op, og lod som om han eftersaae Papirene i den, i det Haab at faae Øye paa den, han søgte efter.

Lykken var ham og saa gunstig, at Seraphina kom gaaendes op af en lang Gang; men han blev ikke saa snart sin Siels Beherskerinde vaer, forend hans Hierte begyndte at banke og satte hem i den største Forvirring. Efter at han havde seet sig om overalt om der var nogen, som kunde see ham, tog han Mod til sig, nærmede sig hende med største Ærbødighed, og udbad sig den Ære at tale et par Ord med hende. Med mig? sagde Seraphina meget tilbageholden; da jeg ikke har den Ære at kiende Dem, min Herre, saa vidste jeg ikke heller, hvad De skulde kunde have at tale med mig. Om Ting af den yderste Vigtighed, sagde Delbieux; thi bedrager jeg mig ikke, saa er jeg saa lykkelig at tale med den deylige Frøken Hortensa. Sukket og Øyekastet hvormed Delbieux fremførte dette, gik Hortensa liae ind i Sielen: og da hendes Samtale med ham ikke kunde giøre hendes paatagne Ærbarhed den mindste Skade, siden han holdt hende for Hortensa, saa bevægede Hiertets Følelse, forenet med en heftig Nysgierrighed, hende til at svare ham med den venligste Mine: Vel kan jeg ikke nægte min Herre, at jeg hedder Hortensa, men tør dog derfor ikke tilegne mig det

Bienavn

Bienavn De var saa gunstig at bære mig med. Dog da jeg bevogtes meget nøye, saa maae jeg bede Dem at berette mig i største Hast hvad De har at sige mig. Det kan dette Papiir allerbest giøre; svarede han og rakte hende d'Orfeuils Brev, men var tillige ikke Mester nok over sig selv til at holde sig fra at give hendes Haand et sagte Tryk i det den rørte ved hans, og dersom han i sin Henrykkelse ikke bedrog sig selv, saa giengieldede den ærbare Seraphina ham det paa den kierligste Maade.

Tør jeg vente det besvaret, og naar? spurgte Delbieux. I Aften i Mørkningen ved Hauge-Laagen; svarede hun, og skyndte sig i mueligste Hast fra ham; og han for ikke at berøve sig selv den Fornøyelse, at see og tale med sin Elskede endnu engang, bragte sin Ven den Beskeed, at han havde seet sit Hold til at levere Hortensa Brevet, men da der var kommen nogen til, havde hun ikke kundet sige ham noget.

Seraphina var ikke saa snart kommen ind igien i sit Kammer førend hun skyndte sig at aabne Brevet, og fandt det af følgende Indhold:

" Endskiønt intet Menneske paa Jorden fortiener at eye
" den fortræffiae Hortensa, saa er dog Herr Salbi-
" krak denne Lykke saa aldeles urærdig, at Deres be-
" kiendte store Fornuft giør mig det aldeles umueligt
" at troe, at han skulde kunde være Deres Hiertes
" Valg. Har jeg giettet ret, saa skal et blot Wink

 " være

" være meere end nok for den ommeste og oprigtigste
" Elsker, der troer at have et sikkert Middel til at
" befrie Dem sta ham for stedse. Elskværdige og
" tilbedede Hortensa! betænk, at mit Liv og min Død
" staaer i Deres Haand."

Baron d'Orfeuil.

Dette Brev giorde ikke Seraphina meget klogere end hun var; hun saae tydeligen nok, at det kom fra en Elsker, men det gav hende ikke mindste Oplysning om der var nogen lønlig Forstaaelse imellem hendes Søster og ham, eller det var hans første Erklæring, og da hun ikke tvivlede om, at Skriveren og Overbringeren var een og den samme, saa faldt det hende endnu ubegribeligere hvorledes han havde kundet tage Feyl imellem dem. Imidlertid besluttede hun ved sig selv at benytte sig af Leyligheden, og siden hendes Søsters Exempel lærte hende, at deres Fader just ikke var meget kræsen i at vælge Mænd til sine Døttre, da at forsyne sig selv, saa got som hun kunde, førend han forskrev en Fætter fra en anden Kandt til hende. Den største Vanskelighed hun fandt derved var den, at hun nødvendig maatte betroe sig til nogen i denne Sag; og frygtede dog for at komme alt for meget i den Persons Vold, hvis Biestand hun betiente sig af, dersom samme vidste Sagens rette Beskaffenhed.

Efter at hun havde betænkt sig lidet kaldte hun paa den gamle Marton, og da hun kom, befalede hun hende at slaae Døren i Laas, hvorpaa hun tiltalede hende saaledes: Din

lange

lange udviiste Troeskab og Nidkierhed, min kiere Marton, bevæger mig til at begiere din Biestand i noget, som udkræver den største Forsigtighed og Tavshed; thi endskiønt jeg selv, desværre! maae sette det, der er mig ulige kierere end mit Liv, i Vove derved, saa nødes jeg dog dertil for at afværge en Ulykke, som min ubesindige Søsters Forvovenhed har draget sammen over vore Hoveder, og hvis Løsbrydelse vilde legge vor kiere og gode Fader i Graven. Ved disse sidste Ord bragte hun nogle Taare ned af Kinderne, og da Marton hav' de forsikret hende, at hun trygt kunde betroe hende alle Ting, siden hun ikke vilde vægre sig ved at løbe igiennem Ilden for at tiene sit Herskab, saa tog Seraphina Ordet igien: Forsynets viise Bestyrelse har bragt et Brev i mine Hænder, som Hortensa skulde havt, og hvoraf jeg seer, at der er en Kierligheds Forstaaelse imellem hende og et Menneske, hvis Navn jeg aldrig har hørt før, og som jeg slet ikke kan begribe hvor hun har giort Bekiendtskab med. I dette Brev lover han hende at skille hende af med vor Fætter, og endskiønt det ikke just staaer med reene Bogstaver, at han vil myrde ham, saa kan man dog tydeligen see, at det er Hensigten, og for at tage Aftale med hende derom vil han i Morkningen indfinde sig ved Haugelaagen. Forestil dig nu, min kiere Marton, hvilke græsselige Følger det vilde have for os alle om denne Ulykke skeedte; min Fader tog sikkert sin Død af lutter Græmmelse, min ulykkelige Søster var beskiemmet for stedse og blev maaskee sat i Fængsel for sin Livstid, og jeg torde aldrig meere slaae Øynene op paa noget Menneske. For nu at forekomme alle disse Fortrædeligheder, for saa vidt det staaer i

min Magt, og især for at dølge Hortensas Forhold for min Fader, har jeg besluttet, at du, naar alting er roeligt, skal, som Hortensas Sendebud, føre ham ind i mit Kammer, hvor jeg vil forestille ham sit ugudelige Forehavende i al sin Afskyelighed, og dersom han ikke høyt og helligen vil forsikkre, at lade dette unmenneskelige Anslag fare, saa vil jeg true ham med at lade min Fader kalde ind og give ham Brevet, da han allene kunde tilskrive sig selv alle de ulykkelige Følger, som denne Opdagelse vilde have for min Søster. Vel indseer jeg ganske godt, at jeg af Kierlighed til min værdige Fader og forblindede Søster, sætter min egen Ære i Fare; og jeg vist tog min Død af Undseelse, dersom det blev Verden, der alle Tider dømmer efter Skinnet, bekiendt, at jeg havde havt en Mandsperson allene hos mig i mit Kammer. Brug derfor al muelig Forsigtighed for Himlens Skyld! og lad der aldrig nogensinde komme et Ord derom af din Mund. Frygt kun ikke derfor, Frøken, sagde Marton, jeg har lært at binde for en fuld Sæk, og min salig Moder lærte mig fra det jeg var Næve stor, at en troe Haand og en tavs Mund kan gaae heele Verden igiennem. Det er ikke dermed nok, saade Seraphina, men du maae endog love mig, at dersom dette mit vovelige Foretagende skulde paa een eller anden Maade komme min Fader for Øren, at du da, som kiender min Uskyldighed og ustraffelige Hensigt, vil vidne med mig, og retfærdiggiøre mig, som jeg fortiener. Ja; det baade vil og kan jeg, sagde Marton, om saa ogsaa Kongen selv var tilstæde; thi Ret bør være Ret, og den giver os alle nok. Men slugt har De aldrig nødig at være bange for; Deres

Fader

Faber kiender Dem alt for nøye til at kunde satte ond Troe til Dem, siden han veed ligesaa godt som jeg, hvor vidt Deres strænge Ærbarhed gaaer; thi jeg vilde, Gud forlade mig min slemme Synd; med disse mine Øyne see en Mandsperson i Sengen hos Dem, og endda vove at giøre Eed for Deres Uskyldighed.

Delbieux længtes alt for meget efter Mørket, at han skulde forsømt at indfinde sig til den bestemte Tid, og da den gamle Marton sagde ham, at Froken Hortensa havde befalet hende at bringe ham ind i Frøkenens Kammer, saa troede han at have opnaaet den høyeste jordiske Lykkalighed. Han fulgte sin Ledsageriude saa ganske uden for sig selv af Glæde, at han ikke vedste om han var i Himmelen eller paa Jorden, da han, efter at Marton havde lukket Døren og var bleven uden for, saae Seraphina at komme sig i Møde med et meget tillokkende Smiil, og hørte hende tillige sige: Efter at have givet Dem dette Beviis paa min Artraae efter at see Dem, vilde det være meget forgieves at nægte Dem, at mit Hierte føler uendelig meere for Dem, end det i min nærværende Forfatning burde, uen da en uimodstaaelig Magt driver mig til det jeg giør, saa haaber jeg ogsaa, at De tænker alt for vel til at lade min Ømhed for Dem formindske Deres Høyagtelse for mig. Saa tydelig og lidet tilbageholden som denne Tilstaaelse end var for den første Imodtagelse, saa vel var den imidlertid overlagt; thi var den formeente Baron d'Orfeuil i Vildfarelse angaaende hendes Person, saa laae der

hende megen Magt paa at benytte sig af den, førend han fik nøyere Oplysning og indsaae sin Feyltagelse, og blev han den vaer, saa jo meere overdreven hendes Erklæring var, jo meere Skin af Rimelighed havde det, at hun havde forstilt sig for at faae udlokket paa hvad Fod Sagerne stode imellem ham og hendes Søster.

Delbieux kastede sig for hendes Fødder i den største Henrykkelse, og tilsvoer hende en evigvarende Kierlighed og Troeskab med de stærkeste og meest rørende Udtryk. Haanden, som Seraphina rakte ham til at hielpe ham op ved, trykkede han med Heftighed til sine Læber, og hans Følelser vare saa heftige, at han allene kunde udtrykke dem stammende og med afbrudte Ord. Seraphina havde alt for længe hiiget i sit Hierte efter Øyeblikket til at see en sukkende Elsker for sine Fødder, at hun ikke skulde smagt heele Vellysten af sin nærværende Forfatning, og hun overaav sig saa aldeles til den, at en mindre ærbødig og meere sneedig Elsker end Delbieux havde kundet benytte sig af den paa en Maade, der havde foraarsaget hende Fortrydelse og de bitreste Lidelser. Ved Samtalens Fortsættelse lod Seraphina sig forstaae med, at dersom han vilde give hende et Beviis paa hans uforfalskede Kierlighed, saa maatte han love hende, at i hvor ufeylbart han end holdt det Middel, som han meldte om i sit Brev, til at ophæve Forbindelsen imellem hende og Herr Salbikrak, han dog hverken vilde benytte sig af det eller giøre det mindste Skridt til at sette hende i Friehed igien, men overlade Omhuen derfor ene og allene til hende selv. Thi da, lagde hun

til,

til, mine Bønner og Taare allerede har bragt min Faders omme Hierte saa meget paa min Side, at han allene søger en beqvem Leylighed at bryde med min Fætter, saa er det af den yderste Nødvendighed at dølge vores Kierlighed for ham og heele Verden, saa længe indtil det er skeedt; thi saa from og eyegod en Fader, som han er, saa uidkier er han tillige over sin Myndighed, og den Tanke, at jeg uden hans Samtykke havde givet mit Hierte bort, var meere end nok til at bestyrke ham i sit første Forsæt, og binde mig nopløseligen til min Fætter.

Denne Tale, der underrettede Delbieux om, at hans Elskede holdt ham for d'Orfeuil, satte ham i den yderste Forvirring, og hans Redelighed skyndte ham meere end een gang til at betage hende denne Vildfarelse; men hver gang han aabnede Munden for at giøre hende Tilstaaelsen derom, forestillede Kierligheden ham, at han derved kunde tabe alt hvad han havde vunden; og at der var Tid nok at opdage hende, at han ingen Baron var, naar han først var vis paa at eye hendes ganske Hierte. Seraphina blev meget vel haus Bestyrtelse vaer, men da hun tilskrev den Smerten over Forhalingen i hans Ønskers Opfyldelse, saa forlangte hun heller ingen nøvere Forklaring over den. Da de nu maatte nødes til at skilles ad, bad Delbieux hende paa det indstændigste, at siden hun ikke endnu vilde tillade ham, at stræbe efter at komme i Besiddelse af det kostbareste, Jorden eyede, saa maatte hun dog for lidet at tilfredsstille hans umaadelige Længsel, forunde ham den Lykksalig-

hed, at kunde oftere paa samme Tid forsikkre hende sin uafladelige Kierlighed; og Seraphina havde funden denne Sammenkomst alt for behagelig, at hun ikke, efter at have giort nogle faa og ubetydelige Indvendninger, skulde have bevilget ham fleere.

Da Marton var kommen tilbage spurgte hun sin Frøken, om hun havde naaet sit priisværdige Øyemeed? Ikke ganske, svarede hun med et dybt Suk; hans Forvivlelse var saa umaadelig, at Fornuften havde ganske tabt sit Herredømme over ham; Oproret i hans Sind var saa græsseligt, at jeg maatte begynde Sagen ganske anderledes end jeg var sindet, og isteden for at foreholde ham sin Forbrydelse blev jeg nødt til at stille mig an, som om jeg ynkedes over ham!, og vilde paatage mig at arbeyde til hans Beste, allene for at forebygge, at han ingen voldsomme Midler skulde gribe til; hvorfor jeg ogsaa, hvor nødig jeg end vilde, maatte tillade ham, at komme her i Morgen Aften igien. Ingen veed hvad dette Skridt koster mig, men hvad gior man ikke for at afværge Ulykker, og vedligeholde en elsket Faders Roe'lighed? Det vil De ogsaa faae Guds Løn for; sagde Marton; thi mangen en Moder giorde ikke det for sit Barn, som De gior for en Søster, og derfor skal jeg ogsaa staae Dem troeligen bie. Til denne store Velvillighed havde Delbieurs Takkigelse for Martons Møye ikke biedraget lidet; thi den var saa ganske efter hendes Smag!, at hun med Fornøyelse forøgede hans Forpligtelse.

Da

Da Marton havde ønsket sin Frøken en roelig og god Nat, begyndte Seraphina at kalde denne Dags Tildragelser tilbage i Hukommelsen med den største Fornøyelse, og især glædede hun sig inderligen over, at hun havde vedst at indvikle denne Handel saa snedigen, at hvad enten den formeentc Baron eller Marton ikke holdt reen Mund, saa kunde ingen ingen anden end Hortensa komme til at lide derved. Den Behag, som hun havde funden i Delbieurs Selskab opvakte en inderlig Attraae til at nyde det saa ofte som mueligt, og det eneste hun blev vaer, der formaaede at hindre dette Ønskes Opfyldelse var Salbikraks idelige Omsnussen; thi endskiønt Søsterne havde forskiellige Værelser, og var hver paa sin Fløy, saa havde de dog en fælleds Indgang fra en meget lang Forstue, og i et stort Værelse inden for den, gik man til den eene paa høyre og til den anden paa venstre Side; hvorfor det ikke heller brugtes til andet end en Giennemgang. Efter at hun havde overveyet denne Sag nøyere, saae hun hvor nødvendigt det var at holde ham fra at løbe idelig i denne omtalte Forstue; thi endskiønt ingen som var der, vidste til hvilken af Søsterne de vilde, som gik derind, saa vilde han dog troe sig berettiget til at kræve Regnskab derfor, og anvendte derfor alle Forstandens Kræfter indtil hun var saa lykkelig at udfinde et Middel, hvorved hun sikkert haabede at drage al hans Opmerksomhed hen til en anden Kandt.

Dagen derpaa var hun langt meere venlig og forekommende imod Salbikrak end sædvanlig, saa at hun endog blev tilbage hos ham i Spisesalen, og efter at de havde talt om

adskillig:

adskillige ligegyldige Ting, spurgte hun ham: naar hans lykkelige Dag skulde være? Han besvarede hende det, med at bande Vedkommendes utilgivelige Nølen med Dispensationens Udstædelse, der var det eneste heele Sagen beroede paa. Jeg begriber lige saa lidet, sagde Seraphina med en meget betænkelig Miine, hvor det kan vare saa længe, dersom der ikke er nogen, der bruger samme Middel til at forhale den, som man ellers i lige Tilfælde skynder paa den med. Hvad skulde det være for et Middel; spurgte Salbikrak? — At de under Haanden faaer Penge for at Ansøgningen skal blive liggende. — Og hvem skulde vel vilde betale dem derfor? — Kan De ikke indsee det? Een, som ingen Dispensation behøver, og som imidlertid lat De venter paa den, maaskee kan see sit Hold til at løbe af med Bruden. — Hvad! vil man løbe bort med Cousine? Er man ikke meere Ræd end som saa for at opirre den sidste Spiire af de Salbikrakske Helte? Men lad dem kun brænde sig saa heedt om de tør; jeg skal sikkert give dem noget at blæse paa; sig mig derfor Cousine, hvad det er for Kieltringer? — Veed jeg det? og om jeg ogsaa vidste noget, saa er De dog alt for hidsig og fremfusende til at jeg kunde betroe Dem det. Han gav hende derpaa de helligste Forsikkringer om at tæmme sig, og de beste Ord for at sige ham alt hvad hun vedste.

Det er just ikke meget, tog hun atter Ordet, og det jeg har hørt kan jeg ikke engang fæste Troe til, endskiønt den dog ikke pleyer at løbe med løs Snak, som sagde mig, at her hver Aften gaaer et smukt ungt Menneske op og ned for

for

Porten, der naar alting er roeligt og stille bliver lukket ind. O den Baseliſk! Den Forræderſke og Troeløſe! raabte han og ſprang omkring, ſom om han var affindig; men hun ſkal dyre betale mig det; jeg ſkal lære hende hvad det har at ſige at beſkiemme ſin Ægtefælle. — Brug dog Deres Fornuft, det kan jo være et blot Rygte; men ſet ogſaa, at her kommer nogen ind i Huuſet om Natten, ſaa er det jo derfor ikke ſagt, at det er til min Søſter han gaaer; thi det er aldrig mueligt, at hun ſkulde glemme ſig ſelv ſaaledes. — Man maatte blive gal over ſlig en Sladder; det er jo tydeligt nok, at hun Fanden ikke glemmer ſig, men forſyner ſig meere end al for vel. Jeg tænkte nok, at Tingen aldrig kunde være rigtig, men maatte have en Hage, i hvor den ogſaa var; thi ingen ung raſk Pige kunde være ſaa kold og følesløs imod en friſk fyrig og velſkabt Karl, ſom jeg er, naar der ikke havde været Ild i Kruttet i Forveyen; men troe mig, jeg ſkal ſprænge hende med ſamt Galanen i Luften, ſaa det ſkal have Skik. — Vil De følge mine Raad, kiere Fætter, ſaa giør ingen Allarm derover. Er det ikke mueligt, at han ſtieler ſig ind til een af Pigerne, og naar ſaa enten det blev beviiſt, eller og een af dem tog ſig Skylden paa, ſaa tilgav min Fader dem det aldrig, og al Venſkab imellem dem vgr ude for evig. Lad ſig derfor ikke forſtaae med det mindſte, men pas dem op paa en Maade, der kan give Dem Viſhed i Sagen. — Det ſkal jeg viſt giøre; jeg ſkal ikke vige et Skridt fra Hortenſa, ſaa længe der er Dag paa Himmelen, og om Natten vil jeg holde Skildvagt i det Værelſe inden for Forſtuen;

og

og saa maatte det gaae til med Fandens Kunst, om jeg ikke skulde faae Fingre paa Knægten.

Da heele Anlægget allene gik ud paa at holde ham derfra, saa maatte Seraphina nødvendig giøre dette Forsæt latterligt: og sagde derfor med et spodsk Smiil: Et ypperligt Middel til at blive udleet oven i Kiøbet; thi medens De spildte Deres gode Søvn for at staae Skildvagt der, saa kunde han i al god Mageligbed komme ind til min Søster op af Løntrappen: saa fremt Besøgelsen gielder hende. — Saa! Løntrappe til Fruentimmernes Værelser! En herlig Indretning, og som allene kan finde Sted i saa forkeert en Bye, som denne. For en Ulykke! man kan jo ikke være to Steder paa engang, saa det er ret anlagt paa at giøre een Panden kruset. En Argus selv maatte komme til kort ved slige Anstalter; thi naar han luurer her, snup er Knøsen der, til Trods for al hans Paapassen. — De kan nmuelig blive bedraget, saa snart De bær sig fornuftig ad; thi Deres Vinduer er ved Siden af Porten; ikke et Menneske kan komme ind eller ud af den, uden de kan blive det vaer; der er altsaa Stedet hvor de skal passe ham op; og naar De saa med Vished veed, at han er i Huuset, saa vogn min Fader i al Stilhed, og tag ham med Dem i Hortensas Værelser under Forevendning, at De har seet nogen snige sig ind i Huuset, og var bange for at det maatte være en Tyv, der vilde stiele hendes Brudepynt: thi findes han saa ikke der, kan det ikke tilregnes dem for andet end en Omhue for hendes Vel, som hun maae være Dem forbunden for, istedenfor at

hendes

hendes Graad og Klagemaal over Deres ubillige Mistanke vilde tiene til at opirre min Fader imod Dem. — Der er et Raad, der er Guld værdt; jeg skal derfor følge det til Punkt og Prikke; og jeg gotter mig allerede i Forveyen lige ind i Sielen over den Betuttelse den gode Herr Urian vil blive sat i. — Vel nok, men agter De at nyde denne Fornøyelse, saa vogt Dem for at lade sig merke med den ringeste Mistanke; thi dermed giør De Dem kun meere varsomme. Da han nu havde giort hende Eed derpaa forlod hun ham meget vel tilfreds over at have bragt ham til at staae Skildvagt ved sit Vindue.

I hvor høyt og helligen Salbikrak end havde lovet Seraphina at indslutte sin Mistanke i sin Barm, saa var han dog paa ingen Maade Herre over den; thi den raasede med saadan en Heftighed i hans Bryst, at han som oftest ikke selv vidste hvad han giorde. Fandt han Hortensa at læse, saa rev han hende Bogen af Haanden for at see om der ingen Brev laae giemt i den; gik hun i Haugen, saa søgte han hver en Busk igiennem for at finde Galanen, som han var vis paa hun havde sat stevne. En Pynte-Kræmmerske holdt han an paa Trappen, slæbede hende ind i sine Værelser, hvor han skieldte hende for en Kufferske og Ungdoms Forleederske; tømmede alle hendes Æsker for at faae fat paa Brevene hun bar Hortensa til, og da han ingen fandt truede han hende med et Fængsel for sin Livs Tid, hvori hun hverken skulde faae Soel eller Maane at see, dersom hun ikke paa Øyeblikket bekiendte hvem der

havde

havde underkiøbt hende til at være sit Sendebud. Konen, der ikke vedste det ringeste af alt det, som han forlangte at vide, beraabte sig paa sin Uskyldighed og beklagede sig tillige grædende over saa skammelig en Medfart; men Salbikrak, der efter sin Maade troede, at have begegnet hende meget høflig og lemfældig, blev saa opbragt over, at han intet kun, de finde at overtyde hende med, og at hun paastoed Erstatning, at han begyndte at klæde hende af, i den Tanke, at hun kunde have Brevene, som han søgte efter, paa sin bare Krop; og han havde sikkert fuldendt sin begyndte Forretning, dersom ikke hendes Skrig og Raab havde forskaffet hende Hielp af Prinville, der ikke allene befriede hende af sin bestemte Svigersøns Hænder, men erstattede hende endog sin udstandne Forskrækkelse med nogle Ducater.

Vel foreholdt Prinville ham paa en meget alvorlig Maade hans latterlige og unanstændige Forhold, men uden ringeste Nytte, han blev ved at paastaae, at man skuffede og bedrog ham, saa han forlangte, at Prinville skulde lade Messen læse hiemme, paa det ingen skulde faae Hortensa at see i Kirken, og dersom nogen af en Hændelse stod stille uden for Huuset, saa var han strax paa Veye til at springe ud og begiere Regnskab hvad de stode der for, saa fremt ikke nogen hindrede ham deri Men da han endelig en Dag gik saa vidt, at han gav Hortensas Kammerpige et Øresigen, fordi hun ikke vilde lade ham gaae ind til sin Froken, der sad i Bad, saa forsikkrede Prinville ham, at den første gale Streg han begik igien, skulde giore en evig Skilsmisse imellem Hortensa

og

og ham; siden han, som Fader, ikke kunde forsvare det, at giøre sit Barn ulykkeligt ved at give det i et saa voldsomt og affindigt Menneskes Hænder. Denne alvorlige Trudsel standsede hans Galskab lidet til Hortensas store Grædmmelse, der ansaae hans Fornærmelser for sin største Lykke, siden de vare det eneste Middel, der kunde bringe hendes Fader til at forandre sit Forsæt.

Men endskiønt Salbikrak syntes at have skildt sig ved sin Jalousie, saa kaagede den dog endnu i hans Hierte med den samme Heftighed, siden han troede at have det uimodsigeligste Bevis paa, at han maatte holde Lyset, og denne Tanke grundede sig ikke paa det allene, som Seraphina havde fortalt ham, men fornemmelig paa det han havde seet, og saae dagligen. I de første Nætter Seraphina havde faaet ham til at staae Skildtvagt ved Vinduet, blev han ikke det allermindste vaer, men efter at der vare forløbne fem Nætter og han begyndte at kiedes ved at spilde sin Søvn for intet, indfandt der sig den siette Nat et Menneske, som idelig gik op og ned af Gaden, men ingen tyve Skridt forbie Prinvilles Huus, og dette kunde nu efter Salbikraks Tanker umuelig være uvgen anden end Hortensas Elsker, hvori han ikke heller tog Feyl; thi det var virkelig Baron d'Orfeuil, og Anledningen til hans Spadseren for Huuset var denne:

Tilstaaelsen, han havde giort Delbieux om sin Kierlighed til Hortensa, havde forøget Venskabet han bar til ham og giort ham hans Sælskab tusende gange behageligere, siden

han var den eneste, som han kunde tale om hende med; og udøse alle sine frygtsomme Bekymringer for over det, at han ingen Svar bekom paa sit Brev. Men saa megen Lættelse som d'Orfeuil fandt i at udøse sin Smerte og sine Klagemaal i sin Vens Barm, saa megen Beængstelse foraarsagede de i Delbieux Hierte; thi de Bebreydelser, som hans Redelighed ideligen giorde ham selv over at have skuffet sin Ven og misbrugt hans Tillid, bleve ved d'Orfeuils Sukke til de hvasseste Torne, der sønderreve hans Barm med saa stor en Magt, at han umuelig kunde skiule sin Forvirring derover, som bragte ham til at skye d'Orfeuils Nærværelse lige saa meget, som han søgte hans. D'Orfeuil, som merkede det, forundrede sig høyligen derover; og da dette Forhold giorde ham opmærksom paa alle Delbieux Bevægelser, saa opdagede han i en Hast, at hvor Delbieux end var, saa kom han ved eet Klokkeslet i en stor Uroelighed, og ingen Bønner eller Forestillinger kunde formaae ham til at bie længere. Deres fælleds Venner skiemtede med ham over den Behag hans Skiønnes Selskab maatte foraarsage ham, siden han passede Tiden med saa stor en Længsel og Nøyagtighed, men den Skræk og Skamfuldhed der tegnede sig i hans Ansigt, da d'Orfeuil med et kierligt Favnetag bad ham, at betroe ham sin Lykke, siden den vilde tiene til at lindre al hans Græmmelse, opvakte med et den Tanke hos ham, at Delbieux fornærmede ham ved disse Nattebesøgelser, og at de følgeligen bleve aflaade hos Hortensia. For nu at faae Vished derom, passede han ham

hver

hver Nat op uden for Prinvilles Port, og giorde derved, uden sit Vidende, Salbikrak ganske rasende.

Forbittrelsen over Prinvilles Trudsler og Irettesettelser forøgede Salbikraks Aarvaagenhed, og han ønskede lige saa heftigen, at see Porten aabnet for sin ubekiendte Medbeyler, som en anden Elsker havde gruet derfor. Endelig faldt det ham ind, at maaskee den, der var paa Gaden, kunde see ham, og blev derved hindret fra at gaae ind i Huuset, hvorfor han besluttede ved sig selv, at forandre sin Post næste Nat for derved at lokke ham i Fælden. Imidlertid glædede Seraphina sig inderlig over det Harnisk hun havde jaget sin Fætter i, og alle de Galskaber hun ved sin opspundne Beretning havde bragt ham til at foretage sig, siden hun derved ikke allene have hindret ham at udspeyde hendes Foretagende, men oven i Kiøbet vunden det ved hans Beskyldninger imod Hortensa, at da de vare alle Mennesker i Huuset bekiendte, saa om nogen endog blev Delbieux vaer, vilde enhver dog uden videre Undersøgning troe, at han gik til Hortensa, og at der, efter det gamle Ordsprog, ikke gik Røg af Branden uden der var Ild i den; hvorfor hun ikke heller giorde sig mindste Betænkning over at tilbringe nogle Timer hver Nat med sin formeente Baron.

Salbikrak havde derfor neppe, da Alting var stille og roeligt i Huuset, efter sin fattede Beslutning taget Sted i en Krog af den lange Forstue til hans Cousines Værel-

ser; førend han saae Marton komme med Delbieux, som hun forte ind af Døren, der gik ind til dem, og lukkede den i efter sig. Nu tøvede Salbikrak ikke længer, men løb i fulde fire Spring hen til Prinville, og skreg af fuld Hals i det han aabnede hans Sovekammer: Her ud af Sengen Morbroder! Gesvindt, nu kan vi tage dem paa færske Gierninger, og naar De saa med Deres egne Øyne seer Knussen saa til Dags i den skamløse Forræderskes Kammer, saa kan De dog for en Ulykke ikke sige, at jeg løber med Liimstangen. Derfor her ud af Sengen og det i en Snup.

Hvorledes Prinville blev til Mode ved dette Budskab, kan enhver let forestille sig, han søgte vel endnu at overtale Salbikrak til at troe, at han havde taget Feyl, men da denne svoer og forbandede sig paa, at han grangiveligt havde seet den gamle Rufferske Marton at føre Galanen ind til hende, og at saa fremt han ikke fandt ham hos hende, saa maatte han iaae ham med Skam og Skiendsel paa Døren; saae Prinville sig nødt til at troe ham, og begyndte at klæde sig paa, allerhelst da han haabede ved sin Nærværelse at forebygge en Ulykke, som let kunde møde, ifald han lod Salbikrak gaae allene. Imedens hans kastede nogle Klæder paa sig pralede Salbikrak meget af sin Forstand, og den Snedighed han havde brugt til at fange dem, uden at Prinville hørte et eneste Ord af alt hvad han sagde; men ønskede kun i sit bespendte Hierte, at det maatte være et Menneske, som han uden Skamme kunde

give

give sin Daatter; thi han kiendte Kierlighedens Magt alt for vel, til ikke at vide, hvor let den kan forlede unge og uerfarne Mennesker, og derfor var det, som han var meest opbragt imod Hortensa for, den liden Fortroelighed, hun havde viist at bære til ham ved at fortie hendes Hiertes Tilstand.

Ved disse Betragtninger havde han faaet sine Underklæder og Slaabrok paa, hvor efter han tog sin Hoved-Nøgel og et brændende Lys, og begav sig med Salbikrak til sin Daatters Værelser. De hverken hørte eller saae til nogen i dem, der var mørkt overalt indtil de aabnede hendes Sovekammer, hvori der brændte en Lampe, og Salbikrak blev ikke saa snart Skinnet af den vaer, førend han styrtede sig ind af Døren og skreeg: Nu skal alle dine Skarnstykker for en Dag, Troeløse; din Crocodille Graad skal ikke hielpe dig for denne gang, tilstaae det derfor ligesaa godt først som sidst, hvor du har din Galan; thi havde du endog giemt ham i Sengen hos dig, saa skal han for en Dag, siden jeg med disse mine Øyne har seet ham gaae ind til dig. Ved denne Tummel vaagnede Hortensa, der laae i den sødeste Søvn, i stor Forskrækkelse, men da hun hverken vedste hvad det var, eller forstod hvad Salbikrak sagde, saa reyste hun sig op; saae sig ganske forvildet om, og da hun blev sin Fader vaer, raabte hun: min Gud! Hvad er der paa Færde? Er der mødt Dem nogen Ulykke, min Fader, siden jeg seer Dem her paa denne Tid?

Endskiønt Prinville ikke blev det ringeste vaer, der kunde tiene til at bestyrke Salbikraks Anklagelse, saa havde dog hans Eeder og Forbandelser giort saadan et Indtryk hos ham, at han svarede hende: Uværdige Daatter! er dit skammelige Forhold ikke den største Ulykke, der kunde ramme en Fader, der lever kun for sine Børn? Fordom mig ikke min Fader paa en falsk Angivelse, raabte Hortensa, jeg har intet giort, som fortiener denne haarde Bebreydelse; thi mit Forhold taaler den strængeste Undersøgelse. Aa ja; vist gior det, skreg Salbikrak, som imidlertid havde lyset i hver en Krog og under hver en Stoel; du tænker nok, at fordi du har faaet Krabaten forstukken, som jeg lys levende saae din Rufferske bringe ind til dig, at du skal binde mig Øynene i Blaar igien; men han skal for en Dag, om han ogsaa var krøben i et Musehul. Sog mistænkelige og nedrige Siel, sagde Hortensa med den forurettede Dyds Værdighed, men naar du beskiemmes isteden for at beskiemme mig, saa haaber jeg, at min Fader, til en Erstatning for den mig tilfoyede Fornærmelse, befrier mig for stedse fra dine Grovheder. Ja, snak du kun, svarede han; men Snak vil ikke giore det; Galanen skal her frem, og saa synger du nok af en anden Tone. Men forend Knægten smutter bort, som kom ind med mig i de andre Værelser, at De kan selv være Vidne til Fangsten; thi ellers gior hun Dem blind med aabne Øyne, og bilder Dem ind, at jeg har havt ham i Lommen. Prinville, der allerede var meere end halv overtydet om sin Daatters Uskyldighed, haabede at denne Undersøgelse skulde tiene til at fremme baade hendes og hans

Ønske,

Ønske, og fulgte derfor meget villigere med ham end for hen.

Imedens Salbikrak forgieves vendte op og ned paa alle Ting, stod Hortensa op, og da De ved Deres Tilbagekomst fandt hende at gaae op og ned af Gulvet i stor Sindsbevægelse, saa sprang Salbikrak hen og randsagede ikke allene under Sengen men endog lige til Bunden i den, hvorved Hortensa med taarefulde Øyne vendte sig til sin Fader og bad ham med oplæftede Hænder, at saa fremt hendes Liv var ham kiert, saa maatte han sette hende i Sikkerhed for slig en Behandling i Fremtiden. Forend han kunde komme til at svare hende, raabte Salbikrak: Det er Frugten af de forbandede Lontrapper; der allene er opfunden til at giøre en ærlig Mand seendes blind; thi jeg vil døe paa, at han er smuttet ned af den, da han har merket, at der var Ulver i Moesen. Har De tabt Deres Forstand Fætter, eller drømmer De? sagde Prinville; her er ikke en Lontrappe i heele Huuset. Saa! svarede han, det er artigt nok; men ifald De ikke veed det, saa skal jeg være Mand for at viise Dem den i Morgen; thi den, der har sagt mig det, veed nok at finde den. Om nogen, sagde Prinville, har funden for godt at have Dem for Nar, saa vil jeg derfor ikke være Deres, følg derfor med mig, dette affindige Optog har varet alt for længe, og De veed tillige Vilkaaret hvorpaa jeg tilstædede Dem denne fornærmelige Undersøgelse. Sæt du imidlertid dit Sind i Roelighed, og tag min Ære til Pandt paa, at det skal være den sidste Fortræd, som dette affindige Menneske skal volde

dig. Derpaa tog han hende i sine Arme, kyssede hendes taarefulde Øyne og tog Salbikrak med sig, der langt heller havde begyndt sine Efterfølgelser paa nye.

Enten Prinville vilde eller ey, saa maatte han følges med ham til at eftersee Porten, og da de kom derfra og havde funden den vel lukket gav Salbikrak sig til at raabe: Jeg giver min Hals paa, Morbroder, at Knægten er i Haugen; thi den staaer aaben. Den deylige Maaneskin, og Tanken, at en liden Bevægelse kunde være ham tienlig til at sette hans Sind meere i Roelighed førend han lagde sig igien, bevægede ham tildeels at søge den igiennem med ham, men hans fornemste Aarsag var dog den, at der ikke maatte blive et Skin af Mistanke tilbage angaaende hans Daatters Forhold. Da nu al Søgen i den var lige saa frugtesløs og Salbikrak alt som han gik forbandede Løntrappen, saa spurgte Prinville ham, hvem der havde bundet ham sligt paa Ærmet? Han fortalte derpaa sin Morbroder den heele Samtale han havde havt med Seraphina, og da han tillige blev ved at bande paa, at han havde seet en Mandsperson at gaae ind af Forstuedøren med Marton, saa begyndte Prinville at frygte for, at hans ældste Daatter var bleven værre faren end den yngste ifald Eftersøgelsen var skeedt hos hende.

Til alle disse Eftersøgelser merkede Seraphina ikke det ringeste; Øyeblikkene forsvandt for hende og Delbieux i den sødeste Henrykkelse, og hun tænkte paa intet mindre end den Allarm, som hendes Elskers Komme havde foraarsaget, allerhelst

helst da hendes Fortroelige, der sad paa Vagt i hendes forreste Stue, ikke advarede hende om hvad der gik for sig. Men den gode Marton var lovlig undskyldt; thi da hun havde lukket Delbieux ind til sin Frøken, slukkede hun sit Lys af Vanvare, og da hun troede at det var Tids nok at tænde det, naar hun skulde følge ham bort, saa satte hun sig i Mørke paa en Lænestoel i Stuen næst ved den, der var en fælleds Giennemgang for begge Søstrene; og hun havde ikke sat der meget længe, saa saae hun sin Herre og Salbikrak kom ind af Forstue-Døren. Hvad enten hun nu ansaae dem for Gienfærd, eller Forbittrelsen der stod tegnet i hendes Herres Ansigt giorde hende bange for at han ikke vilde tykkes saa vel om Seraphinas Maade til at afværge Ulykker paa, som hun, saa var hendes Forskrækkelse over dette uventede Syn saa stor, at hun ikke orkede at komme af Stedet, da hun reyste sig for at berette Seraphina det, men hun segnede tilbage i en stærk Besvimelse.

Salbikrak, der ikke var nær saa sagte ved sin Bortgang, som ved sin Ankomst, skreg og larmede saaledes, at Seraphina hørte en forvirret Lyd deraf, og gik ud for at spørge Marton, hvad det var for en Allarm. Da hun saae der var mørkt gik hun tilbage efter et Lys, og fandt Marton uden Sands og Følelse at ligge udstrakt i en Lennestoel. Hun kaldte strax sin kiere Delbieux til Hielp, men da de ikke formaaede at bringe hende til Live igien, saa bragte hun hende med hans Biestand ind i sit Sovekammer, paa det hun kunde foregive at have funden hende der i den Tilstand, da hun

var kommen ud fra hendes Cabiner, hvor hendes Andagt havde holdt hende lidet længere end sædvanligt. Men siden hun ikke kunde ringe efter nogen af Pigerne førend Delbieux var borte, saa gav hun ham Nøglen til Haugelaagen, bad ham bruge all muelig Forsigtighed, lukke Døren vel til og kaste Nøglen over Plankverket ind i Haugen. Han lovede at iagttage det altsammen paa det nøyeste, omfavnede hende meget kierligen til Afskeed, og skyndte sig at naae Haugen uden at blive seet. Lykken var ham og saa gunstig, at han naaede sit Øyemeed; men neppe var han kommen ti Skridt inden for Døren førend han mødte Prinville og Salbikrak, der vilde gaae ud af den.

Den første standsede ligesaa forundret som Delbieux forskrækket; Salbikrak derimod sprang runten om, gned sine Hænder og Albuer af lutter Glæde, og raabte: Der har vi ham Morbroder, der har vi ham; nu kan De selv see om det var mig eller Dem, der var Narren. Uden at besvare ham denne Grovhed vendte han sig til Delbieux med disse Ord: Jeg kunde mindst være mig formodende at finde Dem paa slig en Tid i mit Huus, og da min Agt for Deres værdige Fader allene hindrer mig i at behandle Dem saaledes, som jeg kunde været berettiget til, saa fortien denne Skaansel ved en oprigtig Tilstaaelse om hvad Hensigten af Deres Komme er, og hvorledes De er kommen her ind. De begriber letteligen, min Herre, svarede Delbieux og kastede sig for Prinvilles Fødder, at Kierligheden allene kan have dreven mig til denne Formastelse; tilgiv mig den derfor, jeg besvær

Dem

Dem derom ved alt det, som De har kiereſt i Verden, allerhelſt da mine Ønſker ere æragtige og i ingen Maade fornærmelig for Dem, uden i det, at jeg ikke har tordet driſte mig til at aabenbare det for Dem. Og hvad har kundet holde Dem derfra; ſpurgte Prinville? Det Løfte De havde givet Deres Herr Fætter; ſagde Delbieux; ved en Hændelſe var jeg ſaa lykkelig og fik den indtagende Hortenſa at ſee; mit Hierte kunde ikke imodſtaae hendes utallige Yndigheder, de opvakte den ſødeſte Følelſe i min Barm, men min Lykſalighed var uden Grændſer, da jeg troede at kunde ſmigre mig med, at jeg ikke var hende ligegyldig, ſiden hun til et Beviis derpaa bevilgede mig den Gunſt, at Marton maatte om Aftenen, naar alle vare til Roelighed, føre mig ind til hende for at udøſe mit ganſke Hierte for hendes Fødder. I diſſe Samtaler har jeg ofte anholdt hos hende om Tilladelſen at giøre Dem min ligeſaa reene ſom heftige Kierlighed bekiendt, men hun har ikke vildet tilſtæde mig det, førend hendes Taare og Bønner havde bevæget Dem til at ophæve en Forbindelſe, ſom hun ſkielvede for. Har De da ogſaa faaet hende i Tale i Aften, ſagde Prinville. Ja; min Herre, ſvarede Delbieux, jeg kommer lige fra hende; men jeg ſlipper ikke Deres Knæe førend De i det mindſte lover mig at tilgive den elſkværdige Hortenſa. Maae jeg nu ſtaae til troende en anden gang? tog derpaa Salbikrak Ordet, men kom Morbroder, vi maae føre ham hen til hende for at ſee, om hun er driſtig nok at giøre os alle til Løgnere i vore aabne Øyne, og bilde ſin Fader ind, at han er tvefynet. Forſkaan mig for Deres Anmerk-

merkninger, sagde Prinville, eller gaae ind i Deres Kammer, og følg De, Herr Delbieux, ind med mig til at faae denne Sag nøyere oplyst, hvortil her ikke er Stedet.

Det første de vare komne ind i Prinvilles Værelser, befalede han, at kalde begge hans Døttre ned. Hortensa, som ikke endnu var gaaet til Sengs anden gang, skyndte sig at efterkomme hans Befalning, og var i en dødelig Angst over dette uventede Budskab; men da hun saae sin Fader, som hun frygtede for var bleven syg over den Ærgernis han havde havt, fuldkommen frisk og vel, saa fattede hun sig en Hast, og spurgte meget friemodig: hvad han havde at befale? Kiender du denne Herre? spurgte Prinville og pegede paa Delbieux, og naar, og hvor er eders Bekiendtskab skeedt? Jeg veed aldrig at have havt den Ære at see ham førend nu; svarede Hortensa. Det vedste jeg nok, skreg Salbikrak, hun har nok lukket Øynene til af lutter Blyefærdighed, naar han mødte paa Stevnet, hun havde givet ham. Jeg har befalet Dem at tie eller gaae herfra; sagde Faderen; Deres Ret til at tale med i denne Sag er forbie. Dersom det skal være mig, sagde Delbieux, som Frøkenen skal have sat Stevne, saa forsikkrer jeg helligen aldrig at have seet hende førend i dette Øyeblik.

I det samme traadde Seraphina ind af Døren og blev ikke lidet forbauset over den Forsamling, som hun forefandt, men endnu meget meere da Delbieux løb hende i

Møde,

Mode, kastede sig for hendes Fødder, og sagde: Min inderligc Kierlighed, dyrebare Hortensa, er Deres Herr Fader bekiendt, og hans Godhed synes allene at finde sig fornærmet over den Hemmelighed vi har giort for ham af vore Hierters Foreening. Foreen derfor Deres Bønner med mine, og værdiges at giøre mig i hans Paahør den søde Tilstaaelse, der saa ofte har sat mit Hierte i Henrykkelse, den, at De allene kunde blive lykkelig ved at tilhøre mig. Han er for øm og god en Fader til at adskille tvende Hierter, som den heftigste og reeneste Kierlighed har forbundet, men han vil ved at forvisse mig om Besiddelsen af min tilbedede Hortensa giøre mig til det lykkaligste Menneske paa Jorden. Prinville, hvis Tvivl ved denne Tale blev forvandlet til Vished, saae meget vredt til sin ældste Daatter og sagde: Hvor kommer du til Seraphina, at føre din Søsters Navn og under det at tage imod Besøgelser paa en unanstændig Tid og Maade? Dette Forhold stemmer kun meget lidet overeens med din' store Ærbarhed. Min Fader! sagde Seraphina og kastede sig for hans Fødder, i hvor stærkt end det udvortes Skin er imod mig, saa drister jeg mig dog til at sige, at jeg ikke er saa straffældig, som jeg synes; thi har jeg feylet, saa er det allene skeedt af Kierlighed til Dem, og for at befrie Deres ømme Faders Hierte fra en evianagende Grædmelse. Dersom dette havde været din Hensiat, svarede han, saa havde du vel ikke betient dig af et Middel, der var ulige bedre skikket til at forvolde end til at betage mig Hiertesorg. Deri har Forstanden, men ikke Hiertet skyld;

svarede

svarede Seraphina, og slog sine Øyne meget beskeden mod Jorden; thi den Ulykke, som dette Brev truede os alle med, var Aarsagen til, at jeg, for at afværge den, besluttede at vedligeholde Vildfarelsen, som man begik i at tage mig for min Søster. Derpaa tog hun d'Orfeuils Brev af Lommen og gav sin Fader.

Han læste det, og sagde derpaa: Jeg indseer ikke hvori den Ulykke skulde bestaae, som dette Brev kunde give Anledning til at frygte for. O min Fader, sagde Seraphina og gyste af en paatagen Rædsel; hvor kunde jeg forestille mig andet, end at det sikkre Middel som der tales om i Brevet, var at myrde vores kiere Fætter! Den Frygt var hentet noget langt borte, svarede han; thi af slige Midler høstes ikke megen Nytte. Men hvem er denne Baron d'Orfeuil? Havde han ved dette Spørgsmaal givet Agt paa Hortensas Ansigt, saa kunde de forskiellige Bevægelser der viiste sig i det have sagt ham, at hun kunde give ham den beste Efterretning derom, men hans Øyne vare allene heftede paa Seraphina, der med megen Blyefærdighed pegede paa Delbieux og sagde: Der staaer han, min Fader. Hvordan Delbieux! sagde Prinville, De understaaer Dem at beraabe sig paa Deres æragtige Hensigter, og søger Adgang til min Daatter under et falsk Navn! Det har jeg ikke giort, min Herre, svarede han; min heele Feyl er den, at jeg ikke sagde Frøkenen, at jeg kun var Overbringeren af Brevet. Derpaa fortalte han Prinville alt det, som Læseren allerede er underrettet om; og sluttede med at bede Seraphina om Forladelse, fordi han hav-

de

de ladet hende blive saa længe i Vildfarelse angaaende hans Herkomst. I har altsaa ikke meget at bebreyde hverandre, tog Faderen Ordet. Men da det er for sildig nu til at afgiøre denne Sag, saa kan i anvende det øvrige af Natten til at overveye om den Kundskab, I har faaet om hverandre, har tient til at bekræfte eller udslette eders Godhed, og i Morgen lade mig faae eders Beslutning at høre, da min tillige skal blive eder bekiendtgiort. De, min Fætter, har selv frikiendt mig fra mit Løfte, siden De ikke kunde viise mig det, som De giorde sig forbindtlig til, saa at i Følge deraf Forbindelsen imellem Dem og Hortensa er død og magtesløs. Den mindste Erstatning der kan gives hende for den tilføyede Fornærmelse er, at giøre hende til Herre over sin Skiebne i denne Post, og stille det i hendes eget Behag om hun vil tilgive Dem, naar De ved et ganske modsat Forhold af det De hidindtil har viist, kan overtyde hende om, at De har ladet sig forleede af andre. Derpaa kyssede han Hortensa og ønskede hende en god Nat; befalede Salbikrak og Seraphina at gaae til deres Værelser, og kaldte paa en Tiener til at lukke Delbieux ud.

Han var neppe kommen ti Skridt fra Porten førend han mødte d'Orfeuil, der med et forbittret og foragteligt Aasyn holdt ham an, og sagde: Dersom De ikke er lige saa feyg og nedrig en Siel, som De har viist sig en troeløs Ven, saa bestem et Sted, hvor De i Morgen enten kan krone Deres begangne Forræderie ved at udgyde dens Blod, der betroede Dem sit Livs Lykfalighed, eller og aftvætte Deres begangne

For-

Forbrydelser i Deres eget. Jeg er straffældig, kiereste d'Orfeuil, svarede Delbieux, men Himlen skee Tak! ikke nær saa meget, som De troer, og min egen Samvittighed har bebreydet mig. Jeg tilstaaer, at jeg lod mig forleede af en heftig Kierlighed, men da De ikke fornærmes ved den, saa haaber jeg, at den gode Tidende, som jeg har at meddeele Dem, vil udslette Deres Fortrydelse, og forskaffe mig Deres Agt og Venskab igien. Skulde derimod dette Haab feyle, naar De har hørt min Beretning, saa vil jeg ingenlunde vægre mig ved at lade Dem kiøle Deres Vrede i mit Blod. Hvad har De, hvad kan De anføre til Deres Retfærdiggiørelse, sagde d'Orfeuil i stor Bevægelse, siig det snart; thi jeg forgaaer af Utaalmodighed. Saa snart, som mueligt, svarede Delbieux og giorde ham derpaa Regnskab for hver en opstigende Tanke i hans Hierte, og hvert et Skridt han havde giort fra det Øyeblik af, da han havde betroet ham sin Kierlighed til Hortensa; især glemte han ikke at forestille ham, at hans Kierlighed til Seraphina havde udrettet meere til d'Orfeuils Beste end noget andet, siden den Fortræd, som Hortensa havde havt af Navnenes Forverling, havde været den betydeligste Aarsag hos Prinville til at sette det i hendes eget Behag, at ægte Salbikrak eller ey. Denne Beretning forvandlede d'Orfeuils Fortvivlelse til den heftigste Glæde; thi Visheden om, at hans Brev ikke var kommen i Hortensas Hænder, gav ham lige som en nye Forsikkring om hendes uforanderlige Kierlighed, og da Frygten for at være udslettet i hendes Hierte havde allene holdt ham fra at melde sig hos Prinville, saa vilde han ikke heller opsette det længere, men bad Delbieux

at-

at føre ham Dagen derpaa derhen, sam han ogsaa lovede ham. Hvorvaa de skildtes ad med nye Forsikkringer om et ubrydeligt og sandt Venskab.

At Søvnen ikke fandt meget Sted i Prinvilles Huus for den Nat kan enhver vel slutte sig til, men af alle de, der tilbragte den med Betragtninger, vare Hortensas de behageligste, og Seraphinas de fortrædeligste. Den første saae sig ikke allene befriet for Angesten over at foreenes med et Menneske, der var hende forhadt og modbydelig, og hvis Tænkemaade spaaede hende en uartig Medfart og daglige Plager, men hun saae sig endog skildt ved den grumme Smerte, der lønlig havde naget hendes Hierte ved Forestillingen om at være forglemt af d'Orfeuil, siden hun ikke hørte det mindste fra ham. Hun tvivlede ikke om, at han jo, saa snart han fik at vide hvad der havde tildraget sig, vilde søge at faae hendes Faders Samtykke, og Forestillingen om den Lyksalighed, hun vilde nyde i en Forening med ham, satte hende i den sødeste Henrykkelse. Seraphina derimod, hvis Sinds-Lidelser, vare saa meget voldsommere, som hun gav sig Møye for at skiule dem, kunde ikke uden Fortvivlelse see sin Elsker forvandlet til en Kiøbmand fra en Baron, og dog ikke øyne mindste Glimt af Haab til lat undgaae en Forbindelse med ham, uden at giøre sig endnu elendigere, siden hun var vis paa at have tabt sin Faders Fortroelighed for stedse, og blive en Snak og Fabel i heele Paris, dersom hun ved et Afslag gav Delbieux Aarsag til at hevne sig. Men det, der krænkede og qvælede hende allermeest var, at have været Redskabet

til sin Søsters Lykke, siden hun ved at opvække Salbikraks Mistanke havde befriet hende fra at ægte ham, og maaskee banet Veyen til et Giftermaal imellem hende og Baron d'Orfeuil, ved at have til sin Retfærdiggiørelse aabenbaret hendes Fader hans Kierlighed.

Det første Prinville forlod Sengen kaldte han Marton for sig, og spurgte hende: hvorved hun havde kundet lade sig forleede til at staae Seraphina bie i saa formastieligt et Foretagende? Hun søgte at forsvare baade sin Frøken og sig ved de gode Hensigter de havde havt derved, og fortalte ham derfor hvert et Ord, som Seraphina havde sagt hende; og da han deraf havde faaet en tilstrækkelig Oplysning, gik han til hende, foreholdt hende det uanstændige i hendes Forhold paa det strængeste; viiste hende hvilken gruesom Misgierning hun havde giort sig skyldig i, ved at paabyrde sin Søster de Feyl hun begik, og været saa umenneskelig at opvække den afskyeligste Mistanke imod en Uskyldig i den Mands Hierte, som hendes Roe og Lykksalighed beroede paa. Han sluttede sine Irretesettelser med den Dom, at da hendes Forhold maatte udslette al Høyagtelse for hende i alle veltænkende Hierter, saa var det iligemaade at formode, at Delbieurs Kierlighed til hende var forvandlet til Foragt, og i saa Fald maatte hun være betænkt paa at vende tilbage til Klosteret, siden Erfarenheden havde lært ham, at hun behøvede Opsyn, og han ikke holdt sig istand til at vogte en Pige, der forstod den Kunst at tage imod Natte-Visiter under Paaskud at forebygge Følgerne af en dydig og uskyldig Søsters Daarligheder.

Lidet

Lidet efter at han havde overladt Seraphina til sine egne Betragtninger, indfandt Delbieux sig hos ham; han forestillede ham d'Orfeuil, som den, der best kunde bekræfte hans Udsigende angaaende Brevet, og anholdt derpaa med de meest bevægelige Udtryk om hans Samtykke til en uopløselig Forbindelse med Seraphina. Endskiønt Deres Forhold, min kiere Delbieux, just ikke er ganske saaledes, som jeg ønskede, at min Svigersøns maatte være, saa vil jeg dog af Agt for Deres Herr Fader henregne det til Ungdoms Ubesindighed, og paatage mig at bringe det øvrige i Rigtighed med ham; og denne Tidende tillader jeg dem at bringe min Daater siden jeg ikke behøver at viise Dem Veyen til hendes Værelser, men vil tillige haabe, at De, som Svoger, ikke vil findes saa villig at være Brevdrager for unge Mennesker; der veed sikkre Midler til at ophæve Forbindelsen, der er sluttet af en Fader. Denne Bebreydelse min Herre, sigter til mig, sagde d'Orfeuil, men jeg haaber, at de ikke selv kan mistykke min Tillid til det, da dets Ufeylbarhed grundede sig paa deres bekiente Nøvagtighed i at holde Deres Løfte. Men den maatte jo meget meere afskrække end opmuntre Dem, sagde Prinville; thi De vedste jo, at min Fætter alt havde faaet mit Løfte? Men en ældere Forbindelse ophæver den yngere, svarede d'Orfeuil, og for at bringe Dem hiin i Erindring igien, maae De tillade mig at spørge Dem, om De kiender dette Portrait?

Prinville kastede neppe Øynene paa det, førend han trykkede det til sine Læber, og sagde med taarefulde Øyne: Om jeg kiender det! hvert et Træk staaer saa tydeligen

indgravet i mit Hierte, at Døden kun kan udslette dem. Saa erindrer De sig vist ogsaa, tog d'Orfeuil Ordet, til hvem De i denne fortræflige Kones Døds Time lovede den elskværdige Hortensa? Han anraaber Dem nu paa sine Knæe om dette hellige Løftes Opfyldelse, med den Forsikkring, at han ved den sønligste Kierlighed og Lydighed vil stræbe at fortiene Deres Godhed. Min Gud! raabte Prinville, er De Saint Alme? Ja; jeg er min Herre, svarede han; min Moder, som saae, at Fraværelsen meere forøgede end formindskede min Kierlighed til Deres fortræflige Daatter, haabede at trøste mig over hendes smerteliae Forliis ved at viise mig, at jeg havde noget tilbage, der var værdt at leve for, og betroede mig derfor det Løfte De havde givet Deres døende Frue. Hun forærede mig tillige dette Portrait, saavel fordi det lignede min elskede Hortensa, som fordi det skulde tiene mig til at erindre Dem om Deres giorde Løfte. Ved Deres Ankomst her havde en vigtig Sag tvungen mig at reyse til mine Godser, som jeg tillige med Navnet havde arvet efter een af min Moders Paarørende; og da jeg kom tilbage var min Hortensas Giftermaal med Herr Salbikrak det første jeg hørte. Vel vedste jeg hvor hellig Deres givne Ord var Dem, men da jeg ikke kunde være lykkelig uden hun deelede min Lykksaliqhed med mig, saa skrev jeg hende det Brev til, som De har seet, men da jeg ingen Svar fik derpaa, saa troede jeg, at hendes Kierlighed til mig var glemt, og dulgte min Smerte og min Grænmelse i min Barm, indtil

til mit Haab oplivedes ved at høre hvordan det var gaaet med mit Brev, og gav mig tillige Moed at erindre Dem om den lykkelige Saint Alme. Om De endog aldrig havde baaren deete Navn, sagde Prinville, saa giorde dog den oprigtige Kierlighed, som Deres Forhold bevidner, Dem berettiget til min Daatter, jeg stadfæster Dem altsaa mit givne Løfte med den største Fornøyelse, siden jeg ikke tvivler om, at jo hendes Ømhed svarer til Deres, og for at blive vis derpaa vil vi strax gaae hen til hende.

Hortensas Følelser ved at see sin Fader bringe d'Orfeuil ind til hende, stode saa tydeligen afmalede i hendes Ansigt, at Faderen sagde smilende: Dine Øyne, min Hortensa, røber at du gietter Hensigten af denne Besøgelse; men dersom det, du har udstaaet paa nogen Tid ikke var Straf nok for din Mangel paa Fortroelighed til mig, saa burde jeg holde dig længere i Tvivl. Lad det derfor tiene dig til en Lærdom og et Beviis for Fremtiden, at endog den mindste Forseelse har Straffen i Følge med sig; thi havde du strax aabenbaret mig, at Baron d'Orfeuil havde vedligeholdt Saint Almes Tilbøyelighed for dig og du for ham, saa havde jeg aldrig tænkt paa at forbinde dig med min Fætter, men for længe siden nydt den Glæde som mit faderlige Hiette i dette Øyeblik er opfyldt af. Som han sagde det tog han Hortensas Haand og lagde i d'Orfeuils med det Ønske, at Deres Kierlighed maatte følge Dem i Graven. De kastede sig begge for hans Fødder, og kyssede hver sin Haand med den Forsik-

kring, at De i alle Ting vilde lade sig veylede af hans viise Raad og Formaninger.

Efter at han i nogen Tid havde deelt deres Glæde og Henrykkelse med dem gik han bort, deels for at lade dem Friehed til at udøse deres Hierter for hinanden, og deels for at bringe selv Salbikrak denne Tidende, og derved at forebygge hans Grovheder mod d'Orfeuil. Han fandt ham i den heftigste Forbittrelse mod Seraphina, han bandede hende og sig selv med, fordi han, som hans Fader havde nok advaret for de lumske Pigers Rænker, havde saaledes ladet sig trække ved Næsen. Prinville sagde ham derpaa, at han havde mindre Aarsag til at beklage sig over hende end han troede, siden et Løfte, som han havde givet sin salige Kone dog havde hævet Forbindelsen imellem ham og Hortensa. Da han derpaa havde fortalt ham den heele Sammenhæng, lod Salbikrak sig forstaae med, at man gierne kundet lade ham sidde i Roe hiemme, siden han kun have giort en lang og besværlig Reyse for at holdes for Nar og hente sig en lang Næse. Det vil endnu beroe paa Dem selv Fætter, sagde Prinville, til at overtydes om hvor vel jeg meener Dem det; thi naar De vil lade alt det forbiegangne være glemt og opføre Dem paa en anstændig Maade i den Tid, De endnu finder Behag at blive i mit Huus, saa vil jeg ved deres Afreyse give Dem Vexler paa ti tusende Rigsdaler, hvorved De kan sette Deres Gods i slig en Stand, at De kan leve som en agtet og æret Mand hvor De lyster. Dette Løfte

over-

overgik saa aldeles Salbikraks Forvendtning, at han kyssede sin Morbroders Haand og lovede Guld og grønne Skove; han efterkom det ogsaa temmelig nøye i den korte Tid han endnu blev i Paris; undtagen et Stød, som Seraphina nu og da bekom af ham i Anledning af Pigernes ærbare Ansigter.

Den gamle Delbieux fandt alt for store Fordeele for hans Søn i et Giftermaal med Prinvilles Daatter, at han ikke med Glæde skulde samtykke det, og kort derefter havde begge Søsterne Bryllup paa een Dag. Seraphina var ikke saa snart bleven gift, førend hun tog Maskuen af og troede sig berettiget til at holde sig skadesløs for den Tvang, hun saa længe havde paalagt sig. Hun sværmede idelig fra en Forlystelse til en anden; søgte al sin Glæde i Overdaadighed og Daarligheder; saa at hun neppe var meere i sit Huus end den Tid hun sov; og da dette var om Dagen, siden hun tilbragte Natten ved Spillebordene, saa saae hun sin Mand, der passede sine Forretninger med megen Iver og Nidkierhed, meget ofte ikke een gang i en heel Maaned. Men uagtet al Delbieux Flid og Stræbsomhed havde hans Kones slette Opførsel dog voldt hans Undergang, dersom hans Svigerfader ikke to gange havde grebet ham meget kraftig under Armene. Han saae sig altsaa tvungen til at anholde om Skilsmisse imellem dem, som ogsaa blev ham bevilget, siden han udsatte hende en anstændig Summa aarligen til hendes Underholdning.

Hortensa derimod gik strax efter sit Bryllup med sin Mand og Fader til d'Orfeuils Godser, og den Fornøyelse hun fandt i at understøtte sine trængende Bønder og Naboer, foredrog hun saa høyligen for de Parisiske Forlystelser, at hun ikke tog Deel i dem uden hver tredie eller fierde Aar, og blev ved hendes Afreyse ledsaget nogle Miile af et par hundrede Mennesker, der med Taare og Velsignelser beklagede deres Tab; og ved sin Tilbagekomst imodtaget af lige saa mange med Frydes Skriig. Jo nøyere hun og d'Orfeuil lærte at kiende hinandens gode Egenskaber, jo meere voxede deres Agt og Kierlighed for hverandre, og Prinville glemte i deres Arme ikke allene alle de Besværligheder, som Alderen fører med sig, men han saae endog sine Dage forlængede ved den Lykkesalighed, at see sig leve op igien i Daatterbørn, der gave Haab om at arve deres Forældres Dyder.

Den Nysgierrige.

Den

Nysgierrige.

Alle menneskelige Dyder og Laster grændser saa tæt ved hinanden, at der neppe findes en Feyl, som jo ved Flid, Aarvaagenhed, Fornuft, behørige Irettesettelser og Afstraffelser skulde kunde blive forvandlet til en roesværdig Egenskab, naar Lærerne enten anvendte al muelig Møye for at opdage deres anbetroede Lærlingers Sinds Lidelser og Tilbøyeligheder, og tillige forstode den Kunst at drage Fordeele af dem, eller og Menneskets i en modnere Alder ikke smigrede for sig selv, og stedse besaae sit Foretagende igiennem Egenkierlighedens Microscopium istedet for at holde det for Sandhedens klarskinnende Speyl; thi ved Hielp af det, er det ene og allene at Menneskerne kan blive det, som de troer sig

sig selv at være: den Ødsle gavmild og ædelmodig; den Ubetænksomme aabenhiertet; den Mistænkelige forsigtig og den Krybende beskeden. Det er først ved Forhærdelsen i det Onde, at Menneskene tabe Fornøyelsen i deres eget Hiertes Vidnesbyrd, og den indvortes Overbeviisning om at fortiene sine Medborgeres Agt; og da denne er Drivfiedren til alle store og ædle Handlinger, saa bør enhver ogsaa nøye prøve sig selv, og paa det strængeste undersøge om han virkelig er det, som han giver sig ud for at være, eller om Partiiskheden forvandler hans Feyl til Dyder. Dit kiekke og uforsagte Moed kan ikke engang taale Skyggen af en Fornærmelse; thi stigt egner kun feyge Siele; siger den dagligen til sig selv, der trodsigen vælter sig ind paa alle Mennesker; men han glemmer, at Sindighed og Beskedenhed er den sande Tapperheds væsentligste Kiendemerker, at den frygter meget meere for at fornærme end at fornærmes, og at i Følge deraf er det, som han kalder Moed, Formastelse og Overmoed, der gior ham til en Byrde og Plage i det menneskelige Samfund. Den, der er befængt med Nysgierrighed, bærer denne latterlige Skrobelighed med Navnet af en Attraae efter at udviide sin Kundskab: men han betænker ikke, at dette hæderlige Navn kun kan forstaaes om Efterforskelsen af de Ting, hvorved vi kan befordre vort eget og vore Medborgeres Gavn og Nytte, og langt fra ikke kan hentydes til slige utiidige og latterlige Bornerier, som de, der som oftest er Maalet for den Nysgierriges Attraae; thi da Fornuften ikke er Raadgiveren ved hans Valg af de Kundskaber han umager sig for at indhente, og i ingen Maader skikkede til at

gavne

gavne ham eller andre, saa kan denne Higen efter at vide alle Ting, ikke heller være en Dyd, men en Feyl, siden han for at fyldestgiøre en utidig Lyst, ofte til Side setter sit eget Vel og sine høyere Pligter; bliver dumdristig og ubeskeden, og følgeligen sine Venner og Bekiendtere besværlig og kiedsommelig: Og til et Beviis herpaa maae følgende Exempel tiene.

Et ungt Menneske ved Navn Symphor var af Naturen begavet med et godt og hurtigt Begreb, saavel som en vis Ærgierrighed i at udmerke sig ved det, og som fra Ungdommen af viiste sig i alle hans Handlinger. Hans Lærer troede ikke at kunde opfylde sin Pligt nøyere end ved ideligen at spøre ham til at udviide sine Kundskaber, uden at legge behørig Merke til, at hans fyrige Geist trængte mindre til Spøere end Tømme eller i det mindste en vis Indskrænkelse og nøyagtigt Grændseskiel imellem Attraae efter Kundskab og Nysgierrighed, imellem nyttige og unyttige Videnskaber, og da dette blev forsømt, saa søgte han mindre sin Ære i at forøge sin Forstand og udviide sine Indsigter, end i at vide alt hvad der gik for sig i heele Byen; og denne Begierlighed blev efter Haanden til den utæmmeligste og barnagtigste Nysgierrighed. Ingen, som ved Udregningen af Cirkelens Quadratur, har til Slutningen funden sit Haab skuffet og al sin Møye spildt, er nogensinde bleven saa ilde til Mode, som Symphor naar han hørte tale om noget hvoraf heele Sammenhænget ikke var ham bekiendt, eller en Mand nævne, hvis heele Levnets Løb han ikke strax kunde faae at vide; med samt hans heele

Slægt-

Slægt-Regiſter baade paa Fædrene og Mødrene Side i det mindſte i tiende Led; de Forbindelſer han ſtode i, og i hvilke Huuſe han oftеſt kom. Hver og een af diſſe Poſter var over-maade vigtig for hans Nysgierrighed, og naar han nu var ſaa lykkelig at faae en ſaa nøyagtig Beretning om alt dette, ſom om det havde været ham anbefalet at være ſamme Mands Biographus, ſaa var endnu hans Nysgierrighed langt fra ikke ſtillet, men han var først kommen paa det første Trin af en umaadelig høy og ſtegl Trappe; thi nu var det uomgiengeligt nødvendigt for ham at indhente ſamme Kundſkab om denne Mands Venner og Venners Venner, ſiden hans Maal var at kiende hvert et Menneſke i en ſtor og folkerig Hovedſtad ſaa nøye, at han ikke allene kunde giøre Reede for hvert et Trin, ſom hver Mand havde giort indtil han var bleven det han var; hvor mange Børn eller Huusfolk han havde, hvilken der iblandt dem var ham den kiereſte, men endog hvad Mad der kom paa hans Bord, og hvad hans Livret var. Havde han nu ved diſſe Efterretningers Indhentelſer i Kraft af dem dannet ſig et Begreb om Menneſkernes Hierte, Tænkemaade og Sindslidelſernes forſkiellige Virkninger, ſaa kunde det dog havt Skin af at hans mønſomme Efterforſkelſer forſkaffede ham nogen Nytte, men intet mindre end det, han umagede ſig aldrig med at giøre Slutninger; hans eneſte Henſigt var at vide det, og det første han kunde roeſe ſig deraf, ſaa var hans Ønſke opfyldt. Nu begriber enhver letteliig, at alle diſſe vigtige Efterretninger ikke kunde indhentes uden ved en utrættelig Iver og en uendelig Forſken og Fritten, og at han i Følge deraf faldt ſine Bekiendtere høyſt beſværlig

ſværlig ved ſin idelige Spørgen om de ubetydeligſte Ting, og ſom de ofte ikke engang vedſte at giøre Reede for. Symphor bekom og virkelig ved ſin Begierlighed efter at vide alle Ting, ſaa ſtor en Færdighed i at ſpørge, at en Comedie-Plæxat gav ham Materie til et heelt Qvarteers Spørgsmaale, ſaaſom: Har det Stykke været ſpillet før? Hvad er Indholdet af det? Er det lyſtigt eller alvorligt? Hvor mange Acter har det? Hvem er Forfatteren? Har han ſkrevet meget? Er der mange Perſoner i det? Hvem har Hoved-Rollen? Er Rollerne vel uddeelte? Hvem beſtemmer Acteurerne? Giør Forfatteren det ikke? og paa denne Maade var han iſtand til i nogle Timer at fortſette en Samtale med lutter Spørgsmaale; thi han ſøgte ikke engang at drage den Fordeel af ſin anvendte Møye at legge ſine Indſigter for Dagen ved at berette andre de Opdagelſer ſom hans Nysgierrighed havde giort, men at vide og ſpørge ſig for udgiorde hans Livs Glæde.

Lige ſaa heftig ſom han attraaede at vide alt hvad der gik for ſig, ligeſaa nysgierrig var han efter at ſee alle Ting. For at ſee to Gadedrenge ſlaaes, løb han med Fornøyelſe et langt Stykke af ſin Vey i det allerubehageligſte Veyr; ſaae han een, der maaſkee biede paa nogen, ſom var gaaet fra ham, enten at ſtaae ſtille paa Gaden, eller at ſee til et Huus, ſtrax maatte den gode Symphor for at faae at vide i hvad Henſigt den anden ſtod der, blive ſtaaende med, om endog hans Velfærd havde beroet paa hans Veerindes haſtige Udførelſe; og meget ofte betiente Skalke ſig af denne hans Skrøbe-

lighed

lighed til at faae ham at løbe meere end den halve Bye igiennem; ja endog de, som vilde ham vel betiente sig af dette Middel til at helbrede ham for hans heftige Nysgierrighed, men ganske forgieves; thi naar han beklagede sig over, at hans Gang og Møye havde været spildt, og de derpaa foreholdt ham hvor meget han fornærmede sin gode Fornuft ved denne utidige Lyst til at see og vide Ting, der hverken kunde være ham eller noget Menneske til Nytte; saa paastod han med den største Haardnakkenhed, at et Menneske burde vide og see alle Ting, og at det skyldede sig selv hverken at spare Flid eller Møye for at naae dette store Maal. Meget ofte drev denne utømmelige Nysgierrighed ham saa vidt, at han til Trods for sin Forstand og gode Opdragelse sat baade Levemaade og Velanstændighed til Side; thi han kunde aldrig see to at staae og tale sammen uden at løbe til dem, putte Hovedet imellem deres, og enten blande sig uadspurgt i Samtalen, eller og, naar de ved hans Komme afbrød den, da at spørge dem: hvad De talede om?

Kom han i en Stue hvor nogen enten læste eller skrev, saa udstod han Dødens Angst indtil han fik sin Nysgierrighed stillet, og dersom den der læste var saa høflig at legge Bogen fra sig ved Symphors Komme, saa kunde han være vis paa, at Symphor ikke engang gav sig Stunder til at bede ham god Dag, men greb først og fremmest i Bogen for at see hvad den handlede om, og lagdes den ikke bort, saa var hans første Spørgsmaal: hvad læser De der? Med den Skrivende var han nu vel nødt til at giøre nogle flere Omstændigheder,

men

men blev Papiiret ikke vendt om, saa havde den deyligste Pige ikke været mægtig at drage hans Øyne, der stode stift hefstede paa Papiiret, til sig, og han lod ikke af at gaae fra en Side til den anden og dreye sig i saa mange forskiellige Stillinger, dog uden at vende Øyet fra Maalet for hans Nysgierrighed, indtil han var saa lykkelig enten at kunde samle en halv Linie, eller faae et Navn at see, endskiønt han som ofteſt ikke blev klogere derved. Et henlagt stykke Papiir paa et Bord eller Skriverpult var ikke en mindre Fristelse for ham, det maatte og skulde i hans Hænder førend han gik derfra, og naar intet andet Middel vilde slaae an, saa tog han det, som i en slags Sinds Adspredelse i Haanden, vendte det paa hundrede Maader, og naar han saa havde kastet et stiaalet Øye i det, lagde han det fra sig igien, som om han hverken vidste at han havde taget det, eller hvad det indeholdt. Men i hvor fin han end troede at Maaden var hvorpaa han stillede sin Nysgierrighed, saa gik det dog ham, som de heftig Forelskede, der just røbe deres Hiertes Anliggende ved den Tvang som de giøre sig for at skiule den; thi med al den Forstand og Artighed i Omgang, som han virkelig besad, saa snart hans Nysgierrighed ikke kom i Fristelse, saa voldte dog hans liden Styrke til at imodstaae den, at han hos mange af sine Bekiendtere kun var lidet velkommen, og de andre moerede sig med hans Skrøbelighed, ja, nogle af dem straffede ham endog for sin umaadelige Lyst til at see og spørge om alle Ting; hvorpaa jeg, for ikke at falde Læseren besværlig kun vil anføre et par Exempler.

En Dag da Symphor var i et meget artigt og udvalgt Selskab, saae han et par fortroelige Venner at staae afsides og tale med hinanden; det var ham reent umueligt at blive dette vaer uden han strax maatte være tredie Mand, og i det at han nærmede sig til dem, hørte han den ene sige: Det gior mig ret ondt, men nu er det for sildig. Hvad er det, der er for sildig, spurgte Symphor i det han traadde hen til dem? Da det var tvende gamle og meget agtede Mænd, saa fortrød den, som havde sagt de anførte Ord, meget høyligen paa den Dristighed, hvormed Symphor som et ungt Menneske, der først kom ind i Verden, begierede Regnskab af ham for noget, der allene var sagt til hans Ven; men uden at lade sig merke dermed, svarede han ganske koldsindig: at faae det store Kunststykke at see, som skal bringes til Hoffet i Morgen. — Hvilket Kunststykke? Jeg har ikke hørt tale det ringeste om noget sligt. — Et som en Landsbye-Smed skal have giort. — Hvori bestaaer det? — Det skal være en Ræve-fax, som i det den falder sammen giver ved adskillige sammenstødende Fiære en Lyd fra sig, som om den sagde: Jeg har ham alt. — Hvoraf veed De det? og i hvad Bye er denne Smed? — Hvad Byen hedder har jeg glemt; og jeg hørte det for en Time siden af en god Ven, som af en Hændelse havde faaet det at see og tillige hørt, at Smedden i Morgen vilde viise det ved Hoffet; og da det skal være en fattig Mand, saa faaer han det sikkert der velbetalt, hvorfor jeg maae opgive Haabet om at faae det at see. — Er Smeddens Hiem langt herfra? — Omtrent

fire

fire til fem Miile. — Ind i Landet? — Ney; ved Strandkanten. Nu var det Symphor umueligt at bie længere; han maatte endelig søge Smedden op førend det var for sildig, og i hvor meget Manden i Huuset end bad ham at forøge Selskabet ved hans Nærværelse, saa var dog al Bøn forgieves; en meget vigtig Forretning maatte tiene ham til Undskyldning, og saa snart han kunde faae sin Hest sadlet, satte han sig paa den for at opleede Smedden, men endskiønt han reed Strandkanten baade op og ned, saa var der dog ingen Smed at finde og endnu mindre en talende Ræverax.

En Dag trængte han en ung Frøken, i hvis Faders Huus han kom meget ofte, sit Selskab paa med Vold og Magt ved en Spadseregang, som hun havde foretaget sig i det Haab at møde en Elsker, som hendes Forældre havde forbuden hende at tale med, men da hun nu blev hindret i denne Lykke ved Symphors Nærværelse, saa begriber enhver lettelig, hvor ubehagelig den var hende. Kort derefter spiiste hendes Forældre paa Landet, og hun havde føyet alle Anstalterne til at indhente Skaden i sin Faders Hauge, som Symphor havde voldet hende i en offentlig, og det bestemte Øyeblik dertil var nær for Haanden, da Skiebnen paa nye førte hende Symphor i Veyen. Som en nøye Bekiendter af Huuset vovede hun ikke at viise ham af, men i det hun saae ham komme, sagde hun til sin Cousine, der tillige var hendes Fortroelige i Kierligheds Forstaaelsen; Enten maae min Fader have sat ham ud, som Spion paa mig, eller og dette Menneske er skabt mig til en Plage. Symphor, hvis største

Glæde var at spørge, og som idelig luurede saa snart nogen rørte Læberne, forsømte ikke at erkyndige sig om, hvem der kunde være saa ufølsom at plage saa deylig en Frøken? Dette Spørgsmaal satte hende i saa stor en Forvirring, at alt Blo, det steg op i Ansigtet, saa at hendes Cousine tog Ordet i en Hast og svarede: Endskiønt det ikke er den ærbødigste Maade at tale om en Morbroder paa, saa vil De dog undskylde min Cousine, at hun er meere fortrydelig end glad over hendes Oncles Ankomst her til Byen; thi sidste gang maatte hun blive fra et Bal for at tage imod ham, og i Dag mister hun af samme Aarsag en Forlystelse, som hun havde glædet sig over i en heel Uge. Hvori bestaaer den? spurgte Symphor. Ey; det prægtige Fyrværkerie i Aften paa Greve H...s Gaard. — Skal der være Fyrværkerie? — Tilforladeligt; og det undrer mig meget, at De ikke veed det. Slig en Begivenhed var alt for vigtig for Symphor til at forsømme Leyligheden; han havde troet, at hans Øre maatte have lidt Skaar ved, dersom han ikke havde vidst hvor høyt Raquetterne var stegen hvor mange slags Ild der havde brændt, og hvor mange Minuter det havde varet. Stedet han stod paa brændte altsaa under ham for at komme bort igien; og i hvor meget de end bade ham at holde dem med Selskab siden de vare allene, saa kunde de ikke engang overtale. ham til at sette sig, siden han vregav, at han allene var kommen for at tale et par Ord med Herren af Huuset. Han skyndte sig derfor i mueligste Hast fra dem, saa de ikke allene bleve skildte ved ham til deres store Glæde, men da de tillige vare vis paa, at det var et foregivne Fyrværkerie der drog ham bort, saa ansaae de

sig

sig som fuldkommen hævnede for den Fortræd, hans ubudne Følgeskab havde foraarsaget dem.

Det blev heller ikke ved deslige smaae Ubehageligheder, som hans Nysgierrighed paadrog ham, men den standsede endog hans Befordring. Han havde udstaaet sin Examen i Lovkyndigheden med den allerstørste Berommelse, og havde Løfte om at forfremmes ved første Leylighed. Da der nu blev et betydeligt Dommer-Embede ledigt anholdt han om samme, og af alle de Ansøgende blev han og een til udvalgt til at arbeyde hver en Sag ud for derefter at domme om begges Fortienester. Hvad enten nu hans Medbeyler af blot Beskedenhed tvivlede om at naae Priisen, eller han virkelig var overbeviist, at Symphors naturlige Pund var større end hans; saa beklagede han sig en Dag for sin fortroeligste Ven, at uagtet han trængte uliige haardere til Levebrød end Symphor, saa saae han dog ikke mindste Gnist af Haab til at naae det, dersom hiin anvendte al den foreskrevne Tid til sit Arbeyde. Vennen, der kiendte baade hans Omstændigheder og Symphors svage Side, foresatte sig at tiene sin Ven, om det ellers var ham mueligt. Han gav altsaa meget nøye Agt paa Symphor, og da ham mærkede at han giemte Arbeydet til sidste Time, og forlod sig paa sin Hurtighed i at arbeyde, saa ponsede han paa en Maade til at sette hans Nysgierrighed i Bevægelse, da Hændelsen kom ham til Hielp deri. Lynilden havde slaget ned i en Bye, der laae nogle og tyve Mile fra Hovedstaden; han skrev derpaa et Brev til sig selv, som fra en god Ven i samme Bye, og beskrev Lynilds-Straalens

Gang og Virkning paa saa forunderlig og usædvanlig enMaade, at den kunde opvække Nysgierrighed hos den, der aldrig havde kiendt den, og endte tillige Brevet med den Beretning, at den fattige Mand, som Skaden var skeedt hos vilde faae den overmaade vel erstattet, siden Folk reyste mange Mile for at see og udfinde hvad Vey Lynilden havde taget; og som de alle gave ham noget, saa vilde han om en kort Tid ikke allene faae sit Huus i meget bedre Stand end det havde været, men endog beholde endeel tilovers. Dette Brev viiste han i Symphors Nærværelse til een, som han havde betroet at det var anlagt paa at fixere Symphor, dog uden at sige ham Hensigten derved. Da han havde læst Brevet, sagde han, jeg er istand til selv at reyse derhen for at see om det virkelig svarer til Beskrivelsen. Vil du det, svarede Opfinderen, saa maae du skynde dig noget; thi længe vover han vel ikke at ligge uden Tag for at tilfredsstille andres Nysgierrighed. Symphor havde allerede spidset Øren da han saae den ene flyede den anden et Brev til at læse, men da han oven i Kiøbet hørte, at der var noget selsomt at see, saa kom hans heele Blod i Kaag, og han kunde umuelig bare sig længere for at spørge: hvad det var? Det er en Beskrivelse over den Skade, som Tordenen giorde i forrige Uge; svarede den anden meget ligegyldig, og lod som han vilde putte Brevet i Lommen. Symphor bad om det ikke maatte være ham tilladt at læse det; hvorpaa først Eyeren aabnede det, som for at see efter om der ikke stod andet i, end hvad enhver maatte vide, forend han flyede ham det; men Symphor havde ikke saa snart læst det forend han besluttede ved sig selv, at følge

saa

saa mange andres Exempel. Han begav sig altsaa Dagen efter paa Reysen, men til hans store Grændmelse var Huuset alt sat istand igien førend han kom der, og da enhver usædvanlig Hændelse giør megen Opsigt paa et lille Sted, saa hørte han og saa mange og forskiellige Beretninger om denne, at han ikke engang kunde fatte Mistanke om, at der var brugt Rænker imod ham. Imidlertid havde han ved sin Tilbagekomst kun fire Dage tilbage af de foreskrevne fire Uger, og da han endnu var træt og modig af Reysen, og tillige maatte haste med Arbeydet, saa overgik hans Medbeylers Arbeyde hans saa uendelig meget, at han ikke allene blev ham foretrokken, men det gav endog Vedkommende meget maadeligere Tanker om Symphors Dueligheb end de havde havt.

En fornemme og velhavende gammel Mand ved Navn Gereon var den, der af alle Symphors Bekiendtere satte meest Priis paa ham, og som han stod allerbest anskreven hos. Aarsagen til denne store Velbehag var fornemmeligen den, at det aik Gereon, som de fleeste gamle Folk, hvis største Vellyst bestaaer i at snakke og at igientage alle de Begivenheder og Forandringer, som de har oplevet, nogle hundrede gange, og dertil fik han den ypperligste Anledning ved Symphors uophørlige Spørgen. Vel var ikke alletider Svarene ganske passende, undtagen naar det gik ud paa Slægt-Registerne; thi i dem havde den gode Mand sin meeste Styrke, siden han havde kiendt de fleeste af Indbyggernes Forfædre i tredie Led personligen og af dem hav-

de han i sin Barndom hørt det eller det om deres Tip-Oldefædre, og følgeligen var et par hundrede Aar for ham, som om det havde været i Gaar. For enhver anden havde dette Sælskab været ulige meere kiedsommeligt end for Symphor; thi endskiønt hun just ikke bekom Efterretning om det, han havde spurgt om, saa hørte han dog alle Tider noget der kunde give hans Nysgierrighed Føde og avle nye Spørgsmaale, og disse tilveyebragte ham den Lovtale af Gereon, at han var det meest beskedne unge i den heele Bye, og som det ikke feylede paa Forstand og Indsigter, endskiønt han troede at gamle Folk vidste meere end han, og søgte at indhente deres Betænkninger over alle Ting, og derved, saa at sige, beriige sig med deres Erfarenhed og giøre den til sin egen.

Gereon havde ikke fleere Børn end en eneste Daatter, der hedde Eulalia og var lidet over sit tyvende Aar. Uden at være nogen Skiønhed var hun overmaade farlig for Hierter, der let fænger Ild; thi hun var ikke allene velskabt men end og hendes heele Væsen var tækkeligt og forbunden med saa uimodstaaelige Yndigheder, som om Venus havde overdraget hende sit fortryllende Belte. Hendes Tænkemaade var tillige uforbedrelig; hendes Moder, som hun havde mistet nogle Aar forhen, havde funden sin største og sandeste Fornøyelse i at danne sin Daatters Hierte og dyrke hendes Forstand og Skiønsomhed, og hun holdt dette for at være saa meget meere nødvendigt, som Eulaliæ af Naturen var begavet med megen Vid og Munterhed, der ere meget farlige og skadelige Vaaben,

naar

naar de ikke bestyres af Eftertanken og Menneske-Kierlighed. Hun besad tillige en grundig Kundskab i Musiquen', havde en meget god Stemme, og talede adskillige fremmede Sprog. Kort for hendes Moders sidste Sygdom var hun bleven bekiendt med et ungt Menneske af en fortræflig Caracter, og da hans indtil den Tid ligegyldige Hierte ikke havde kundet imodstaae hendes mange forenede Yndigheder, saa agtede og ærede hun paa sin Side Fortienester alt for høyt til ikke at lade hans vederfares Ret, og de ventede allene paa, at Bartvel, som Eulalias Elsker hedde, skulde blive videre forfremmet for at aabenbare Gereon deres Kierlighed for hinanden, og udbede sig hans Samtykke til deres Forbindelse. Men ligesaa glædelige som Symphors flittige Besøgelser vare for Gereon, saa ubehagelige vare de derimod for Eulalia, siden hans idelige og uophørlige Spørgen var Aarsag i, at hun maatte høre Igientagelsen af Fortællinger, som hun alt for ti Aar siden havde vidst uden ad; th jo stærkere hendes daatterlige Pligt og Kierlighed undskyldte denne Svaghed hos en elsket Fader, jo utilgiveligere fandt hun Symphors Forhold ved denne Leylighed, siden hun var i den fulde Overbeviisning, at hans Hensigt derved var ingen anden end at fornøye sig paa en gammel Mands Bekostning. Ved en nøyere og længere Omgang indsaae hun meget vel, at hun havde giort ham Uret i den Post, men hendes Agt for Symphor forøgedes just ikke synderlig ved denne Overbeviisning; thi siden hun bekom den ved alle de ubetydelige Spørgsmaal, som han giorde hende selv om tusende ham ganske uvedkommende Ting, saa tabte han ved den Kiedsom-

hed, som disse Besvarelser forvoldte hende, alt det, som han havde vunden ved at legge sin Oprigtighed for Dagen.

Bartvel havde derimod en ganske anden Følelse af Misfornøyelse over Symphors nøye Bekiendtskab i Gereons Huus: Han elskede Eulalia alt for heftig til at anse det for en Mueligbed, at nogen kunde blive urort og ligegyldig ved hendes mange Fortienester, saa snart han havde Leylighed til at see og kiende dem. Kierlighed til hende var altsaa i hans Tanker Drivfiædren i Symphors heele Adfærd, og hans yttrede Begierlighed efter Gereons Beretninger allene en vel udfunden List til at giøre sig elsket af ham, og vinde hans Fortroelighed; paa det han ikke allene kunde være vis paa hans Samtykke naar han aabenbarede ham sin Kierlighed, men endog faae den mægtige Talsmand i ham hos Eulalia, som en Faders Bønner og Forestillinger stedse er for en lydig og vel opdragen Daatter. Beængstelsen, som denne Tanke opvakte i hans Barm var al for heftig til at han længe kunde dølge den, hvorfor han besluttede ved sig selv, at udøse alle sine nagende Bekymringer i Eulalias Barm ved den første givne Leylighed. Da hun altsaa en Dag sagde til ham: Ingen der havde begaaet en Misgierning kunde føle en større Angst og Uroelighed end den min Fader udstaaer i Dag fordi han i Gaar i sin Samtale med Symphor har forverlet to Navne med hinanden, som han først har befindet sig paa i Nat, og denne Feyltagelse, som han ingen Haab seer til at faae rettet i Dag, ligger ham saa meget om Hiertet og er af saa stor en Vigtighed i hans Øyne, at jeg

snart

snart skulde falde paa at troe, at han og Symphor arbeyder paa Stammetavler, og som førend nogen veed et Ord deraf kommer for Lyset til Efterslægtens store Gavn og Nytte. Den Tanke er jeg ingenlunde af, sagde Bartvel, jeg frygter meget snarere for, at Symphor arbeyder paa at forøge sin egen Stamtavle med en Person, der ved sine egne Fortienester og Fuldkommenheder kunde blive den en Zier og Prydelse hos de sildigste Efterslægter.

Og hvem skulde det vel være; spurgte Eulalia? Kan De spørge derom, indtagende Eulalia? svarede han, er det Dem ikke længe siden bekiendt, at De i mine Øyne er det fortræfligste, som Jorden eyer; og hvad Frygt skulde Symphors Lykkaligbed kunde opvække hos mig, naar det ikke var den, at han maatte berøve mig min? Men der er jo ikke engang et Skin af Rimelighed til at grunde denne Frygt paa; sagde Eulalia. Ikke det, beste Pige, sagde Bartvel med en meget bedrøvet Mine, ak! saa har De ikke givet saa nøye Agt paa ham, som jeg, eller og en Elskers forskende Øye opdager det, der er skiult for alle andres. Troe mig, min evig Elskede, Symphor er intet mindre end dum, man behøver kun at tale een eller to gange med ham for at overtydes om hans gode Indsigter, og rigtige Begreb om alle Ting; og følgelig setter det en Umuelighed forud, at han kan finde saa megen Fornøyelse i Deres Herr Faders Omgang, som han giver sig Anseende af; thi med al den Agt og Ærbødighed, som jeg bær for Herr Gereon, lærer Følelsen mig dog meget tydelig, at hans Selskab har intet mindre end Tillokkelser for

ung

unge Mennesker; ja det er endog ganske stridigt imod de unge Aars Ild og Flygtighed, at sidde fire til fem Timer paa et Sted uden næsten at aabne Munden, men laane Øret med en Agtsomhed, der var de herligste Undervisninger værdig, til de ubetydeligste Tildragelser af det forrige Seculum, saasom: Høytidelighederne ved en eller anden Leylighed; hvad Aar den eller den Mands Fader og Farfader var bleven gift, hvem der havde været til Brylluppet, hvad Medgift de havde faaet med deres Koner, om de vare blevne tvungne til at ægte hinanden, eller Partiet var skeedt imod Forældreues Villie: hvor længe det havde varet inden de vare blevne forliigte igien, hvem der havde stiftet Forliiget; til hvilke af deres Børn han selv havde staaet Fadder; naar de brednæsede Skoe og de store Opslager vare gaaet af Moden, og utallige flere vigtige Ting, som intet uden en stærk Kierlighed eller Egennytte kan give Kræfter til at holde ud. Nu kan ingen anden Egennytte være Drivfiædren til Symphors Forhold end den, der har sin Oprindelse af en heftig Kierlighed, og i Følge deraf bliver den Slutning baade rimelig og naturlig, at den Kierlighed, som Symphor har fattet for den fuldkomne Eulalia, tvinger ham til at lempe sig efter hendes Faders Ufuldkommenheder, for at benytte sig af hans svage Side til at vinde hans Hierte, og ved det at bane sig Veyen til Daatterens Besiddelse.

Med hvor megen Kunst og Veltalenhed, sagde Eulalia smilende, De end har fremsat og forsvaret Deres Sats, min Ven, saa er Sagen ikke dermed vunden hos

mig

mig; thi jeg finder aldeles ingen Nødvendighed deri, at det just skal være Kierlighed til mig, der tvinger Symphor til at handle saaledes, som han gior; siden De maae tilstaae mig, at enhver herskende Sindslidelse har et lige vidt udstrakt Herredømme over det menneskelige Hierte. Ja; det nægter jeg Dem ikke, svarede Bartvel, men jeg finder tillige ikke at nogen anden Sindslidelse end Kierlighed kan føre Herredømmet i denne Begivenhed. For saa vidt, svarede hun, som Kierlighed er Grundvolden og Sporen i dem alle, kan De have Ret; thi den Gierrige elsker sine Penge; den Hovmodige det overste Sæde; den Lade gode Dage; Fraadseren et opfyldt Bord, og Spilleren Kort og Tærninger; men intet af alt dette er Elskov, og det, De forstaaer ved det Navn Kierlighed, endskiønt de frembringer lige saa ubegribelige Virkninger, som den. Godt, tog Bartvel Ordet, men sig mig da noget, som Symphor kunde elske, og hvis Erholdelse han kunde naae ved sin Hengivenhed for Deres Herr Fader? En overflødig skiønt ubetydelig Fode for sin Nysgierrighed, svarede Eulalia; thi enten slaaer min Kundskab om det menneskelige Hierte ganske feyl, eller og er Symphor ikke allene det nysgierrigste Menneske paa Jorden, men denne Sindslidelse har endog saa ganske og aldeles bemestret sig ham, at han var istand til at opofre baade Ære og Velfærd for at fyldestgiøre den. Det er altsaa den, og intet andet, der fører ham saa ofte til min Fader; thi er det endskiønt gamle og ubetydelige Anecdoter og Beretninger han bekommer af ham, saa ere de dog paa en vis Maade nye for Symphor, og han griber

efter

efter dem med den samme Begierlighed, som en ødelagt og forhungret Lækkertand efter et stykke Grovbrød. Desfor, uden er den heele fornuftige Verden eenig om, at Nysgierrighed er en Feyl, og det kunde den ikke være, dersom ikke Daarligheder og Bornerier var Maalet for den; thi naar dens Attraae allene gik ud paa at erhverve nyttige og betydelige Kundskaber, saa var det en Dyd, der fortiente den største Høyagtelse.

Men set nu ogsaa, blev hun ved, at Deres Slutning var rigtig og bedre grundet end min, saa kan De dog ikke, uden at fornærme mig, have mindste Anledning til at frygte enten for ham eller hans Kierlighed. Har en oprigtig Kierlighed ikke stedse Frygt i Følge med sig, sagde han, og hvilken sand Elsker frygter ikke? Det vil jeg tilstaae Dem, svarede hun, saa længe han endnu er uvis om sin Elskedes Sindelag, men saa snart hun har erklæret sig til hans Fordeel, saa er hans Frygt en virkelig Fornærmelse for hende, siden den sætter en Tvivl forud om hendes Oprigtighed og tilsvorne Bestandighed. Deres Frygt ved denne Leylighed er altsaa en dobbelt Fornærmelse for mig; siden den er en lønlig Anklagelse saavel imod min Tænkemaade, som gode Smag. Hvormed det, min Beste; sagde Bartvel, Symphor er velskabt, besidder baade Forstand og Videnskaber, og er Herre over en anseelig Formue. Nu vilde De vel, svarede Eulalia med en meget skielmsk Mine, at jeg skulde forsikre Dem, at De langt overgaaer ham i alle de anførte Poster, den sidste undtagen

undtagen, men det gior jeg aldeles ikke. I det Sted vil jeg spørge Dem ved hvad Leylighed jeg har givet Prøver paa, at jeg lod mig leede af Øyet, og at heele Tænkekraften var draget hen til det, siden hans Skabning skulde være saa farlig for mig? Hvad hans Forstand og Videnskaber er angaaende, da nægter jeg ikke, at De er en langt stærkere Tillokkelse for mig, fordi jeg aldrig begvemmer mig til at give en Mand min Haand, om hvis Forstand jeg ikke er saa overbeviist, at jeg trygt tør antage ham til min Ledsager paa Livets slibrige Bane; at jeg med en usminket Fornøyelse kan foredrage hans Meeninger for mine egne, og indrette alle mine Handlinger efter hans Velbehag. Denne Sikkerhed er det umueligt, at faae ved Symphors Omgang, siden hvert et Ord af hans Mund synes snarere at begiere Underviisning end tiene til at underviise, og jeg besidder langt fra ikke Forfængelighed nok til at troe mig dygtig dertil, allerhelst da han er paastaaende i høyeste Grad, saa ofte det falder ham ind at legge sine Meeninger for Dagen; og de Underretninger, han søger at indhendte, hverken gior ham eller Meddeeleren Ære. Til et Beviis herpaa vil jeg meddeele Dem vores Gaars Samtale; og ifald De kan blive et Glimt af Elskeren vaer i den, saa er De ulige meere klarseende end jeg.

Efter at han ved mange Omsvøb, og ved at tage tyve Ting i Haanden og legge dem fra sig igien, endelig naaede det, som hans heele Hu og Attraae var henvendt til fra det, at han kom ind til mig, og som bestod i at

see

see Indholdet af to stykker Papiir, der laae paa mit Clavеer, hvoraf det ene var en Skrædder-Regning og det andet Kokkepigens Dag-Seddel, saa blev hans Hierte saa lettet, at han kunde tale uden ved afbrudte Ord, og sagde: Men skulde det vel ogsaa være vist hvad der siges om Froken W...s Giftermaal med Herr L...?

De jeg har hørt tale derom giver det alle ud for en Sandhed.

Har De da været længe forlovede

Det er mig ganske ubekiendt.

Men De og Froken W.... har jo dog stedse været overmaade gode Venner?

Det er en Sandhed, men deraf flyder jo ikke, at jeg ogsaa skulde være hendes Fortroelige; thi saa havde hun faaet mange.

Men da De dog er kommen meget ofte sammen, har De da ikke kundet merke om De bar Godhed for hverandre?

Om jeg ogsaa havde merket det, meener De da, at jeg vilde gaae hen og giøre mine Opdagelser alle og enhver bekiendte?

Forhen havde det været en anden Sag, men nu da Vedkommende selv tilstaaer det, hvorfor vil De da gjøre en Hemmelighed deraf?

Kan jeg gjøre Dem en Tieneste dermed, saa vil jeg gierne tilstaae Dem, at jeg aldrig har merket det ringeste dertil.

Saa maae det ogsaa være en Beslutning, som er bleven fattet i en Hast paa begge Sider.

Det er just ingen Følge; thi jeg har aldrig seet Herr L... i Herr W...s Huus uden i stort Selskab, og det er ikke i Dem, at man finder den bequemmeste Leylighed til at gjøre slige Opdagelser.

Siig mig, om De finder, at Frøkenen gior et godt Partie?

Det kiender jeg ikke Herr L... nøye nok til at kunde bestemme.

Jeg meener kun i Betragtning af de mange anseelige Tilbud, som Rygtet siger at hun har havt?

Saa vidt man kan slutte, har hun anseet dette for det beste.

Hvad Alder mon Frøken W... vel har?

Hun kan ikke være meget ældere end jeg.

Og hvor gammel er De, min deylige Froken?

Det staaer i min Faders Bibel.

Formodentlig giver Herr W'... sin Daatter ingen anden Medgift end et anstændigt Udstyr; siden han har flere Børn?

Det er meget mueligt.

Mon Brylluppet skal være strax, eller opsettes til Brudgommen faaer en bedre Post?

Derom kan jeg slet ingen Underretning give Dem.

Jeg gad gierne vist hvem der har fortient sig en Kuppel-Pelts der?

Jeg tænker ingen; thi Froken W... trænger ikke til slige Folk.

Men det gaaer dog gemeenligen saa til, naar man ikke har hørt det ringeste Nys om slig en Sag, førend alle Ting er klappet og klart.

Har De da en Fortegnelse over alle de Personer her i Byen, som har et godt Øye til hverandre?

Langt fra, min deylige Froken, men sligt ordes dog alletider.

I denne Tone vedligeholdt han Samtalen i nogle Timer, og nu overlader jeg det til Dem selv at dømme, om

De

De finder den saa behagelig, at et Fruentimmer, der har ringeste Tænkekraft og Skionsomhed kunde fristes til at udvælge ham til sin Selskabs-Broder for Livstid, saa længe hun ikke havde tabt alt Haab om at bekomme nogen anden? Dersom De havde fuldkommen Raadighed over Dem selv, min tilbedede Eulalia, sagde Bartvel, saa kunde og burde jeg være ganske roelig; men De kan forlade Dem til, at Deres Herr Fader anseer Symphor med ganske andre Øyne end De; og dersom han da deels beder og deels befaler Dem at ægte hans Yndling, hvorledes vil De vel ved Deres Ømhed og Lydighed undslaae sig derfor? For det første har jeg sagt Dem, svarede hun, at der ikke er mindste Anledning til at troe, at Symphor bær mindste Tilbøyelighed for mig, og dernæst strækker Lydigheden, som jeg skylder min Fader, sig ikke videre end det kan bestaae med en god Samvittighed. Denne kan aldrig tillade mig at give Symphor min Haand, siden jeg er overbeviist om, at jeg aldrig kunde blive saa god en Kone for ham, som jeg burde være, og i hvor mange og store en Ægtefælles og Husmoders Pligter end ere, saa vil jeg dog stræbe at opfylde dem, men mit Hiertes Følelser maae giøre mig Byrden let; thi formindsker det endskiønt Fortienesten i at udøve dem, saa betager det mig tillige Fristelsen at ledes paa Afveye; og da De veed, at mit Hierte er ganske og aldeles i Deres Vold, saa kan De ogsaa forde Dem til, at De og ingen anden skal nogensinde blive Eyere af min Haand. O min inderlig Elskede! raabte Bartvel og kyssede hendes Haand med den største Henrykkelse; Ord ere alt for svage til at takke Dem for denne dyrebare

Forsikkring; men hver en Handling i mit heele Liv skal bevidne Dem den Taknemmelighed, som mit Hierte flyder over af. De er mig kun liden Tak skyldig derfor, sagde hun med et kierligt Øyekast, siden mit eget Vel og mine tilkommende Dages Lykkalighed forbinder mig til at handle saaledes.

Imidlertid havde disse tvende Elskende hver paa sin Side baade Ret og Uret i Henseende til Aarsagerne, der droge Symphor saa flittig til Gereons Huus; thi vel havde Nysgierrigheden, som Eulalia sagde, været hans første og fornemste Aarsag dertil, men han havde ikke saa snart lært at kiende Eulalias mange og store Fortienester førend de ham selv uafvidende giorde det heftigste Indtryk paa hans Hierte; og hans Længsel efter at see og tale med Daatteren havde allerede længe dreven ham til Gereons Huus, uden at han selv vidste andet, end at Faderens Fortællinger var Magneten der drog ham efter sig. Vel følede han meere Glæde end Misfornøyelse ved at høre, at Gereon var ude, siden det gav ham Leylighed at gaae lige til Eulalia, men de mange Ting, han havde at spørge om, gav ham ikke Stunder til at spørge sig selv; hvad det var der opvakte denne Følelse af Glæde hos ham; thi at kiende sig selv, var det, som han af alle muelige Kundskaber mindst lagde sig efter. Hvad enten nu Bartvels Frygt havde giort Eulalia meere opmærksom paa Symphors Forhold, eller og hans dagligen tiltagende Lue brød meere og meere frem og yttrede sig i hans Øyekast og Lader, saa varede det dog ikke længe førend hun blev overbeviist om hos sig selv, at Bartvel ikke havde havt saa ganske

Uret

Uret i' at paastaae, at Symphors idelige Besøgelser havde andre Hensigter end at høre gammelt Nyt, men uden at lade sig merke for nogen med denne Opdagelse besluttede hun at dæmpe denne Lue i Fødselen, og da et stift og tilbageholden Væsen let maatte falde hendes Fader i Øynene og bringe ham til at efterforske det, som hun nødig vilde, at han skulde vide, saa troede hun, at det beste og korteste Middel til at giøre sig forhadt hos Symphor paa, var at qvæle og ængste hans Nysgierrighed paa alle muelige Maader.

Hidindtil havde hun stilt sig an, som om hun hverken havde merket, at han skulde læse og have hvert et stykke Papiir i Haanden, som han fik Øye paa, eller kiendte Kilden til hans utaalelige Fritten og Spørgen om alle ham ganske nvedkommende Ting, men da hun frygtede for, at han maaskee antog denne Høflighed for et Bifald, og grundede sin Tilbøyelighed for hende paa en Overeenstemmelse i begges Tænkemaade, saa troede hun, at det var høy Tid at drage ham af sin Vildfarelse. Da hun altsaa en Dag, hvori hun var temmelig vis paa Symphors Komme, søgte efter en betalt Regning, lod hun endeel Qvitteringer blive liggende omstrøede paa et Bord, for af dem at tage Leylighed til at beskiemme og bryde Symphor. Han indfandt sig ogsaa rigtig, men neppe havde han sagt hende god Dag forend de omstrøede Regninger med en meere end magnetisk Kraft trak hans ganske Siel og Opmerksomhed til sig, saa at endog hans Kierlighed til Eulalia ikke formaaede at drage Øyet fra Papirene hen til hendes Ydigheder. Eulalia stillede sig an, som om alle hen-

des Tanker vare henvendte til lykkelig at efterligne en Roses Skionheder, som hun syede paa, og vedligeholdt derfor Samtalen uden at løfte Øyet fra sin Ramme, endskiønt hun gav meget nøyere Agt paa alle Symphors Bevægelser end paa sit Arbeyde. Symphor, som i hendes forstilte Flittighed fandt meere end det halve af hans Møye lettet i at faae Indholdet af disse fristende Papirer at vide, troede, at han gierne kunde afkorte nogle af sine Omsvøb til at faae Fingre paa dem, hvorfor han blev ved at gaae op og ned af Gulvet, og med sin skiødesløse Mine at bemægtige sig den ene Regning efter den anden. Eulalia blev ikke saa snart vaer, at han lagde den sidste bort, førend hun stak sin Syenaal fra sig og med et spøgt Smiil spurgte ham: Nu hvad synes Dem, er jeg en god eller slet Huusholderske? Symphor, der var sig intet mindre ventende, end at hun havde seet det ringeste af hans Foretagende, blev overmaade forbauset, og svarede i en kiendelig Forvirring: Hvad vil De sige, min naadige Frøken? Jeg forstaaer det virkelig ikke.

Da synes mig dog, at mit Spørgemaal er lige saa forstaaeligt som naturligt, siden det er mig umueligt at udfinde nogen anden Aarsag til den Iver, hvormed De har efterseet mine Regninger, end en opstigende Begierlighed til at komme i Erfaring om hvad enten jeg holdt godt eller ilde huus; thi De vil dog vel ikke, at jeg skal anse Dem for min Faders Spion, og troe, at De har paataget sig at skaffe ham det at vide, som han undseer sig selv

selv ved at spørge en tyve Aars gammel Pige om, der paa tredie Aar har forestaaet hans heele Huus.

De taler jo længere jo meere uforstaaelig; thi hvad skulde jeg vel udspionere for Deres Herr Fader?

Hvortil jeg brugte mine Penge.

Og hvorledes skulde jeg faae det at vide?

Ved at stiele sig til at eftersee mine bekomne Regninger, som De nu nyeligen giorde.

Hvilke Regninger?

De, som De tog der af Bordet og læste.

Det er mueligt, at jeg kan have taget dem i Haanden, men læst dem har jeg sikkert ikke.

Da lod det i mindste saa paa Deres Synes Bevægelse; og naar De ikke læste dem hvad vilde De da med Dem?

Det er en Vane jeg har, at naar jeg gaaer i mine egne Betragtninger, og der er et stykke Papiir i Nærværelsen, saa skal jeg have det i Haanden.

Det er meget besynderligt, at denne Sandseløshed just holder ved saa længe indtil De er gaaet hver en Lap igiennem. Jeg havde engang en Abekat, hvis Poter kloede lige saa stærkt efter Papiir; dog med den Forskiel, at han flæbede det bort, men de legger hvert Stykke paa sit

Sted igien. Imidlertid skulde De dog see til at vænne Dem af dermed, om ikke for Deres egen Skyld, saa dog af Ærbødighed for Deres Forældres Aske.

Deres Advarsel, min Deylige, vil være det kraftigste Middel imod denne Vane, der i sig selv er saa ligegyldig at jeg ikke seer hvori den enten kunde legges mig eller mine Forældre til Last.

Det vil jeg oprigtig sige Dem; thi i hvor uskyldig De end holder den for at være, saa strider den dog imod al Levemaade, og kan drage den Beskyldning over Deres afdøde Forældre, at de har forsømt Deres Opdragelse, siden den første Regel som Børn bør indprentes er den, at holde sine Fingre fra andres Penge, og sine Øyne af andres Papirer; og begge Deele ere høyst nødvendige, fordi der alle Tider klæver en Art af Mistanke paa dem, som ikke vogter sig derfor. I det mindste har jeg alle Tider holdt den, der ikke kunde see Penge uden at røre ved dem, for et meget begierligt Menneske, og den, der søgte at kikke i mine Bøger eller Skrifter, for en Speyder, som man havde Aarsag til at vogte sig for.

Det er en meget streng Udtolkning; og jeg vil haabe at Deres Billighed dog giør en Undtagelse.

Den er i det mindste meget liden; thi det mildeste Navn sligt et Forhold, i hvor fiint og behændigt det end er,

er, kan belegges med er Nysgierrighed, men er den i og for sig selv andet, end et fiint Speyderie, siden denne hæslige og daarlige Sindslidelses fornemmeste Øyemeed er at komme efter det, som andre vil dølge, om det saa og bestod i hvad Hoved-Tøy man fandt meest Behag i? Vigtigheden af Opdagelsen giør i mine Tanker saa lidet til Sagen, at jeg tvert imod jo ubetydeligere den er, jo straffældigere anseer jeg Opdageren; ligesom jeg, naar jeg var Dommer, vilde straffe den haardere, der stial en halv Skilling end den der tog en Ducat; thi det første Tyverie viiste Tilbøyeligheden til at bemægtige sig alt det man saae, og en umaadelig Hengivenhed til Lasten; det sidste derimod kunde have sin Oprindelse af Fristelsen til at komme i Besiddelse af en større Summa, end man havde været Eyere af paa engang i sin heele Levetid.

Jeg merker meget vel, at De meere vil viise Deres Kunst i at forsvare en antagen Satz, end yttre Deres Hiertes Meening; thi De veed alt for vel hvor mange store og vigtige Opdagelser man skylder den menneskelige Nysgierrighed til at fordømme den saa ganske og aldeles.

Til de fleeste og vigtigste Opdagelser, min Herre, har Hændelsen biedraget lige saa meget som Nysgierrigheden; og desforuden er der en græsselig Forskiel imellem en Fornuften værdig Attraae efter Kundskab og en utidig og barnagtig Nysgierrighed.

Vil De, min deylige Frøken, ikke være af den Godhed og sige mig, hvorpaa De kiender dem fra hinanden?

Jeg merker meget vel, min Herre, at De behager at drive Spot med mig ved at forlange en Beskrivelse over disse Kiendetegn, som Deres egen Forstand har længe underrettet Dem om; men paa det De ikke skal troe, at jeg har laant mine forebragte Tanker, saa vil jeg sige Dem, at da efter mit Begreb om disse to Ting, Attraaen efter Kundskab setter en dyrket Fornuft forud, saa indseer det Menneske, som føler den, ogsaa Indskrænkelsen af de meddeelte Evner og udvælger sig derfor en vis Bane til at indhente den paa, og uden at lade sig forleede at vige af enten til høyre eller venstre Side fortsetter han sin Vey ufortrøden, indtil han naaer sit foresatte Maal. Den Nysgierrige derimod vil vide Alting, høre Alting og see Alting. Et par Gadedrenges eller drukne Kierlingers Slagsmaal, er lige saa vigtig for ham, som et Feltslag Fædrenelandets Velfærd beroer paa; et løst Rygte, en af Spog eller Ondskab opfunden Tildragelse er i hans Tanker den uryggeligste Sandhed; og et Papiir, som han ikke kan faae Øynene i, den grueligste Marter for hans Siel. Da han nu idelig søger at bebyrde Hoved og Hierne med en utroelig Hoben Ting, saa har han heller ingen Tid til at anstille de behørige Undersøgelser om Deres Rigtighed; men han regner sine Kundskaber efter Qvantiteten og ikke Qvaliteten; og stolt og opblæst af dem er han vaastaaende og haardnakket i sine Meeninger, og forfægter et Eventyr, som en Skalk har bunden ham paa Ærmet med Uhøflighed endog imod

imod Personer, hvis Pligt det er at vide denne Sags egentlige og rette Sammenhæng. Dette Forhold gior, at den Fornuftige skyer ham; hans Dumdristighed, i at trænge sig ind i ham uvedkommende Samtaler, gior ham foragtelig; og hans Færdighed i at danne hundrede Spørgsmaal over det, som ikke fortiente eet, gior hans Selskab meget kiedsomt og besværligt for de faa Venner han endnu har.

Har Erfarenheden eller Indbildningskraften dannet dette høyst ufordeelagtige Billede?

Erfarenheden, min Herre; det er malet efter Naturen, og jeg kiender Dem, som det ligner paa et Haar.

Men kunde det ikke være mueligt, at De giorde samme Personer Uret ved at betragte Dem fra den værste Side? Det er ikke alletider vigtigt hvad der synes saa: de betydeligste Tildragelser har som oftest deres Oprindelse af meget ubetydelige Ting; og den, der vil kiende Menneskets Hierte og dets Drivfiædre, maae give Agt paa dets ringeste Foretagende.

Deri er jeg enig med Dem, men slig en Paaagtere er beskeden og vaersom; han forhindrer ikke sine egne Hensigter ved at lade sig forstaae med dem; og ved en uophørlig Frit, ten ligesom varer for sig.

Der kunde dog gives Leyligheder hvor det ikke allene var undskyldeligt, men endog roesværdigt at opdage det, som andre skiuler.

Kun

Kun to, saa vidt, som jeg kan see, den ene: at afværge overlagt Ondt, og den anden: at understøtte skamfulde Trængende; men i det første Fald kan Undersøgelsen kun strække sig til bekiendte Lastværdige; og i det andet vil Efterforskelsen meget snart standse; siden meget faa Mennesker har Evne til at hielpe mange, og vil den, der kun kan giøre lidet godt, ikke aabne sin Haand førend han kiender alle Ulykkelige for at kunde udsøge den meest Trængende iblandt dem, saa omkommer den Ulykkelige formodentlig i den Tid Undersøgelsen skeer.

Jeg troer dog, at der kunde findes fleere; som for Exempel, naar saa mange foreenede Tillokkelser og Fuldkommenheder, som de, den fortræflige Eulalia besidder, havde giort saa heftigt et Indtryk i et Menneskes Hierte, at han sat al sin Lykkalighed i hendes Besiddelse, var han da at fortænke, om han paa det nøyeste efterforskede, om hendes Hierte var urørt endnu, førend han lod den antændte Lue gribe videre om sig?

Det vilde komme an paa hendes Tænkemaade i den Post.

Men naar hun nu tænkte, som De.

Saa vilde sligt et Forhold giøre et meget ufordeelagtigt Indtryk hos mig, saa fremt jeg merkede det.

Og hvorfor det?

Fordi

Fordi jeg vilde anſee ham for nysgierrig; og Nysgierrighed er mig endnu meere forhadt end Mistænkelighed, siden man dog ved den yderſte Forſigtighed kan undertiden befries fra den ſidſte, men den førſte lader een aldrig i Roe.

Ved denne Samtale havde Symphor følet tuſende forſkiellige Bevægelſer, hvoraf ikke een eneſte var behagelig; de faa ſande Venner, ſom han havde havt, havde saa ofte foreholdt ham alle de Feyl, ſom Eulalia beſkrev ſin Nysgierrige med, at han ikke kunde have ringeſte Aarſag til at tvivle om, at hun havde havt nogen anden Original til ſit Portrait end ham ſelv, men de Følelſer, der bemeſtrede ſig hans Barm ved hines Foreſtillinger og hendes Beſkrivelſe vare hinanden alt for uliige, at han ikke af dem ſkulde lært at kiende hvad der gik for ſig i hans Hierte, og den Magt Eulalia havde over det. Harme, Forbittrelſe og Foragt havde været Virkningen af de førſte, saa at han, iſteden for at takke ſine Venner, og rette ſig efter deres Advarſeler, anſaae dette ſande Venſkabs Beviis for en opſtigende Misundelſe; belønnede i Følge af denne ugrundede Mistanke, deres Nidkierhed med bidende Ord, og bad dem trodſigen at forſkaane ham i Fremtiden for ſlige forſtilte Irretteſettelſer, ſom han ligeſaa lidet vilde taale, ſom de vare berettiede til at meddeele ham dem. Derimod var hvert et Ord af Eulalias Mund, ſom et hvæſſet Sværd der aik igiennem hans Bryſt; Skamfuldhed og Forvirring overdrog hans Anſigt, Kummeren over at miſhage hende betog ham Kræfterne til at anføre noget af alt det til ſit Forſvar, ſom Egenkierligheden beſmykkede hans

latter-

latterlige Nysgierrighed med, og der feylede kun lidet i, at han selv havde anseet denne mægtige Sindslidelse for en Last, endskiønt den hidindtil havde været en Dyd i hans Øyne: Men hans Smerte steg til den høyeste Grad, da Eulalia, efter at hun først havde givet ham at forstaae, at hun holdt ham for at være nysgierrig, reent ud sagde, at et Menneske, der havde den Lyde var hende forhadt.

Hans Fortvivlelse derover var saa stor, at der kun feylede lidet i saa havde han fattet den Beslutning aldrig at see Eulalia meere, og ved Hielp af Fraværelsen at udslukke hans Kierlighed. Men Haabet understøttede ham i en Hast med den smiggrende Fortrøstning, at dersom han ved sit Forhold kunde udslette det Begreb, som hans Elskede havde giort sig om ham, saa vilde dette Vidnesbyrd paa hans Attraae at tækkes hende maaskee blive det kraftigste Middel til at røre og vinde hendes Hierte, og en Talsmand, der formaaede at udrette meere til hans Fordeel end den største Veltalenhed og de meest bevægelige Bønner. Til den Ende fordobblede han sine Besøgelser hos hende, og paalagde sig saa stor en Tvang i dem, at hans Nysgierrighed ikke i mindste Maade brød frem, eller hun kunde i Anledning af den, faae noget at holde sig ved til at bryde ham med, som hendes Forsæt var. Det, der kostede ham allermeest at vogte sig for, var at undertvinge Lysten til hans ubetydelige Spørgen og Fritten, men saa ofte der ved den lange Vane kom et af disse Spørgsmaale frem, brød han strax af og bragte en Me-

tarie

tarie paa Bane, hvori han best kunde viise sig til sin Fordeel, saa at han ved et par Leyligheder, lagde meere sund Forstand og gode Indsigter for Dagen, end Eulalia havde sunden hos ham i al den Tid hun havde kiendt ham.

Eulalia havde selv al for megen Fornuft, at hun ikke skulde indsee hvad der havde tilveyebragt denne Forandring hos ham, men da det langt fra ikke var hendes Hensigt at bedre ham, naar det skulde skee paa hendes Bekostning, saa begyndte hun at frygte, at hun havde betient sig af et galt Middel til at naae sit Øyemeed, og at hun, istedet for at skille sig af med Symphor, havde selv givet sin Fader de stærkeste Vaaben imod sig til at samtykke og paastaae denne Forbindelse. Men i hvor høyligen end det udvortes Skin bekræftede Symphors Bedring, saa kunde hun dog ingenlunde troe, at hans Nysgierrighed var helbredet fra Grunden af og besluttede derfor ved sig selv at sette ham paa Prøve ved første Leyliahed. Den første hun kunde finde dertil var et Brev, som hun bekom fra een af hendes Bekiendtere, og som ikke indeholdt andet end en Begiering om at laane en Bog, tillige med de sædvanlige Complimenter. I dette Brev lagde hun en meget lille Perle paa saadan en Maade, at naar nogen, som ikke vidste, at Perlen var der, aabnede Brevet, saa maatte den falde ud, og da hun havde giort det, lagde hun Brevet paa sin Ramme. Imod den Tid, at Symphor pleyede at indfinde sig, kaldte hun paa sin Pige, gav hende adskillige Ærinder i Byen med den Befalning, at dersom hun ikke fandt hende allene naar hun kom tilbage, saa skulde

hun

hun kalde hende ud for at sige hende Beskeed. Hendes Hensigt herved, var at give Symphor Leyligbed til at læse Brevet, uden at han kunde mærke det; thi læste han det, saa var hun vis paa, at han enduu var lige nysgierrig, og haabede altsaa, at denne Feyl nok skulde forskaffe hende Leylighed til at skille sig af med ham og Faren, som hans Kierlighed truede hende med, men læste han det derimod ikke, saa vilde hun, det første enten han eller hendes Fader talede til hende om denne Forbindelse, giore dem en aabenhiertet Tilstaaelse om den Troeskab, hun havde lovet Bartvel, og at hun inter Hierte havde meere til at give bort.

Symphor kom, og lidet efter ham Kammerpigen, som begierede at tale et par Ord med Frøkenen. Hun svarede hende: Jeg skal strax komme; men desuagtet blev hun siddende. Symphor, som merkede det, og hvis Hierte brændte af den heftigste Begierlighed til at faae fat paa Brevet, der laae paa Rammen, bad hende, at hun ikke skulde lade sig holde tilbage af hans Nærværelse; thi ellers blev han tvungen til at berøve sig selv den Lykkalighed hans Hierte smagte i hendes Selskab. Det haster just ikke saa meget med hvad hun vil mig, svarede Eulalia; men da hun har havt mange Ærinder, saa har hun meget at sige mig, og det var uartigt at lade Dem være saa længe allene. Jeg havde smiggret mig med det søde Haab, sagde han, at De ikke meere ansaae mig for fremmed, men som en Ven, hvis Nærværelse aldrig er til Ulevlighed, men naar De giør slige Omstændigheder med mig, saa er det et Tegn til, at jeg falder Dem besværlig,

og

og det samme som en Befalning, at jeg skal gaae. For at viise Dem, at det langt fra ikke er saaledes at forstaae, sagde hun, saa vil jeg betiene mig af Deres Tilladelse, men dersom jeg giør Dem Tiden noget lang, saa beklag Dem ikke over mig, siden De selv har vildet havt det saa. Hvorpaa hun reyste sig og gik fra ham.

Hvor inderlig glædede Symphor sig ikke, da han saae hende gaae bort uden at tage Brevet til sig, som han havde frygtet for; han gav sig neppe Tid til at lade hende lukke Døren i efter sig førend han greb efter Brevet, og hans Begierlighed efter at faae Indholdet af det at vide var al for stor, til at han kunde aabne det med den behørige Forsigtighed, meda det kun var kort, saa fik han det i en Hast igiennemlæst og lagt paa sit forrige Sted. Nu, da hans Nysgierrighed vae bleven stillet, overlod han sig ganske til alle de behageligt Forestillinger, som han troede at kunde have Føye til at drage af dette Tilfælde: Han ansaae det, at Eulalia var gaaet bort og havde ladet Brevet ligge, som det allerkraftigste Beviis paa, at hun ikke meere tiltroede ham den ringeste Nysgierrighed, og af denne Overbeviisning spaaede han sig selv de lykkeligste Følger, især da han ved Eulalias Tilbagekomst blev vaer, at hun ikke yttrede mindste Frygt eller Mistanke over at han havde betient sig af hendes Fraværelse til at læse Brevet, siden hun ikke engang saa meget, som kastede Øyet til det for at see, om det endnu laae paa samme Sted.

Det første Symphor var borte tog Eulalia Brevet frem og søgte med den allerstørste Vaersomhed efter sin lille Perle, men den var borte, og overbeviiste ved sin Forliis Eulalia om, at Symphors Nysgierrighed var endnu i sin fulde Kraft, at han kun vogtede sig for at yttre den i hendes Nærværelse, for at sette sig i Gunst hos hende, og at saa snart han troede at være kommen til sit Maal, vilde den viise sig igien i sin fulde Glands. Til den Ende fordobblede hun sin Venlighed imod ham, nødte ham ofte til at blive naar han vilde gaae, og var der engang imellem gaaet en Dag forbie uden at han havde ladet sig see, saa spurgte hun ham: hvad der hav' de holdt ham fra dem, med den Forsikkring, at hans Udeblivelse havde giort hende bekymret for hans Helbred. Dette Forhold satte Symphor i saa stor en Henrykkelse, at han begyndte at glemme sin Forsigtighed og efterhaanden at forøge sine Spørgsmaal, som hun stedse besvarede ham uden at forandre en Mine i sit Ansigt. Saa vis forsikkret, som Symphor end var i sit Hierte om denne Erobring, saa feylede det ham dog paa Moed hver gang han vilde aabenbare hende sin heftige Kierlighed og byde hende sit Hierte og sin Haand. Han holdt det altsaa raadeligst at lade en anden bane Veyen for sig, og da han saae daglige Prøver paa hendes Ærbødighed og omme Kierlighed for hendes Fader, saa ansaae han ham for den beste Talsmand hos en lydig Daatter og besluttede derfor at aabne sit Hierte for Gereon, siden han mindre befrygtede sig Indvendninger og Afslag hos ham end hos Datteren. Han dreyede altsaa en Dag Samtalen hen paa Gereons Lyksalighed i at eye saa fuldkommen en Daatter, og

den

den Huſvalelſe hendes Omhue og Hengivenhed maatte være ham i de Beſværligheder Aarene fører med ſig, endog ved den ønſkeligſte Helbred.

Pigen er brav nok, og jeg nægter ikke, at jeg har megen Gavn af hende; men med alt det, ſaa vilde jeg med Fornøyelſe undvære hendes Pleye for at have den Glæde at ſee hende vel gift for min Død. Jeg tænkte mindſt, at hun havde gaaet ſaa længe, og jeg begriber ikke heller hvorledes det gaaer til, at Piger, der ere yngere end hun' og ſom hverken kan ſettes i Ligning med hende i Henſeende til Skabning, Forſtand eller Formue, ſnappes bort een efter den anden, og hun bliver tilbage.

Det kan umueligt feyle hende paa Erobringer; dem maae hun have mange af.

Hvorfor Dievlen melder De ſig da ikke?

Men hvor mange har maaſkee ikke faaet Afvisning?

Ikke een, ſaa vidt ſom jeg veed.

Frøken Eulalia har maaſkee allerede giort ſit Valg?

I det mindſte er det mig ubekiendt.

Men hvormange Fortieneſter udkræves der ikke ragaa for at torde giøre ſig Haab om at blive Eyere af ſaa dyrebare et Klenodie, ſom den elſkværdige Frøken Eulalia er?

Ey; min kiere Symphor! vore Tiders unge Mennesker ere langt fra ikke ſaa beſkedne, ſom De beſkriver dem, De

troer meget snarere, at Deres Fortieneſter overgaaer al Belønning, end at de ſkulde holde noget til at være for godt til dem.

Men troer De da ikke, at den Kræſenhed, ſom De er fuldkommen berettiget til at viiſe i Valget af Deres Svigerſøn, binder mangen en Elſkers Tunge, og afſkrækker ham fra at aabenbare Dem ſit Hiertes Forfatning?

Kræſen og kræſen er to Slags, og jeg er langt fra ikke ſindet at kaſte min Daatter bort; thi det behøver jeg ikke.

Byrd og Herkomſt er venteligen een Fordring?

Ja; Pøbelen hesvogrer jeg mig ikke med, men jeg ønſker hende lige ſaa lidet indlemmet i den høye Adel.

Uden anſeelige Indkomſter giver de hende vel ikke heller bort?

Et anſtændigt Udkomme er det min Pligt, ſom Fader at ſee paa at hun faaer.

En vigtig Poſt ønſkede De vel ogſaa, at han ſkulde beklæde?

Ja; det ſkulde være mig kiert om han havde et Embede; eller og Forretninger af en anden Beſkaffenhed; thi Ørkesløshed er Fandens Hovedpude; og de fleeſte Daarligheder, ſom en Ægtemand begaaer, og hans ulykkelige Kone vrider Hænderne over, kommer deraf, at han har intet andet at tænke paa end Galſkab og Forlyſtelſer.

Men

Men meener De ikke at det er vanskeligt at finde alle disse Ting forenede med hinanden?

Saaledes som De fremsetter dem maaskee, men ikke saaledes som jeg forbinder Dem.

Torde jeg da ikke udbede mig Deres Forklaring derover?

I Henseende til Herkomsten skulde det være mig kiert om han var af Adel, dog kunde det være det samme, naar han var kommen af skikkelige og agtbare Folk og havde nydt en god Opdragelse; han skulde kunde forsørge sin Kone eller i det mindste være i en vis Vey til at naae godt Levebrød, paa det jeg nogledes kunde være vis paa, at han ikke tog hende for at rutte med hendes Skillinger; udmerkede og glimrende Egenskaber ønskede jeg ogsaa mindre at finde hos ham end Afholdelse fra Lasterne; kort sagt: det skal være en ærekier, agtbar, fornuftig og skikkelig Mand.

Torde da en Mand, som ved en indvortes Overbeviisning ikke holdt sig at være denne Afbildning meget ulig, uden Formastelse vove at bede Dem om Deres fortræflige Daatter?

Jo; hvorfor ikke det?

Da kiender jeg een, som kan fyldestgiøre de fleeste af deres Fordringer, og som i lang Tid har elsket Frøken

Eulalia paa det heftigste; men som, af Frygt for Afslag ikke har tordet vove at melde sig.

Kiender jeg ham?

Ja; min Herre.

Hvem er det da?

Det er mig selv, min Herre! Jeg elskede Froken Eulalia længe førend jeg kiendte alle hendes store Fuldkommenheder, saa at mit Livs ganske Lykkalighed staaer allene i Deres Haand.

Ikke saa aldeles, som De siger; thi endskiønt jeg for min Part vil med Fornøyelse give Dem hendes Haand, saa beroer det dog først og fornemmeligen paa hvorledes hun er sindet; thi tvinge hende vil jeg aldeles ikke.

Men kunde Deres Godhed for mig strække sig saa vidt, at De vilde tale med hende derom, saa paalagde De mig en evig Forbindtlighed. Jeg smigrer mig med at have vunden hendes Høyagtelse; og hvad Virkning vilde da ikke en Faders Overtalelser giøre hos en om elskende Daatter, allerhelst da Frøkenens Hierte, som De selv siger er urørt.

Jo, saa vidt som jeg veed, men forlad Dem i øvrigt ikke for meget derpaa; thi det er Ting som Pigerne sielden eller aldrig betroer Fædrene; men siden De siger at De har elsket hende saa længe, og har ofte været hos hende

allene

allene, saa har De dog vel ladet et eller andet Ord falde derom, og hendes Forhold derved kan meget bedre sig Dem, hvad De har at haabe, end jeg.

Hun har aldrig enten yttret Misfornøyelse eller Velbehag over mit Hiertes Ønske, som jeg nndertiden har vovet at give hende et Vink om, og derved er jeg falden paa de Tanker, at hun vilde vide deres Meening først førend hun gav sin tilkiende.

Dersom hun vil rette sig efter den, saa kan De allerede anseе hende som Deres Brud. Imidlertid skal jeg ved Leylighed tale med hende derom; og saa kan vi tage nærmere Aftale om denne Sag.

Gereon iilede og saaledes med at opfylde sit Løfte, at han Dagen derpaa ved Middagsbordet sagde til hende: Jeg skulde snart falde paa at troe, at Symphors Besøgelser just ikke har været for mine graae Haars Skyld; thi naar han nu kommer, saa opholder han sig meget længere hos dig end hos mig, og istedenfor at være fortrydelig derover, saa glæder det mig, siden det er et vist Tegn, at han bliver vel imodtaget. Det er min Skyldighed, svarede Eulalia; og jeg troer ikke at have givet min Fader Anledning til at tvivle om, at hans Venner stedse bliver vel imodtagne af mig. Men skulde Symphor, spurgte Faderen smilende, ikke blive det ligesaa meget, som din egen Ven? Det kan jeg just ikke sige, sagde hun, at han er

berettiget til det Navn. Til et endnu kierligere da? sagde den Gamle. I ingen Maade, svarede hun, det forsikker jeg Dem. Alvorligen talt mit Barn, sagde han, saa ønsker jeg intet høyere end at see dig vel gift for min Død; Siig mig derfor oprigtig hvad du tykkes om Symphor, og om du troer, at kunde leve lykkelig med ham, naar jeg gav dig ham til Mand? Da det aldrig, svarede Eulalia, er falden mig ind at betragte ham i det Lys, saa har jeg heller ikke undersøgt hans Hiertes Beskaffenhed og Tænkemaade saa nøye, at jeg kunde sige om en Kone vilde blive lykkelig eller ulykkelig med ham; men saa meget veed jeg, at hans Selskab har hidindtil ikke været mig mindre end behageligt, og at den Ærbødighed jeg skylder den beste Fader, har været det eneste der har givet ham frie Adgang til mig. Kunde da ogsaa mine Bønner og Formaninger være kraftige nok til at bevæge dig at antage ham for din Brudgom? Han elsker dig paa det heftigste, han har paa det indstændigste anholdt hos mig om mit Samtykke til at byde dig sit Hierte og sin Haand, og da jeg finder alle de Egenskaber hos ham, som jeg ønskede din Ægtefælle maatte være begavet med, saa troer jeg alle mine Bønner for din Lykksalighed at være opfyldte ved eders uopløselige Forening. Men han har jo endnu intet vist Levebrød, sagde Eulalia, og uden det har de saa ofte forsikkret at ingen nogensinde skulde faae min Haand. Det skal der ikke heller, svarede Gereon, men da det maae skee ved første Leylighed, saa kan Brylluppet gierne bie saa længe. Tillad mig da, min Fader, sagde hun, at jeg uden at giøre mig forbindtlig

ved

ved noget Løfte maae anvende denne Tid til at undersøge om vores Tænkemaade og Tilbøyeligheder ere saa overeen, stemmende, at vi kan blive lykkelige med hinanden i en Forbindelse, der paalægger saa vigtige og tunge Pligter; finder jeg det, saa skal Deres Ønske være en Lov for mig; men kan jeg derimod anføre vigtige Grunde for, at jeg aldrig kan blive saa god en Kone for Symphor', som jeg burde være, saa haaber jeg, at Deres faderlige Kierlighed forskaaner mig for at bringe Dem et Offer paa min Lydighed, der vilde giøre mig elendig for stedse. Du har Forstand, mit Barn, sagde den Gamle, og naar du vil lade den være din Veyleder og Raadgiver, saa tvivler jeg ingenlunde om, at du jo lader Symphors Fortienester vederfares Ret.

Gereon forsømte ikke at give sin Yndling Part af denne Samtale, og at forsikkre ham, at det allene beroede paa ham selv at vinde Eulalias Hierte, og at hendes Beslutning om ikke at give Haanden bort uden Hiertet fulgte med burde fordobble hans Høyagtelse for hende, siden den forvisstede ham om at faae en god Kone, og som vilde stræbe at opfylde sine Pligter. Symphor takkede den Gamle paa det ærbødigste, forsikkrede ham om en sønlig Lydighed, og skyndte sig hen at udøse sit Hierte for Eulalias Fødder. Hun tog hverken meere tilbageholden eller mindre venlig imod ham, men med den samme kolde Høflighed, som hun pleyede, og efter at han havde frembragt de sædvanlige Forsikkringer, og begyndte paa at takke hende for det Glimt

af Haab hendes Godhed havde givet ham; saa faldt hun ham ind i Talen med disse Ord: Jeg er ganske uberettiget til Deres Taksigelser, og Dem i visse Maader lagt meere forbunden end De mig; thi jeg er slet ikke af de Tanker, at et æragtigt Tilbud er en Hyldning, som et fornuftigt Fruentimmer bør anse med samme Stolthed, som en Østerlandsk Monark betragter Slaverne, der knæler for hans Trone. Det Fortrin han derved giver hende for sit heele Kiøn; den Tillid, hvormed han betroer sit Vel og sin Ære i hendes Hænder, fortiener hendes ganske Erkiendtlighed, og den kan hun ikke bedre bevidne ham end ved at nægte ham sin Haand, naar hun føler at hendes Hierte hverken kan give ham samme Fortrin, eller besvare hans Tillid. Her seer De, hvad jeg troer at skylde baade Dem og mig: en stedsevarende Erkiendtlighed for den Ære De beviiser mig, endskiønt jeg var tvungen til at vægre mig for at tage imod den.

Men hvad skulde kunde tvinge Dem dertil, elskværdige Eulalia?

Tusende Ting, men først og fremmest Omhuen for begges Lykkalighed.

Men hvad kunde De have at frygte for den, naar De betroede den i et Menneskes Hænder, der ikke allene elsker men endog tilbeder Dem?

Tilbedelse tilkommer mig ikke, og følgeligen rører den mig ey heller. Den er alt for stridig mod Egtestandens Natur, at den ikke snart skulde forsvinde, og naar Grundvolden svigter maae heele Bygningen falde.

Kiendte

Kiendte De Deres egne Fuldkommenheder, fortræflige Eulalia, saa vilde de blive Dem den sikkerste Borgen for at jeg aldrig kunde lade af at elske og tilbede Dem, men at disse Følelser vilde dagligen tiltage ved den ubeskrivelige Vellyst at kunde kalde dem sine.

Det er tvertimod den nøye Kundskab jeg har om mig selv, der overbeviiser mig om, at det ikke kan være; thi da jeg ikke vil tiltroe Dem at være saa nedrig og hykle for mig, saa kan jeg ikke anse det for andet end Virkningen af en opbragt Indbildnings Kraft eller oprørte Sandsers Sværmerie, der nødvendigen maae ophøre det første disse ere tilfredsstillede; og dette er efter mine Tanker Aarsagen, at Lykkaligheden saa sielden findes i de Ægteskaber, som man siger en heftig Kierlighed har sluttet; thi man har bæret sandselige Begierligheder med Navn af Kierlighed, og naar Besiddelsen har dysset dem i Søvn, har Fornuften og Eftertanken faaet sit Herredømme igien, og de Fuldkommenheder, som hiine havde dannet, ere med et forsvundne.

Hvad er da Kiendetegnet hos Dem paa en oprigtig Kierlighed?

Den fuldkommenste Høyagtelse, et ømt Venskab, en uindskrænket Fortroelighed og en bestandig Attraae at befordre den elskede Persons Vel, uden Hensigt til sig selv, ja endog paa sit eget Hiertes Bekostning.

Alt

Alt dette føler jeg for Dem i den høyeste Grad, min Dyrebare; og jeg vil overbeviise Dem derom med mit Livs Forliis.

Jeg vil troe Dem; min Herre, men jo meere overbeviist jeg er derom, jo høyere vilde jeg foragte mig selv, om jeg kunde give Dem min Haand uden den stærkeste Overtydning, at de var det samme for mig; men da jeg tvivler om at De nogensinde kan blive det, saa gior De vel imod Dem selv, om De vil ansee en Forbindelse imellem os, som en Sag, der neppe er muelig.

Hvorpaa grunder De denne Tvivl? Har nogen anden Fortrinet i Deres Hierte?

Mange, mln Herre; endskiønt jeg gierne vil tilstaae Dem, at De maaskee fortiente det bedre; en vis Overeenstemmelse i Tilbøyeligheder ne knytter ofte et lønligt Baand imellem visse Personer, uden at man er istand til at giøre Rede for hvad det er, der drager os meere til een end til en anden; thi at det ikke alle Tider er Fortienester der bevidner den daglige Erfarenhed; og denne Drift vil jeg reent ud tilstaae Dem er paa ingen Maade imellem os, i det mindste ikke paa min Side.

Men skulde min inderlige Kierlighed, min uafladelige Omhue til at tækkes Dem, og min Overgivelse i Deres

Villie

Villie og Velbehag ikke formaae at giøre et gunstigt Indtryk i Deres Barm.

Jeg tvivler høyligen derom, saa vidt som jeg kiender mig selv.

Men De tillader mig dog at stræbe derefter?

Naar De endelig vil, saa staaer det til Dem selv, men paa de Vilkaar, at De siden ikke beklager sig over mig, naar De seer, at De har spildt Deres Tid for intet, som De kunde anvendt med større Fordeel hos et Fruentimmer, hvis Hierte var bedre skikket til at lade Deres Fortienester vederfares Ret.

Det Haab, at bringe Dem til at lade min Kierlighed vederfares den, er alt for sødt til at kunde opgive det.

Den sikkerste Maade til reent at kuldkaste det, er den, at yttre Deres Kierlighed for mig i andres Nærværelse; dette Forhold er mig saa væmmeligt og afskyeligt, at det var istand til at forvandle de varmeste Følelser i mit Bryst til den koldeste Ligegyldighed, og vogter De sig ikke derfor, saa maae De tilregne sig det selv, om jeg i andres Paasyn ikke engang iagttager den almindelige Høflighed imod Dem.

I hvor meget denne Tvang end vil koste mit Hierte, saa skal Deres Villie efterleves, og gid det kunde overtyde Dem om, hvor aldeles mit Hierte er Deres.

Denne

Denne Overtydelse vilde bringe Dem mindre Fordeel end De maaskee troer; thi Kierlighed i og for sig selv er en Sindslidelse og følgeligen lidet eller intet at bygge paa; de bitterste Klagemaal og de dyreste Forsikkringer er derfor ganske og aldeles spildte paa mig. Det er Menneskket og ikke Elskeren jeg vil agte og skienke min Fortroelighed, og af Maaden hvorpaa De søger at fremme Deres eget og Deres Medborgeres Vel vil jeg dømme om jeg kan betroe mit i Deres Hænder; og i Deres Pligters Udøvelse, som Christen, Undersaat og Ven vil jeg hente Forsikkringen for Egtefællens. Da De nu ved det sikkerste Middel til at bevidne mig Deres Kierlighed, saa haaber jeg, at De forskaaner mig for at høre ideligen eet og det samme, men omgaaes mig som en blot Ven.

Symphor lovede hende det, og saa ofte som han begyndte paa at bringe sin Kierlighed paa Bane, faldt Eulalia ham strax ind i Ordet med den Forsikkring, at hun vidste alt hvad han kunde sige hende derom, og at hun ikke kunde svare ham andet derpaa, end at hun maatte overbeviises ved Gierninger og ikke ved Ord; saa at han uformerkt kom tilbage til sin uophørlige Spørgen igien, og i hvor kiedsommeligt det end faldt Eulalia, saa foredrog hun det dog for Bekræftelser paa en Kierlighed, som hun hverken vilde eller kunde besvare.

Imedens alt dette gik for sig besøgte Bartvel en gammel Farbroder paa Landet, og var følgeligen ganske uvidende

om

om den Fare hans Kierlighed truedes med; thi endskiont Eulalia ved ligeholdt en ordentlig Brevvexling med ham i hans Fraværelse, saa havde hun dog aldrig ladet falde et eneste Ord derom, og ved hans første Besøgelse vedligeholdt hun den samme Tavshed. Men den gamle Gereon, der ikke var nær saa stærk befæstet i denne Dyd, som hans Daatter, kunde ikke nægte sig selv den Fornøyelse at underrette nogle af sine fortroeligste Venner om sit Forehavende, og under Paaskud at udbede sig gode Raad af Dem, betroede han Dem sin Daatters Giftermaal med Symphor. De fleeste af dem vidste meget vel, at man ved slige Leyligheder sielden begierer Raad førend man allerede har taget sin Beslutning, og at en blot Forfængelighed er Moderen til denne Fortroelighed; og er derfor mindre belavet paa at høre Modsigelser end at kildre sig over Biefaldet man troer at fortiene. De fandtes derfor ganske villige til at berømme den Forsigtighed og Klogskab, som Gereon i dette Valg havde lagt for Dagen; men een iblandt dem tog Begieringen i en bogstavelig Forstand, og isteden for Lykønskninger og Biefald, sagde han sin Ven reent ud, at det efter hans Tanker var et meget maadeligt Partie for Eulalia, siden Symphor ikke besad en eneste af de gode Egenskaber, som der udfordres til at blive en værdig Hunsfader; og det øvrige Gode, der var ved ham, opsnoedes saa aldeles af hans umaadelige Nysgierrighed, at han sikkert for at tilfredsstille den, vilde findes ligesaa villig til at opoffre Kone og Børns Velfærd, som han ved den havde giort Hinder i sin egen Forfremmelse, og var bleven skiødesløs og efterladen i sine Pligters Opfyldelse.

Gereon

Gereon anhorte disse Forestillinger med den kiendeligste Misfornoyelse; og jo meere Beviiser denne redelige Mand stadfæstede sit Forebringende med, jo ivrigere blev Gereon i at forfægte Symphor: det var altsammen skammelige Opdigteiser af den forteste Ondskab, og Avinds udspyede Gift, der kaagede i hver en Aare hos mange, ved Overbeviisningen om ikke at kunde naae hans Fortienester, og endeligen sluttede han sit Forsvar med en Eed, at hans Daatter skulde have Symphor til Mand eller ogsaa blive ugift, saa længe som hans Øyne vare aabne. Nu var just denne samme Mand en meget stor Ven af Bartvel, og den Tilboyelighed, som han meget vel havde merket, at han bar for Eulalia, havde maaskee bevæget ham til at tale desto heftigere mod Symphor, dog uden at træde Sandheden for nær. Den første gang han saae Bartvel efter at han var kommen fra Landet, fortalte han ham iblandt adskilligt andet Nyt iligemaade, at Symphor skulde giftes og have Eulalia. Bartvel studsede vel noget ved denne uventede Tidende, men fattede sig dog i en Hast og svarede, at det venteligen ikke var andet end et løst Rygte, der gruudede sig paa Formodninger; thi saa snart en ung Mandsperson kom jevnligen i et Huus, hvor der var en giftefærdig Pige, saa forlovede Byen dem strax, enten saa nogen af dem havde tænkt derpaa eller ey. Hans Ven forsikkrede ham derimod, at han havde sine Efterretninger fra en meget sikker Haand, og for at overtyde ham derom fortalte han ham den heele Samtale han havde havt med Gereon. Mange og forskiellige Bevægelser bemægtigede sig Bartvels

Barm

Barm ved denne Fortælling; han tvivlede ikke længere om, at han var forraadt og forglemt af Eulalia, og den Hemmelighed, som hun havde giort af dette Forslag for ham, var i hans Tanker det allerstærkeste Beviis paa hendes Utroeskab. Han besluttede derfor ved sig selv at betale den med den yderste Foragt, og istedenfor at giøre hende Bebreydelser over hendes lige saa nedrige som uforsvarlige Forhold, da at skye hendes Nærværelse overalt, og aldrig meere at sette sin Foed i Gereons Huus.

I nogle Dage blev Bartvel ogsaa sit Forsæt meget troe; men efter deres Forløb følede han den heftigste Attraae hos sig til at vide, hvorledes Eulalia vilde blive til Mode ved at høre, at hendes Giftermaal var ham bekiendt, og at følgeligen hendes forstilte Ømhed og falske Forsikkringer ikke meere kunde føre ham bag Lyset; saavel som hvad Undskyldninger hun kunde udsinde til at besmykke sin Sag med. Hvorfor skulde jeg vel ogsaa, sagde han til sig selv, skye hende, som om jeg havde en ond Samvittighed, og ikke torde see hende under Øynene? Det er jo hende og ikke mig, der har Aarsag til at skamme sig, og kan der være nogen større eller sødere Hevn for mig end den, at lade hende see hvor ligegyldig jeg er ved hendes Forliis, at jeg endog med koldt Blod kan være Vidne til hendes Brudgoms Henrykkelse og ønskede baade ham og hende til Lykke? Disse Betragtninger vare ikke saa snart anstillede førend de med et kuldkastede hans første Forsæt, saa han af alle Kræfter skyndte sig hen til Eulalia. Hun,

som forgieves havde ventet paa ham i nogle Dage, og var meget bekymret og urolig over hans lange Udeblivelse, saae ham ikke saa snart komme ind af Døren, førend hun forlod sit Arbeyde, løb ham i Møde, og raabte: Himlen skee Tak! saa faaer man Dem dog engang at see igien! hvor har De været i al den Tid, jeg forgieves har længtes efter Dem? Denne Modtagelse, der i Bartvels Tanker var en ydermere Bekræftelse paa hendes Færdighed i at forstille sig, forøgede hans Harme og Forbittrelse, saa han med et meget dybt Buk og en bidende Tone svarede: De maae forlade mig, min naadige Frøken; thi Villien har aldeles ingen Skyld i min begangne Uhøflighed; men uovervindelige Forhindringer har giort mig det umueligt at kunde iagttage min Skyldighed førend nu. Hans Ansigt, Tone og heele Adfærd overtydede Eulalia om de voldsomme Sindslidelser, der arbeydede i hans Barm; men uden at lade sig merke dermed, svarede hun ham ganske kold og fremmet: Er det allene Deres Skyldighed, som har bragt Dem herhid, saa falder det mig til at giøre Dem en Undskyldning for min overilede Bebreydelse; thi af den har jeg intet at kræve.

Det behager De kun saa at sige, min Naadige; thi det er i den strængeste Forstand ikke meere end Deres Venners Skyldighed at ønske Dem til Lykke.

Hvortil, om jeg maae spørge?

Til Deres Giftermaal med Herr Symphor.

Det havde aldeles ingen Hast havt; siden det ikke er bekiendtgiort endnu. Men behager De ikke at tage Plads; Herr Bartvel?

Det tillader Tiden mig ikke, jeg er allene kommen for at bevidne Dem den Deel jeg tager i Deres Forbindelse.

Jeg er Dem meget forbunden, endskiønt jeg maae tilstaae, at jeg ikke ventede, at De var bleven den første, der beviiste mig denne Høflighed.

Og hvorfor ikke det? Meener De, at Deres Forliis kunde gaae mig saa nær til Hierte? Falske, Troeløse og Ubestandige!

Saa fremt disse Tilnavne passer sig paa mig, saa bør De meget meere glæde end græmme sig over at blive af med mig; thi sligt et Fruentimmers Tab er en virkelig Vindning.

Om de passer sig paa Dem! Kan der være mindste Tvivl om?

Hvad Beviis har De da?

Den Troeskab og uforanderlige Kierlighed som De har tilsvoeret mig.

Nu vel! Er det en Forbrydelse?

Ney; men det, at De til Trods for alle disse Løfter giver en anden Deres Haand.

Og hvoraf veed De det?

Af den Bekiendtgiørelse, som Deres Herr Fader har giort alle sine Venner om dette Giftermaal.

Men hvilket fortiener at staae meest til troende hos Dem, enten det som andre fortæller Dem at have hørt af min Fader, eller det, som jeg tit og ofte har sagt dem, og mit Forhold bekræfter?

Ney tvertimod, ved det har andres Beretninger just faaet Stadfæstelse; thi har Deres Fader ikke foreslaaet Dem at ægte Symphor.

Det nægter jeg ikke.

Aflegger han ikke sine Besøgelser hos Dem, som Beyler?

Tilforladelig, men derfor er han ikke Brudgom.

Har De ikke giort en Hemmelighed deraf for mig?

I ingen Maade, men jeg har ikke fortalt Dem det.

Men hvorfor har De ikke giort det, naar De ikke var sindet at tage imod Symphors Tilbud?

Fordi denne Kundskab i ingen Maade kunde gavne Dem, og det var mig unanstændigt at fortælle Dem det.

Men var det ikke noget som jeg burde være underrettet om?

Vidste De da et Middel til at faae min Fader bragt paa andre Tanker?

Nej; det vel ikke; men jeg havde dog været meere roelig derved.

Det tvivler jeg høyligen om; thi jeg anseer det for een af Forsynets største Velgierninger imod Menneskene, at de kun kiender den mindste Deel af alle de Farligheder, de dagligen er omringet af, og ikke indseer Halvparten af de græsselige Forhindringer, der er i Veyen for Deres Ønsker, førend De har naaet dem; og da følgeligen en lykkelig Uvidenhed er et væsentlig Gode, saa maatte jeg kun baaren liden Omhue for Deres Vel, om jeg i dette Tilfælde havde søgt at berøve Dem den.

Men da De dog kunde og burde forestille Dem, at jeg maatte faae noget at høre derom, saa kunde De ogsaa vide, at denne Tidende vilde forekomme mig mindre rædsom, naar jeg fik den fra Dem.

Men mig synes derimod, at Deres egen gode Fornuft maatte sige Dem, at det var en Beretning, som De hverken kunde eller burde vente fra mig.

Det seer jeg aldeles ingen Grund til.

Ved enhver Handling bør en fornuftig Skabning have et vist og overlagt Øyemeed, og kan De nævne mig eet, som var Dem og mig værdig, der kunde bevæge mig at skrive

Dem denne Hændelse til, saa vil jeg strax have Uret. Hielp og Biestand heri tilstaaer De selv, at jeg ikke kunde søge hos Dem; ved at udøse mine Bekymringer i Deres Barm, kunde jeg ikke heller vilde lette Hiertets Angst, siden jeg ingen følede; thi min tagne Beslutning er alt for urykkelig, at dette Frierie kunde indjage mig Skræk. Af hvad Aarsag skulde jeg da skrive Dem en for mig ubetydelig Sag til, og i hvad Tone? Skulde jeg drive Spot med en Kierlighed, som forpligter mig til Erkiendtlighed, endskiønt jeg hverken vil eller kan besvare den? Skulde jeg giøre et Menneske latterlig fordi han viiser mig, at han har ligge bedre Tanker om mig end jeg har om ham, og burde jeg ikke med Foye befrygte, at stigt et Forhold vilde giort mig ligesaa foragtelig i Deres Øyne, som i mine egne? Thi dersom mit Hierte havde været i en andens Vold, da De giorde mig Tilbudet af Deres, vilde De da, at jeg skulde bragt min Elskers Forfængelighed et Offer af Deres Kierlighed?

Ney; det kan jeg just ikke sige.

Saa kan De ikke heller med Foye begiere det; desforuden maae jeg iagttage hvad jeg forhen har saat Dem: det er ikke for Deres Skyld, at jeg afslaaer Symphors, og vilde afslaae en Fyrstes Haand, men for min egen: det er i Overbeviisningen om at blive lykkeligere med Dem end nogen anden; men dersom De selv umager sig for at undergrave den sande Høyagtelse jeg bær for Dem, saa staaer jeg ikke inde for Virkningen af Deres Forhold. Symphors Nysgierrighed

gierrighed er mig uudstaaelig, men betænk, at jeg allene hader denne Sindslidelse saa høyt fordi den ligner Mistænkelighed.

O min dyrebare Eulalia! kan nogen elske saa inderlig, som jeg, og ikke frygte for Tabet af sit Livs Lyksalighed.

Det største Beviis De kan give mig paa Deres Kierlighed er Tillid; mit Hierte vidner med mig, at jeg fortiener den; og den som kunde betiene sig af den til at skuffe og bedrage var saa stort et Uhyre, at den Mand burde takke Himlen, som var bleven befriet fra at bindes til det. Den derimod, der ængstes og forurolliges over en Skygge, og danner sig en Elephant af en Myg, har vel fortient den Dom: Dig skee, som du troer.

Men paa hvad Maade, Engle Pige, tænker De at forandre Deres Faders Forsæt, allerhelst da hans Kierlighed til Symphor sikkert vil giøre ham haardnakket og paastaaende i denne Sag?

Jeg haaber at vores Kierlighed skal blive fremmet ved det samme Middel, som har holdt os fra at tilstaae den for min Fader; thi uagtet al den Partiiskhed De tiltroer ham for Symphor, saa vil han dog ikke give ham min Haand førend han har Levebrød. Dette nyder De sikkert førend han, og da jeg troer, at min Faders fornemste Ønske er at see mig

gift, saa vil Deres Befordring og mine Bønner ogsaa bringe ham paa andre Tanker; og jeg holdt det fordeelagtigere for os begge at lade baade ham og Symphor blive i Uvished, end at opirre min Fader ved et Afslag, især da han tillod mig at tage hans Forslag i Betænkning indtil Forbindelsen kunde sluttes.

Bartvel fandt Eulalias Forhold saa rigtigt og fornuftigt, at baade hans Kierlighed og Høyagtelse fik en nye Tilvært, og Aarsagen til hans Forbrydelse var Eulalia alt for kier, at han ikke snart skulde erholdt Forladelse, og Samtalen endte sig med lige saa megen Varme og Følelse, som Begyndelsen havde været kold og fremmet.

Symphor, der udtolkede Eulalias Høflighed og venlige Forhold for Virkningen af en hemmelig Tilbøyelighed, som Kiennets Blyefærdighed allene hindrede hende fra at tilstaae, glemte over denne vrange Udtolkning i en Hast den Tvang, som han for at tækkes hende, havde paalagt sin Nysgierrighed, og gav den Tøylen paa nye. Alt hvad hun foretog sig forlangte hun Underretning om; hvert et Stykke han saae maatte hun sige ham Navnet paa; hvad det blev brugt til; hvem der giorde slige Ting; hvad de kostede; hvor meget der vel kunde fortienes paa dem, og hvorfor de hedde saa og ikke anderledes? Eulalia, som var tvungen til at taale hans Nærværelse, saa fremt hun ikke vilde paadrage sig sin Faders Misfornøyelse, besluttede, for at dræbe Kiedsomheden, hans Nysgierrighed foraarsagede hende,

hende, at moere sig med den, og til den Ende at sette den i fuld Bevægelse ved enhver given Leylighed, uden at tilfredsstille den, og at besvare alt hvad han spurte hende om med lutter Spørgsmaale paa hendes Side. Af den Aarsag gav hun hendes mindste Foretagende og den lige gyldigste Handling et Skin af Hemmelighed; thi i hvor ubetydeligt et Ærinde end Folkene havde at forrette hos hende, saa havde De Befalning til at kalde hende ud, og skulde hendes Kammerpige enten hente hende et Torklæde eller et par Knappenaale, saa hviskede hun hende det i Øret, saa snart Symphor var tilstæde. Hvilken Føde fandt han ikke her for sin nysgierrige Siel, men hvilke Piinsler voldte den ham ikke tillige! Hver en Bevægelse forkyndte ham en Hemmelighed, som han brændte af Begierlighed til at opdage, og hvordan han end vendte og snoede sig, kunde han dog ingen Oplysning faae, siden alle hans Spørgsmaale bleve besvarede paa en Maade, der kun giorde ham meget lidet klogere end han var. For at give Læseren et fuldstændigt Begreb om den Forlegenhed, som Eulalias Snedighed satte ham i, vil jeg anføre een af disse Samtaler og Anledningen til den.

En Dag da Eulalia i Symphors Nærværelse sad og syede, kom hendes Kammerpige ind, og hviskede hende noget i Øret; hvorpaa hun ganske forundret gav sig til at raabe: allerede! reyste sig meget hastig og gik ud med Pigen. Dette var meere end nok til at piine Symphors Nysgierrighed; han havde med største Glæde givet sin heele

Guldbørse bort, for at vide hvad Pigen havde sagt, og Aarsagen til Eulalias hastige Bortgang. Men han kom næsten ganske fra sig selv, da han hørte de yderste Døre adskillige gange at lukkes op og i, og nogen, som gik meget hurtig frem og tilbage. Han løb fra en Dør til den anden, lagde Øret ganske tæt til Sprækken for om det var mueligt at snappe et eneste Ord op, eller i det mindste paa Gangen eller Rosten at kiende hvem det var, men ingen af Deelene vilde lykkes ham. Fra Døren løb han til Vinduet for at see om nogen gik ud derfra og hvem det var; dog uden at blive klogere derved, og alle Natbords-Æskerne bleve ligesaa forgieves randsagede. Da nu Eulalia kom ind igien, troede han at blive en mørk Mine vaer i hendes Ansigt, hvorfor han sagde: Er der mødt Dem noget fortrædeligt?

Hvor kommer De paa den Tanke?

Af Deres Aasyn, min Deyligste! og hvorfor skulde man vel ellers have kaldet Dem saa hastig ud?

Meener De da, at Huusholdnings-Forretninger ikke kan udkræve min Nærværelse?

Var De da Aarsagen til Deres Bortgang?

Hvorfor vil De vide det?

For om det er saa, at De har havt Fortræd da at dele Deres Bekymringer med Dem, og raade Bod paa dem om jeg kan; thi er det ikke min Pligt?

Men

Men naar det nu ikke staaer i Deres Magt?

Saa vilde jeg dog være roeligere naar jeg vidste det, siden man alle Tider forestiller sig det værste. Svar mig derfor oprigtig, om det var noget af Betydenhed eller ey?

Men kan ikke meget være vigtigt for een, som ikke er det for en anden?

Vel nok; men De har alt for megen Fornuft til at tage sig smaae Ting nær. Er maaskee nogen her i Huuset kommen til Skade?

Hvorfor skal der just være hendet noget Ondt?

Og naar det var noget godt, hvorfor skulde De da dølge det; og har De ikke grædt, dyrebareste Pige?

Har De aldrig erfaret, at Graad undertiden er en Vellyst?

I hvad Anledning har De da nu smagt den?

Bør De forlange Regnskab derfor?

Hvor kan De belegge den ømmeste Deeltagelse med saa afskyeligt et Navn?

Taler ikke enhver efter sine Følelser?

Men da Deres Følelse er alt hvad der kaldes ædelt og menneskekierligt, saa besvær jeg Dem ved den at betage mig min Uroelighed ved at aabenbare mig, hvorfor man kaldte paa Dem?

Og

Og om nu just Menneskekierligheden forbyder mig det?

Hvorledes er det mueligt?

Holder De det da for en Dyd at fortælle alle og enhver, hvad Tieneste man kunde have beviist nogen anden, eller er det ikke meget mere et Pralerie, som formindsker Gierningens Værd uendelig?

Har De da beviist nogen en Tieneste medens De var ude?

Hvad skulde bevæge mig til at sige Dem der?

Den Opmuntring det vilde give mig til at følge Deres priisværdige Exempel.

Trænger De til Opmuntring i den Post?

Jeg kan slet ikke finde mig i Dem paa nogen Tid, Deres Tale er ganske anderledes end den pleyer.

Jeg haaber dog ikke, at De kan beklage sig over den mindste Uhoflighed?

I ingen Maade, min dydige Frøken.

Hvori er det da, at De ikke kan blive klog paa mig?

At hver gang jeg driister mig til at spørge Dem om noget, saa besvarer De mig det ved et Spørgsmaal.

Men glæder det Dem ikke?

Af hvad Aarsag?

Er det Dem ikke baade et Beviis paa, at jeg er næm og lærvillig, saavel som at jeg tiltroer Dem langt større Kræfter til at underviise mig, end mig til at meddeele Dem Underviisninger?

Den tredie Overtydning, som jeg kunde faae derved, befaler Deres Beskedenhed Dem at fortie; men den er ogsaa ganske overflødig for mig, siden jeg stedse har været overbeviist om, at De besad ulige større Forstand end jeg kan roese mig af.

Det var en stor Lykke for mig, om De ikke tog Feyl heri.

Er Deres Herr Fader hiemme?

Talede han om, at han vilde gaae ud, da De var hos ham?

Ney; men jeg tænkte, at De maaskee havde været hos ham forheu.

Naar han var ude?

De har Lyst at bryde mig; min Deylige; og det giver mig Haab om, at De ikke tænker ganske ufordeelagtig om mig; thi De begreb meget let, at min Meening var, at han kunde lade Dem kalde for at sige Dem noget førend han tog bort.

Troede De da i saa Fald, at faae at vide af ham hvad jeg ikke vilde sige Dem?

Tuld

Fuld saa nysgierrig er jeg dog ikke heller. Men har De i Sinde at tage ud i Dag?

Finder De mig meere pyntet end sædvanlig, siden De falder derpaa?

Hvem kunde see paa Deres Pynt, naar saa utallige Tillokkelser drager Øyet til sig? Men jeg troede det, siden Veyret var saa deyligt.

Pleyer jeg da ikke at være i Huuse, saa snart Soelen skinner?

Just for De sidder saa meget kunde en liden Bevægelse være Dem tienlig; allerhelst om der blev Musique i Aften i Haugen; meener De der gior?

Har De hørt noget tale derom?

Ney; men om De befaler det, saa vil jeg erkyndige mig derom?

Jeg er Dem forbunden, men for min Skyld skal De ingen Umage giøre sig.

Jo mindre Symphor kunde faae udfrittet af denne, i hans Tanker, saa betydelige Hemmelighed jo meere voxede hans Begierlighed efter at opdage den, men da han merkede, at han aldrig blev klogere af Eulalia, og ingenlunde tvivlede om, at den jo maatte være hendes Kammerpige Debora bekiendt, saa foresatte han sig at anvende de kraftigste Midler han kunde udfinde til at losne en Kammerpiges Tunge. Denne Debora var en ung, munter, skielmsk og snedig Pige; uagtet

tet hun i ingen Maade var hendes Frøkens Fortroelige, saa elskede Debora hende dog inderlig, og maaskee af samme Aarsag desto høyere, siden hendes Hengivenhed for sit Herskab ikke grundede sig paa en uanstændig Gemeenskab, men paa den ærbødige Høyagtelse, som Eulalias ædle og moderlige Forhold imod sine Underhavende indskiød hende. Men da Debora med alt det dog havde holdt sig det' for en stor Skam, om hun, til Trods for sin Frøkens Tavshed, ikke skulde været Vidende om endeel af det, som hun ikke vilde sige hende, saa merkede hun ogsaa, deels ved at legge det sammen som hun saae og hørte, naar hun havde noget at forrette hos Eulalia, og deels ved efter Kammerpigernes sædvanlige Maade at staae paa Luur naar Symphor var allene hos hendes Frøken, den heele Forfatning imellem dem; saavel som hans umaadelige Nysgierrighed og den Fornøyelse Frøkenen fandt i at pine den. Hun havde ikke saa snart giort denne Opdagelse førend hun understottede Eulalia saa troeligen i hendes Hemmeligheds fulde Væsen, som om det havde været hende befalet. Kom Symphor ind, naar hun enten stod med en Pomadedaase eller en Pudergvast i Haanden, saa giemte hun den i saadan en Hast og med saa kiendelig en Forvirring, som om hun havde havt den allervigtigste Sag at skiule, og spillede sin heele Rolle saa mesterlig, at Symphor var i den faste Overbeviisning, at Eulalias lønligste Tanke var Debora bekiendt.

Saa glad, som han nu var over at have udfunden den rette Kilde til at øse Kundskab af, saa fortrædeligt var det ham

ham tillige, at han ingen Leylighed kunde finde til at drage Fordeel af den; thi han følede det uanstændige, i at forleede Tieneſtefolk til at fortælle det, Herſkabet vilde have holdt hemmelig, i al for høy en Grad, at det ikke ſkulde indjaget ham en Rædſel for at Eulalia maatte mærke hans Henſigt om hun overumplede ham i en Samtale med Debora. Han maatte altſaa udſette ſit Forehavende til næſte Søndag naar Eulalia var i Kirken; og ſaa gaae derhen under Forevendning at bede Frøkenen god Morgen først, men for at være vis paa at finde Debora endnu i hendes Værelſer, maatte han være der det første Frøkenen var borte; og til den Ende ſtillede han ſig paa et Hiørne indtil han ſaae Vognen komme ud af Gaarden, hvorpaa han ſkyndte ſig at naae Eulalias Værelſer førend Debora forlod dem. Hans Anſlag lykkedes ham ogſaa efter Ønſke; thi han fandt Debora allene og i Begreb med at legge hendes Frøkens Morgenklæder bort. Hiertet hoppede af Glæde i Livet paa ham, da han ſaae hvor rigtig hans Udregning traf ind, men uden at lade ſig merke dermed ſagde han meget venligen, god Morgen, min ſmukke Debora; er det tilladt at gaae ind til hendes Frøken? Min Frøken, ſvarede Debora, er i Kirken. Hvad allerede! raabte Sym, phor med en paatagen Forundring, jeg haabede dog, at jeg ſkulde kommet Tids nok til at ønſke hende en god Morgen, og nyde den Fornøyelſe at følge hende til Vogns.

Naar De vil det, min Herre, ſaa maae De være lidet tiiligere paa Færde en anden gang; thi for det første er min Frøken ikke blandt dem, der kommer ſidſt i Kirken og tager først

af

af den; og dernæst vilde hun ogsaa i Dag et andet Sted hen først.

Et andet Sted! og hvor da, min gode Pige?

O jeg merker nok, at De har Lyst til at føre mig paa glat Is, og sette Prøve paa, om jeg er af det Slags, der forraader Deres Herskab for at kunde lade Munden løbe. Men Debora seer ligesaa dybt i en Steen, som en anden tænker, og har lært at binde for en fuld sæk.

Det er alt for ligegyldig en Ting til at kunde kaldes Forræderie, sig mig derfor beste Debora, hvor er Frøken kiørt hen?

Naar det er saa ligegyldig en Sag, som De siger, saa kan det jo ikke gavne Dem noget at vide det, men mig vilde det kun volde Fortræd, om hun fik at høre: at jeg havde sagt det; thi hun kan ikke taale, at man taler det ringeste om hvad hun finder for godt at foretage sig.

Til Fremmede formodentlig; men med mig er det en ganske anden Sag; thi for det første skal det aldrig komme af min Mund, og dernæst er det ikke heller af Nysgierrighed, at jeg erkyndiger mig derom, men allene for at have Leylighed til at agte hendes fortræflige Caracteer alt høyere og høyere.

Ja, det fortiener hun ogsaa; thi lignede alle Mennesker hende, saa var Jorden et Himmerige.

Dette Vidnesbyrd giør baade Frøkenen og hende Ære, mit smukke Barn, siden det er saa rart, at Betientere lader deres Herskab vederfares Ret, men hun har vel ogsaa tient Frøkenen længe?

I otte fulde Aar, min Herre, og lidet paa det niende.

Det er et sikkert Tegn til at Frøkenen ikke er vanskelig, ikke saa, min Smukke?

Ney; hun er saa eyegod, at jeg heller vilde tiene hende uden Løn, end en anden, der gav mig tredive Rigsdaler om Aaret.

Jeg har meget ofte lagt Merke til hendes store Hengivenhed for Frøkenen, men jeg har aldrig kundet finde Leylighed til at vise hende den Agt jeg derved har fattet for hende. Vil hun derfor være af den Godhed og imodtage disse femten Ducater, som et svagt Beviis derpaa, saa vil jeg være hende meget forbunden.

Forbindtligheden bliver alle Tider paa min Side, min Herre! Men hvorom Alting er eller ey, saa havde jeg dog ikke vovet at tage imod dem, dersom jeg ikke havde merket saa meget, som jeg har.

Og hvad har hun da merket?

Ey! det begriber De jo nok.

Men jeg kunde jo bedrage mig; forklar sig derfor nøyere.

At det ikke vil vare længe, inden vi faaer en glad Dag her i Huuset med visse Personer, som De, nok kiender.

Men er det hendes egen Opdagelse, eller har Frøkenen betroet hende det?

Frøkenen taler aldrig et Ord om Ting, som der angaaer hende.

Men nogen maae hun dog have til at aabne sit Hierte for, dersom altsaa den gode Debora vilde sige mig, hvor Frøkenen var kiørt hen, saa maaskee det ikke blev vanskeligt at opdage hendes Fortroelige.

Det tvivler jeg dog høyligen om.

Men hvorfor kan hun da ikke sige mig det; hun begriber dog lettelig, at jeg ikke kan røbe hende.

Dersom jeg kunde være vis paa det.

Saa vis, som om det aldrig var kommen af hendes Mund.

Nu vel da, min Herre, for at viise Dem hvilken god Troe jeg har til Dem, saa vil jeg sige Dem, at hun kørte hen til Frøken Ferly; men for Himlens Skyld saa hold reen Mund!

Det kan hun forlade sig til; men veed hun ikke hvad hun vilde der?

Jo; men ....

Hvad har hun at være bange for, troer hun at jeg vilde forraade hende, i hvad det end og var, at hun betroede mig?

I sig selv er det meget ubetydeligt alt hvad jeg veed at berette Dem; men min Froken siger saa, min Herre, at der er intet, der kommer saa megen Ulykke afstæd i Verden som Sladder; og jeg har aldrig i min Livstiid seet hende saa vreed, som engang da jeg vilde fortælle hende noget, som een af mine Bekiendtere havde sagt mig paa Gaden; hun forsikkrede mig høyt og helligen, at dersom jeg kom saaledes tiere, saa skulde jeg paa Øyeblikket af min Tieneste; siden hun heller vilde varte sig selv op end have et Menneske om sig, der eyede den hæslige Lyde at høre og føre; thi naar jeg saa ikke vidste noget at løbe med, saa traadde jeg det heller op under Fødderne, end jeg holdt Munden.

Jo meere Afskye hendes Froken har for Sladder, jo tryggere kan hun være paa, at jeg ikke fortæller hende noget, sig mig derfor, minkiere, lille Debora, hvad Frokenen vilde hos Froken Ferly?

Tage hende paa for at følges med hende i Kirken.

Men kommer de da ofte sammen; thi mig synes, at jeg kun seer hende her sielden?

Nu ikke saa ofte, som da de vare yngere.

Hvilken af dem er den ældste?

Jeg

Jeg troer nok, at Frøken Ferly er et par Aar ældere end min Frøken?

Skulde hun da ikke havt noget hemmeligt at tale med hende om, siden hun hentede hende af?

Saa vidt som jeg troer, saa siiger min Frøken hende nok ikke meere, end hun vil høre igien; thi saa snart en ung Pige har et par Aar forud for den anden, saa prædiker hun saa megen Viisdom for den yngere, at denne tager sig vel i Agt for at betroe hende noget.

Siden hun dog, min kiere Debora, har merket min inderlige Kierlighed til hendes Frøken, saa vil jeg ogsaa udøse mit heele Hierte for hende: Det skier mig lige ind i Sielen, at Frøkenen ikke vil viise mindste Fortroelighed til mig; jeg kan ofte see, at hun er misfornøyet, men hverken Bønner eller Forskkringer kan bevæge hende at aabenbare mig Aarsagen dertil, da det dog vilde være mit Hierte end sand Vellyst at deele hendes Bekymringer med hende, naar jeg ikke kunde raade Bod paa dem; men hun vedligeholder sin Taushed, jeg maae giøre hvad jeg vil, endskiønt jeg strax kan merke det, naar der er gaaet hende noget imod; thi havde hun ikke havt Fortræd i Onsdags?

I Onsdags! Lad see min Herre, . . . ja paa en vis Maade kan De have Ret, men slige Fortrædeligheder har hun næsten dagligen?

Men hvoraf reyste den sig da?

Af hendes alt for ømme Hierte.

Var der da nogen, som hun vilde hielpe og kunde ikke?

Ja i en vis Forstand.

Men hvori bestod det da?

Det torde jeg ikke sige, om det gialt mit Liv.

Min gode, min beste, min velsignede Debora, for alt det jeg bede kan, saa nægt ikke at sige mig det.

Men betænk dog, min Herre, at det er en Sag, som ingen i heele Verden veed, undtagen min Frøken og jeg.

Desto større Prøver kan hun ogsaa vente sig paa min Erkiendtlighed for hendes Tillid til mig.

Jeg har sikkert de allerbeste Tanker om Dem, min Herre, men jeg veed ogsaa hvorledes forliebte Folk er, hvor let kunde De ikke lade et Ord falde derom, og saa var jeg ulykkelig.

Hvad Forsikkring forlanger hun da paa, at det, som hun betroer mig, skal døe med mig?

Hvad Forsikkring, siger De?

Ja; hvilken Eed og Bekræftelse, som hun finder at være den stærkeste, den er jeg villig til at aflegge.

Det er altsammen meget godt, men saa maae De dog i det mindste give mig Tid til at betænke mig derpaa.

Det

Det gaaer umueligt an, kiereſte Debora; thi jeg er færdig at doe af Utaalmodighed.

Ey ja! Saa merker jeg dog, at det ikke heller fattes Mandfolkene paa en god Deel Nysgierrighed, endſkiont vi ſtakkels Fruentimmere maae idelig bære Skylden og høre Bebreydelſer for den.

Det er i ingen Maade Nysgierrighed, min gode Debora, men en langt ædlere og ſtærkere Driſt, der ſetter mig i Uroelighed.

Skulde De da være mistænkelig?

Endnu mindre; min Høyagtelſe for Froken Eulalia er ligeſaa uindſkrænket, ſom min Kierlighed er heftig og uafladelig. Det er Attraaen efter at bortrydde og forebygge alt det, der kan være ſaa dyrebar en Perſon til Mishag, der gior mig begierlig efter at vide hvad der laae hende om Hiertet i Onsdags; og da hver en Siele-Evne ſkal anvendes til at giøre hendes Sind roeligt og fornøyet, ſaa gior hun endog hendes Froken paa en vis Maade en Tieneſte ved at ſige mig det, jeg beder hende om, og jeg ſkal takke hende derfor ſaa længe jeg lever.

Jeg merker nok min Herre, at Deres Veltalenhed omſider forfører mig, lov mig altſaa paa Deres Ære og Redelighed at vedligeholde den ubrydeligſte Tavshed angaaende det, ſom jeg betroer Dem.

Ja; jeg setter hende ikke allene min Ære men endog alt hvad helligt er i Pandt derpaa. Er hun nu tilfreds?

Saa De giver mig Lov til at kalde Dem ærelos hvor De gaaer og staaer, dersom De bryder dette Løfte?

Ja; det maae hun. Men lad os nu komme til Sagen.

De har jo seet Frøkenens lille spanske Hund.

Ja; Badine; og jeg har tillige merket, at hun holder overmaade meget af den.

Men har hun da sagt Dem, at den er den eneste ægte af det Slags, som her er i Byen, og at den er sendt hende lige fra Spanien?

Ney; men hvem har sendt hende den?

Det veed jeg ikke, min Herre; men De havde grædt over det arme Beest, dersom De havde seet hvor elendigt det var af den lange Søe-Reyse da Frøkenen fik det. Jeg troede sikkert ikke, at den var kommen derfra med Livet; den havde mistet alle Haarene, og orkede ikke at stotte paa Beenene, men raabede, som en fuld Mand, naar man satte den paa Gulvet.

Maaskee den er bleven stiaalen Frøkenen fra; siden jeg ikke har seet den paa nogen Tid?

Ney; min Herre; det har en ganske anden Aarsag.

Hvori bestaaer da den?

Men De roser mig dog ikke?

Troe dog, at jeg holder hvad jeg lover.

Badine var drægtig, og paa det ingen skulde see det og plage hende for at faae en Hvalp, saa vilde hun ikke have den hos sig paa det sidste; thi hun vilde ingen af dem give bort, paa det de ikke skulde blive almindelige.

Var det da noget slet Budskab om Badine, som hun bragte sin Frøken i Onsdags da hun gik saa hastig ud?

Ney; hør nu kun, min Herre! Beestet havde havt Ondt den heele Nat, saa Frøkenen næsten ikke havde faaet et Øye lukket, og da hun ikke kunde taale at see al den Ynk paa det stakkels Kræe, befalede hun mig at blive hos den, og kalde paa hende, naar det arme Dyr havde faaet tre Hvalpe.

Men Frøkenen forekom mig meget rørt da hun kom ind igien; hvad var Anledningen dertil?

Det reyste sig af Beestes Jamren og Klynken, som Moder, da Frøkenen tog de to Hvalpe fra den til at druknes, siden hun ikke vilde lade meere end een af dem leve, og vist og sandt er det, at Beesterne ved Kierligheden til deres Unger giør mangen Moder til Skamme.

Vil Frøkenen beholde den Hvalp selv eller give den bort?

Det veed jeg ikke mindste Reede for, min Herre, den eneste Hemmelighed, som min Frøken nogensinde har betroet mig, er den, som jeg nu har aabenbaret Dem. Forglem derfor, for Himlens Skyld! ikke hvad De har lovet mig.

Vær kun ganske roelig derfor, min kiere Debora, men dersom hun skulde komme i Erfaring om hvem Frøkenen vil forære den unge Hund, og hun saa vil lade mig vide det, saa skal jeg vise mig erkiendtlig derfor.

Reen Mund, min Herre; saa skal De stedse have at befale over mig, naar og hvori jeg kan være Dem til Tieneste.

Uagtet denne opdagede Hemmelighed ikke var af den Betydenhed at den kunde være femten Ducater værd, saa fortrød dog Symphor saa lidet paa dem, at han ikke allene holdt dem for at være meget vel anvendte, men var endog inderlig glad over at have faaet det at vide, som han længtes saa inderlig efter, og denne Glæde fik ikke en liden Tilvert ved den Forestilling, at der kun var to Mennesker i Verden foruden ham, som vidste det. Da Nysgierrighed var hans herskende Sindslidelse, saa faldt det ham ikke engang ind, at Debora havde bundet ham noget paa Ærmet, og han havde og virkelig fornærmet hende med denne Mistanke; thi endskiønt hun havde havt den Ondskab, at holde ham længe i Tvivl, og ved unyttige

Om-

Omsvøb at pine hans Nysgierrighed, saa havde hun dog sagt ham Sandheden i den strængeste Forstand, saavel i Henseende til Badine, som til hendes Frøkens Afskye for Sladder; hun gleinte heller ikke at berette ham, at hendes Herskab vilde beholde Hvalpen, og Beretningen forekom ham vigtig nok til at betale den med to Ducater.

Endskiønt Debora solgte Symphor adskillige slige betydelige Efterretninger meget dyre, saa vare de dog ingenlunde tilstrækkelige at fornøye hans Nysgierrighed, men han giorde sig ved den dagligen meere og meere modbydelig for Eulalia, og hun havde gierne givet det halve af den Arv bort, som hun kunde vente sig efter sin Fader, for at blive befriet for Symphors Selskab og Omgang. Hun blev altsaa ikke lidet glad, da Bartvel en Dag sagde hende, at der var bleven et Embede ledigt, som kunde opfylde alle hans Ønsker, om han kunde være saa lykkelig at faae det; at han allerede havde giort Ansøgning om det, og bekommet saa gode Forsikringer, at han smigrede sig med et lykkeligt Udfald, dersom ikke een eller anden særdeles Omstændighed blev ham til Hinder. Denne Tidende var alt for vigtig for Eulalia, at hun ikke, i hvor lidet nysgierrig hun end var, skulde forlangt at underrettes paa det nøyeste om alle Ting. Bartvel maatte derfor fortælle hende heele Indholdet af sin Ansøgning, naar og til hvem han havde overleveret den; meere end ti gange betegne hende hver en Miine i hans Beskytters Ansigt, og ligesaa ofte igientage hende hvert et Ord, og hver gang

hun

hun hørte det fik hendes Haab nye Bestyrkelse. Menneskene ere almindeligen meget villige til at troe hvad de ønsker sig, men Elskerne i Særdeleshed; thi den Længsel og Higen, som Hiertet ideligen er omspendt af efter at see sig uopløseligen forenede med hinanden, gior, at det mindste Gnist af Haab til at naae dette forønskede Maal forvandler sig til en fuldkommen Vished. I denne Post gik det vore unge Elskende ikke et Haar bedre, de troede sig allerede saa visse paa det omsøgte Embede at de overlagde Maaden med hinanden til at faae Gereons Samtykke til deres Forbindelse, og skildtes ad i den Tanke, snart at nyde Vellysten af hinandens Selskab og Nærværelse for bestandig. Eulalia befandt sig endnu i fuld Henrykkelse over denne Forestilling, da der kom Bud fra hendes Fader, at hun strax maatte komme til ham, som hun ogsaa ufortøvet efterlevede.

Hun traadde ikke saa snart ind af Døren til ham, forend hun blev en usædvanlig Fornøyelse var i hans Ansigt; men han gav hende ikke Stunder til at erkyndige sig om Aarsagen dertil, siden han tog imod hende med disse Ord: Nu Eulalia, hvorledes gaaer det? Har du ikke endnu Lyst til at være Brud? Du noler saa længe dermed, at du bliver en gammel Pige forend du veed et Ord deraf. Naar Brudgommen var værdt at eye, svarede hun smilende, saa kunde Brudenavnet have sine Behageligheder, men saa længe det ikke er, saa finder jeg hverken noget rædsomt eller foragteligt i at være en gammel Pige. Snik, Snak med Brudgommen, sagde den

Gamle

Gamle, der staaer jo een til reede for dig, saa god, som nogen vil ønske sig ham; thi Symphor er langt fra ikke et Partie til at kaste med Nakken af, og han kan faae ti Koner for een. Det tvivler jeg ikke om, sagde Eulalia, og til et Beviis paa min Erkiendtlighed for det Tilbud, som han har beæret mig med, vil jeg ønske og unde ham den beste, riigeste, deyligste og dydigste Pige i heele Byen, men ikke mig selv. Saa er det vel, sagde den Gamle i en meget steeng Tone, fordi din Fader har foreslaaet dig ham, at han ikke staaer dig an. Du ønsker nok at forestille en Roman-Heltinde, og ved at søge dig en Mand ud, som jeg ikke vil have til Svigerson, forskaffe dig Leylighed til at raabe og skrige over Tyrannie. Det er en Mistanke, min Fader, svarede hun, som jeg haaber at mit Forhold aldrig har givet dem Anledning til at fatte; thi ligesaa forvisset, som jeg er om, at min Faders Kierlighed aldrig kan tillade ham at tvinge mig i en Sag, hvorpaa meere end min tiimelige Velfærd beroer, ligesaa overbeviist beder jeg ham at være om, at min Lydighed stedse skal holde mig fra at give en Mand min Haand, som ikke har hans fuldkomne Biefald. Jeg nægter ikke, sagde Gereon, at jeg holdt dig for at være klogere, end dit Forhold ved denne Leylighed beviiser; og det er mig den stærkeste Overtydning, at din og dit heele Kiøns moraliseren ikke er andet end en tom Lyd, hvormed I ikke forbinder det allermindste Begreb; thi det kommer aldrig saa snart til Udøvelsen førend der ingen meere er hiemme. Det er ustridigt og unægteligt, at du ikke kan have andet at sette ud paa Symphor, end at han er et sødt og beskedent Menneske, der troer, at

af

der endnu er meget tilbage for ham at lære, at han af den Aarsag hører tusende gang heller til end han fører det store Ord, og derfor spørger sig for hos dem, der veed meere end han, isteden for at afsige Dommen. Havde det været een af vore Tiders Junkere, der foreſtille en Cato i Ord og Miner, men en Harlequin i Klæder og Forhold, som bilder sig ind at have opſluget al den verdslige Viisdom førend de ere tørre bag Ørene; roeſer og dadler i Flæng, maae have deres Skilling i Lavet med overalt, og dømmer om Ting, som de ikke forſtaaer det ringeſte af, med langt større Frækhed, end en Markſkriger udraaber brændte Heſtebeen for ufeylbare Lægemidler; saa havde han ſtukken dig langt bedre i Øynene, og du havde grebet efter hans Tilbud med begge Hænder. Lad mig derfor aldrig i min Livstid see dig meere med en Bog i Haanden, brænd jo før jo heller alle dine Bøger; thi det er større Ære at være en Taabe-Makke i et og i alt, end at haae læſt meget og dog ikke have erhvervet sig saa megen Kundſkab, at kunde ſkille Skyggen fra Legemet, og det virkelige fra Skinnet.

Eulalia, som troede at Aarſagen til denne Samtale var allene Attraaen hendes Fader havde til at see hende gift, vilde ikke opirre ham ved at beſtride hans gode Meninger om Symphor, og sagde derfor meget sagtmodig: men De tillod mig jo, kiereſte Fader, at jeg maatte betænke mig paa Deres Forslag indtil Symphor blev befordret og det er han jo ikke endnu. Det er juſt Aarſagen, svarede han, hvorfor jeg vilde vide hvorledes du var ſindet

imod

imod ham; thi er der intet andet i Veyen, saa er den Vanskelighed snart hævet. Du veed, at jeg for endeel Aar siden fik Befalning fra Hoffet at undersøge visse Ting, og at man var saa vel fornøyet med min udviiste Nidkierhed, at der blev mig lovet en Belønning derfor. Du har ogsaa hørt mig sige, at jeg ingen havde faaet, men at jeg heller aldrig havde giort mindste Erindring derom. For nogle Dage siden lod Greve R. . . . mig kalde til sig, og sagde mig, at da jeg ingen Belønning havde bekommet endnu for min den Gang havte Møye og Omkostninger, saa havde han at sige mig fra Hans Majestet, at jeg selv kunde udbede mig en Naadesbeviisning derfor. Denne Befalning satte mig i stor Forlegenhed, og da Greven merkede det, sagde han, at jeg kunde betænke mig nærmere derpaa. Jeg tog imod Tilbudet med Taksigelse, men med al min Ponsen er jeg ikke kommen videre end jeg var. Forretninger har jeg ikke meere Kræfter til at paatage mig; Penge trænger jeg ikke til, hvorfor mig synes, at det er en Skam at bede om dem, og Rangsyg vilde jeg ikke heller gierne ansees for paa mine gamle Dage. Jeg blev derfor ganske lettet om mit Hierte, da Symphor i Morges sagde mig, at Herr B.... var død, og at han havde givet en Ansøgning ind om hans Brød. Alt som han talede syntes mig ligesom een sagde til mig, at jeg skulde udbede mig Betieningen til ham, og lod dig altsaa kalde for at sige dig, at jeg var findet, at føre Symphor i Overmorgen til Greven, forestille ham Symphor, som min tilkommende Svigerson, og udbede ham B...s Betiening, som den mig bevilgede Naades Beviisning.

Da

Da det just var den samme Post, som Bartvel giorde sig Haab om, saa havde Gereon ikke saa snart udtalt forend Eulalia kastede sig for hans Fødder med Taarene ned over Kinderne, tog hans Haand som hun trykkede til sine Læber og sagde i den væmodigste Tone: Beviis ham alt det Gode og alle de Tienester, som der er i Deres Magt, naar De finder ham Deres Agt og Venskab værdig, men for Himlens Skyld, saa betal ikke en Fremmeds Lykke, men Deres eneste Barns Ulykke. Den Gamle elskede hende alt for høyt til at see hende i denne Tilstand uden at blive rørt; han løftede hende op fra Jorden, trykkede hende til sit Bryst og sagde: giv dig tilfreds, min Daatter! jeg er saa lidet sindet at giøre dig ulykkelig, at jeg intet andet Ønske har end at fremme dit Vel. Du kan altsaa være ganske forvisset om, at jeg aldrig vil tvinge dig til at give Symphor din Haand, men derfom din Afskye for denne Forbindelse ikke er en blot Gienstridighed imod min Villie, saa sig mig, hvad det er, der giør ham saa forhadt i dine Øyne. Hans umaadelige Nysgierrighed; svarede Eulalia, min salige Moders Exempel saavel som mine egne Betragtninger har lært mig at søge min Lyksalighed i den huuslige Glæde, men hvorledes kan jeg haabe at nyde den med en Mand, der ikke har ringeste Begreb om den, og hvis Om, gang tillige er den grueligste Marter for den, der eyer mindste Tænkekraft. Derpaa beskrev hun hans heele Forhold, igientog et Par af hendes Samtaler med ham Ord til andet, og Proven hun havde sat ham paa med Brevet. Din Vittighed mit Barn, sagde Gereon og kunde

neppe

neppe bare sig for Latter, har venteligen givet Farverne til dette Malerie; men hvorom Alting er, saa kan du dog meget let bedrage dig i Aarsagen til Symphors Forhold; thi kan ikke din udviiste Koldsindighed have bragt ham paa de Tanker, at du elskede en anden, og det du kalder Nysgierrighed allene være en Attraae til at forskaffe sig Vished i en Sag, der er af saa stor Vigtighed for ham. Hvad enten Drivefiæderen til hans Forhold, svarede hun, er Mistanke eller Nysgierrighed saa spaaer den mig kun megen liden Lykksalighed med ham; men var han mistænkelig, saa troer jeg, at jeg før kunde bære over med denne Lyde, saa ubehagelig, som den end er; thi i hvor mistænkelig en Mand end var, saa kunde man dog ved den strængeste Varsomhed og Forsigtighed undertiden bringe hans Sind i Roelighed; men Symphors Attraae efter at vide alle Ting og kræve Regnskab for alle Ting bliver aldrig tilfredsstillet, saa at hans Nysgierrighed har alle Mistankens qvælende Egenskaber, uden at have dens Undskyldning, som er en alt for heftig Kierlighed. Men kan ikke hans Ørkesløshed, sagde Gereon, have ladt hans virksomme Siel i den Gierina, saa at der ikke bliver mindste Spoer tilbage af den, naar han faaer sine Forretninger at tænke paa, og Embeds Pligter at tage vare? I det mindste troer jeg det.

Efter at Eulalia havde betænkt sig lidet, svarede hun: Det var en stor Formastelse, om jeg vilde bilde mig ind, at see dybere ind i det menneskelige Hierte end min Fader; men da hans Venskab kan være lige saa partiisk, som min Mod

bydelighed ubillig, saa vil jeg giøre Dem et Forslag hvorved De skal blive overtydet om, at Grunden til mit Afslag er intet mindre end Gienstridighed. Og hvori bestaaer da det, spurgte han? I at forunde mig en Maaned, svarede hun, til at give dem de ustridigste Beviiser paa at han tilsidesetter baade Velfærd og Kierlighed for at tilfredsstille sin Nysgierrighed, og kan jeg ikke det, saa er jeg villig til at ægte ham, men udfører jeg det derimod, saa maae jeg have Tilladelse at give ham Afviisning een gang for alle. Det er jeg meget vel fornøyet med, svarede Faderen og kyssede hende ret hiertelig, men da Betieningen imidlertid maatte blive bortgivet, og jeg allerede har ladee mig melde hos Greve R... og faaet til Svar, at jeg maatte være hos ham Overmorgen strax efter Elleve, saa strider det jo ikke imod vores Accord, at jeg tager ham med mig, og udbeder mig Tieneſten til ham. Men kun ikke, som til Deres Svigerſon, sagde Eulalia. Ney; det setter jeg dig min Ære i Pandt paa', svarede den Gamle. Saa under jeg ham al muelig Lykke; var hendes Svar hvorvee hun drog et dybt Suk, af Frygt for, at hendes Bartvels Haab maatte blive kuldkastet derved.

Saa glad, som Eulalia havde forladt sit Kammer, saa inderlig bedrøvet kom hun tilbage i det; alle de smilende Forestillinger om hendes nærforestaaende Lykſalighed vare forsvundne med et; og den bedrøveligste Udsigt viiste sig for hende i Fremtiden. Hun kastede sig i en Lænestoel, støttede Hovedet paa sin Haand, og efter at hun havde sadt nogen

Tid

Tid i meget dybe Betragtninger, reyste hun sig, gik hen og skrev noget paa et stykke Papiir, som hun puttede i sin Lomme. Da det var giort ringede hun efter Debora, befalede hende at hente hende sin Kaabe og Handsker, og lod sin Fader spørge, om han vilde hende noget, eller hun kunde besøge sin gamle Tante, der havde været meget syg og var nu i Bedring. Under Paaskud, at hun ingen behøvede til at melde sig an, tog hun ingen Tiener med sig; dog sagde hun til hvad Tid han skulde være hos hende med Vognen; og førend hun tog Veyen til den Syge, gik hun først ind til Frøken Ferly.

De havde fra Barndommen af været meget fortroelige Venninder, og Frøken Ferly var den eneste, der vidste hendes Forlovelse med Bartvel. Frøkenen tog meget kierligen imod Eulalia; og havde endnu ikke faaet yttret sin halve Glæde over at see hende, da Eulalia faldt hende ind i Talen med disse Ord: Jeg er allene kommen hid for at udbede mig en Tieneste af dig, som i sig selv er meget ubetydelig, men da mit heele Livs Velfærd beroer paa at holde det hemmeligt, saa er du den eneste, som jeg tør betroe mig til. Hendes Veninde forsikkrede hende, at hvad det endog var, som hun kunde giøre for hende, saa var hun villig dertil, og at intet Menneske paa Jorden skulde faae det mindste at vide derom igiennem hendes Mund. Derpaa flyede Eulalia hende det stykke skrevne Papiir, som hun havde puttet hos sig, og sagde: Du har for det første intet videre at giøre, end at skrive mig i Morgen tilig en Sædel til efter den Forskrift, du

her faaer; jeg har sagt dig hvor vigtigt det er for mig at ingen faaer nys herom, men Nytten jeg venter mig heraf har jeg nu ikke Tid til at sige dig, siden intet Menneske, end ikke engang Bartvel selv, maae vide, at jeg har været her. Derpaa kyssede hun hende og skyndte sig hen til den Syge, hvor hun forblev indtil Tieneren kom med Vognen, og da hun var kommen hiem stillede hun sig saa roelig og munter an, som mueligt var.

Morgenen derpaa bragte Frøken Ferlys Tiener hende et Brev; hun læste det, lagde det paa Bordet hos sig, og befalede at sige Budbet, at hun skulde have den Ære at komme. For første gang i hendes Levetiid befrygtede hun Symphors Udeblivelse og følede Længsel efter hans Komme, det varede ikke heller længe førend han viiste sig for hende i en Elskers fulde Henrykkelse, som troer sig at være Maalet ganske nær. Gereon havde ikke allene sagt ham hvad han var sindet at gjøre til hans Beste; men endog at Eulalia var meget vel tilfreds med, at han nød Frugten af den ham lovede Kongelige Naade, og at han derfor Dagen efter maatte være hos ham noget for Elleve. Den Gamle formanede ham adskillige gange, at han for alle Ting ikke maatte lade ham vente efter sig; Symphor lovede ham det med mange og store Taksigelser for hans meere end faderlige Godhed, og gik hen at udøse sit Hiertes Følelser for Eulalia. Den Koldsindighed, hvormed hun hørte og besvarede alle de skiønne Ting han forebragte, burde vist ham; at hendes Hierte tog meget mindre Deel i hans Lykke, end han smiggrede sig med; men

hans

hans Opmerksomhed var saa ganske henvendt til Frøken Ferlys Brev, der laae paa Bordet, at han neppe sandsede. Da nu Eulalia troede at hans Nysgierrighed var nok ophidset tog hun et Paaskud til at forlade ham, og han forsømte ikke, det første hun var borte at aabne Brevet, og fandt det af følgende Indhold:

Min beste Veninde!

» Enten maae dit Venskab være bleven formindsket
» uden ringeste Brøde paa min Side, eller og et meere
» behageligt Selskab end mit holder dig bestandig hiemme;
» thi jeg har sikkert været meere end fire til fem gange
» hos dig i den Tid jeg forgieves har ventet mig den
» Fornøyelse at omfavne dig her, uagtet du meget vel
» veed, at min Moders sygelige Tilstand ikke tillader mig
» at være halv saa meget Herre over min Tid, som du
» er over din. Da Venskrb allene nu ikke formaaer at
» drage dig hid til mig, saa nødes jeg at gribe til et an-
» det Middel, og haaber, at din Hengivenhed til Musi-
» quen skal giøre den forønskede Virkning. Den ligesaa
» længe ventede, som høyt berømte Sangerinde er ankom-
» men for nogle Dage siden; min Syngemester har været
» et Aar med hende i Turin, og han har lovet mig at
» føre hende hid til mig i Morgen Formiddag. Vil du
» altsaa i Morgen i det seeneste tre Qvarteer til Elleve
» drikke Chocolade med mig, saa skal du være den første
» der faaer dette store Underværk at høre her i Byen;
» men sig det for alle Ting ikke til nogen; thi kommer

» der for mange, saa er jeg bange, at hun ikke vilde
» synge. Lev vel, min Beste, og omfavn

Din

evig hengivne og omme

Ferly.

Hvilken gruelig Forfatning blev ikke Symphor sat i ved dette Brev! Hvilken Marter var det ham ikke at tænke paa, at han skulde forsømme Leyligheden til at høre noget som heele Byen længtes efter, og dog saae han sig næsten tvungen dertil, siden det traf sig saa ulykkeligt, at det just var paa samme Tid, som han skulde være hos Gereon. Havde han ikke vovet meere derved end at miste Betieningen han havde giort Ansøgning om, saa havde han ikke staaet et Øyeblik i Tvivl; thi fik han ikke den, saa kunde han jo faae en anden, som maaskee var bedre, men han troede at kiende Gereon saa vel, at han havde Aarsag til at frygte for, at han aldrig tilgav ham sin Udeblivelse. Efter lang Overvevelse udfandt han endelig et Middel, som hans Nysgierrighed var vel holden med: Han skulde Klokken Elleve være hos Greve R... Et Qvarteer til Tolv var altsaa endnu god betids, og naar han saa var hos Froken Ferly paa det bestemte Klokke Slag, saa havde han en heel halv Time til at fornøye sine Øren; thi hos Gereon kunde han undskylde sig med, at han ikke vidste, at hans Uhr gik for sagte, og det havde fixeret ham. Da han var færdig med denne Plan, begyndte han først at føle Harmen over, at der alt i nogle Dage havde været en nye Sangerinde i Byen, uden at han vidste det, og for ikke

at

ansees for en Hiemfødning og Ukyndig forsømte han ikke at fortælle Eulalia hendes Ankomst, hvorved hun blev fuldkommen vis paa, at han havde læst Brevet.

Da hun nu ingen Tvivl havde meere derom skrev hun Bartvel en Sæddel til hvori hun bad ham indfinde sig hos hende Dagen derpaa imod Elleve saa pyntet, som om han skulde til Hove, og ifald han ikke fandt hende i sit Kammer da at vente paa hende der. Men paa det at han ikke skulde komme og begiere Forklaring over Sæddelen, saa sendte hun ham den ikke førend ganske sildig. Denne Nat var den rædsomste og uroeligste, som Eulalia havde tilbragt sin heele Livs Tid, Frygt, Haab og Kierlighed opvakte saa mange voldsomme Bevægelser i hendes Barm, at der ikke kom Søvn i hendes Øyne den heele Nat, og det første hun forlod Sengen, skrev hun sin Veninde følgende Sedel til:

" Du begriber letteligen, min beste Veninde, at det " er mig umueligt at benytte mig af din venskabelige Ind- " bydelse; men formodentlig indfinder Symphor sig i mit " Sted; skulde denne Spaaedom træffe ind, da pas for Alting " paa, at dit Uhr ikke gaaer for fast. Midt i den største " Beængstelse føler jeg, at jeg er

Din

somme og uforanderlige

Veninde.

Imod den Tid at Eulalia ventede Bartvel gik hun ind til sin Fader med nogle Husholdnings-Regninger, og hver gang Døren gik skielvede hun af Angst at det maatte være Symphor der kom. Gereon der ideligen tog Minuten i Agt naar han skulde nogen Steds hen, begyndte allerede at blive utaalmodig da Klokken var imod tre Qvarteer til Elleve og der var ingen Symphor endnu, og strax derpaa sendte han en Tiener hen at sige ham, at han ventede paa ham. Tieneren kom i Hast tilbage, og berettede ham, at Herr Symphor allerede længe havde været ude. Dette Svar giorde en ulige Virkning hos Fader og Daatter; thi al hendes Angst forsvandt, og han blev saa ærgerlig, at han stampede i Gulvet og raabte: Jeg gad gierne vidst, hvor Fanden nu har ham. Han venter paa at høre en Sangerinde, svarede Eulalia, som maaskee endnu er mange Miile herfra. Priimer du Pige? spurgte Gereon; det var en smuk Aarsag, at lade mig staae her for, og en bequem Tid til at løbe efter Sangerinder. Imidlertid er det dog saa i sig selv, svarede Eulalia, De veed at jeg har paataget mig at overtyde Dem om, at Symphor opoffrede Velfærd og Pligter for sin Nysgierrighed; mig syntes altsaa at der aldrig kunde findes en vigtigere Leylighed end denne, og der seer De Maddingen, som jeg satte paa Krog for ham.

Derpaa gav hun sin Fader Froken Ferlys Brev, og da han havde læst det, berettede hun ham sit heele Forhold derved, og overlod det til ham om han endnu vilde betroe sit Barn og hendes Vel i hans Hænder. Ikke en Hund vilde

jeg

jeg betroe til den Giek, svarede han i stor Forbittrelse; men anfee det som en stor Lykke at være kommen efter hvad der er ved Knægten at giore, dersom det ikke sat mig i saa stor en Forlegenhed. Jeg har ladet mig melde hos Greven, og har nu ikke et Ord at sige ham, og førend jeg vil staae der, som en Nar, skal jeg kalde een op fra Gaden til at udbede mig en Naade for. Endogsaa denne Fortrædelighed har jeg søgt at forebygge, sagde Eulalia, ved at forskaffe dem en langt værdigere til at giore Forbøn for; hvorpaa hun gik ud og befalede een af Tienerne at bede Herr Bartvel komme ned. Det første han traadde ind, tog hun ham ved Haanden og førte ham hen til hendes Fader med de Ord: Her seer min Fader den Mand, som jeg af alle agter høyest og troer at blive lykkeligst med, men dersom min Fader misbilliger mit Hiertes Valg, saa skal min Pligt og Lydighed undertvinge min Tilbøyelighed. Bartvel vilde derpaa legge sin Kierlighed for Dagen, men den Gamle faldt ham ind i Ordet og sagde: Jeg kiender Deres Fortieneſter Herr Bartvel; men da her ikke er Tid til at afgiøre dette nu, saa vær af den Godhed og følg med mig til Greve R... Bartvel efterkom Begieringen, uden at begribe hvad den vilde sige, men Underveys forklarede Gereon ham det altsammen, og Bartvels Uvidenhed om Eulalias Anslag ansaae hendes Fader som det stærkeste Beviis paa, at hun var sindet at opoffre ham sin Tilbøyelighed, om Symphor holdt Prøven ud, og dette Beviis paa hendes Lydighed rørte ham saa stærk, at han besluttede at opfylde hendes Hiertes Ønske.

Imidlertid havde Symphor rigtig indfunden sig til den bestemte Tid hos Froeen Ferly, der ikke saa snart havde faaet Eulalias Seddel forend hun havde sluttet sig til, at det var en Snare, der skulde legges for Symphors Nysgierrighed, og stillede strax sit Uhr ti Minuter tilbage Endskiønt hun ventede ham, stillede hun sig dog lige saa forundret an over hans Komme, som han virkelig var det over at finde hende allene. Alt som hun talede med ham reyste hun sig for at see ud af Vinduet, og han, som ikke vedste hvad enten Partiet var udsat eller om han, som Uhret viiste, var kommen for tiilig, spurgte hende: om hun ventede nogen? Hun fortalte ham derpaa alt det, som han havde læst i Eulalias Brev, og bad ham meget høflig at bie for at meddeele hende sine Betænkninger over Sangerindens Stemme og Maneerer. Han var ogsaa meget villig dertil, men da hendes Klokke slog Elleve, sagde han, at Sangerinden venteligen maatte have faaet Forfald, hvorimod hun forsikkrede ham, at det ikke kunde være mueligt; thi saa havde Syngemesteren sikkert sendt hende Bud. De ventede derpaa endnu en lang Tid forgieves, hvorpaa Frøkenen syntes selv at blive af Tanker med ham, og yttrede megen Fortrydelse over, at man ikke havde ladet hende det vide. Da nu Symphor maatte opgive Haabet om at faae den navnkundige Sangerinde at høre for den Gang, saa bad han Farvel, og skyndte sig af alle Kræfter hen til Gereon.

Den Bestyrtelse, som han blev sat i ved at høre af Eulalia, at hendes Fader længe havde været borte, forøgedes

ikke

ikke lidet, da han, førend han kunde komme til at svare hende, saae Gereon komme ind med Bartvel, som begge saae overmaade fornøyede ud. Han fattede sig dog det beste han kunde, løb den Gamle meget hurtig i Møde og begyndte paa beste Maade at undskylde sig. Han derimod faldt ham strax ind i Ordet, og sagde: Ingen Undskyldninger, Herr Symphor, de ere aldeles unødvendige ved denne Leylighed. Enhver er jo Herre over sine Handlinger, og kan søge sin Lykke og Fornøyelse hvori han finder det best og tienligst. Men da jeg er vis paa, at De tager oprigtig Deel i min Glæde og min Daatters Vel, saa haaber jeg ogsaa, at De gior mig den Ære i Aften, at bivaane min Daatters Ja-Ord med Herr Bartvel, der har faaet den glædelige Tidende af Greve R..., at hans Majestet har i Gaar udnævnt ham til den Tieneste; som jeg kom at giøre Ansøgning for ham om. Især vil De giøre sig Eulalia meget forbunden, om De vilde bringe Sangerinden med, hvis kunstige Triller fortryllede Dem saa stærkt, at De glemte Tiden og sig selv; thi De veed at hun er en stor Elsker af Musiqven, skiønt ikke fuldt saa hengiven til den, som De.

Smerte, Skamfuldhed og Forbittrelse tegnede sig tydeligen i Symphors Ansigt, og betog ham Kræfterne til at svare, saa at han forlod Selskabet uden at sige et eneste Ord; dog var det saa langt fra, at han af Skade skulde være bleven klog, at hans Nysgierrighed meget meere tog Aar for Aar til, og giorde ham saa besværlig hos alle for-

fornuftige Folk, at enhver skyede hans Selskab; saa han tilsidst maatte stille sin Nysgierrighed med offentlige Tidender, og et par udhungrede Snylte-Giesters Efterretninger. Bartvel og Eulalia derimod nøde al den Lykkalighed i deres Egtestand, som en oprigtig Kierlighed, der er grundet paa Fornuft og Høyagtelse, belønner dydige Hierter med.

De

De stridige Meeninger.

De stridige Meeninger.

Det ustridigste Beviis paa den store Selv-Tillid og Egenkierlighed, som de fleeste Mennesker beherskes af, er den Formastelse, hvormed de dømmer om andres Handlinger. Ved et hvert mislinget Foretagende, ved enhver Overilelse, som heftige og oprørte Sindslidelser kan drive en Ulykkelig til, hører man overalt meere Dadlere end Undskyldere, meere Anklagere end Talsmænd; ja neppe een, der skiuler Feylene med Kierligheds Kaabe. Det kunde jo enhver fornuftig see forud, siger een, at det maatte tage en slet Ende: havde jeg været i hans Sted vilde jeg baaret mig ganske anderledes ad. Bevare os vel, raaber en anden, det er jo reent at fornedre den menneskelige Natur; Fornuften maatte dog tages lidet paa Raad med, jeg for min Part kun-

de

de i det mindste aldrig falde til slige Daarligheder. Men disse strænge Dommere glemme at overveye, at naar Sindslidelserne rase, ligger Fornuften i Dvale, og at førend man med Vished kan bestemme, hvad man vilde giort i en andens Sted, maatte man ikke allene kunde sette sig ganske og aldeles i samme Menneskes Forfatning, men endog have samme Organa, samme Bygning og Fibertraader, og da der neppe findes nogen, som Naturen har dannet ligere heri, end i Ansigtet og Legemets Skikkelse, hvori der ved den aller største Liighed dog stedse er nogen Forskiel, saa bliver det og saa en reen Umuelighed i alle Ting at føle og tænke med Trediemand i den fuldkommenste Overeenstemmelse. Dernæst er Forestillingen ikke mægtig nok til at give Sandserne det Stød, som de bekommer af Tingene selv; thi hvor mangen een har ikke udraabt Gierrighed for den skammeligste Last, og hvor ofte har man ikke hørt een, medens han selv neppe havde sit nødtørftige Udkomme, ved mange Leyligheder sige: Hvad Gavn har vel den Gierrige af sin Rigdom? Han nægter sig ikke allene selv alle Ting, men han kiender endog ikke Rigdommens sødeste Vellyst, den at hielpe Trængende, og udbrede Glæde og Roelighed i ængstede og bekymrede Hierter. Allene for at smage den i sin fulde Kraft vilde jeg udbede mig Velstand af Forsynet, og kaaer jeg den nogensinde skal jeg vist ingen ildsprudende Drage blive, der ruer over sin Skat. Men neppe have disse seet deres Hiertes Ønsker opfyldte, førend Medlidenheden er bleven forvandlet til Haardhed, og de have med en utroelig Hurtighed vendt Øyet bort fra de Lidendes Jammer. Saa længe Mennesket betragter de fleste

af

af Livets Scener, som en blot Tilskuer, saa anseer det dem med Fornuftens kolde og philosophiske Øye, og siger dristigen, hvad enhver kunde og burde giort, men aldrig saa snart bliver det selv Hovedpersonen i Handlingen, førend Fornuften standser, Philosophien forsvinder, det føler Vanskeligheden i at sette det i Værk, som forhen syntes meget let, og det dristigen krævede af andre: og til et Beviis paa denne uomstodelige Sandhed, maae følgende Exempel tiene.

Et ungt Menneske ved Navn Selmann, havde Naturen og Lykken forenet sig om at berige med deres beste Gaver; han var overmaade velskabt, besad ypperlige Siele-Evner, og tillige forsynet med et rigeligt Udkomme. Hans Fader, som ikke troede, at Velstand var en tilstrækkelig Undskyldning for Dumhed og Uvidenhed, havde ikke forsømt at dyrke hans anbetroede gode Pund ved den beste Opdragelse, og giøre ham duelig til at være baade sig selv og Fædrenelandet nyttig. Han havde reyst den største Deel af Europa igiennem, og da hans Opmerksomhed havde været meere henvendt til Mennesket end til Bygninger, saa havde han forskaffet sig en stor Kundskab om det menneskelige Hierte og dets Drivfiedre. Af alle de Skrøbeligheder og Daarligheder, der dagligen yttres i Menneskets Handlinger, holdt han Jalousien for den allerlatterligste: han paastod, at saa snart man besad mindste Fornuft og Skiønsomhed, saa var det umueligt at beherskes af den, fordi Mistanken just var det rette og egentlige Middel til at paadrage sig den Ulykke, man skielver saa høyligen for; og at han for sin Part i det mindste aldrig kunde falde til sig en

Urimelighed, om han endog havde det Vanheld at faae en Kone, der gav ham Anledning til at mistænke hende. Da han altsaa erklærede denne Sindslidelse aabenbare Krig, saa merkede han heller aldrig saa snart, at een eller anden af hans Bekiendtere var befængt med denne Syge, forend han piinede og plagede ham paa alle optænkelige Maader. Konen blev strax et Maal for alle de Opmerksomheder, som han kunde udtænke; han syntes kun at have Øyen og Øren for hende, kunde han ikke mage det saa, at han kom til hendes Partie, saa spillede han ikke for den Aften, men veeg næsten heele Tiden ikke fra hendes Side; mærkede han at Manden holdt Øye med dem, saa gik hun ham aldrig forbie uden han lod, som om han hviskede noget til hende, og det kildrede ham ind i Sielen, naar han kunde læse Harmen i den Mistænkeliges Ansigt. Alle de smaae Forærringer, som den dydigste Kone ikke uden Uhøflighed kan vegre sig ved at tage imod af en Bekiendter, overøsede han Maalet for sin Opmerksomhed med, saa der til Mandens store Græmmelse næsten ingen Dag gik forbie, uden han saae og hørte, at haus Kone bekom Frugter, Blomster eller Fugle fra Selmann. Han havde alt for stor en Afskye for Laster til at søge andet derved, end at straffe Manden for sin, i hans Tanker, utilgivelige Daarlighed, og jo mindre Tillokkelser han derfor fandt hos den mistænkte Kone, jo meere omhyggelig og ivrig stillede han sig an for at vinde hendes Gunst. Da Selmann besad alle muelige Egenskaber til at opvække Frygt hos den mindst mistænkelige Egtemand, saa kan enhver lettelig slutte hvilken umaadelig

delig Rædsel han da maatte indjage dem, der skielvede ved hver og een, der allene nærmede sig til deres Koner, og Selmann gav sig ogsaa paa sin Side saa megen Møye for at holde deres Sind i en bestandig Urolighed, at han i nogle Aar med største Føye kunde kaldes Tugtens Riis for alle mistænkelige Mænd i hele Byen.

I al den Tid havde Selmann vedligeholdt sit eget Hiertes Friehed; vel havde han Leylighed til at see Byens største Skiønheder, men han betragtede dem med saa stor en Koldsindighed, at Synet fornøyede hans Øye uden at giøre mindste Indtryk i hans Barm, og denne Ligegyldighed giorde ham saa meget bedre skikket til at spille Elskerens Rolle hos mange. Men endeligen nærmede Tiimen sig, der skulde hevne de bespottede Egtemænd og overtyde ham om, at Hiertets Følelser undertiden er mægtigere end Skiønsomhed og Eftertanke, og at der gives visse uvilkaarlige Bevægelser, som Fornuften vel paa en vis Maade kan bemægtige sig, men ikke ganske udrydde, og ligesaa lidet forekomme. En Dag da han befandt sig i et Selskab hvor der ingen var, som han ved sin forstilte Hengivenhed og Opvartning kunde bringe i Harnisk, kom han ved en Hændelse i en lang Samtale med den unge Frøken Lindor der med Rette blev regnet blandt Byens største Skiønheder. Selmann havde meget ofte seet hende, men da han agtede erhvervede Fuldkommenheder hos det smukke Kiøn uliige høyere end et saa tilfældigt og ustadigt Gode, som Skiønheden er, der meget ofte allene tiener til at opvække Stolt-

ned og Forfængelighed i unge Pigers Hierter, saa de, henrykte over de Yndigheder Speylet viiser dem, glemme at pryde Sielen med de mægtige Tillokkelser, der kan holde dem fuldkommen skadesløs for den ufeylbare Ødelæggelse, som den hastig bortiilende Tid truer deres blomstrende Kinder med; saa havde Selmann heller ikke betragtet Frøken Lindor hidindtil anderledes end en deylig Støtte. Men denne yndige Pige var een af de faa, der vilde holde sig det for en Vanære, om det indvortes vanziirede det udvortes, og en fornuftig Mand skulde nødes til at lukke Øren til, medens hans Øye betragtede hende med Fornøyelse, og hendes i denne Samtale yttrede Forstand, rigtige Tænkemaade og Beskedenhed forøgede hendes personlige Yndigheeer saa uendeligen, at der opvaktes ganske ubekiendte Følelser i hans Barm; og han ønskede at kalde Øyeblikkene tilbage der havde skienket ham saa sød en Fornøyelse. Han havde allene Øyne og Øren for hende indtil de maatte skilles ad; hvor han de paafølgende Dage gik og stod, svævede hun ham idelig for Øynene, og ved hvert et Frøentimmer, som han enten saae eller hørte tale, anstillede han i sit Hierte en Sammenligning imellem hende og Frøken Lindor, som alletider faldt ud til den sidstes Fordeel. Den Møye han gav sig for at komme i hendes Selskab; den Længsel hvormed han ventede Øyeblikket, der skulde føre ham hen hvor hun var, og den Glæde der betog ham ved at see hende, underrettede ham snart om, at hans Hierte tog en langt ømmere Deel i hende, end i noget andet, og at den høyeste Lykfalighed, han vidste at ønske sig, bestod i at forbindes uopløseligen med en saa fuldkommen og indtagende Pige. Han

havde

havde ikke saa snart giort denne for ham saa vigtige Opdagelse, førend han mærkede en qvælende Uroelighed i sin Barm det første nogen anden allene nærmede sig hende; hans Øyne fulgte alle hendes Bevægelser, og et Smiil eller et venligt Øyekast, som een eller anden af hendes Bekiendtere kunde faae af hende, satte ham i saa stor en Beængstelse, at han neppe kunde drage Aande. Selmann besad al for megen Fornuft til at kunde dølge for sig selv, at hisse voldsomme Bevægelser lignede en opstigende Jalousie; at kun den allene kunde forvandle den almindeligste Høfligheds Bevisning til en fuldkommen Kierligheds Erklæring i hans Forestilling, og giøre ham til et Rov for den Marter, som han saa ofte og modtvilligen havde foraarsaget andre; men Egenkierligheden overtydede ham saavel om hvor umueligt det var, at han kunde falde til slig en Daarlighed, at alle hans Sindsbevægelser bleve anseete for Virkningen af den Uvished, som han svæved i; og en ligesaa billig som naturlig Frygt for at en anden maatte berøve ham det, som han elskede høyest i Verden, men som tillige maatte forsvinde ved Forsikkringen om at eye hendes Hierte, og saa snart hun for stedse var bleven hans.

Frøken Lindor agtede sande Fortieneſter alt for høyt, at hun ikke skulde sat den vedbørlige Priis paa Selmanns, og da alle de gode Egenskaber, som hun kunde ønske sig hos en Egtefælle fandtes forenede hos ham, saa tog hun med Fornøyelse imod Tilbudet af hans Haand, og besvarede hans Kierlighed med saa megen Ømhed og Oprigtighed, at han havde største Aarsag til at priise sig lykkelig. Da de i alle

Henseender vare hinandens Liige, saa havde de heller ingen Vanskeligheder at bestride, men saa snart alle de fornødne Anstalter vare føyede, blev Baandet, til deres saavel som fælleds Paarørendes store Glæde knyttet. Besiddelsen formindskede Selmanns Kierlighed saa lidet, at den meget mere dagligen voxede, alt som han nøyere og nøyere lærte at kiende sin Kones ypperlige Egenskaber; men ligesom hans Kierlighed tog til, saa forøgedes ogsaa hans Frygt, at nogen anden maatte syues elskværdigere i hendes Øyne end han, og han derved beroves det første Sted i hendes Hierte. Visheden om at intet uden Døden allene var meere istand til at giøre Skilsmisse imellem dem, vækkede hans Uroelighed saa lidet, at den mindste Opmerksomhed, der viistes imod hans Kone var et Sting i hans Hierte, og forekom ham, som en aabenbar Tilstaaelse, at der arbeydedes paa at sette sig i Gunst hos hende. Forgieves søgte han at forjage denne gruelige Følelse ved Forestillingen om hans Kones Dyd, det var hendes Hiertes Tab og ikke hendes Pligters Overtrædelse, som han skielvede for, og Erfarenhsden overtydede ham nu om det, som han forhen aldrig havde vildet troet, at den fuldkomneste Høyagtelse for en inderlig elsket Egtefælle ikke alle Tider formaaer, at giøre en Mands Hierte roeligt. Ofte naar han var Vidne til den Møye, som endeel unge Spradebasser giorde sig for at tækkes den deylige Frue Selmann, sagde han til sig selv: De har ingen anden Hensigt dermed, end at sette Prøve paa mig, om jeg ogsaa kan være saa roelig derved, som jeg stedse har paastaaet at en fornuftig Mand burde, men er jeg endog saa skrøbelig at føle Mishag derover, saa

skal

skal jeg dog i det mindste være stærk nok til at dølge det, der gaaer for sig i min Barm, for deres og hele Verdens Øyne, og mit Forhold skal bekræfte hvad man saa ofte har hørt mig sige. Men da han derved maatte giøre den grueligste Vold paa sig selv og al Forstilling tager sin Tilflugt til Yderligheder, saa havde han ogsaa ved sin nær undergravet sin egen og en værdig Kones Lykkesalighed; thi for at give sig Ansеeende af at være roelig og ubekymret blev hans Forhold ikke allene ligegyldigt og skiødesløst, men det syntes endog, som om han selv umagede sig for at forskaffe Personer af et ondt Rygte og skammelige Sæder Adgang til sin Kone og Leylighed til at være allene hos hende.

Frue Selmann, der elskede sin Mand inderligen, fandt sig høyeligen fornærmet derover; thi da hun ikke vidste hvad der gik for sig i hans Barm, og kiendte endnu mindre til de Grunde han handlede efter, saa græmmede hun sig hierteligen over den Ligegyldighed, som hans Forhold lagde for Dagen, og ansaae det, som et tydeligt Beviis paa, at hans Kierlighed til hende var overmaade svækket om ikke ganske udslettet. Den almindelige men tillige høyst farlige Slutning, som alle unge Koner giøre ved den mindste Forskiel imellem Egtefællens og Elskerens Forhold. Imidlertid syntes dog Selmanns Omhue i at forekomme alle hendes Ønsker, og hans Ømhed og kierlige Henrykkelse i deres eensomme Timer at bestride denne Slutning; i det mindste opvaktes der ved en Tvivl i hendes Barm, som

hun ved første Leylighed vilde søge at faae oplyst, og den havde hun ikke nødig at vente længe paa. En ung Herre, hvis Fødsel og Værdigheder forskaffede ham den Adgang overalt, som hans Sæder og Tænkemaade burde udelukket ham fra, indfandt sig efter Selmanns Giftermaal meget ofte i hans Huus, og det var just een af dem, som Selmann under Paaskud af Forretninger havde ladet adskillige gange blive allene med sin Kone. Da denne Herre var bleven navnkundig ved de mange Uskyldige han havde styrtet i Elendighed, og de mange Egtefolks Lykksalighed somhan havde forstyrret; saa vedste Frue Selmann ogsaa, at denne igiennemdrevne Forførers jevnlige Komme i et Huus var meere end nok til at bringe et ungt Fruentimmer i et ondt Rygte, siden han, for at hævne sig naar hans onde Anslag mislykkedes, gav sig al optænkelig Umage for at overtyde Verden om det modsatte, og da dette ikke kunde være hendes Mand meere ubekiendt end hende, saa var hans Forhold hende ogsaa desto ubegribeligere. Hun besluttede derfor ved sig selv at sette Grændser for denne Herres flittige Besøgelser og saa ofte, som han indfandt sig naar hun var allene, da at undslaae sig for at tage imod ham under Forevending af en Upasselighed. Den første gang lod han sig noye dermed, men da det skeedte igien gik han ind til Selmann for at erkyndige sig om Fruens Sygdom var af nogen Betydenhed? Min Kone befinder sig Gud skee Lov ganske vel, sagde Selmann, og den, der har sagt Dem andet, min Herre, har givet Dem en falsk Beretning. Det er umueligt, sagde den

anden

anden; thi jeg har faaet det Svar to gange af hendes egne Folk, da jeg efter min Skyldighed vilde giort hende min Opvartning. Til al Ulyke var han een af dem, der havde hørt Selmann aller oftest at holde sig op over den Daarlighed at være jaloux og endskiønt det glædede ham inderligen, at Herr B...s indtagende og behagelige Omgang ingen Indtryk havde giort hos hans Kone, saa maatte dog Fornøyelsen over hendes fornuftige Forhold vige Frygten, at han maatte falde paa at troe, at det var hans Mistænkelighed, der forbandt hans Kone til ikke at tage imod ham, og for at retfærdiggiøre sig i hans Øyne, sagde han: Det er enten en Dumhed eller en Feyltagelse af Tienerne, der har berøvet min Kone den Ære at see Dem, og vil De behage at følge med mig ind til hende saa skal de blive overtydet derom. Jeg frygter, svarede han, at jeg maatte være Fruen til Ulevlighed; thi nye gifte Koner ere mange smaae Ubesligheder underkastede, hvorfor man aldrig bør trænge sig ind paa dem. Ey! jeg tager Skylden derfor allene paa mig, svarede Selman; og uagtet han gierne havde frakiøbt sig hans Omgang med en stor Summe Penge, saa nødte han ham dog til at følges med sig, allene for at dølge hvad der gik for sig i hans Barm. Frue Selmann blev ikke lidet forundret ved at see hvem hendes Mand atter førte ind til hende, men hendes Harme overstieg hendes Forundring, da hun hørte Selmann sige: Deres Folk, min Dyrebare! fortiener en haard Irettesettelse, fordi de tør understaae sig at foregive, at De er syg, som De nu har giort to

gange i Rad ved Herr B.... Mine Folk har rettet dem efter min Befalning, svarede hun; og har tillige sagt Sandheden; thi jeg er virkelig upasselig, og følgeligen meget uskikket til at have Selskab. Jeg frygtede ogsaa for at falde Dem besværlig, sagde Herr B. og intet uden min Vens Forsikkring at undskylde mig hos Dem, kunde bevæge mig til at følge med ham. De behøver ingen andre Undskyldninger, svarede hun, end hans Nærværelse, men jeg maae bede Dem om Forladelse, at en stærk Hovedsvimmel nøder mig til at gaae bort. Derpaa neyede hun sig for ham, og gik ind i sit Sovekammer, hvor hun kastede sig paa Sengen i stor Sindsbevægelse. Forbittrelsen og Smerten over at see sig et Menneske med Magt paatvunget af den, som hun troede burde være hende meest forbunden fordi hun skyede et ligesaa farligt, som behageligt Selskab, havde bragt hende til at skifte Farve saa ofte i den korte Tid, at de, som hun forlod vare i stor Uvished om, enten hun virkelig var syg eller ey; saa at Herr B... ikke saa snart havde forladt Selmaan førend han skyndte sig hen, at erkyndige sig nøyere om hans Kones Tilstand.

Da han kom ind i Kammeret, og fandt hende liggende, blev han virkelig meget uroelig og bekymret, han satte sig ved Siden af Sengen, tog hendes Haand, trykkede den med Heftighed til sine Læber, og sagde i en meget kierlig Tone: beste, kiereste Kone! hvorledes er det fat med dig, og naar er dette Onde kommet over dig? Thi jeg merkede ikke det ringeste dertil ved Bordet og du klagede dig ikke heller? Saa længe, svarede hun, som jeg kan bære mit Onde uden at nogen merker

det

det, saa vil jeg nødig falde nogen besværlig med Klagemaal Men er ikke min ømme Barm Giemmestedet for Dem, min Dyrebare? Siig mig derfor hvad du lider, imidlertid jeg sender Bud efter Doctoren til at raade Bod paa det. — Jeg haaber, at jeg ikke kommer til at trænge til hans Hielp — Men det, min Engle-Kone, der kunde have været forebygget med lidet i Tide, kan blive meget farligt naar det forsømmes; vil du derfor ikke giøre det for din egen Skyld, saa giør det for min; giør det for at stille mit bekymrede Sind tilfreds og betage mig Angsten for alt det, der kan giøre mig Livet behageligt og dyrebart. — Hvor kan du viise dig saa bekymret for min Helbred, og i øvrigt være saa kold og ligegyldig imod mig? — Jeg skulde være kold og ligegyldig imod dig! Min Gud! hvormed kan jeg have paadraget mig denne Bebreydelse? Jeg, som hver Dag føler min inderlige Kierlighed til dig at tiltage! — Det er umueligt; thi en virkelig Kierlighed grunder sig paa Høyagtelse, og viiser sig i Nidkierheden for den Elskedes Ære og Vel. — Og ved hvad Leylighed har jeg efterladt det? — I dit heele Forhold; i det mindste for saa vidt som Verden seer og kiender det; og elsker du mig endnu, saa maae du ufeilbarligen skamme dig ved at lade andre vide det; thi ellers kunde du ikke giøre dig en Fornøyelse af at paatvinge mig slige Personers Selskab, som have giort sig bekiendte ved Laster og Forførelser; og endnu mindre give Dem selv Leylighed til at legge Snarer for en Kone, som du bar sand Høyagtelse for. — Men er min Tillid til din Dyd ikke det sikkerste Beviis paa min fuldkomne Høyagtelse? Giver jeg dig ikke ved den det stærkeste Vidnesbyrd paa min

Over-

Overbeviisning om, at du kan byde alle Fristelser Trods, og at jeg ikke befrygter mig meere naar du er under fire Øyne med den trædskeste Forfører, end om den heele Natur var Vidne til eders Handlinger? — Naar Tilliden drives over Fornuftens Grændser fortiener den Navn af Overmoed, og har sin Oprindelse enten af Ligegyldighed eller Forfængelighed. Jeg er dig derfor i ingen Maade forbunden for den store Kraft du tiltroer mig imod Fristelserne, siden slig en Seyervindning kun bringer megen liden Ære, saa snart Nødvendigheden ikke gior Striden uundgaaelig, fordi den Begiering, der fortiener Afslag, er i og for sig selv den utilgiveligste Fornærmelse imod ethvert Fruentimmers, men især imod en gift Kones Ære. Et dydigt Fruentimmer skyer derfor stedse Faren; men staaer det vel i min Magt, naar den, hvis Pligt det er at beskierme mig imod ryggesløse Anfald, setter mig selv blot for dem? Desforuden er en sand Kierlighed aldrig uden Frygt, du kan altsaa ikke overtyde mig om, at du ikke frygter, uden tillige at give mig den stærkeste Vished om, at du ikke elsker. Kunde jeg da bevidne dig min Kierlighed ved at skielve af Frygt for at blive vanæret det første jeg vendte dig Ryggen; ved at være saa mistænkelig, at jeg krævede Regnskab for dit mindste Foretagende; ved at lade dig igientage hvert et Ord, du havde talt i min Fraværelse; eller vilde jeg ikke meget meere derved forstyrre al vor Lyksalighed, forjage vor huuslige Glæde, og giøre baade dig og mig Livet suurt og ubehageligt? — Men hvorfor skulde du just holde dig ved en af Dyerlighederne, og var det ikke formasteligt af mig at bilde mig ind at vilde lære dig, at Dyden bestaaer i at følge

Middel-

Middelveyen. Da jeg gav dig min Haand skeedte det ingenlunde for at forskaffe mig en uindskrænket Frihed, men en øm Ven; en aarvaagen Beskiermer og en troe Ledsager igiennem Livets Farer og Mysommeligheder. Denne havde alle viise Staters borgerlige Indretninger lært mig, at mit Kiøn trænger til; og jeg ønskede slet ikke at blive en Undtagelse fra denne store Regel. Med hvilken ubeskrivelig Glæde blev jeg derfor ikke efter den noyeste Undersøgelse vaer, at Fornuften samtykkede mit Hiertes Valg, siden din Fornuft, Erfarenhed, ædle Tænkemaade og omme Kierlighed til mig blev min Borgen, at jeg trygt kunde overgive min Ære og Lykkalighed i dine Hænder, og giøre Løftet at underkaste mig din Villie og Velbehag i alle Ting. Forestil dig nu hvor stor min Smerte maae være ved at savne den Ven og Ledsager, jeg ventede at finde i dig, som jeg elsker ulige høyere end mig selv, og see mig bragt i den grumme Nødvendighed enten at synes trodsig og selvraadig eller og at see os begge beskiemmede i Verdens Øyne. Fortræflige Engel! raabte Selmann i Henrykkelse og kyssede hendes Haand; hver Dag, hvert Øyeblik giver mig nye Overtydelser om det ypperlige Klenodies Værd, som jeg er saa lykkelig at kunde kalde mit! Men troe mig, min evigelskede Kone, at du i denne Post betragter Tingene fra en urigtig Synspunct; thi det mindste Skin af Mistanke paa min Side vilde vanære os begge ulige meere i Verdens Øyne, end nogen af os kan blive det, ved min uindskrænkede Fortroelighed til din Dyd og Fornuft. — Jeg har jo ikke forlanat af dig at troe mig ilde, og en viis og fornuftig Omhue til at undviige Bagvaskerens farlige og giftige Tunge er

ingen

ingen latterlig Mistanke, men en dydig Mands Pligt. Jeg behøver ikke at sige dig, i hvilket slet Udraab Herr B... er, og hvor mange Fruentimmeres gode Navn og Rygte der er bleven forspildt ved hans frie Adgang i deres Huuse; men i mit Hierte er jeg overbeviist om, at mange af dem har maattet lide uskyldig, og at jeg følgeligen bør vente mig samme Skiebne, dersom hans Komme her faaer Anseende af Venskab og Fortroelighed. Baade Fornuft og Pligt paalagde mig altsaa at indskrænke hans flittige Besøgelser saa stærk, at de bleve blotte Høflighedsbeviser, og til den Ende forsatte jeg mig aldrig at tage imod ham naar jeg var allene. Da du nu snarere burde være mig forbunden derfor, end yttre Mishag derover, saa sig mig hvad der kunde bevæge dig at føre ham ind til mig, da jeg havde ladet ham sige, at jeg var upasselig, og om jeg ikke, uagtet alle dine Forsikkringer, har største Foye til at troe, at al Ømhed er udryddet af dit Hierte, siden du ved at opmuntre hans Dumdristighed istedenfor at hemme den ved din Rettighed over min Willie, vil sette mig blot ikke allene for hans skiendige Efterstræbelse, men endog den allerskammeligste Bagtalelse? — Men kunde jeg giøre andet end det jeg giorde, uden at give ham Anledning til at troe, at jeg selv havde begiert af dig at viise ham af? — Og om han nu havde troet det, hvad Skade kunde da det giort? — At han overalt havde udskreget mig for at være jalour, og Navnet af en mistænkelig Egtemand er mig saa afskyeligt, at ingen Betragtninger nogensinde skal bringe mig til at foretage noget, der kunde giøre mig mistænkt for denne

Daarlig-

Daarlighed. — Da maae du dog belave dig paa det, saa fremt B...s Afviisninger kan forskaffe dig det; thi jeg tager ingenlunde imod hans Besøgelser uden i andres Nærværelse, og dersom du forer ham ind til mig, saa naar du gaaer ud af den ene Dør, gaaer jeg af den anden, og lader Herren sidde der. — Finder du ham da saa farlig? — Mindre farlig end afskyelig. — Men naar du ikke frygter, hvorfor tør du da ikke betroe dig hos ham allene? — Jo vist frygter jeg skiønt ikke ham', men deres Udtolkninger, som ikke kan see vort Foretagende. — Men hvem veed om du er allene eller ey, naar du tager imod ham? — Vore Tieneſtefolk, hvis Tunger ere de allerfarligſte, siden de fleeſte troer dem til at være de tilforladeligſte Spioner over deres Herskabs Handlinger, og meget sielden regner det fra, som er lagt til enten af Ondskab eller Dumhed. — Saa kan de jo ogsaa brede ud, at det er mig, som ikke kan taale hans Komme? — Det giør da hverken dig eller mig Vanære. — Hvad kan man da kalde det? — En billig og fornuftig Omhue for din og min Ære, saa vel som fælleds Lykſaalighed. — Den ligner Mistanken alt for stærk til at jeg engang vil have Skinnet af den. Saa elsker du mig ikke heller. — Og jeg anseer det for det største Beviis paa Kierlighed. — Den frygter for sin Elskтes Vel og vaager over hende, med meere end Moders Ømhed. — Og efter mine Tanker overgiver den sin Lykſaalighed i sin Elskтes Hænder med en blind Tillid. — Jeg merker nok at vore Meeninger ere alt for stridige til at blive eenige, men da jeg troer at handle efter billige Grunde,

de, og jeg tillige maae savne Beskiermelsen, jeg har Rettighed til at kræve, saa nødes jeg til at fordobble min egen Aarvaagenhed, og vil derfor ikke allene begegne Herr B... som jeg har sagt dig, men endog enhver anden, du uden Nødvendighed lader blive allene hos mig, paa samme Maade. — Jeg besvær dig ved al din Kierlighed du bær for mig ikke at giøre det! — Mit Hiertees Følelse og Ømhed for dig forbinder mig dertil for ikke at blive uværdig til den; thi vil du beskiemme dig selv, ved at give Raadmundede Leylighed til at sige, at du byder din Kone til Fals, saa staaer det ikke i min Magt at afværge det; men jeg skal i det mindste viise, at det ikke skeer med min gode Villie. — Forlad dig til beste Kone, at du giver mit Forhold et langt værre Udseende end det har i sig selv. Jalosie er i mine Øyne den største og latterligste Daarlighed en Mand kan falde til; thi hvem har Kræfter til at vogte et Fruentimmer, naar hun ikke vil vogte sig selv. Jeg vil altsaa tilstaae dig, at de Spottegloser, jeg hur hørt og selv forebragt over Mænd, der aldrig veeg fra deres Kones Side, giør mig mig det umueligt at handle anderledes end jeg giør, hvorfor jeg foreslaaer dig et Middel til at forebygge, at du aldrig skal være oftere allene end du selv finder det for godt, og hvorved du tillige vil legge mig under en stor Forpligtelse om du tager imod det. Du har seet min Søsterdaatter og syntes at finde Behag i Barnet, hun er i sit ellevte Aar, og besidder saa megen Skiønsomhed, at hendes Hierte og Tænkemaade nu skulde dannes og biebringes rigtige Begreber om hvad hun hør og seer. Vil du paatage dig Moders Pligt imod hende saa vil jeg takke dig derfor,

derfor, som den største Velgierning; og endskiønt hun endnu er et Barn, saa paalegger hendes Nærværelse dog den samme Tvang, som om hun var fuldvoxen, og du kan ikke siges at være allene, naar du har hende hos dig.

Frue Selmann samtykkede det Forslag med megen Fornøyelse, og de bleve enige om at lade Lurilia Dagen efter hente fra Kostskoelen, hvor hun var; men da der laae Frue Selmann megen Magt paa at opdage om ikke en lønlig Lunkenhed var Drivfiædren i hendes Mands Handlinger, saa begyndte hun paa nye at forsvare sin fremsatte Meening, og han forfægtede sin med megen Haardnakkenhed; da Frue Selmanns Moder kom ind til Dem, og blev lidet urolig ved at finde sin Daatter paa Sengen. Kort efter hendes Ankomst forlod Selmann dem, og efter at Frue Lindor havde giort adskillige Spørgsmaal til sin Daatter angaaende hendes Onde, og hvorledes det var kommen over hende, merkede hun af Daatterens Forvirring og afbrudte Svar, at hendes Upasselighed var meere foregiven end virkelig. Af Frygt for at det maatte være Virkningen af slige smaae Fruentimmer-Egensindigheder, hvis Følger ere saa meget farligere; jo ubetydeligere de ere i sig selv, spurgte hun herde, om hun havde havt nogen slags Fortræd, saa maatte hun sige hende det, da hun maaskee kunde raade Bod paa dem. Dersom jeg ikke, blev hun ved, var overbeviist om, at din Mand ingen virkelig Aarsag kan have givet dig til Misfornøyelse, saa vilde jeg ikke giøre dig dette Spørgsmaal, siden det er en god Kones Pligt at fortie sin Mands Feyl, og forsvare dem hun ikke kan skiule; men Griller og vrange Forestillinger kan i en emp-

sindtlig Barm æde saa længe om sig, at de bliver et ulægeligt Onde, udøs derfor dit Hierte for en Moder, hvis Kierlighed til dig, gior hende bekymret for dit Vel, og hvis Erfarenhed giver hende de Indsigter, som du med al din gode Forstand endnu ikke kan have. Ak, min Moder, svarede Frue Selmann, gid det var Dem mueligt at overtyde mig om, at jeg farer vild ved at troe, at min Mand aldrig har elsket mig saa høyt, som jeg har bildt mig ind, eller og at hans Kierlighed til mig er formindsket. Det er den almindelige Grille hos alle unge Koner, sagde Moderen, det første de synes at Elskerens Henrykkelse formindskes, og som dog er ganske unndgaaelig. Ney; svarede Daatteren, hans Forhold er næsten meere og ikke mindre kierligt; men hans Ligegyldighed angaaende min Opførsel er saa stor, at det synes, som om jeg var ham ganske uvedkommende. Derpaa fortalte hun sin Moder deres heele Samtale, saavel som Anledningen til den. Da hun var til Ende dermed, sagde Frue Lindor: I har Uret begge to, din Mand i sit Forhold, og du i den Udtolkning du gior over det. Troe mig, at Selmann er saa lidet ligegyldig, at han meget meere er jalour i saa høy en Grad, at den kunde volde dig store Fortrædeligheder, dersom han ikke skammede sig ved den og derfor søgte at skiule den. Men hvorledes kan det være mueligt, sagde Frue Selmann; der er jo ikke mindste Tegn til Jalousie i hans heele Adfærd. I dine Øyne maaskee, svarede Moderen, men ikke i mine, der anseer den med koldt Blod. Selmann besidder alt for store Indsigter til at handle som han gior, dersom ikke hans Fornuft var forblindet af en heftig Sindslidelse,

lidelse, og denne kan og maae bestaae i Jalousie. Han anseer den efter sin egen Tilstaaelse for den latterligste Daarlighed; han frygter derfor at andre maatte opdage hvad han føler; og i Haabet at dølge det, gaaer han videre, end Fornuften kunde tillade den koldeste Ægtemand. Attraaen efter at kunde umistænkt have et Vidne paa alt hvad du foretager dig, og som han kunde udfritte derom, uden at det kunde merke hans Hensigter, har bragt ham til at bede dig om, at staae Lucilia i Moders Sted. Det vil blive dig en let Sag at faae at vide af hende om han gior det, og naar du saa derved er bleven vis paa, at min Slutning er rigtig', saa vil vi see at udfinde et Middel at tvinge ham til at vedstaae sine Følelser, og det første Masquen er taget af ham, vil Fornuften paa nye blive hans Veyleeder.

Dagen efter blev Lucilia overgivet i Frue Selmanns Varetægt, der ikke allene giorde sig en sand Fornøyelse af at udøve en Moders Pligter imod hende, men bar endog, efter en føye Tid, en næsten moderlig Kierlighed til hende. Selmann, der stedse havde elsket denne unge Pige hiertelig, glædede sig meget over de gode Virkninger, som hans Kones Undervisninger og Exempel frembragte hos hende, men han forsømte tillige ikke, naar hun var allene hos ham, under Paaskud at giøre hende opmerksom paa hendes Tantes Godhed og Forhold, at spørge hende om alt hvad hun sagde og giorde i hans Fraværelse, og Lucilia aflagde ham det nøyagtigste Regnskab for det alt sammen. Hendes Uskyldighed tillod hende ikke at drage andre Hensigter af hans Spørgen og Fritten end den han selv foregav, og giorde derfor heller ingen Hemmelighed

deraf for sin Tante, som af Lucilias Beretning, til sin største Glæde, fik en Bekræftelse paa hendes Moders Tanker om Selmanns Hiertes Beskaffenhed. Hun forsømte ikke heller at berette hende det; og yttrede tillige sin Mishag for hende over Herr B...s alt for flittige Besøgelser, og den Frygt hun havde for Verdens Udtolkninger over dem. Det beste Middel, sagde Frue Lindor, som jeg veed at foreslaae dig derimod er dette, at naar der ingen anden er hos dig end Lucilia, og han kommer, at du da gaaer fra ham, og lader hende holde ham med Selskab. En frugtsommelig Kone er mange Ubeqvemligheder underkastet, som kan nøde hende til at søge Eensomheden, og anseer han dit Forhold, som en Modbydelighed for hans Nærværelse, saa vil ventelig hans Forfængelighed forbyde ham at spilde sin kostbare Tid paa at snakke med et Barn; thi var Lucilia andet, saa kunde det have saa farlige Følger for hende, at hun var meget allene med ham, at ingen Betragtning burde bevæge dig dertil', men i den Alder hun har kan du trygt forsøge hvad Virkning det vil giøre. Bliver den ikke efter Ønske, saa vil jeg paa nogen Tid giøre mig syg, for at give dig en gyldig Aarsag til at tage oftere og tiiligere ud end du pleyer, og saa vil han tilsidst blive kied af at blive ideligen afviist. For at overtyde din Mand om, at der er en Middelvey imellem at vogte sin Kone og være ligegyldig ved hendes Foretagende, maae du give Frygten, som han skammer sig ved at ligge for Dagen, saa megen Fode, at han nødes til at yttre den, dog maae du giøre det med saa megen Varsomhed, at han allene kan merke en Forandring i dit Forhold, og dertil har han selv givet dig

det

det ypperligste Redskab i Lucilia; og Udfaldet vil sikkert blive efter Ønske, naar du benytter dig af det med Fornuft og Overlæg. Frue Selmann lovede at rette sig i alle Ting efter sin Moders viise Raad, og det første, som hun satte i Værk af dem, var at giøre et Forsøg paa at skille sig af med Herr B...; thi saa snart han kom, sik Frue Selmann Qvalmer og Flyveheeder, der tvang hende til at gaae ind i sit Cabinet, og hun giorde ham Tiden saa lang inden hun kom tilbage, at han, efter at han havde holdt det adskillige gange ud at være saa længe allene med Lucilia, tog Afskeed det første Frue Selmanns Onde kom over hende; og begyndte tillige at blive meere sparsom med sine Besøgelser.

Selmann, der i sit Hierte ønskede ham tusende Miile borte hver gang han saae ham holde uden for sin Port, havde følet meere end Døds Angst i sin Barm alle de gange hans Kones Qvalmer havde giort Herr B...s Besøgelser saa usædvanlig lange. Han var i den fulde og faste Troe, at Aarsagen dertil var den store Fornøyelse, de fandt i at være hos hverandre, og ansaae den Afskye som Frue Selmann viiste for Herr B...s Selskab som en Frygt, der havde sin Oprindelse af det Indtryk, hans indtagende og forekommende Væsen havde giort i hendes Hierte. Han talte altsaa med en ubeskrivelig Engstelse alle Øyeblikkene fra det han kom indtil han tog bort igien, og da han merkede, at hans Besøgelser blev kortere end de nogensinde havde været, saa pinede han sin Forstand for at udfinde en Aarsag dertil, som kunde bekræfte ham det, han gruede allermeest for. Af Frygt for at robe sit Hiertes Tilstand torde han ikke vove at

spørge sin Kone derom, saa gierne som han end vilde, og saae sig derfor tvungen til at indhente Kundskab derom hos Lucilia, endskiønt han tvivlede om at kunde faae nogen tilstrækkelig Oplysning i denne Sag af hende. Men da lidet dog er bedre end slet intet, saa ønskede han inderligen at faae fat paa hende, da han var saa lykkelig at see hende komme ind til sig i et Ærinde fra sin Tante; som ofte brugte hende til at gaae Bud for at give ham Leylighed til at spørge hende ud. Da han havde givet hende Svar til sin Tante, saa sagde han: Hvorledes kom det sig, at Herr B... tog saa hastig bort i Dag? Det har han allerede giort nogle gange, svarede Lucilia; thi saa snart Tante nu faaer Ondt, saa beder han strax Farvel. Hvad! sagde Selmann, har din Tante ondt, det pleyer hun jo ikke at faae? O den arme Tante, sagde Lucilia, har saa men meget ofte ondt, endskiønt hun ikke klager sig, dog er det nu paa et par gange, Gud skee lov! gaaet meget hastig over, men somme Tider, som Herr B... kan sande med mig, har hun været næsten heele Timer i sit Cabinet. Hvem har da været hos hende i den Tid, spurgte Selmann meget hurtig? Slet ingen det jeg veed, svarede Lucilia; thi hun vilde ikke tillade mig at gaae fra Herr B..., saa gierne som jeg havde giort det, og jeg kan tænke, at Tiden maae være falden ham meget lang hos mig, siden han nu tager bort det første Tante begynder at klage sig, som vel er; thi jeg var tilfreds at han kom her/aldrig. Hvorfor det, spurgte Selmann? Fordi jeg sikkert og vist troer, sagde Lucilia, at det er af de mange vellugtende Dunster, som han fører med sig, at Tante faaer ondt; thi om hun ikke har

klaget

klaget sig den heele Dag, saa befinder hun sig dog ilde, saa snart han har været lidet hos os, og det første han er borte, saa er hun frisk igien. Da Lucilia havde forladt Selmann anstillede han de nøyeste Undersøgninger angaaende Beretningen han havde faaet af hende; men fra hvad Kandt han end betragtede sin Kones Forhold, saa kunde han dog, med al den Møye han giorde sig, ikke finde noget, der robede en lønlig Tilbøyelighed eller Forstaaelse imellem hende og B... og han saae sig tvungen til at giøre den Slutning: at dersom hendes Upasselighed var forstilt, saa maatte hendes Hensigt dermed være den, at viise ham paa en høflig Maade Døren. Denne Forestilling lettede en stor Steen fra hans Hierte, og bragte hans Sind temmelig i Roelighed igien, endskiønt det ikke varede længe førend hans Angst kom med fordobblede Kræfter tilbage.

Selmann stod i en Betiening ved Hoffet, der meget ofte forbandt ham at tilbringe der heele Dagen, og saa ofte, som det var skeedt hidindtil, havde hans Kone aldrig forladt sit Hiem undtagen for at besøge sin Moder, nu derimod blev hun aldrig hiemme paa den Dag, men var snart hos een, snart hos en anden af hendes Bekiendtere dog tog hun stedse Lucilia med sig. Selmann gav alt for nøye Agt paa hendes Foretagende, at ikke denne Forandring skulde falde ham i Øynene, endskiønt han ikke lod sig merke med, hvor meget denne Lyst til Selskaber, hvori han ikke kunde tage Deel, mishagede ham. Hans eneste Trøst var den, at han af Lucilia kunde faae at vide, hvad hendes Taute foretog sig, hvem hun spillede med, og hvad for Personer der var i Selskabet.

Men da han iblandt dem meget ofte hørte Herr B... nævne, saa giorde hans qvælende Mistanke ham det til en urykkelig Sandhed, at hans Besøgelser i Huuset vare blevne sparsommere, fordi Lucilias Nærværelse paalagde baade hans Kone og Herr B... en vis Tvang, og at det var et aftalt Kort imellem dem, at mødes paa tredie Sted, hvor hendes Uskyldighed og Uerfarenhed forhindrede hende at give Agt paa, hvad de saade og foretoge sig. Da Frue Selmann ingen Leylighed havde forsømt til at forsvare sin fremsatte Meening angaaende en Mands Pligt i at beskierme og ledsage sin Kone paa Livets Bane, ved kierlige Advarseler og ikke ved strænge Befalninger at forekomme en eller anden Uforsigtighed, hvis farlige Følger hun ikke indsaae, og med Fornuft og Ømhed at forestille hende hvad han enten ønskede, at hun skulde efterlade eller foretage sig, saa var han meere end een gang paa Veye at sige hende, at hun kunde give Folk Anledning til at sige, at da Herr B... ikke meere kom til hende, saa søgte hun ham op paa tredie Sted, men saa snart han overveyede, at han derved ikke allene robede den Skrøbelighed, som han skammede sig saa høyligen ved, men at han endog maatte frafalde sin Meening om den uindskrænkede Tillid en Mand skyldede sin Kone, som han hidindtil med saa megen Møye og Haardnakkenhed havde forfægtet, saa blev hans Tunge bunden, og han bestyrkedes paa nye i sit Forsæt, at dølge for heele Verden, hvad der gik for sig i hans Barm, endskiønt hans beængstede Miine og uroelig forskende Øye, forklarede hans Kone det aanske tydeligen. Da hun en Dag atter havde været i Selskab uden ham, forsømte han ikke ved

første

første Leylighed at erkyndige sig hos Lucilia hvem Selskabet havde bestaaet af, og da han hørte den for ham saa rædsomme B... nævne, vidste han neppe at fremføre et eneste Ord meere, men for dog at sige noget, spurgte han hvorledes hun havde fornøyet sig? Overmaade vel, kiere Oncle, svarede Lucilia med mange Glædes Tegn; thi tænk engang, vi leegede Juel. Dog vel ikke andre end de, der vare omtrent i Alder med dig, sagde Selmann og skiftede meget stærk Farve. Jo men, det skulde have gaaet artigt, sagde hun, ney; vi leegede allesammen, og vare en grumme, grumme stor Kreds, men Tante var den flinkeste, og den, som lærte os allesammen. Saa blev der vel heller ingen Pandt givet, siden I ikke vidste Leegene, sagde Selmann, hvis Bekængstelse tog alt meere og meere til. Jo det skal jeg love for, svarede Lucilia: vi havde en Bunke saa stor, og det var endnu det allermoersomste at løse dem ind. Saa har ogsaa vist Herr B... haft de fleeste; thi han har sikkert funden sin Regning ved at forsee sig med frie Villie. Den forbittrede Tone hvori han udstøtte disse Ord, og den Rystelse i hans Hænder og Been havde røbet hans Sindsbevægelser for enhver anden end Lucilia, der ganske uskyldigen svarede ham: Herr B... leegede ikke med; thi han sad allerede ved Spillebordet førend Tante foreslog det, og blev nok fixeret dermed af de andre unge Herrer, hvoraf ikke een vilde løse ham af i hvor mange gode Ord han end gav dem. Dette gav Selmann ikke en liden Lettelse, men da han gierne vilde vide meere endnu angaaende Leegen, saa sagde han med et tvungent

Smil:

Smiil: Jeg kan see, at du ogsaa har givet ofte Pandt; thi din Mund er endnu ganske fort af det, at du har kysset Mandfolk. Med min Oncles naadige Tilladelse, sagde Lucilia, saa seer han min Troe ganske Feyl deri; thi førend vi begyndte at leege, saa lagde Tante paa, at den, der gav slig en Dom, skulde strax stødes ud af Leegen, siden den var en uskyldig Fornøyelse for unge Mennesker, og Hensigten med den at forskaffe dem en tienlig Bevægelse og Leylighed tillige at øve deres Vid og Tænkekraft, men ingenlunde at være et Dække for en uanstændig Frihed og Fortroelighed. Denne Indskrænkelse burde vel giort Selmann roelig, men da en Mistænkelig stedse søger at give de uskyldigste Handlinger det værste Udseende, saa drog han ogsaa den Slutning deraf, at hans Kone havde allene paalagt det fordi B... ikke var i Leegen med, og da det ikke var at tvivle om, at han jo næste gang vilde passe bedre paa, saa vilde vel hendes Love ikke heller blive saa strænge.

Endskiønt Frue Selmann ikke forandrede sit ømme og kierlige Forhold imod sin Mand i ringeste Maade, saa vidste hun dog meget snedigen at forøge hans Uroelighed ved adskillige Leyligheder. Kom han ind naar hun gav sin Pige de ubetydeligste Befalninger, saa paatog hun sig en øyensynlig Forvirring, brød Talen ganske hurtig af, og sagde, at hun nu kunde gaae, da hun siden efter vilde give hende nærmere Beskeed. Snart rev hun et Papiir op af Lommen, som hun med saadan Begierlighed og Frygt snappede til sig, at hun ikke engang vilde tillade Lucilia at tage det op; snart fandt Selmann hende at læse et Brev som hun i mueligste Hurtig-

hed

hed puttede bort, og syntes meget forskrækket over at være blevet overrumplet; og snart havde hun Blækplætter paa Fingerne, og naar enten Manden eller Lucilia viiste hende dem, lod hun at blive meget forlegen, og kunde ikke begribe hvor hun havde faaet dem fra, da hun dog ikke havde havt Pen i Haanden i mange Dage. Alle disse smaae Kunstgreb giorde en stærkere Virkning hos Selmann end hun selv ventede sig af dem; han ansaae dem for lige saa mange ustridige Beviiser paa, at hans Kone havde lønlige Forstaaelser, som hun søgte at dølge for ham, og i Følge deraf med een, som havde indtaget hans Sted i hendes Hierte. Hans Kierlighed til hende var alt for oprigtig, at denne Foreſtilling ikke skulde opvakt mindre Forbittrelse end Smerte i hans Barm, og saa snart hun blev Spoerene vaer af den i hans Øyne glemte hun sit heele Anslag, og søgte ved de stærkeste Ømheds Beviiser at forjage al Uroelighed af hans Barm. Men just det Middel hvorved hun søgte at forlindre hans Onde fordobblede det, siden han ansaae det for et listigt Paafund til at dysse ham i Søvn ved falske Caresser, saa at han besvarede hendes varmeste Favnetag med et dybt Snk eller frembrydende Taare, som han ikke formaaede at holde tilbage. Meere end engang var hun paa Veye at aabenbare ham heele Anlægget, og intet uden hendes Moders Foreſtilling, at hun giorde hans Syge ulægelig, dersom hun søgte at raade Bod paa den, førend han lagde den for Dagen, kunde holdt hende tilbage.

I denne Forfatning stod Sagerne paa nogen Tid, Selmanns Jalouſie tog dagligen til; og Græmmelsen, den voldte ham, blev alt meere og meere synlig, uden at hans Kones ivrigste Bønner formaaede at udlokke Aarsagen til den af

hans Mund. En Dag da hun var meget mistrøstig over at have forgieves anvendt al sin Veltalenhed igien, kom hendes Moder ind til hende, og det første hun blev hende vaer, løb hun hende i Møde, kastede sig i hendes Arme og raabte: O min Moder, det er mig umueligt at spille min foreskrevne Rolle længere; jeg maae give min Mand sin Roelighed igien, om jeg ogsaa skal tilkiøbe ham den med mit øvrige Livs Lykkalighed. Stod det i din Magt at forskaffe ham den derved, sagde Moderen, saa vilde jeg ikke hindre dig i at bringe ham dette Offer, men begges Vel er saa nøye forbunden, at den enes Lykkalighed maae flyde af den andens. Jeg er derfor kommen hid for at styrke dig ved en glædelig Tidende, og tillige at foreslaae dig det sidste Middel at faae din Mand til at bryde løs, og lykkes det da ikke, saa kan du handle, som du finder det raadeligst. Saa lad mig da høre den gode Tidende først, sagde hun; thi mit Hierte behøver Trøst og Understøttelse for at kunde gaae videre end jeg allerede er gaaet. Din Broder, sagde Frue Liudor, er for et par Timer siden kommen lykkelig og vel fra sin Reyse. Hvad! raabte Frue Selmann, og kom ikke med Dem, har da hans lange Fraværelse giort ham koldere imod sin Søster, end jeg er bleven mod min Broder? I ingen Maade, svarede Moderen; thi jeg havde Møye nok med at holde ham hiemme og faae ham overtalt til at legge sig, som han trængte høyligen til; siden han fra i Mandags otte Dage har kiørt baade Nat og Dag. I Morgen Formiddag kan du altsaa sikkert vente ham, og hans Komme skal være din Mands sidste Prøve, hvorfor jeg ogsaa bringer dig Budskabet selv; thi han maae ikke vide at din Broder er i Byen førend han seer ham. Men hvorfor ikke, spurgte Datteren? For at jages i Harnisk over hans Besøgelse, svarede Moderen; du skal lade din Pige føre ham ind i dit Cabinet og naar Lucilia har hørt at en Mandsperson er der; thi se

ham

ham maae hun ikke, saa skal du sige hende, at hun maae tage imod sin Læremester paa Salen, siden der er nogen hos dig, som du har noget hemmeligt at tale med. Hun vil snart berette sin Oncle det, og jeg haaber, at hans Forbitteelse derover vil blive mægtigere end hans Skamfuldhed, og drive ham til at undersøge hvem du vil være i Eenrom med. Men naar han nu ikke gior det, sagde Frue Selmann, hvorledes skal jeg da siden efter kunde retfærdiggiøre mig? Kommer han, svarede Frue Lindor, saa skeer det i den første Heede, og merker du, at den er forrygget, saa send strax din Pige til ham, og bed ham komme til dig, siden du ønskede at forestille ham den Fremmede, der var hos dig. Frue Selmann giorde vel endnu nogle fleere Indvendninger, men hendes Moder vidste saa vel at besvare hende dem, at hun lovede at giøre endnu dette sidste Forsøg.

Dagen efter satte hun ogsaa Anslaget i Værk paa den foreskrevne Maade, og Lucilia var neppe kommen i Salen, der stødte op til Selmanns Værelser, førend han kaldte paa hende og spurgte, hvad hun skulde der? Lucilia igientog ham hendes Tantes Ord, hvorpaa han saade: Er det da et Fruentimmer eller Mandfolk; der er hos hende? Det har jeg ikke seet; svarede Lucilia, men paa Røsten var det en Mandsperson. Neppe havde hun udtalt førend han sprang op i den største Forbittrelse og løb ganske uden for sig selv hen til hans Kones Værelser, men hans Raserie forøgedes ikke lidet da han fandt Døren tillukket, som han slog paa af Livs Kræfter. Frue Selman, der af Frygt for Udfaldet paa dette Anslag neppe kunde smaae Glæden over en kier Broders Nærværelse, kiendte strax paa Banket, at det var hendes Mand, og skyndte sig hen at lukke ham op. Det første han traadte ind af Døren, sagde han med et forbittret Aasyn: Hvorfor lukker De dem inde, Frue? Fordi der er en god Ven hos mig, som

jeg

jeg har saa meget at tale med, at jeg nødig vilde forstyrres deri; svarede hun med den største Friemodighed. Det er at drive Skamløsheden alt for vidt, og jeg havde aldrig kunde tiltroet Dem saa skammeligt et Forhold. — Mit Forhold taaler den strængeste Undersøgelse, saa snart du ikke vil troe, at det er dig uanstændigt at bekymre dig derom. — Naar De havde taget Velanstændigheden bedre i Agt, og indrettet det meere efter mit Behag, saa havde deslige Undersøgelser været unødvendige. — Dersom du havde værdiget mig at lade dig forstaae med, hvordan du ønskede at jeg skulde være, saa havde jeg med Glæde rettet mig derefter. — Ret saa Frue, giør kun min taabelige Kierlighed til Aarsagen af Misbrugen De har giort af den Dem forundte Friehed. — Kan du overbeviise mig det, saa fortiener jeg din yderste Foragt. — Kan der være et stærkere Bevis paa, end at lukke sig inde med en Mandsperson, og hvor er nu al Deres Frygt for Verdens Eftertale bleven af? — Verden kan jeg let retfærdiggiøre mig for, og af Frygt for at fornærme den uindskrænkede Tillid, som du paastaaer er en sand Kierligheds stærkeste Kiendetegn, vilde jeg ikke lade dig vide hvem der var hos mig førend jeg bragte ham til dig. — Det havde været en Grad af Frækhed der overgaaer al Foreſtilling, at bringe den Galan til mig, der havde vanæret mig. — En Galan! Den Slutning er saa usandsynlig, at ingen uden en Mistænkelig kunde falde paa den. — Det er jeg ikke længer, Mistanken, der i en rum Tid har martret mit Bryst, har De forvandlet til Vished; jeg veed at De har en Galan hos Dem, jeg veed endog hvem det er, men for at beskiemme Dem, og lade ham kastes paa Døren efter Fortieneste vil jeg see ham, og ved at stille Dem den lastefulde B... for Øyne overtyde Dem om, at Deres foregivne Afskye for ham, var et Dække hvorunder de med desto større Tryghed tænkte at vanære mig.

Derpaa

Derpaa nærmede han sig Cabinettet, rev Døren op i Hast, men blev staaende maalløs og ubevægelig af Forundring og Skamfuldhed ved at see sin Kones Broder, som han havde været meget vel bekiendt med førend han var reyst Udenlands. Lindor nærmede sig ham med aabne Arme, og Frue Selmann sagde med den kierligste Miine: Beste Mand! kiender du ikke min Broder meere, der længes efter at omfavne sin Svoger. Selmann kastede sig derpaa i hans Arme, uden at han vidste hvad han selv giorde, men da han var kommen lidet til sig selv, bevidnede han ham sin Glæde over hans Nærværelse, og udbad sig hans Venskab og broderlige Kierlighed. Det første Lindor havde forladt dem, tog Selmann sin Kones Haand, trykkede den til sine Læber og sagde: Jeg skammer mig ved mig selv, min Dyrebareste, at jeg ikke har kundet undertvinge en Skrøbelighed, som bør giøre mig latterlig og foragtelig i dine Øyne. Jeg er ingen Skrøbelighed bleven vaer, svarede hun og trykkede ham op til sit Bryst, men en Følelse, der forvisser mig om mit Livs Lykkaligbed, ved at forvisse mig om din Kierlighed. Kan og vil du da baade tilgive og forglemme mit ufornuftige Forhold; sagde han? Jeg har slet intet at tilgive dig, sagde hun, men haaber at erholde Forladelse af dig, for den Marter jeg har voldet dig, for ved Følelsen at forvisse dig om, at du forsægtede en vrang Meening imod din egen Overbeviisning. Den samme Frygt, der er uadskillelig fra en sand Kierlighed, gav du Navn af Mistanke, og paa det ingen skulde tiltroe dig den, var du paa Veye at glemme den Ombue du skyldede din og din Kones Lykkaligbed, saavel som fælleds Ære og gode Navn. Den Tvang du giorde dig for at synes ligegyldig, var ikke allene paa Veyen at avle Mistanken i din Barm, men den giorde tillige min til et Rov for den

græse-

græsselige Tanke, at du ikke meere elskede mig; Grædmmelsen denne Foreſtilling voldte mig, Taarene, jeg fældede over den, kunde ikke ſkiules for en ømm Moders forſkende Øye, og hun forlangte at vide Aarſagen dertil. Jeg aabenbarede hende den eneſte Stridighed, der nogensinde havde været imellem os, og hendes Grunde overtydede mig om at vi hegge vare i Vildfarelſe, og for at forekomme Følgerne af den i Tide, foreſkrev hun mig den Adfærd, der har foruroeliget dig og koſtet mit ømme Hierte ſaa meget at ſee dig ængſtes over. Derpaa giorde hun ham Reede for hvert et Skridt hun havde giort og hvert et Kunſtgreb hun havde betient ſig af til at foruroelige ham, og da hun var til Ende dermed blev hun ſaaledes ved: havde du beſte Mand, erkyndiget dig hos mig om det du ſpurgte Lucilia, eller efter mine vømodige og indſtændige Bønner aabenbaret mig dit Hiertes Anliggende, ſaa havde jeg ſtrax kundet betage dig alle dine Tvivlsmaal; lad derfor aldrig i Fremtiden en utiidig Skamfuldhed ſette Grændſer for den ſøde Fortroelighed, der bør herſke i ſaa nøye en Forbindelſe, ſom Egteſtandens, hvis Lykſalighed beroer paa at lempe ſig efter hinandens Skrøbeligheder. Nev; fortræfligſte iblandt dit heele Kiøn, raabte han i Henrykkelſe; hver en Tanke, hvert et Ønſke i mit Bryſt, ſkal meddeeles dig med den ſamme Oprigtighed, ſom om du kunde læſe i mit Hierte; og jeg har det faſte Haab, at vores fælleds Omhue til at befordre hinandens Vel, ſkal, ved at forøge vores Kierlighed med Venſkabs uindſkrænkede Fortroelighed, give vores Ømhed for hverandre al Ungdommens Ild og Fyrighed endnu i den ſildigſte Alder; og giøre endog de lykkeligſte Egtefolk misundelig over os.

Da dette var det eneſte hvori dette kierlige Par havde været af ſtridige Meeninger, ſaa tilbragte de deres øvrige Levetid i en beſtandig Enighed og uafbrudt Lykſalighed, og Selmann blev ikke allene overbeviiſt om, at det er en Egtemands Pligt at viiſe Omhue for ſin og ſin Konds Ære, og at der er en Middelvey imellem en qvælende Mistanke og en fornærmelig Skiødesløshed; men han lærte endog, hvor formaſteligt det er at domme om andres Forhold uden at have været i lige Tilfælde, og følet de Indtryk, ſom beſtemte deres Handlinger.

Ende paa den Tredie Tome

